

LADAS TULABA

TAI JUMS KALBĖJAU

**Evangelijos mintys metų sekmadieniams
Ciklas B**

Vol. 2

LADAS TULABA
„TAI JUMS KALBĒJAU”

Ladas Tulaba

„TAI JUMS KALBĒJAU”

Evangelijas mintys metų sekmadieniams
Ciklas B

Vol. 2

Roma

1991

Spaudė „Draugo” spaustuė
4545 W. 63rd. Street
Chicago, IL 60629

AUTORIAUS ŽODIS

Ciklui „B” Metų Sekmadieniams daugumoje yra paduodamas Morkaus evangelijos tekstas.

Kiekvienos homilijos pradžioje stengiausi duoti trumpą evangelijos teksto paaiškinimą. Antroje dalyje bandžiau evangelijos pamokymus perkelti į dabartį ir pritaikyti mūsų laikų žmonių gyvenimui. Aišku, kiekvienas, skaitydamas, turės progos savo ruožtu sau prisitaikyti, o taip pat kitiems duoti praktiškų pamokymų. Manau, jog ypač kunigai galės rasti minčių, ruošiant pamokslus. Rašiau įvairiu laiku ilgų metų eigoje. Peržiūrėjau ir atitinkamai pataisiau bei gyvenamam metui pritaikiau per paskutiniuosius du metus (1989-90). Kadangi rašiau, būdamas laisvam Vakarų pasaulyje, tai ir turėjau prieš akis padėti Vakaruose, kur apart gero daug yra blogo krikščionių gyvenimo praktikoje.

Stengiausi būti objektyvus. Bet kiekvienas autorius, rašydamas, palieka ir subjektyvių minčių. Prašau Dievą, kad būčiau teisingai suprastas, ir kad skaitytojai galėtų pajusti meilę Dievui ir Bažnyčiai bei sieloms, kurią aš jaučiau visa tai rašydamas.

Šias Evangelijos mokymo mintis skiriu prel. L. Mendelio atminimui. Jis buvo nelygstančio dydžio lietuvis ir kunigas. Iš jo daug pasimokiau ir daug gero patyriau, ir kaip bičiulis, ir kaip šv. Kazimiero kolegijos rektorius.

1990 Velykos
Ladas Tulaba

A D V E N T A S

I Sekmadienis — Į amžinybę. Visatos pabaiga ir amžinybės pradžia

II Sekmadienis — Jonas Krikštytojas ir jo apaštalinė veikla

III Sekmadienis — Jonas pristato Jėzų

IV Sekmadienis — Kristaus gimimo apreiškimas

PIRMASIS SEKMADIENIS

ADVENTE „B”

I Amžinybę

Mk 13, 32-37

I

Pradedant naujus liturginius metus, Bažnyčia primena tikintiesiems žemiško gyvenimo pabaigą ir amžinojo pradžia. Žemiškasis gyvenimas tikrumoje tėra tik įvadas į amžinąjį. Žemiškas gyvenimas yra tiek prasmingas, kiek jis yra naudingas geram pasirengimui į amžinybę.

Kristus priminė ir pabrėžė, kad žemiškas gyvenimas yra praeinantis, ir jis praeina greitai ir dažnai visai nelauktai. Galutinai ateis ir visuotinė pasaulio pabaiga. Tada antrą kartą pasirodys Jėzus. Šį kartą jau ne kaip Atpirkėjas, o kaip Teisėjas. Jis pasirodys visoje savo dieviškoje garbėje ir galybėje.

Pasaulio pabaigoje įvyks viešas ir iškilmingas įvertinimas: vieni bus atlyginti amžina laime, kiti pasmerkti amžinoms kančioms. Bet ir kiekvieno asmeniško gyvenimo pabaigoje stojama į Dievo teismą: ir vieni yra atlyginami, o kiti nubaudžiami.

Kai Kristus kalbėjo apie pasaulio pabaigą, apaštalai teiravosi, kad pasakytų, kada visa tai įvyks, ir iš ko bus galima pažinti, kad pasaulio pabaiga artėja. Kristus atsakė ir nurodė eilę ženklų, kurie pranoks ir ženklins artėjančią visuotinę pabaigą. Pasvarstykite atidžiau visa, ką Kristus pranašišškai nusakė apie pasaulio pabaigą.

II

1. *Kada ateis pasaulio pabaiga?* — Jėzus į šį klausimą atsakė, nurodydamas, jog tai yra paslaptis. Ją gali atskleisti tik dangiškas Tėvas. „Apie dieną ir valandą, — pabrėžė Išganytojas, — niekas nežino, nei angelai danguje, nei Sūnus, tik Tėvas” (Mk 13,32). Tiesa, kaip Dievas, Jėzus žinojo visa, kaip ir Tėvas, bet, kol gyveno kaip žmogus žemėje, negalėjo paslapties atskleisti. Tai visai suprantama. Mat, žinojimas, kada ateis pabaiga, iš vienos pusės būtų nenupelnyta malonė, nes kiekvienas pasiruošimą amžinybėn galėtų atidėti pagal savo nuožiūrą paskutiniam gyvenimo laikotarpiui; iš kitos tačiau pusės būtų žmogiškai prigimčiai beveik nepakeliamas siaubas. Juk žinoti, kad artėja diena ir valanda kosminio sukrėtimo ir asmeninės mirties daug ką išvestų iš psichinės lygsvaros. Kadangi nežinome, kada pabaiga ateis, privalu būti visada pasirengus ją sutikti. Kitaip tariant, reikia visą laiką su Dievu gyventi, kad ant amžinybės slenksčio Dievas mus pakviestų į dangaus džiaugsmą, ir kad dėl nuodėmingo gyvenimo neišgirstume siaubingo atstūmimo: „Eik šalin nuo manęs į ten, kur bus verksmo ir dantų griežimo!”

Jėzus primygtinai ragino budėti ir būti visada pasirengus stotis į Dievo teisumą, kad būtume priimti, o ne atstumti nuo dangaus vartų. „Žiūrėkite, — sakė Išganyto-

jas, — budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos, kada yra metas... Sakau visiems, budėkite” (Mk 13,33.37).

2. *Kristus nurodė, jog visuotinę pabaigą pranoks eilė ženklų.* — Nurodytieji ženklai yra sekantys:

1. Kils klaidingų pranašų. Jie dengsis Kristaus vardu, darys ženklų ir suklaidins daugelį (Mt 24,24).

2. Bus sumišimų, karų, maro, bado, žemės drebėjimų. Žodžiu, nuopuolusiam žmogui žemės gyvenimas neišvengiamai yra ašarų pakalnė nuo lopšelio iki karsto (Mt 24,6s).

3. Krikščionys patirs žiaurių persekiojimų: bus neapkenčiami, teisiami ir žudomi dėl tikėjimo (Mt 24,9ss).

4. Atsiras klaidatikių, bus daug neteisybės, daugelio širdyse išblės Kristaus įsakyta meilė (Mk 13,22).

5. Evangelija turės būti paskelbta visiems ir visur: tik po to ateis visuotinė pabaiga (Mk 13,22).

3. *Pasaulio pabaiga pagal Kristaus pranašystę vyks sekančiais:*

1. Po visų amžiais trukusių skaudžių išgyvenimų, įvyks kosminis sukrėtimas. Saulė užtems, mėnulis nešvies, tamsa apgaubs žemę. Visa kosminė sistema išeis iš lygsvaros (Mt 24,29ss; Mk 13,24ss).

2. Ant dangaus pasirodys Kristaus ženklas. Greičiausiai tai bus spindintis kryžius. Nuostabi šviesa sublizgės tamsybių apgaubtame dangaus skliaute (Mt 24,30).

3. Katastrofa bus tokia; kad žmonės drebės ir verks iš baimės; bet verks ir iš džiaugsmo išvydę pasirodžiusį Išganytoją visoje savo dieviškoje garbėje. Neteisieji verks, o teisieji džiaugsis.

4. Staiga pasirodžiusį Išganytoją lydės dangaus angelai. Jie trimituos, ir trimitų garsas aidės nuo vieno dangaus pakraščio iki kito. Jie pažadins iš žemės dulkių

mirusiuosius, kad stotųsi Kristaus-Teisėjo akivaizdon, ir išgirstų iš jo galutinę ištarmę. Teisieji bus pakviesti į dangaus džiaugsmą, o piktieji pasiųsti į pragaro kančias.

III

Kaip darželio gėlė išdygsta, pražysta ir nuvysta, taip visa vyksta ir žmogaus gyvenime. Gimstam, augam, senstam ir mirštam. Žemiškas žmogaus gyvenimas medžiaginėje savo prigimtyje turi pradžią ir neišvengiamą pabaigą. Kasdien artėjam, o su mumis artėja ir visas pasaulis, prie neišvengiamos pabaigos. Gražiai šitai nusako poetas sekančiu posmu:

— U... uhū... nueis per gilią girią
Ir kalneliais, kloniais, upėm grįš —
U... uhū... nueis per gilią girią
Mūsų dienos, mūsų metai mirę —
Ir sesuo, šalta sesuo — mirtis.

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 169.

Kiekvienas kasdien artėjam prie mūsų gyvenimo pabaigos. Ji ateis tikėta ir laukta, ar netikėta: staiga it vagis. Bet artėja prie pabaigos ir visas regimasis pasaulis. Ženkilai pildosi. Suvedžiojimai ir klastos, neapykanta ir persekiojimai! Juk tai mūsų laikų realybė. Maištų, karų, bado, žemės drebėjimų tiek jau išgyventa. Meilė blėsta, o neapykanta plačiai siaučia. Tikėjimas silpnėja, klaidos plinta. Evangelija jau paskelbta visur, nors nevisur ir ne visų yra priimta. Vadinasi, pasaulio pabaigą pranokstą ženklai, kaip Kristus juos pranašišškai nusakė, pildosi. Gyvenam atominės energijos eroje. Galimybė sunaikinti žemę vienam akimirksnyje yra: užtektų kelių atominių bombų. Todėl kai kurie ima baimintis, kad gal jau esame

visai priartėję prie pasaulio galo. Juk, jei kiltų atominis karas, visa beveik neišvengiamai virstų griuvėsiais ir kapais.

IV

Prisimindami ir apmąstydami pasaulio ir asmeniško gyvenimo pabaigą, turėtume iš to mokytis, kaip turėtume savo gyvenimą tvarkyti, kad mirties akivaizdoje galėtume būti ramūs ir pilni pasitikėjimo, jog grįžtame pas Dievą, kuris yra mylintis Tėvas.

1. Einame prie gyvenimo pabaigos, todėl nesielsime lyg amžinai gyventume; neprisiriškime prie žemės gėrybių, netapkime jų vergais. Gražiai įspėja poetas:

— Mes už tavo pėdą tavo pėdoj žūsime
Tu krauju žydėsi kraujo Nemune,
Iš tavęs išeisime, o tu verksi mūs?
Ne-O palydėsi? Ne. — Atminsi? — Ne.

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 170

Atsimintinas taipgi šv. Pauliaus įspėjimas. „Sakau jums, broliai, — rašo Apaštalas, — laikas yra trumpas... Tebūnie tie, kurie yra užsiėmę pasaulio reikalais, lyg nebūtų užsiėmę, nes šio pasaulio pavidalas praeina” (1 Kor 7,29s).

2. Pasaulio pabaigoje išvysime Žmogaus Sūnų dangaus debesyse visoje savo dieviškoje garbėje. Būsime pakviesti prie jo sosto, kad išgirstume jo ištarmę, kuria būsime arba pakviesti į dangaus džiaugsmą, arba atstumti ir pasmerkti pragaro kančiomis. Tai priklausys nuo mūsų žemiško gyvenimo. Jei žemės gyvenime būsime ištikimi Dievui, būsime pakviesti ir atlyginti danguje; bet jei žemėje negyvensime su Dievu, ir amžinybėje būsime nuo jo ir nuo

dangaus atskirti. O būti amžinai atskirtam nuo Dievo yra pragaras: yra neviltis, yra kančia.

3. Pabaiga ateis netikėtai, užklups nelauktai. Todėl turime būti ir visada būti pasirengę pereiti į amžinybę ir stotis Dievo akivaizdon. Turėtume apsispręsti ir ryžtis taip, tartum šiandien mirtume, o veikti, lyg amžinai gyventume. Kristus pakartotinai ir primygtinai ragino būti ir būti visada pasirengus. „Jeigu tu nebudėsi, — įspėja Viešpats, — aš ateisiu it vagis, ir tu nežinosi, kurią valandą tave užklupsiu“ (Ap 3,3). „Palaimintas, kuris budi“ (Ap 16,15).

* * *

Garsusis vokiečių rašytojas F. Schiller savo romane „Luisa Miller“ kalba apie jaunuolę, kuri apsivylusi gyvenimu, ketina nusižudyti. Kalbasi su tėvu. Pasisako, jog neturi noro gyventi ir puoselėja mintį nusižudyti. Trumpas dialogas tarp tėvo ir dukters:

— Luiza, — įspėja tėvas, atsimink, kad savižudybė yra mirtina nuodėmė. Negi nori rizikuoti pražudyti savo sielą?!

— Šoksiu nuo tilto, — atsako dukra, — todėl, bekrisdama, turėsiu akimirksnį laiko šauktis Dievo gailestingumo.

— Luiza, — susijaudinęs sako tėvas, — negundyk Dievo! Bijau, kad mes amžinybėje nesusitiksimė: liksime atskirti amžinai.

Gražus įspėjimas mums visiems. — Negundykime Dievo: negalvokime, kad, jei ir būtume neištikimi Dievui, vis tiek kaip nors galėsime susitaikyti su juo paskutiniame momente. Verčiau visomis jėgomis paisykime Dievo valios ir ją vykdykime, nes tik tai užtikrina, kad būsimė priimti į dangaus laimę.

ANTRAS SEKMADIENIS

ADVENTE „B”

„Štai siunčiu pirm tavęs savo pasiuntinį”

Mk 1, 1-8

I

Pirma negu Jėzus pradėjo savo viešąjį gyvenimą ir veiklą, pasirodė ir apaštalavo Jonas Krikštytojas. Jis buvo pašauktas ir pasiūstas parengti ateinančiam Išganytojui kelią: parengti žmonių sielas ateinančiam Kristui priimti.

Kaip Kristaus, taip ir Jono pasiuntinybė buvo pranašų paskelbta ir nusakyta. Pranašas Malachijas užrašė Dievo jam pasakytus žodžius apie Pirmtaką, kuris turėjo ateiti ir parengti ateinančiam Mesijui kelią. „Štai aš siunčiu pirm tavęs savo pasiuntinį, kuris parengs tau kelią” (Mal 3,1). Pranašas gi Izaijas pristatė Kristaus Pirmtaką kaip šauklį tyruose. Šią pranašystę pats Jonas sau pritaikė, sakydamas: „Aš esu tyruose šaukiančiojo balsas — Taisykite Viešpačiui kelią, ištiesinkite jam takus” (Iz 40,3; Jo 1,23). Anais laikais buvo įprasta, kad vykstant valdovui lankyti tolimas ir neapgyventas imperijos sritis, pirma vykdavo šauklis, kuris kviesdavo gyventojus taisyti ir paruošti kelius.

Jonas buvo kunigo Zacharijo ir Elzbietos sūnus. Ši buvo Dievo Motinos giminaitė. Jis buvo pradėtas išsčiose ir gimė specialiu antgamtinių galių išikišimu. Elzbieta buvo žinoma kaip nevaisinga, ir būsimą Kristaus Pirmtaką pradėjo ir pagimdė, kai abu su Zachariju buvo jau senyvo amžiaus, kada paprastai jau nesulaukiama įpėdinių. (Lk 1, 5-56). Krikštytojas gimė ir augo Ain Karim miestelyje, kuris dar ir nūdien randasi ir yra 7 km atstu nuo Jeruzalės į vakarus. Užaugęs, apleido tėvų namus ir gyveno atsiskyrėlio gyvenimą Judėjos tyruose. Evangelistas apie Jono slaptąjį gyvenimą tik tiek pasako: „O vaikas augo ir stiprėjo dvasia. Jis buvo dykumoje iki savo viešo pasirodymo Izraeliui dienos” (Lk 1,80). Tyruose Jonas gyveno aštrų atgailos gyvenimą. Vilkėjo iš kupranugario šerių išausta ašutine. Maitinosi tuo, ką tyruose galėjo rasti, būtent, žolėmis, vabalais ir laukinių bičių medumi (Mt 3,4). Vienatvė ir apsimarinimas įgalino Joną gyventi Dievo artumoje ir stiprėti dvasia. Išaugo tad į didžiulę asmenybę žmonių ir Dievo akivaizdoje.

Kai sulaukė pilno amžiaus subrendimo, t.y. 30 amžiaus metų, nes tokio amžiaus vyrai pas žydus buvo laikomi pilnai subrendę ir gali imtis atsakingų bei viešų pareigų, Jonas, Dievo malonės įkvėptas ir veikiamas, išėjo į viešumą: pradėjo apaštalauti, rengdamas kelią ateinančiam Mesijui. Jonas tikriausiai žinojo, kad Jėzus jau yra gimęs; žinojo taipgi apie jo antgamtinį pradėjimą ir gimimą. Buvo juk giminaičiai. Bet vargu ar buvo pilnai tikras, kad Jėzus yra lauktasis Mesijas ir Dievo Sūnus. Viešpats tačiau jam buvo apreiškęs ir nurodęs ženklą, iš kurio galėsiąs atpažinti ir visiems pristatyti atėjusį Išganytoją (Jo 1,33ss). Tas ženklas pasirodė tuojau po Jėzaus krikšto Jordane, kai šv. Dvasia regimu būdu nužengė ant jo ir kai pasigirdo balsas iš dangaus, kuriuo

dangiškasis Tėvas paliudijo, jog Jėzus yra jo numylėtasis Sūnus.

II

Jono apaštalavimas vyko dviem kryptimis: sakė pamokslus, kviesdamas prie atgailos, ir ragino krikštytis išorinio apsiplovimo krikštu.

1. Jonas sakė karštus pamokslus. Ragino liautis daryti pikta ir ryžtis daryti gera, kad atsilygintų Dievui už padarytą pikta. (Lk 3, 10ss). Atgailojančius Jonas kvietė krikštydintis vandens krikštu, kuris turėjo simbolizuoti vidinį apsivalymą nuo nuodėmių.

2. Jonas prisistatė esąs ateinančio Mesijo pirmtakas: pašauktas atgaila paruošti žmones priimti ateinantį Išganytoją. Ragino tad visus daryti atgailą, kad, apsivalę nuo nuodėmių, galėtų būti priimtini Kristui ir tapti jo sekėjais.

3. Jonas turėjo didelį pasisekimą. Minios žmonių plaukė prie jo iš visos Palestinos į Pajordanę, kur jis apaštalavo. Vyko jo pasiklausyti eiliniai žmonės, bet ir tautos vyresnieji. Mat, pradėjo sklisti gandas, kad Jonas galės būti laukiamas Mesijas. Jonas griežtai paneigė šį gandą. Jis primygtinai teigė, jog nesąs nei Mesijas, nei iš dangaus sugrįžęs pranašas Elisas, nei pranašas, o tik Kristaus Pirmtakas, jam kelio rengėjas. Bet tuo pačiu metu tvirtino, kad Mesijas yra jau atėjęs ir greit viešai pasirodysiąs. Jis taipgi pabrėžė, kad ateinantis Mesijas yra nepalyginamai didesnis už jį, taip kad jis nesijaučiąs vertas net vergo patarnavimą jam atlikti, būtent, padėti jam apsiauti ir nusiauti apavą. Ir dar priminė, jog ir Kristus krikštys, bet jo krikštas bus daug reikšmingesnis, nes jis krikštija vandeniu, o Mesijas krikštys šv. Dvasia ir ugnimi,

ir jo krikštas ne tik ženklins, o tikrai išlaisvins iš nuodėmių. Kaip ugnis ištyrina metalą, taip Kristus ištyrins sielas: padarys jas nekaltas ir Dievui priimtinas.

4. Jonas nebuvo vėjo siūbuojama nendrė, o tvirto nusistatymo ir didelės drąsos asmenybė. Jis drįso visiems, net ir karaliui, padaryti priekaištą dėl jo nemoralaus gyvenimo. O tai jam kainavo gyvybę.

III

Susipažinę su Jono Krikštytojo asmenybe ir jo apaštališka veikla, stenkimės sekti jo pavyzdžiu, kad galėtume tapti ištikimi Kristaus sekėjai ir priimtini Dievui vaikai.

1. Jonas savo pašaukimo pareigas ištikimai atliko, paaukodamas net savo gyvybę. Gražų liudijimą apie jį davė pats Kristus. Jis jį pristatė kaip patį didžiausią iš visų Seno Testamento žymiųjų asmenybių. (Lk 7, 24ss).

Kiekvienas mūsų esame pašaukti ruošti Išganytojui kelią į savo ir kitų sielas. O tikrasis kelias pasiruošti sutikti Kristų buvo ir yra tas, kurį nurodė Jonas Krikštytojas, būtent, atgaila. Galime gauti nuodėmių atleidimą per Atgailos Sakramentą ir atsilyginti Dievui už kaltes atgailos darbais. Taigi privalome patys daryti ir kitus kviesti prie atgailos. Neturime pakęsti nuodėmės nei savyje, nei kituose. „Tau nevalia — sakė Krikštytojas karaliui Erodiui, — turėti savo brolio žmoną” (Mk 14,4). Tokią drąsą privalome turėti visi, kad išpėtume net ir tuos, kurie gali būti pavojingi, jog nevalia laužyti Dievo įsakymų. Deja, šiandien daug kas bevelija užmerkti akis prieš pikta, neva individualinės laisvės vardan, ar su pretekstu išvengti didesnio blogio. Šiomis dienomis Romoje vyko Europos vyskupų simpoziumas. Vienas iš prelegentų vienuolis Domininkas Casera, kalbėdamas apie sielovadinį

atsinešimą prie mirštančiųjų, teigė jog nereikia mirštančiajam primygtinai siūlyti priimti Sakramentus (L'Avvenire 17.X.1989), kad taip būtų respektuojama jo laisvė ir žmogaus kilnumas. Žodžiu, nereiktų rūpintis žmogaus amžinuoju likimu. Tai savos rūšies pasimetimas, keliant žmogaus kilnumą, kai jo kilnumas priklauso ne nuo jo žemiškos, o amžinosios — dieviškos prigimties. Į blogį niekas neturi teisės. Su piktų niekad niekam nėra leista eiti į kompromisus. Lietuviška patarlė pasako šventą tiesą: „Neik su velniu riešutauti, nes ne tik riešutus, bet ir tarbą prarasi!“ Šv. Pauliaus paskatinimas Timotiejui galioja visiems visų laikų krikščionims: „Aš karštai prašau, — rašo Apaštalas, — dėl Dievo ir Kristaus Jėzaus, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, vardan jo apreiškimo ir karalystės: skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink su visu kantrumu ir išmanymu“ (2 Tim 4, 1ss).

2. Jonas kvietė prie atgailos ne tik žodžiu, bet ir pavyzdžiu. Gyveno aštrų atgailos gyvenimą. Ir mes privalome pamilti ir praktikuoti atgailos gyvenimą, kad būtume visiems patraukiantis pavyzdys. Gyvename laikus, kada besaikiškai siekiama gerbūvio, patogumų, o apsimarinimas laikoma atgyvenusia senybe ir nepriimtina kasdienybe. Ne pasninku, o duona ir kūniškais malonumais bandoma laimėti sielas. Bet gyvenimo patirtis rodo, jog gerbūvis neatidaro, o verčiau užtrenkia duris Kristui.

3. Jonas yra nuolankumo pavyzdys. Jis prisipažino esąs nevertas tarnas ateinančio Mesijo. Vėliau, kai matė minias nusigręžiančias nuo jo ir sekančias Jėzų, neliūdėjo, o džiaugėsi ir sakė: „Reikia, kad jis kiltų, o aš eičiau žemyn“ (Jo 3,30). Žmogus savo dieviška prigimtimi yra linkęs į savęs teigimą, į pasinešimą siekti aukštybių. Nėra lengva žmogui siekti nuolankumo. Netrūksta, kurie

nuolankumą laiko silpnybe. Tikrumoje tačiau nuolankumas parodo tikrą žmogaus didybę. Juk ir apie Joną Kristus liudijo, kad jis yra pats didžiausias iš visų Seno Testamento asmenybių. Kristus pakartotinai kvietė savo sekėjus prie nuolankumo. O įkvėptieji rašytojai priminė ir pabrėžė, jog „Dievas priešinasi puikiesiems, o nuolankiesiems teikia malonių“ (Jok 4,6; 1 Petr 5,5).

* * *

Kai pranašas Izaijas regėjime išgirdo Dievą skundžiantis ir klausiant, — ką galėtų siųsti kviesti prie atgailos tautą, — atsiliepė ir pasisiūlė eiti apaštalauti. Bet čia pat atsiminė ir skundėsi, jog jo lūpos yra suteptos. Tada Dievas pasiuntė angelą, kuris „nuodėgulių perbraukė jo lūpas ir padarė tyras“ (Iz 6, 1-8). Dievas ir nūdien pasigenda ir laukia apaštalo. Atsiliepkime į Viešpaties kvietimą. Ryžkimės apaštalauti, kaip ir kur įmanoma. Bet visų pirma patys atgaila išsilaisvinkime iš nuodėmių, ir tik tada eikime skelbti atgailą kitiems, kad ką žodžiu skelbsime, pavyzdžiu patvirtintume.

TREČIAS SEKMADIENIS ADVENTE „B”

„Jūsų tarpe yra tas, kurio jūs nepažįstate”

Jo 1, 6-8, 18-28

I

Jono apaštališka veikla atkreipė dėmesį tautos vadų Jeruzalėje. Jie pasiuntė savo įgaliotinių pas Krikštytoją, kad teirautųsi ir gautų tikslių informacijų, kas jis esąs, kuo save laikąs. Mat, žmonėse kilo įvairių gandų apie Jono asmenį ir jo veiklą.

Atėjusieji klausė Joną: „Kas esi? Kuo save laikai?” Jonas nuramino sinedristus, pabrėždamas, jog nesąs Mesijas, kaip kai kas skleidė tokį gandą. Tada jie klausė toliau:

— Tai gal esi Elisas? — Pas žydus vyravo įsitikinimas, kad Elisas turėsias grįžti ant žemės ir parengsias ateinančiam Mesijui kelią. Bet Jonas užtikrino, jog neesąs Elisas.

— Tai gal esi pranašas? — klausė toliau atsiųstieji. Pastebėtina, kad Rašto žinovai mokė, jog prieš Mesiją ateisias didis pranašas, apie kurį Mozė kalbėjo Įstatyme (At I 18,15ss; Dan 3,37; 1Mak 9,27). Rabinai tačiau klydo.

Tikrumoje Mozės minimas pranašas turėjo būti pats Mesijas (ApD 3,22; 7,37). Suprantama tad, kad Jonas paneigė esąs pranašas.

— Taigi kas esi? — vėl klausė tautos vadų atsiųstieji.
— Sakyk, kad galėtume duoti atsakymą tiems, kurie mus siuntė. Ką sakai apie save? Ši kartą Jonas atsakė, taikydamas sau Izaijo pranašystę. Jis esąs šauklis, kuris yra Viešpaties pašauktas ir pasiųstas paruošti ateinančiam Mesijui kelią (Iz 40,3). Šiuo davė suprasti, jog Mesijas yra jau atėjęs ir netrukus viešai pasirodys. Bet tautos vadų atstovai nesuvokė pilnai Jono atsakymo. Jie ėmė priekaištauti Jonui, jei jis nėra nei Mesijas, nei Elisas, nei vienas iš pranašų, kodėl krikštija žmones? Kokiu autoritetu visa tai daro? Todėl Jonas aiškiai pasakė, jog Mesijas yra atėjęs, ir jis savo apaštalavimu parengia žmones sutikti ateinantį Išganytoją; kitaip tariant, jis yra ateinančio Mesijo Pirmtakas. Iš savo pusės Jonas prikišo sinedriumo atstovams, kad jie susidomėjo juo, kai tuo tarpu turėtų domėtis Mesiju, kurio jie nepažįsta, bet kuris neša išganyką ir yra tiek didis, kad jis nesijaučia esąs vertas jam net vergo patarnavimą atlikti, atrišti kurpių dirželį.

Susipažinus su Evangelijos pasakojimu, pravartu yra pasidaryti kai kurias praktiškas išvadas bei pasiryžimus.

II

Tautos vadai ir pati tauta savo daugumoje nepažino Jėzaus: jį atmetė ir pasmerkė. Tai buvo nusikaltimas, dėl kurio Izraelį palietė Dievo bausmė, kurios tragiškos pasekos amžiais tęsiasi. Jėzus tai iš anksto pranašišškai nusakė. Stovėdamas ant Alyvų kalno ir žvelgdamas į puošnius Siono Dukros (Jaruzalės) pastatus, Išganytojas su skausmu širdyje ir su ašaromis akyse sakė: „O jei gi

tu būtumei pažinus šią dieną, kas tau ramybę neša! Bet dabar tai yra paslėpta nuo tavo akių. Nes užeis ant tavęs dienos, ir neprieteliai apsups tave apkasais, ir suspaus tave iš visų pusių, ir parblokš tave bei tavyje esančius vaikus, ir nepaliks akmens ant akmens, nes tu nepažinai tavo aplankymo meto” (Lk 19,41s).

„Tu nepažinai tavo aplankymo meto!” — Šis Jėzaus priekaištas, pasakytas Izraeliui, liečia visus mus. Gyvename įdomius, bet didelės dvasinės krizės, laikus. Pasaulis serga dvasiškai ir negaluoja visokeriopai žemiškuose reikaluose. Tiesa, visada ant žemės buvo vargo, pasitaikydavo neteisybių, stokodavo meilės, bet šiandien sulaukėme ir išgyvename, kad tie, kurie skurdą neša, tariasi tarnaują vargšams; kad neteisybė laikoma būtinybe, o neapykanta — dorybe; atsidūrėme padėtyje, kad kalbama viena, manoma kita ir daroma trečia. Žodžiu, atsidūrėme savos rūšies pasimetime, kad vargiai galime susikalbėti.

Visa tai, kadangi pasaulis nusigręžė nuo Kristaus ir nuo Evangelijos; kadangi nepažįsta to, kuris išganymą laiduoja ir ramybę neša. Nepažįsta Kristaus nekrikščioniškas pasaulis. Deja, nepažįsta Jėzaus daugelis ir krikščioniško pasaulio žmonių.

Klauskime kiekvienas save: ar mes pažįstame Jėzų, Viengimį Tėvo Sūnų, kuris tapo žmogumi, kad savo kančia ir mirtimi atpirktų žmoniją ir įgalintų pasiekti laimingą amžinąjį gyvenimą? Ar pažįstame tą, kuris parodė aukščiausią meilę, pasiaukodamas už mus nusidėjėlius? Jei taip būtų, kaip tad tiek maža meilės yra mūsų širdyse Viešpačiui Dievui? Juk tai yra veikiau ženklas, kad mes tik tariamės pažįstą Kristų, o tikrumoje jo nepažįstame.

Ar pažįstame tą, kuris yra gyvenimo ir mirties Viešpats? Kodėl tad drebame dėl gyvybės ir galvotrūkčiais bėgame nuo mirties? Argi neatsimename Kristaus už-

tikrinimo: „Aš esu gyvenimas ir prisikėlimas: kas tiki į mane, nors būtų miręs, gyvens” (Jo 11,25).

* * *

Ieškodami atsakymo į visus anuos klausimus privalome su nuolankumu prisipažinti: „Viešpatie, aš tariausi tave pažįstas, bet matau, kad toli gražu tavęs pilnai nepažįstu. Todėl meldžiuosi ir iš širdies gilumos šaukiuosi į tave: — Duok, o Jėzau, kad tave geriau pažinčiau, ir kad taip tavyje atrasčiau viltį ir pasitikėjimą, paguodą ir pagalbą, nes tik taip galėsiu eiti žemės keliu visada giedras ir tikrai ramus.”

KETVIRTAS SEKMADIENIS ADVENTE „B”

„Štai pradėsi ir pagimdysi sūnų, ir jį
pavadinsi Jėzus”

Lk 1, 26-29

I

Evangelistas Lukas Išganytojo įsikūnijimą aprašo, nurodydamas laiką, vietą, asmenis.

Šešioms mėnesiams praslinkus po to, kai Viešpaties angelas, pasirodęs šventykloje kunigui Zacharijui, apreiškė Jono Krikštytojo pradėjimą bei gimimą, tas pats angelas Gabrielius vėl buvo pasiųstas į Nazaretą pas mergele Mariją apreikšti Kristaus pradėjimą ir gimimą.

Marija buvo vyro nepaliesta mergelė, bet susižadėjusi su Juozapu, vyru iš Dovidų giminės, kuris vertėsi dailidės amatu. Marija greičiausiai buvo kilusi iš Dovidų ir Levi giminės, kitaip sakant, sujungė savyje karališką ir kunigišką kilmę. Juk ir Kristus tuo pačiu paveldėjo karaliaus ir kunigo rangą net ir žmogiška kilme. Kaip Dievas — savaime yra Viešpats ir Vyriausias Kunigas.

Kad Marija turėjo būti kilusi iš Dovidų giminės, iš to

seka, jog šv. Pauliaus teigimu Kristus kūnu buvo Dovidio palikuonis (Rom 1,3). O Jėzus kūnišką prigimtį buvo gavęs tik iš Marijos. Juozapas buvo tik teisinis Išganytojo tėvas. Iš kitos tačiau pusės Evangelistas mini, kad Marija buvo Jono Krikštytojo motinos Elzbietos giminaitė. O ši, kaip tas pats Evangelistas pabrėžia, buvo iš Aaronio dukrų, t.y. iš Levi giminės (Lk 1,5). Iš čia seka, kad, nežiūrint jog žydai paprastai stengdavosi sudaryti šeimas toje tačioje Izraelio giminėje, kas ypač buvo paisoma Judo ir Levi giminėse, Marija bus kilusi iš dviejų giminių, kad duotų Jėzui karališką Judo-Dovidio ir kunigišką Aaronio-Levi kilmę.

Vardas „Marija“ pas žydus buvo plačiai vartojamas. Etimologinė jo kilmė nėra vieningai aiškinama. Greičiausiai reiškia: gražioji, kilnioji.

Angelas pasirodė Marijai tikriausiai jos bute, kur ji buvo viena. Kreipdamasis sveikino ją kaip malonės pilnąją ir artimą Dievui. Reiškia Marija turėjo malonės pilnybę, kitaip tariant, turėjo tiek malonių, kiek daugiau negalima turėti. Malonė Marijoje buvo Dievo dovana, bet drauge buvo jos būtis, jos gyvenimas. Ji buvo su Dievu ir Dievas su ja tobuliausioje vienybėje.

Angelo pasirodymas ir jo pasveikinimas sujaudino Mariją. Kiek pagalvojusi, ji mintijo ir klausė save, ką turėtų reikšti toks pasveikinimas. Tikriausiai ėmė spėti bei nujauti, kad Dievas turi kokius nors planus jos atžvilgiu.

Matydamas Mariją sumišusią ir išsigandusią, angelas bandė ją raminti, nurodydamas, jog turėtų būti laiminga, nes rado ypatingą prielankumą pas Viešpatį. Prielankumas gi yra tame, kad Dievas išsirinko ją būti ateinančio Mesijo motina. Ir čia pat angelas pareiškė, jog ji pradėsianti išsčiose ir pagimdysianti Sūnų, kuris yra Aukščiausiojo Sūnus, Mesijas, apie kurį pranašai pranašavo ir nurodė, jog kils iš Jokūbo (Pras 32,29) ir įamžinas savo protėvio

Dovido viešpatavimą (mesijaninį) į visus amžius (2Kar 7,12s). Angelas dar pabrėžė, kad gimsiantysis bus Dievo Sūnus.

Marija tikėjo į angelo apreiškimą, bet jai nebuvo aišku, kaip ji galėtų tapti motina, kai yra vyro nepaliesta ir yra pasiryžusi likti tokia. Prašė tad paaiškinti ir klausė: „Kaip tai įvyks, kadangi aš nepažįstu vyro?“ Esamas laikas „nepažįstu“ čia turi absoliutinę prasmę: nepažįstu ir esu pasižadėjusi nepažinti vyro! Vadinasi, Marija buvo pasiryžusi gyventi skaistybėje. Kitaip klausimas būtų beprasmis. Juk buvo sužadėtinė. Todėl artimiausiu laiku būtų galėjusi ir privalėjusi gyventi natūralų gyvenimą. Jei gi statė tokį klausimą, tai turėjo būti apsisprendusi, žinoma, su Juozapo žinia ir sutikimu, gyventi moterystėje skaistybėje.

Angelas atsakė ir paaiškino, jog Marijos mergystė nėra jokia kliūtis jos motinystei, nes ji pradės ne iš kūno pageidimų, ne iš vyro valios, o šv. Dvasios veikimu. Šv. Dvasia nužengs ant jos, pats Dievas apgaubs ją savo veikiančios antgamtinės galios šešėliu, — taip kad ji pradės kūdikį antgamtiniu būdu, t.y. stebuklingu Dievo veikimu. Todėl ir Gimsiantysis bus ne kaip kiekvienas iš žmonių, o Šventasis, Viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus.

Kad tai gali įvykti ir tikrai įvyks, angelas nurodė Elzbietos pavyzdį. Ją Marija gerai pažinojo, nes buvo artimos giminaitės. Elzbieta buvo žinoma kaip nevaisinga, bet va Dievo veikimu senatvėje pradėjo ir laukiasi kūdikio būdama jau šeštame nėštumo mėnesyje. Tai pasakęs, angelas pridūrė, pabrėždamas, jog Dievui nėra negalimo dalyko.

Marija angelo paaiškinimą priėmė su nuolankumu ir giliu tikėjimu. Ji pareiškė, jog pilnai pasiveda Dievo valiai, nes yra nuolanki ir klusni jo tarnaitė.

Evangelisto Luko, ką tik suglaustai atpasakotas, Kris-

taus įsikūnijimo aprašymas, duoda giliai pamokančių minčių mūsų svarstymui ir praktiškoms išvadoms.

II

1. „*Sveika, malonės pilnoji, Viešpats su tavimi!*” — Kas netrokštų, kad Dievas būtų su juo? Tai yra pasiekama, bet reikia būti malonės stovyje, t.y. būti be nuodėmės. Viešpats buvo su Marija, nes ji buvo malonės stovyje; ir dar daugiau, — ji buvo malonės pilnoji. Ją Viešpats buvo apsaugojęs nuo gimtosios nuodėmės, o savo pastangomis išvengė betkokios asmeniškos kaltės. Gi mes, deja, esame nuodėmingi žmonės, kaip pačia prigimtimi, taip ir asmeniškais prasižengimais. Vienok turime galimybę per Sakramentus ir jų teikiamas Kristaus kančia ir atpirkimu pelnytas malones išsilaisvinti iš turimų kalčių ir išvengti kitų. Todėl galime ir privalome daryti visa, kad artėjančias Kristaus gimimo šventes sutiktume ir švęstume su tyromis sąžinėmis. Tik taip Jėzus ateis pas mus ir bus su mumis kaip mūsų mielas svečias.

2. „*Jis bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo Sūnus ... Viešpataus Jokūbo namams per amžius ir jo karalystei nebus galo*”. — Apreikšdamas Jėzaus įsikūnijimą, angelas aiškiai davė suprasti, jog jis yra laukiamas Mesijas ir tikras Dievo Sūnus.

Jėzus tapo žmogumi, bet liko Dievo Sūnus. Šitai visada reikia atsiminti. Tiesa, daug kas nūdien bevelija Jėzuje ieškoti žmogaus veido; daug kas bando jį laikyti it būtų vienas iš mūsų. Bet toks jis nėra. Ne Kristus — žmogus, bet Kristus — Dievas pelno ir laiduoja išganymą. Todėl Kristuje pirmoje eilėje turėtume ieškoti Dievo, o ne žmogaus veido.

3. „*Kaip tai įvyks, kadangi nepažistu vyro? Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Aukščiausiojo galia apgaubs*

tave savo šešėliu, todėl ir gimusysis Šventasis-bus vadinamas Dievo Sūnumi. „Iš šio teksto seka, kad Marija buvo apsisprendusi ir pasiryžusi gyventi skaistybėje. Angelas užtikrino, kad ji taps motina Dievo veikimu ir pasiliks mergelė. Juk derėjo, buvo būtina, kad Išganytojo Motina būtų ir liktų visam skaisti ir nekalta siela ir kūnu. Bet Marijos-Motinos-Mergelės-pavyzdys yra pamoka visiems, ypač aktualus šiandien, kai kūniškumas aukštinamas, o susivaldymas ir skaistybė laikoma silpnybe ar net paikybe.

Dievo Motinos pavyzdys rodo, kad ir šeimos gyvenime yra galimas susivaldymas, o net ir skaistybė. Tikra meilė nesunkiai pakyla virš kūniškumo. Kūniškumas gi, jei yra nesaikingas ir netvarkingas, suniekina ir užgesina meilę, paversdamas ją į savimeilę ir į gyvuliškumą. Marijos pavyzdys virš visko iškelia skaistybės dorybę. Šią dorybę Bažnyčia visada ypatingai vertino, ir iš rinktinių asmenų net reikalavo ir reikalauja.

Gyvenimas skaistybėje yra auka: pati didžiausia, kokią žmogus gali Dievui duoti. Per skaistybę aukojame Dievui save vispusiškai, t.y. su kūnu ir siela. Bet darydami šią auką, mes nieko neprarandame, o daug ką laimime.

1. Skaistybė atpalaiduoja mus nuo daugelio žemiškų rūpesčių ir įgalina pilnai pasivesti Dievui. Šv. Paulius, rekomenduodamas skaistybę, rašo: „Aš tai sakau jūsų naudai, ne kad viliočiau, bet kad nurodyčiau, jog tai yra kilnu ir leidžia lengviau ir be kliūčių melstis Viešpačiui” (1Kor 7,35).

2. Skaistybė yra aukštų polėkių laidas. Idealizmas, entuziazmas, heroiskumas gimsta ir puoselėjasi skaisčiose sielose; o palaidumas žadina savimeilę, išaukia apatiškumą bei nervingumą; ir daro žmogų nepriimtina sau ir kitiems.

3. Skaistybė labiausiai priartina žmogų prie Dievo, nes Dievas yra nekaltumas savyje. Jau pagonyis dievų tarnybai

skirdavo nekaltas mergeles. Seno Testamento Dievo duotas per Možę Įstatymas reikalavo, kad kunigai, einą pareigas šventykloje, laikytusi susivaldymo (Kun 21,1-21). Jėzus gimė iš Motinos mergelės jai pasiliekančią mergele. Žodžiu, jo pradėjimas išsčiose ir gimimas įvyko stebuklu, kad būtų išsaugota Marijos mergystė. Kristaus Pirmtakas Jonas Krikštytojas gyveno skaistybėje. Mylimiausiu savo mokiniu Išganytojas turėjo Joną apaštalą, kuris taipgi laikėsi skaistybės, atsižadėdamas moterystės, kas žydams buvo laikoma šventa privilegija. Šv. Paulius įspėjo saugoti kūno tyrumą ir šventumą, nes ir kūnu privaloma garbinti Dievą ir jame jį nešioti. (1Kor 6,18).

4. Skaistybė yra veiksnys, kuris padeda siekti šventumo. Mat, atpalaiduoja nuo daugelio žemiškų išipareigojimų ir leidžia pasišvęsti vien Dievui. Skaistybė yra dorybė, kuri daro mus labiausiai panašius Dievui, o tuo pačiu jam priimtinus bei mielus. Šv. Jonas Apreiškimų knygoje rašo, kad danguje arčiausiai Dievo sosto stovi kūnu ir siela nekaltieji (virgines) (Ap 14,1ss).

* * *

Pasakojama, kad viena vienuolė turėjusi regėjimą. Išvydo Jėzų, kuris jai sakė: „Aš tiek daug esu davęs tau malonių! — Ką tu esi pasirengusi man duoti?“

— Sakyk, ko tu nori, — atsakė užklaustoji.

— Nuspręsk tu pati, — pastebėjo Jėzus.

— Aš tau aukosiu šv. Mišias, šv. Komunijas, įvairius apsimarinimus, — užtikrina vienuolė. Išganytojas tačiau neatrodė patenkintas. Tai privertė vienuolę klausti:

— Viešpatie, sakyk, ko gi tu nori? Jėzus tarė:

— Matai, tu man nori aukoti, kas tavo, bet tai juk yra ir mano, kadangi visa tai yra mano dovanos tau, nes aš

padedu tau tai įvykdyti, ir nori, kad aš būčiau patenkin-
tas. Aš noriu ne to, kas tavo ir mano, bet tavęs pačios.”

Dievas nori ir laukia mūsų pačių. Aukokime tad jam
save, bet pilnai t.y. su siela ir kūnu. Šią mūsų auką Dievas
noriai priims ir gausiai atlygins.

KALĖDŲ LAIKOTARPIS

- I Bernelių šv. Mišios-Dievas su mumis
- II Dienos šv. Mišios-Kristaus įsikūnijimas
- III Kalėdų sekmadienis — Šv. Šeima
- IV Nauji Metai — Marijos Dievo Motinos šventė
- V Trijų Karalių šventė
- VI Sekmadienis po Trijų Karalių — Jėzaus Krikštas

KALĖDOS — BERNELIŲ MIŠIOS „B”

„Jo vardas Emanuelis — Dievas su mumis”

Lk 2, 1-14

I

1. 733 metais prieš Kristų Damasko-Sirijos valdovas, susitaręs su Samarijos karaliumi, rengėsi karo žygiui prieš Judėjos karalystę. Judėjos karalius Achaz ėmėsi priemonių gintis nuo eventualaus užpuolimo. Visų pirma stengėsi sustiprinti Jeruzalės gynimo pozicijas. Achazui esant prie sostinės sustiprinimo darbų, kartą atėjo pranašas Izaijas. Jis buvo Dievo siųstas, kad užtikrintų valdovą, jog Dievas saugos Judo karalystę: neleis ją sunaikinti, nes iš Judo karališkos giminės kils Mesijas. Norėdamas įtikinti Achazą, pranašas pareiškė galįs duoti antgamtinį ženklą, kokio jis tik prašytų. Valdovas tačiau atmetė pranašo siūlymą, teisindamasis, jog nenorįs gundyti Dievą. Jis bevelijo pasitikėti žemiškomis priemonėmis: karinėmis pajėgomis. Tarėsi esąs nereikalingas Dievo pagalbos. Gavęs neigiamą atsakymą, pranašas peiktinai priminė karaliui, jog, nežiūrint kad jis atsisako prašyti Dievo

pagalbos, Viešpats ją suteiks ir šitam užtikrinti duoda ženklą. Šis gi ženklas yra mesijaninė pranašystė apie Mesijo gimimą iš vyro nepaliestos mergelės. Pranašystė yra sekanti: „Štai mergelė pradeda ir gimdo sūnų. Jam duoda vardą Emanuelis. Grietinę ir medų jis valgys, kol žinos atmesti pikta ir daryti gera” (Iz 7,15).

Pranašystė teigia, kad iš vyro nepaliestos mergelės gims kūdikis. Jis bus pavadintas vardu Emanuelis. Tai lauktasis Mesijas. Pats vardas sako — Dievas su mumis. Vadinasi, ateinantis Mesijas bus ne Dievo siųstas pranašas, o pats Dievas, tapęs žmogumi, kad atpirktų nusidėjusią žmoniją. Jis skelbs išganymo mokslą ir leis bei įgalins žmones pažinti, kas yra gera, ir kas bloga, kad darydami gera, ir vengdami pikto užsitikrintų išganymą.

2. 733 metams praslinkus, Dievas vėl siuntė, bet jau ne pranašą, o angelą, pas nekaltą mergelę Mariją, Nazarete, kad apreikštų, jog ji yra ana pranašo Izaijo nurodyta mergelė, kuri yra Dievo išrinkta būti ateinančio Išganytojo, Viengimio dangiškojo Tėvo Sūnaus, Motina. Marija buvo sužadėtinė Juozapo, Nazareto dailidės. Dievas apreikšė Juozapui, kad Marija laukiasi kūdikio, kurį pradėjo šv. Dvasios veikimu, ir įsakė ją imti už žmoną ir priimti iš Marijos gimsiančiojo Išganytojo teisinio tėvo pareigas. Juozapas nedvejodamas šias pareigas priėmė ir šventai vykdė.

3. Nuo Kristaus gimimo praslinko jau bemaž 2000 metų. Ilgas laikas. Tolimas kelias nueitas. Daug kas pasikeitė. Bet Kristus-Dievas vakar ir šiandien, kaip teigia šv. Paulius, ir per amžius visada tas pats (Žyd. 13,8). Jis visada visiems yra pasirengęs padėti eiti išganymo keliu, kad užtikrintai pasiektų dangų. Reikia tik, kad mes į jį tikėtume ir jam pasivestume.

Būdamas dieviškos prigimties, ir žmogus esminiai visada yra toks pat. Achazo nusistatymo ir Juozapo bei

Marijos nusiteikimo asmenų buvo, yra ir bus. Skirtumas yra tik tas, kad dabar Dievas nesiunčia savo angelų išpėti žmones, kad šauktųsi dangaus pagalbos ir ja remtųsi įvairiuose gyvenimo reikaluose. Ši uždavinį Kristaus pavedimu atlieka Bažnyčia. Į ją tad reikia kreiptis, jos klausyti.

II

1. Didelė techninė pažanga, pasiektas medžiaginis gerbūvis svaigina daugelį mūsų laikų žmonių. Jie tariasi visa žiną, visa gali, esą tikri savęs viešpačiai. Juoba, kad pačia prigimtimi žmogus yra linkęs į savarankiškumą, į laisvę sau, bet į viešpatavimą kitiems. Bet nūdien pasaulio žmonių veržimasis į laisvę, į neribotą savarankiškumą, į perdėtą pasitikėjimą savimi yra pasiekęs linguistumo ribų. Nūdienis žmogus nepakenčia veržtų; siekia būti sau vešpats; nesidrovi pažeisti kitų laisvę, nepaisyti nieko, reikalaudamas sau teisių ir privilegijų, nors tuo pačiu pažeidžia kitų teises ir kitų laisvę. Visa tai yra labai pavojinga: atveria plačiai duris į anarchiją, į prievartavimą, į netvarką civiliniame gyvenime. Bet tai dar neviskas. Puikybe pertekęs, į save atsgręžęs žmogus, pretenduoja būti laisvas ir nuo Dievo bei dvasinio gyvenimo privalomų varžtų.

Yra žmonių, kurie nepakenčia Dievo, nes patys nori atsisototi jo vieton. Šieji su F. Nietzsche beprotiškai šaukia: „Dievas mirė! Jį palaidojom! Galim apsieiti be jo! „Kiti tačiau, nors neneigia Dievo buvimo, bet gyvena bei elgiasi lyg jo nebūtų. O jei kada nelaimių ir sunkumų atveju prisimena Dievą, tai neretai sukyta prieš jį, kodėl jiems tai atsitiko, kodėl Dievas tai leido, arba kodėl jiems neatteina į pagalbą, tartum Dievas turėtų, net ir neprašomas, ateiti kiekvienam pagalbon. Tai mūsų dienų Achazai. Jie

nesišaukia Dievo, neva nenorėdami jį gundyti prašant pagalbos, tikrumoje tačiau, kadangi nori pasirodyti gali apsieiti be Dievo.

2. Išsimokslinęs ir vien savo protu besiremias mūsų amžiaus žmogus stengiasi rinktis tą kelią, kuris mažiau pavojų teikia, mažiau pasiaukojimo reikalauja santykiuose su artimu ir su Dievu. Kaip šv. Juozapas, kai sužinojo Mariją esant neščią, ieškojo sprendimo, kad nei Sužadėtinę užgautų, nei Dievui nusikalstų, taip daugelis krikščionių mielai ieško kompromisų žmonių ir Dievo atžvilgiu. Nenori Dievui nusikalsti, bet nenori atsisakyti nei santykių su žmonėmis, nors jie neleistini; nenori suteikti nemalonumo žmogui, įspėdamas jį, kai negerai elgiasi, ar kviesdamas taisytis, kai nuodėmingai gyvena. Taip atsiranda tų, kurie pernelyg atsigręžia į pasaulį ir stengiasi prie jo entuziastingai derintis tardamiesi, jog tokia esanti Dievo valia. Tardamiesi tarnaują Dievui, bet būdami atsigręžę visa siela į pasaulį, ima nuvertinti, kas šventa, ir pervertinti, kas kuria žemišką gerbūvį. Šio pasėkoje pradeda žiūrėti į Bažnyčią, it ji būtų kaip kiekviena kita žemiška bendrija, o ne Mistinis Kristaus Kūnas; imama nusigręžti nuo tikro mokslo, ir atsigręžia, kaip jau šv. Paulius įspėjo, į pasakas („Tim 4,4). Ne paradoksas, o skaudi tiesa, jog yra tokių, kurie tariasi tarnaują Dievui kovodami prieš Bažnyčią. Visos visų amžių erezijos šitai liudija. Anglijos karalius Henrikas VIII nusigręžė nuo Katalikų Bažnyčios, kai Kristaus Vietininkas pasmerkė jo nuodėmingą gyvenimą. Bet tuo pačiu jis dėjosi esąs ištikimas Dievui, nors žiauriausiu būdu persekiojo visus, kurie liko ištikimi Romos Bažnyčiai. O ir mūsų laikais, po Vatikano II Susirinkimo atsirado ir atsiranda, kurie yra neklusnūs Bažnyčiai: ją puola iš kairės ir dešinės. Vieni yra pasinešę į neleistinus ir nepriimtinius naujumus; kiti priešinasi, atsisako priimti kai kuriuos įsakytus pakeitimus liturgijoje

ir Bažnyčios mokyme. Ir vieni ir kiti dedasi esą uolūs Dievo tarnai ir tikro tikėjimo gynėjai. Tuo tarpu yra klaidingi pranašai, kurių Kristus liepė saugotis.

III

Iš to, kas pasakyta, seka keletas praktiškų pamokymų.

1. Nereikia per daug sielotis, jei šiandien sutinkame nemaža Dievo nebijančių ir prieš jį kovojančių asmenų. Jie tėra tik nuvytę lapai ir nudžiūvusios gyvojo Vynmedžio — Kristaus Bažnyčios šakelės. Kaip nuvytę lapai surenkami, o nudžiūvusios šakelės nuskabomos, ir visa metama į ugnį, taip ir Dievo nepaisantieji bei nuo Bažnyčios atsiskyrusieji, yra pasmerkti išnykimui bei pasmerkti pražuvimui. Kas nepaiso Dievo, negali tikėtis, kad Dievas paisytų jo. Dievas vykdo ir įvykdo savo planus, nepaisant prieštaravimų, priešinimosi. Jėzus, kuris prisistatė esąs kertinis Bažnyčios pastato akmuo, įspėjo, jog, kas priešinsis jam, bus sutriuškintas. „Akmuo, — sakė Išganytojas, — kurį statytojai atmetė, tapo kertiniu akmeniu. Kiekvienas, kuris kris ant šio akmens, suduš, ir, ant kurio jis kristų, tą sutriuškins“ (Lk 20,17).

Tikintiesiems gi Dievas gausiai teikia savo globą ir laiduoja išganymą. Emanuelis jau yra ne pranašysčių Mesijas, o istorinis Kristus. Dievas taigi jau yra su mumis. Apie jo gimimą, apie jo atneštą išganymą liudija ši palaiminta Kalėdų naktis. Dievas yra su mumis! Ko tad turėtume bijoti? Dėl ko turėtume abejoti? Amžinasis Dievo Žodis prisiėmė žmogaus prigimtį, kas mums nurodytų, kas yra gera ir kas pikta, ir įgalintų atmesti pikta ir rinktis gera.

2. Neturime būti nei pasaulio išmintingieji, nei kompromisų ieškotojai, kurie vengia rizikos ir bando ant dviejų kėdžių sėdėti. Privalome būti drasūs ir pasiryžę

atmesti blogį ir rinktis gerį. Negali būti kompromiso tarp gero ir pikto, tarp Dievo ir pasaulio, tarp žemės ir dangaus. Jėzaus išpėjimas aiškus: „Kas ne su manim, tas prieš mane; kas su manim nerenka, tas barsto“ (Mt 12,30). O ir šv. Paulius priminė, sakydamas: „Kokį gi dalyką turi teisybė su nedorybe? Arba ką bendra turi šviesa su tam- sybe?“ (2Kor 6,14).

3. Privalome būti apdairūs, kad kartais, sekdami klaidingais pranašais, dėl tariamo „dievo“ ir įsivaizduoto „kristaus“, neatstumtume tikrojo Dievo ir tikrojo Kristaus, kokį pažįstame iš Apreiškimo ir kokį moko Bažnyčia.

* * *

Pasakojama, kad Romoje Maria Maggiore bazilikoje Kalėdų naktį prie prakartėlės meldėsi šv. Kajatonas de Thieu. Besimelsdamas, turėjo regėjimą: išvydo Dievo Motiną. Ji pakėlė nuo savo krūtinės dieviškąjį Kūdikelį ir švelniai jį padėjo ant jo rankų. Jis, drebedamas iš susi- jaudinimo, glaudė Išganytoją prie savo krūtinės ir staiga pajuto lyg dangus būtų nužengęs į jo sielą. Jis prisipildė tokiu džiaugsmu, kokio pasaulis nepažįsta.

Žvelkime ir mes į Prakartėlę su giliu tikėjimu ir tobula meile, o pasijusim tartum gimęs Išganytojas, dieviškasis Kūdikelis gulėtų ant mūsų rankų, glaustųsi prie mūsų širdžių, o ir mes pajusime, jog mums yra taip gera lyg rastumės danguje.

KALĖDOS — DIENOS MIŠIOS „B”

„Kurie jį priėmė, tiems jis davė galią
tapti Dievo vaikais”

Jo 1, 1-18

I

Popiežius Jonas Paulius II 1979 metais kalėdinėje savo kalboje kreipėsi į krikščionišką pasaulį su šiuo raginiu: „Atverkite vartus, atidarykite duris Kristui!” (L’Osservatore Romano 23 XII 1979). Visi šį Kristaus Vietininko raginimą privalome ryžtingai priimti ir įvykdyti.

Ryžkimės atverti mūsų sielos duris, kad Išganytojas ateitų pas mus, būtų su mumis kaip namiškis, bet taipgi kaip Viešpats ir Vadovas. Kvieskime Jėzų pasilikti su mumis, nes be jo negalime įvykdyti išganingų darbų, kuriais užsitikrintume dangaus laimę. O ir žemiško gyvenimo reikaluose visada esame reikalingi dangaus pagalbos. Yra momentų, kad tik Viešpats gali mus išgelbėti nuo grėšiančių pavojų ne tik sielai, bet ir kūnui. Tik Kristus gali laiduoti tikrą taiką, kurios pasaulis ilgisi, bet nepajėgia pilnai užsitikrinti. Tik Jėzus gali padaryti mus pajėgius mylėti be išskaičiavimų, aukotis be rūgėjimų,

į pikta atsakyti gerumu. Tik Jėzus gali mus vesti tikrosios tiesos keliu ir apsaugoti nuo klaidų bei pasimetimo. Jis juk, kaip pats pasakė, yra „kelias, tiesa ir gyvenimas” (Jo 14,6).

II

1. Pranašai laukiamą Mesiją pristatė kaip Taikos Kunigaikštį (Iz 9,6). Jį gimusį Betliejuje angelai sveikino, skelbdami garbę dangui ir ramybę žemėje geros valios žmonėms (Lk 2,14). Pats Jėzus pareiškė, jog jis duoda ramybę, bet skirtingą nuo tos, kurią duoda pasaulis (Jo 14,27). Jėzaus duodama ramybė eina iš vidaus, iš sielos. Mat, jis, turėdamas galią atleisti nuodėmes, duoda ramybę sąžinėms. Atleisdamas nuodėmes, jis sutaiko žmogų su Dievu, su savim pačiu ir duoda pagrindą taikai su artimu. Nes nuodėmė yra tikroji neramumo ir nedarnos priežastis žmoguje ir tarp žmonių, o taip pat tarp žmogaus ir Dievo. Be to, Jėzus davė naują meilės įsakymą. „Šitas, — sakė Išganytojas, — yra mano įsakymas: mylėti vienas kitą, kaip aš jus mylėjau... Tai aš įsakau jums, kad mylėtumėte vienas antrą... Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei turėsite tarpsavę meilę” (Jo 15, 12.17; 13,35). Bet meilė yra taikos laidas ir pagrindas: tarp žmonių, o taip pat tarp Dievo ir žmonių.

2. Pranašai laukiamą Mesiją nurodė kaip patekančią didelę šviesą (Iz 9,2; 60,1). Apaštalas Jonas teigia, kad Jėzus yra tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną į šį pasaulį ateinantį žmogų (Jo 1,9). Pats Jėzus liudijo apie save, sakydamas: „Aš esu pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nevaikščioja tamsybėse” (Jo 8,12).

Jėzus yra šviesa, kadangi jis yra tiesa. Savo dieviškos-tobulos-tiesos šviesa jis šviečia žemės keleiviams kelią į amžinąjį gyvenimą danguje. Priimti Kristaus — jo Evangelijos šviesą, reiškia žinoti kelią į dangaus laimę. O

kas žino kelią į dangų, tas yra apsaugotas nuo netikrumo ir baimės, ir tuo pačiu gali jaustis ramus ir laimingas.

3. Jėzaus įsikūnijimas yra begalinės Dievo meilės liudijimas nusidėjusiai žmonijai. Su pagrindu Evangelistas teigia: „Taip Dievas numylėjo pasaulį, kad davė Viengimį savo Sūnų, idant kiekvienas, kuris tiki į jį, neprażūtų, o turėtų amžinąjį gyvenimą” (Jo 3,16). Prisiėmimas, įsikūnijant, žemės žmogaus varganos dalios ir kančios bei mirties ant kryžiaus buvo didžios meilės auka. Šv. Paulius aiškiai tai pabrėžia, sakydamas: „Jis, būdamas Dievas, nesipriešino atsisakyti savo lygybės su Tėvu, bet pats save nuvertino, prisiimdamas vergo išvaizdą” (Pilyp 2,6s). Evangelistas Jonas, pradėdamas kalbėti apie Jėzaus kančią, rašo: „Jis, mylėjęs savuosius pasaulyje, juos numylėjo iki paskutiniųjų” (Jo 13,1), t.y. iki begalybės. Ši begalinė Išganytojo meilė yra Kalėdų ir Velykų dovana.

Į Jėzaus meilę privalu atsakyti mūsų meile. Nes meilė atlyginama tik meile. Deja, mes esame per silpni, kad galėtume tobulai atsakyti į Dievo meilę, nes ji yra begalinė, o mes riboti. Esame reikalingi dangaus pagalbos. Dangus yra pasirengęs ateiti mums į pagalbą Kristaus laimėtomis išganyto malonėmis. Stiprinami išganyto malonių, tampame pajėgūs mylėti be išskaičiavimų, su pasiaukojimu ir nepaliaujamai. Meilė, kaip ją nusako šv. Paulius pirmam laiške Korintiečiams, nėra utopija, o krikščioniškoji realybė. „Meilė, — rašo Apaštalas, — yra kantri, maloni, nepavydi; meilė nesididžiuoja, nesipučia; nesielgia netinkamai ir nesiekia savo naudos; nesierzina ir nekerštauja; nesidžiaugia neteisybe, bet noriai pritaria tiesai. Meilė visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi, visa perneša. Meilė niekada nepaliauja” (1Kor 13,4-7).

Žinomas italų artistas Paolo Villaggio, kartą paklaustas, ko labiausiai gyvenime pasigendąs, atsakė, jog labiausiai norėtų mylėti be savimeilės: mylėti ne

reikalaudamas, o duodamas. Šitokią meilę liudija Betliejaus grota. Šitokią meilę pajuntame suklupę prie Prakartėlės. Šitokią meilę duoda Kristus. Jėzus savo meile dalinasi su mumis ir mūsų meilę padaro dievišką, taip kad galime mylėti iš visų jėgų, be išskaičiavimų ir niekad nepaliaudami. Šitokia meilė užtikrina mums laimę žemėje ir danguje.

III

Jėzus nužengia iš dangaus į mūsų sielas, kaip aną Kalėdų naktį, su dovanomis. Jis teikia ramybę, šviečia išganymo šviesa, kad eitume gyvenimo keliu ramūs ir tikri nepaklysti. Jis įgalina mus mylėti dieviška meile. Taigi privalome jam atverti plačiai savo sielų duris. Atsimintina tačiau, kad jis galėtų ateiti pas mus ir apsigyventi mumyse, reikia išvalyti ir papuošti sielas, kad jis rastų mumyse tinkamą sau buveinę, ir kad mes būtume tikrai verti jo atnešamų dovanų.

1. Jėzus yra Dievas, o Dievas gali rasti tik ten, kur visa yra šventa; kur nėra nuodėmės. Jėzus gimė iš Motinos, kuri buvo „malonės pilnoji“. Tik tokia Motina tiko Viengimiui Dievo Sūnui. Todėl, kad Jėzus nužengtų ir apsistotų mumyse, reikia turėti malonės stovį: būti nekaltiems ir šventiems.

2. Pats Jėzus nurodė kokiomis sąlygomis jis gali ateiti ir pasilikti pas mus. „Jei kas myli mane, — sakė jis, — laikys mano žodį, ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime sau buveinę“ (Jo 14,23). Vadinasi, kad Jėzus pas mus ateitų ir mumyse pasiliktų, reikia jį mylėti, ir ne tuščiais jausmais, o gyvenimu ir darbais, vykdant Dievo valią.

Dievą mylime, kai jam pasivedame ir ištikimai vykdome įsakymus, kaip juos pažįstame iš Apreiškimo, ir

kaip moko Bažnyčia. Kartokime tad su Dievo Motina, kai stovime krikščioniškų pareigų akivaizdoje: „Tebūnie, kaip tu pasakei! „Štai aš esu tik nevertas tavo tarnas” O ir su pačiu Kristumi sakykime: „Tebūnie ne mano, o tavo valia, Tėve!” Jei klusniai ir nuolankiai vykdysime Dievo įsakymus ir Bažnyčios reikalavimus, Jėzus nužengs į mūsų sielas su gausiomis dovanomis: pripildys mus dangiška ramybe, Evangelijos šviesa ir dieviška meile, ir pasijusime, kad gera mums būti, lyg būtume jau danguje.

* * *

Klūpodami prie Prakartėlės, melskimės Psalmisto žodžiais: „Plačiosios durys atsidarykite, senieji vartai atsiverkite: teįžengia čia šlovingasis Valdovas! Jis visatos galingasis Viešpats. Jis garbingasis Valdovas” (Ps 23,9s).

KALĖDŲ SEKMADIENIS „B”

Šv. Šeima — Kūdikelio Jėzaus aukojimas šventykloje

Lk 2, 22-40

I

Mozės Įstatymas reikalavo, kad kiekvienas naujagimis berniukas aštuntą dieną būtų apipjaustomas, ir taip gautų fizinį ženklą, jog priklauso išrinktajai tautai (Prad 17, 10ss; Kun 12, 3). Apipjaustymo apeigų metu kūdikiui būdavo duodamas vardas. Vardą parinkdavo tėvai, Jėzaus, tačiau, atveju vardą davė pats Dievas (Lk 1,31). Tuo buvo pabrėžta, kad dieviškasis Kūdikelis ypatingu būdu yra artimas dangiškajam Tėvui: buvo jam priklausomas. Marija ir Juozapas ištikimai išpildė visa, ko Įstatymas reikalavo: tiek as liečia apipjaustymą bei vardo davimą, tiek Marijos po gimdymo ritualinį apsivalymą, tiek už pirmgimi išperkamos aukos atnašavimą.

Įstatymas reikalavo, kad pirmgimis berniukas, prisimenant pirmgimių išgelbėjimą Egipte, būtų išperkamas specialia auka, nes pirmgimis buvo laikomas Dievo nuosavybė. Turėjo būti atnašaujama šventykloje avinėlis

ir balandis, bet neturtingieji galėdavo aukoti du purplelius.

Kas lietė Mariją, Įstatymas reikalavo, kad motina po gimdymo atliktų apsivalymo apeigas. Gimus berniukui, apsivalymo apeigos turėjo būti atliktos po 40 dienų; o gimus mergaitei, — po 60 dienų (Kun 12, 1-8).

Marija ir Juozapas visa atliko, nors tikrumoje Įstatymas Jėzaus nesaistė, nes jis buvo virš Įstatymo: jis pats buvo Įstatymo Davėjas. Bet dėl žmonių, dėl pavyzdžio visa buvo išpildyta pagal Įstatymo reikalavimus, tartum Jėzus būtų buvęs kaip vienas iš žmonių (Pilyp 2,7).

II

Marija su dievišku Kūdikiu ant rankų Jeruzalės šventykloje! Sustokime valandėlei prie šio paveikslo.

Garsusis rašytojas Turgieniev kartą paklaustas, kokią paveikslą laikas žaviausiu, atsakė: „Manau, kad nieko žavesnio nėra, kaip matyti jauną motiną su naujagimių kūdikiu ant rankų. Juk ženklina gyvybę ir rodo nuostabią meilę!“ Turgienevas turėjo pagrindo duoti tokį atsakymą. Jauna motina su naujagimių kūdikiu ant rankų tikrai yra žavus paveikslas. Žavi gimstanti gyvybė. Žavi yra motinos meilė. Žavus yra kūdikio nekaltumas. Ir vis dėlto tai nėra pats gražiausias paveikslas. Yra kitas-gražesnis. Jį regim Prakartėlėje. Ir čia regim jauną Motiną su Naujagimių prie širdies. Šis paveikslas yra pats gražiausias. Nes Motina, kurią čia regim, yra Nekaltoji, yra malonės Pilnoji. Ji pradėjo ir pagimdė ne iš kraujo, ne iš kūno pageidimų, ne iš vyro valios, o iš šv. Dvasios, būdama ir pasilikdama vyro nepaliesta mergelė. Kūdikis gi, kurį regim ant Nekaltosios rankų, yra Viengimis Dievo Sūnus, pilnas malonės ir tiesos, kuriame yra gyvybė, ir ji yra žmonių šviesa (Jo 1, 4-14).

Jei kiekvienas paveikslas vaizduojas motiną su nau-

jagimiu kūdikiu prie širdies ženklina gyvybę ir spindi meile, tai Praktėlės paveikslas yra nelygstamas, nes ne vien ženklina gyvybę, bet yra pati gyvybė, kuri nuo dangaus siekia žemę ir talpina savyje laikinybę ir amžinybę. O meilė, kuri trykšta iš Praktėlės yra šventa, skaisti, tobula, kokios žemėje jai prilygstančios nėra. Juk Betliejaus Kūdikelis yra Dievo Sūnus, visatos Kūrėjas ir visokeriopos gyvybės Davėjas. Iš jo galios ir valios visa vyksta žemėje; ir iš jo malonės visa gyvena per amžius šiaupis ir anapus žemės horizontų. Gi Betliejaus Motina yra ta, kuri yra „pagirta tarp moterų“ (Lk 1,42). Ji yra virš visų moterų ir virš visų motinų. Nes tik ji viena yra drauge ir motina ir mergelė. Ji, tik ji, glaudė prie savo krūtinės Sūnų, kuris yra didesnis už ją, kuris yra jos Kūrėjas. Puikiai kreipėsi į ją didysis Dante himnu, kurio pirmasis posmas šitaip skamba: „Motina mergele, dukra savo Sūnaus; nuolanki ir didi, daugiau negu kūrinys... Esi ta, kuri žmogišką prigimtį tiek iškėlė, kad Kūrėjas teikėsi tapti kūriniu“ (Divina Comedia, cant. XXXIII, 1-4).

Dieviškas Vaikelis ant švenčiausios Motinos rankų ženklina dieviškos ir žmogiškos meilės sintezę. Dievo Sūnus, iš meilės žmonėms tapęs žmogumi, atnešė pasauliui dievišką meilę. O malonės pilnoji Motina dovanojo Dievui pilnutinę žemės žmogaus meilę. Šios dvi meilės susiliejo į vieną, talpindamos savyje dangų ir žemę vienoje buveinėje, kur Dievas gyvena su žmonėmis: jis yra visų Tėvas, ir visi yra jo vaikai (Ap 21,3). O tai yra didinga, išganinga ir žavu.

III

Kai Marija ir Juozapas su Kūdikiu įėjo į šventyklą, juos pasitiko senelis Simeonas ir pranašė Ona. Dievo įkvėpimu abu žinojo, jog Kūdikelis Jėzus yra Mesijas.

Laukė tad progos, kad galėtų pasveikinti ir pagarbinti dieviškąjį Kūdikį. Todėl vos tik išvydo juos šventykloje, tuojuo priartiino prie jų ir pasveikino.

Simeonas, paėmęs Kūdikelį ant rankų, džiaugėsi ir pranašavo, sakydamas: „Dabar atleisk, Viešpatie, savo tarną ramybėje, kaip esi žadėjęs. Nes mano akys išvydo tavo išganymą, kurį parengi visoms tautoms: šviesą pagonims apšviesti ir šlovę savo tautos Izraelio” (Lk 2, 29s). Šalia džiaugsmo tačiau Simeonas jautė savo širdyje ir liūdesį. Kreipdamasis į Mariją, jis sakė: „Štai šis yra pastatytas Izraelyje daugelio nupuolimui ir prisikėlimui, ir kaip ženklas, kuriam bus prieštaraujama. O ir tavo pačios sielą pervers kalavijas, kad būtų atskleistos daugelio širdžių mintys” (Lk 2, 34s).

Stebėtina, neįtikėtina! — Tasai, kuris yra gyvybės versmė, išganymo nešėjas, pagonių šviesa, Izraelio garbė, yra skirtas būti prieštaravimo ženklu; yra skirtas tapti išganymo davėju, bet drauge būti akstinu daugelio pražuvimui! Ta gi, kuri pagimdė Išganytoją, kuri sujungė savyje Dievo ir žmogaus meilę, buvo skirta patirti širdį perverenčio kalavijo skausmą! Visa tai stebėtina, bet įvykęs faktas; neįtikėtina, bet tikra. Simeono pranašystė amžių eigoje pildosi visoje savo apimties pilnybėje.

Marijos širdis patyrė septynių kalavijų pervėrimo skausmą, kai ji drebėjo dėl Vaikelio gyvybės, bėgant į Egiptą; kai ji matė išvargusį, nesuprastą, paniekintą apaštalavimo eigoje; kai ji matė suimtą, teisiamą, kankinamą; kai ji lydėjo kryžiaus keliu, stebėjo kenčiantį ir mirštantį ant kryžiaus. Ji ir nūdien dalinasi su mumis skausmu, regėdama mus suvargusius ir kenčiančius, nusidėjusius ir rizikuojančius amžinai pražūti. Su ašaromis akyse Marija pasirodė Bernadetai Lourde ir Fatimoje, Šiluvoje ir Sirakūzuose (Italijoje). Retenybė yra matyti besišypsiančios Madonos paveikslą ar statulą, kai tuo tar-

pu beveik kiekvienoje bažnyčioje užtinkame Skausmingosios Motinos paveikslą ar stovylą.

Jėzus, kaip teigia Evangelistas, atėjo pas savuosius, bet savieji jo nepriėmė (Jo 1,6s); patekėjo į šviesą, bet pasaulis bevelijo tamsybes. Jėzus siekė visus išganyti, bet daugelis jį atstūmė, prieš jį kovojo. Taigi šiems jis tapo pasmerkimo, o ne išganyto ženklas. Įspėjantys yra Evangelisto žodžiai: „Dievas nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad pasaulį teistų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas. Kas tiki į jį, tas neteisiamas, o kas netiki, tas jau nuteistas, nes neįtikėjo į vardą „Viengimio Tėvo Sūnaus“ (Jo 15,22).

Jėzus visą laiką yra prieštaravimo ženklan pastatytas. Vieni jį myli ir dėl jo aukojasi net iki mirties; kiti jo nekenčia ir prieš jį kovoja su pragarišku įtūžimu. Nuo žemės paviršiaus niekada nenudžiūvo krikščionių dėl Kristaus pralietas kraujas, nei nudžiūvo ašaros nuo persekiojamų ir kenčiančių tikinčiųjų veidų. Aidėjo ir aidi per žemę F. Nietzsche, Jeroslavskio, Artizer ir kitų pragaro pranašų šūkiai: „Dievas mirė!“ — „Nenurimsim, kol paskutinis kryžius bus nušluotas nuo žemės paviršiaus!“ — „Privalome įsisąmoninti, kad Dievas mirė visatoje, istorijoje, mūsų būtyje!“

IV

Iš to kas pasakyta seka:

Betliejaus grotos paveikslas yra žavus. Juo gėrimės. To tačiau neužtenka. Reikia jį išgyventi. Iš jo trykšta gyvybė. Ji turėtų pasiekti mus ir tapti mumyse ana į amžiną gyvenimą čiurlenančio vandens versme (Jo 4,14). Tik taip Jėzus mums bus ženklas prisikėlimo, o ne žuvimo.

Iš Betliejaus grotos trykšta meilės spinduliai. Meilės ilgimės. Bet ilgesio neužtenka. Reikia, kad meilės spinduliai mus pasiektų ir įsiliepsnotų į didelę ugnį, kuri mus

šildytų ir įgalintų gyventi ir aukotis Kristui, taip kad dieviškoji Motina galėtų žvelgti į mus ne su ašaromis akyse, bet su šypsniu veide.

* * *

Apaštalai, išvydę Jėzų ant Taboro kalno dieviškoje garbėje, buvo tiek sužavėti, kad sušuko: „Viešpatie, gera čia būti!” Žvelkime į Prakatėlę su tokia meile ir tokiu tikėjimu, kad suvoktume ir išgyventume visą šios scenos žavumą, taip kad ir mes galėtume sušukti: „Gera mums čia būti! Norim čia visam pasilikti. Norim pilnai įsilieti į šią nuostabios Dievo ir žmogaus meilės sintezę!”

NAUJŲ METŲ ŠVENTĖ „B”

„Piemens grįžo atgal, šlovindami
ir garbindami Dievą”

Lk 2, 16-21

I

Šiandien švenčiame trigubą šventę. Su meile ir pagarba minim Dievo Motiną. Minim tą, kuri Nekaltoji ir Malonės Pilnoji, Motina ir Mergelė. Bet tuo pačiu metu prašome Viešpatį taikos pasauliui ir ramybės sieloms. Pagaliau prisimėnām praeinantį laiką, užversdami seną ir atversdami naują gyvenimo knygos lapą.

Ši triguba šventė nėra trijų realybių atsitiktinis junginys, o verčiau tos pačios realybės trijų skirtingų apreiškų derinys. Tai realybė, kurią išgyvena žemėje gyvenąs, bet į amžinybę pašauktas žmogus.

Marija, žemės dukra, tapusi Dievo Motina, sujungė savyje dangų su žeme, Dievą su žmogum, ir taip tapo jungtis tarp Dievo ir žmogaus; tarp amžinybės ir laikinybės. Būdami ryšyje su Dievu, iš jo gauname vidinę ramybę, kuri yra pagrindas išorinei taikai. Gi jausdami jungtį tarp laikinybės ir amžinybės, suvokiame laiko prasmę ir vertę.

II

Civilinis pasaulis šiandien prisimena praėjusius metus ir su viltimi žvelgia į ateinančiuosius. Šitai duoda progą daryti sąskaitą iš to, kas nuveikta, kaip nuveikta, ir kas neįvykdyta; bet taipgi verčia susimąstyti, planuoti ir ryžtis ateities darbams. Šią dieną džiaugiamasi pasiektais laimėjimais; apgailestaujama dėl eventualių pralaimėjimų bei dėl neatliktų darbų; o žvelgiant į ateitį, bandoma nustatyti tolesnio veikimo bei išipareigojimų gaires.

Žmogus yra vienalytis asmuo, todėl civilinis jo gyvenimas negali būti atskirtas nuo dvasinių jo siekių bei uždavinių. Užbaigiant senuosius metus ir pradedant naujuosius metus, neišvengiamai prisimenama, jog laikas bėga ir prabėga. O tai įspėja, jog neišvengiamai artėjame prie žemiško gyvenimo pabaigos ir prie amžinybės pradžios. Šv. Paulius šitai primena, įspėdamas: „Broliai, sakau jums, laikas yra trumpas. Belieka tiems, kurie turi žmonas, tartum jų neturėtų; kurie verkia, lyg neverktų; kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų; kurie perka, it neįsigytų; ir kurie yra užsiėmę pasaulio reikalais, tartum nebūtų užsiėmę. Mat, šio pasaulio pavidalas praeina” (1Kor 7,29s). Kadangi šis pasaulis yra praeinantis, todėl neturime prie jo prisirišti. Išmintingiau yra su šv. Kūdikėlio Jėzaus Terese kartoti: „Kas man ši žemė? Jei visos jos gėrybės negali patenkinti net mažiausio sielos troškimo” (Les Lettres de St. Terese de L’Enfant Jesus, Lisieux 1948,98s).

Iš kitos vėl pusės, kadangi laikas yra trumpas, tai reikia jį gerai ir išmintingai naudoti. Juk, gyvendami laike, privalome laimėti amžinybę, kovodami prieš pikta ir darydami gera. Nes amžinasis gyvenimas bei dangiškoji laimė bus suteikta kiekvienam pagal jo darbus bei nuopelnus, kaip tai pabrėžia šv. Paulius (2Kor 11,15), ir kaip tai priminė pats Jėzus, sakydamas: „Privalome daryti

darbus to, kuris mane siuntė, kol yra diena. O ateina naktis, kada niekas negalės veikti” (Jo 9,4). Vadinasi, kol gyvename laike, turime daryti gerus darbus, nes kai ateis naktis, t.y. mirtis, jau nebebus galima laimėti nuopelnų, o jie nulems mūsų amžinybę.

Gera išnaudotas laikas yra lemiamas veiksnys žmogaus gyvenime. Tuščiai praleista diena ir valanda yra nepataisomas nuostolis, nes prabėgęs laikas negrįžta, o sekanti diena turi jau savo uždavinius. „Kiekvienai dienai, — priminė Išganytojas, — gana jos vargo” (Mt 6,34). Prel. M. Krupavičius mums klierikams savo paskaitoje kartą prisipažino, sakydamas: „Daug kur buvau, daug ką mačiau, daug kartų Dievui nusidėjau, bet už laiko nesunaudojimą prieš Dievulį tikriausiai neturėsiu atsakyti! Kaip seminarijoje įpratau 5 valandą ryte keltis, tai, nors amžėlį jau baigiu, šiai tvarkai niekad neprasižengiau!” Deja, nedaug yra žmonių, kurie galėtų panašų prisipažinimą duoti. Dėkim ranką kiekvienas ant širdies ir nuoširdžiai prisipažinkime, kaip mes praleidžiame savo greitai praeinančio gyvenimo laiką? Nuo to juk priklauso ne tik mūsų laikinybė, bet ir amžinybė.

III

Bažnyčia šiandien kviečia visus melstis už taiką. Mūsų dienose daug kalbama apie taiką, jos reikalaujama. Baiminamasi, kad nekiltų atominis karas, nes jis būtų mirtina pasauliui katastrofa. Kalbama, tiesa, apie nusi-ginklavimą, bet slapčia ginkluojamasi. Beveik niekad nebuvo pasaulyje tikros ir pastovios taikos. Vyko ir vyksta, kaip Jeremijas pranašišškai įspėjo: „Šaukiama: taika, taika, taika! O taikos nėra” (Jer 6,13). „Nes nuo mažojo iki didžiojo visi apgaudinėja; nuo pranašo iki kunigo visi meluoja” (Jer 8,10). Bažnyčia kelia savo balsą taikos

reikalu ne pigaus populiarumo siekdama, o jausdama šventą pareigą mokyti, kokia taika yra įmanoma ir kaip jos reikėtų siekti.

Taikos šaltinis yra Dievas. Jis sukūrė pasaulį ir pašaukė žmogų gyventi taikoje, palaikant meilės vienybę su Dievu ir darną pasaulyje. Pasaulis pagal Kūrėjo valią turėjo paklusti ir tarnauti žmogui, o žmogus Dievui. Deja, pirmųjų tėvų neklusnumas suardė žmogaus santykius su Dievu, ir šio pasėkoje atsirado nedarna tarp žmonių ir netvarka kūrinijoje. Adomas kaltino Ievą. Ievą-gundytoją. Kainas iš pavydo nužudė savo brolių Abelį. Įvykdyta gimtoji nuodėmė padarė, kad gamta pasidarė nepaklusni, o kartais net pavojinga žmogui. Žemė pradėjo jam želdinti usnis ir erškėčius, ir jis turi valgyti duoną, kurią turi pasigaminti savo veido prakaitu. (Prad 3, 1-33).

Kaip per pirmuosius tėvus nuodėmės atėjo į pasaulį ir per nuodėmę nedarna žmoguje ir pasaulyje, taip per Kristų ir jo švenčiausią Motiną atėjo atpirkimas, o per atpirkimą galimybė atgauti taiką su Dievu, ramybę savyje ir sugyvenimą bei taiką tarp žmonių.

Kristus savo įsikūnijimu sujungė savo dievystę su mūsų žmogyste ir įgalino mus atgauti Dievo vaiko teises ir dangiškos tėvonystės paveldėjimą. Įvykdęs atpirkimą, Jėzus suteikė paveldėjimą. Įvykdęs atpirkimą, Jėzus suteikė galimybę išsilaisvinti iš nuodėmių ir tuo pačiu atgauti vidinę ramybę. O duodamas naują meilės įsakymą, padėjo pagrindą broliškam sugyvenimui tarp visų: savųjų ir svetimųjų, draugų ir priešų, individų ir bendruomenių. Žodžiu, Jėzus duoda ne tik vidinę sieloms ramybę, bet laiduoja meilės įsakymu ir išorinę taiką.

Kristus atnešė ramybę, bet tik geros valios žmonėms. Jis neatnešė taikos nuodėmingam pasauliui, kuriame viešpatauja tamsybių kunigaikštis. Vėliau Jėzus paskelbė kovą. Šv. Jonas Apreiškimų knygoje Išganytoją pristato

kaip kovojantį avinėlį su kalaviju rankoje (Ap 19, 11ss). Senelis Simeonas priminė Marijai, jog dieviškasis Kūdikėlis yra pastatytas daugelio nupuolimui ir prisikėlimui Izraelyje bei prieštaravimo ženklan (Lk 2,34). Pats Jėzus kalbėjo ir sakė: „Nemanykite, jog atėjau taiką duoti pasauliui. Neatėjau nešti taiką, o kalaviją. Atėjau atskirti žmogų nuo jo tėvo, dukrą nuo jos motinos” (Mt 10, 34). Apaštalus dieviškasis Mokytojas pakartotinai įspėjo, jog jų laukia įvairūs bandymai ir žiaurūs persekiojimai (Jo 15, 18ss; Lk 10,3). Jėzus taipgi pranašiskai nurodė, jog bus karų, maištų ir didžiųjų sukrėtimų žemėje ir pridūrė, jog visa tai įeina į Dievo nuspręstą išganymo planą (Lk 20, 5-33).

Iš čia darosi suprantama, kodėl Bažnyčia visų pirma kviečia siekti vidinės ramybės, o ne visą dėmesį kreipti į išorinę taiką. Vidinė ramybė, kurią Kristus teikia per Sakramentus, yra pagrindas ir laidas išorinei taikai pasiekti. Popiežius Jonas XXIII enciklikoje „Pacem in Terris” teigia: „Žmonių bendrijoje nebus užtikrintos taikos, jei jos nebus kiekvieno paskiro žmogaus sieloje” (A.A. vol. 55,3 1963, 302). „Kristus yra mūsų taika”, — pabrėžia šv. Paulius (Ef 2,14). Kristus yra mūsų taika, nes mes visi esame Mistinio jo Kūno nariai: taigi organiškai sujungti tarpe savęs ir pašaukti vieningai gyventi ir veikti. „Kristus, — rašo Apaštalas, — yra mūsų sutaikinimas... Jis įkūrė taiką ir viename Kūne kryžiumi vienus ir kitus sutaikė su Dievu; pats savyje jis sugriovė priešišumą... Nes per jį vieni ir antri galime prieiti prie Tėvo toje pačioje Dvasioje” (Ef 2, 14ss).

Turint šitai prieš akis, siekiant taikos, visų pirma turėtume ne susirinkimuose šaukti ir reikalauti taikos, ne gatvėse triukšmauti ir paraduoti su taikos šūkais, o verčiau karštai melstis ir nuoširdžiai atgailauti, kad pašalintume nuodėmes, kurios yra tikroji visokios nedar-

nos ir konfliktų priežastis, ir tuo pačiu išprašyti Dievo palaimos taikingam žemės žmonių gyvenimui.

IV

Siekdami taikos, neišvengiamai privalome prisiminti švenčiausią Motiną. Juk ji pagimdė pasauliui Išganytoją; ji sujungė mūsų žmogystę su savo dieviško Sūnaus dievyste, ir taip padarė mus priimtinus Viešpačiui, taip kad ji galime vadinti mūsų Tėvu ir turėti prie jo laisvą priėjimą (Rom 8,15). Taika su Dievu taigi atėjo per Jėzų ir Mariją.

Marijos motinystė neturi sau lygaus pavyzdžio. Visa čia vyko stebuklingai. Ji pradėjo iš šv. Dvasios. Pagimdė būdama ir pasilikdama mergelė. Ji pagimdė Sūnų, kuris yra Dievo Sūnus. Ji tapo Motina savo Kūrėjo ir Viešpaties.

Tapdama Viengimio Dievo Sūnaus Motina šv. Dvasios veikimu, Marija tapo pakelta iki Dievo, buvo tam tikra prasme sudievinta. Mat tarp motinos ir sūnaus yra proporcingai atsakantis ryšys, realus panašumas, tikras artumas, kaip tai teisingai pabrėžia šv. Tomas Akvinietis (Summa 2q 104 a 4 and 2). Iš čia seka, kad Marijos kilnumas yra nesuvokiamas, beribis, kaip beribis yra Dievas.

Būdama gi Dievo Sūnaus Motina, Marija tuo pačiu yra ir mūsų Motina, nes per Kristų, kadangi esame jo Mistinio Kūno nariai, tuo pačiu esame jos ir Dievo vaikai, pašaukti į dangiškos tėvonystės paveldėjimą. Jėzus, prabildamas nuo kryžiaus į šv. Joną ir jam pavesdamas savo Motiną, anais žodžiais: „Štai tavo Motina“ — ją paskyrė ir davė ir mums dangiška Motina (Jo 19,27).

* * *

Žvelgdami į Jėzų ir jo švenčiausiąją Motiną, regim krikščioniško gyvenimo nuostabią realybę. Juk tai sintezė dievystės ir žmogystės. Po to, kai Jėzus gimė iš Mergelės Marijos, dieviškumas tapo mums ne tik artimas, bet tiesiog savas, kaip artima ir sava yra dieviškoji Motina; kaip artimas ir savas yra jos pagimdytas Jėzus Kristus. Todėl visi ir kiekvienas galime sušukti: „Žmogau, ar suvoki, ar įsivaizduoji, kad esi daugiau, negu žemės kūrinys! Juk esi Dievo tėvonis. Esi pašauktas paveldėti dangų ir jo laimę!”

TRIJŲ KARALIŲ ŠVENTĖ „B”

Keliu prie gimusio Išganytojo

Mt 2, 1-12

I

Evangelistas Matas plačiai aprašo Išminčių atvykimą iš Rytų. Jie, sekdami pasirodžiusią ant dangaus nuostabią žvaigždę, atvyko į Jeruzalę ir, būdami tikri, kad žvaigždė ženklino ypatingos asmenybės, gal Mesijo, gimimą, teiravosi pas karalių Herodą Didįjį, kur Naujagimį galėtų rasti, kad applanke jį pagarbintų ir apdovanotų.

Išminčių atvykimą Evangelistas plačiai aprašo, siekdamas parodyti žydams, kuriems savo evangelijos knygą skyrė, kad Mesijo atėjimą Dievas apreiškė ir pagonims, nes ir jie yra pašaukti į išganyką. Pastebėtina, kad pagonių priėmimo į krikščionybę klausimas, kai Matas rašė savo evangeliją, buvo gyvas ir jautrus pirminėje Bažnyčioje (ApD 15, 1-20; 21, 20-25; Gal 2, 11).

Pasakodamas apie Išminčių atvykimą, Matas nurodo Kristaus gimimo vietą ir laiką. Jėzus gimė Judėjos Betliejuje, viešpataujant Herodui Didžiajam. Žinome, kad

Herodas mirė netrukus po Išminčių atsilankymo ir naujagimių išžudymo Betliejuje ir apylinkėse. Tai įvyko 750 metais nuo Romos įkūrimo, kas atitinka 4-sius prieš Kristų pagal nūdienį mūsų skaičiavimą. Iš čia seka, kad mūsų skaičiavimas nėra tikslus: turėtų būti pastumėtas 5/6 metus pirmyn, taip kad 2000 metų nuo Kristaus gimimo reikėtų švęsti 1994/5 metais.

Minimieji Karaliai-Išminčiai buvo mokslo vyrai: astrologai, žyniai (graikiškai magoi). Evangelistas pabrėžia, kad Išminčiai atvyko iš Rytų. Rytais anuomet Palestinoje buvo vadinama sritis, kuri ėjo nuo Persijos iki Sirijos. Minimieji Išminčiai greičiausiai buvo persai.

Persai, kaip ir žydai, laukė ateisiančio Mesijo. Zaratuštra jį vadina Šaušian vardu, kas mūsų kalboje reikštų Šventasis. Nėra negalima, kad persai Mesijo idėją bus pasisavinę iš žydų, kai šieji gyveno Persijoje kaip tremtiniai. Persijos kultūra anuomet buvo aukšta. Buvo mokslo vyrų, ypač astrologų. Jie iš dangaus kūnų pasirodymo ir judėjimo sprendavo žmonių likimą bei pasaulio įvykius. Buvo sakoma ir tikima, kad kiekvieno žymaus žmogaus gimimą ženklindavusi naujai pasirodžiusi žvaigždė. Juk net ir nūdien krikščioniškam pasaulyje girdime sakant: tas ar anas yra po gera žvaigžde gimęs! Taigi, kai Persijos Išminčiai išvydo nuostabią žvaigždę (ar kometą) pasirodžiusią ant dangaus, juoba, kad ji neįprastu būdu riedėjo iš Rytų į Vakarus, o ne kaip paprastai žvaigždės rieda iš Vakarų į Rytus, pagalvojo, jog tai yra ženklas, kad bus gimęs ypatingas asmuo. Dingtelėjo mintis, jog greičiausiai šis nuostabus dangaus kūnas ženklinas Mesijo gimimą. Todėl pasiryžo leisti kelionėn, sekant žvaigždę, tikėdamiesi surasti gimusį pasaulio Išgelbėtoją.

Kas buvo anas pasirodęs dangaus kūnas? Greičiausiai koks nors meteoritas. Dievas reikale panaudoja gamtinius reiškinius antgamtiniam apreiškimui duoti. Sekdami

žvaigždę Išminčiai atvyko į Jeruzalę. Bet va, vos išengus į miestą, žvaigždė staiga išnyko. Išminčiai pagalvojo, kad Išganytojas bus gimęs Jeruzalėje, ir kad jie bus jau pasiekę savo kelionės tikslą. Reikėjo tačiau surasti Naujagimį. Tikėjosi jį rasti ne kur kitur, o karališkuose rūmuose. Buvo priimti karaliaus Herodo, ir jį informavo apie pasirodžiusią nuostabią žvaigždę ir jų įsitikinimą, kad ši žvaigždė ženklinanti Mesijo gimimą. Žinia sudomino, bet ir išgąsdino Herodą. Jis žinojo, kad žydai tikėjo, jog ateisian-tis Mesijas išlaisvinsiąs tautą iš politinės priespaudos. Bet jei taip, galvojo Herodas, tai jis galės būti pavojingas jo politiniam viešpativimui. Nedelsdamas tad atsiklausė tautos vyresniusius ir Rašto mokytojus, kad pasakytų, kur Mesijas turėtų gimti. Gavęs atsakymą, kad pagal pranašystes Mesijas turėtų gimti Judėjos Betliejuje, nežiūrint kad sinedristai atsisakė tikėti, jog Viešpats galėtų apreikšti Išganytojo gimimą pagonims, žiaurusis valdovas bevelijo nerizikuoti; jis pasikvietė Išminčius, liepė eiti surasti Naujagimį, jį pagarbinti, ir grįžti atgal, kad jį painformuotų, kur jis randąsis, kadangi ir jis noris nuvykti ir pagarbinti gimusį Mesiją. Tai jis sakė veidmainiškai, nes norėjo ne jį pagarbinti, bet nužudyti kaip pavojingą sostui konkurentą.

Išminčiams išėjus iš miesto, žvaigždė vėl sublizgo ant dangaus ir slinko Betliejaus link. Atėjus gi į Betliejų, susto-jo ir pasiliko spindinti virš tos vietos, kur radosi dieviškasis Kūdikis. Įėję į vidų, rado Juozapą ir Mariją su Kūdikieliu. Jį pagarbino ir apdovanojo, aukodami aukso, smilkalų ir miros, t.y. brangių rytietiškų kvepalų. Pagarbinę gimusį Išganytoją, Išminčiai rengėsi grįžti į savo kraštą, bet buvo per sapną įspėti negrįžti, kad informuotų Herodą, kitu tad keliu leidosi kelionėn atgal.

II

Evangelisto smulkus pasakojimas apie tris Rytų Išminčius, kurie atvyko pagarbinti gimusiojo Išganytojo, teikia gražių pamokančių minčių mūsų svarstymui.

1. Kristaus gimimą Dievas apreiškė visai žmonijai: žydams ir pagonims. Nes jis atėjo laiduoti išganyką visiems. Jis atėjo, tariant senelio Simeono žodžiais: „Šviesa pagonims apšviesti ir garbė savo tautai Izraeliui” (Lk 2, 21s). Jis atėjo, kaip teigia šv. Paulius, kad ir tie, kurie buvo toli nuo išganyto pažadų, t.y. pagonys, ir tie, kurie buvo arti prie Dievo, buvo išganyto sandoros dalininkai, t.y. žydai, turėtų priėjimą prie dangiškojo Tėvo vienoje Dvasioje, ir būtų bendrapiliečiai bei Viešpaties namiškiai, sujungti kryžiumi viename Mistiniame Jėzaus Kūne (Ef 2, 14ss).

Stebina faktas, kad Persijos Išminčiai, pagonys, nors buvo „svetimi Izraelio bendruomenei ir tolimi nuo išganyto pažadų, be vilties ir be Dievo pasaulyje” (Ef 2, 12), išvydę žvaigždę, nedvejodami atskubėjo pagarbinti gimusį Išganytoją; kai tuo tarpu išrinktosios tautos vadai žinią apie Mesijo gimimą sutiko daugiau negu abejingai. Jie atsisakė tikėti, kad Dievas galėtų per pagonis pranešti Kristaus gimimą. Šitai pranašas Izaijas Dievo įkvėpimu pramatė ir įspėjo savo tautą bei jos vadus, sakydamas: „Kelkis, apsišviesk Jeruzale, nes šviesa tau patekėjo ir Viešpaties garbė pakilo virš tavęs!” (Iz 60,1).

Šiais pranašo žodžiais prabilo į Romos tikinčiuosius popiežius Jonas Paulius I savo iškilmingo ingresso metu šv. Jono bazilikoje. Jis sakė: „Kelkis, apsišviesk, Roma, nes Dievo šviesa užtekėjo ant tavęs!” Visam nūdieniam krikščioniškam pasauliui tiktų ir būtų reikalingas toks Kristaus Vietininko paraginimas. Juk daug kur viešpatau-

ja tamsa, kur turėtų spindėti Kristaus bei Evangelijos šviesa. Pildosi Evangelisto išpėjimas, pabrėžiant, kad Jėzus atėjo kaip šviesa, bet pasaulis bevelijo tamsybes; jis atėjo pas savuosius, bet savieji jo nepriėmė” (Jo 1, 9ss).

Klauskim: kaip yra su mumis? Nepasitikėkim vien, kad esame pakrikštyti ir, bent išoriniai, priklausome Kristaus Bažnyčiai. Vien tai, deja, nelaiduoja mums išganymo. Išganymą pasieksime tik, jei Kristaus šviesa švies ir savo šiluma gaivins mus einant siauru ir tamsybių gaubiamu gyvenimo keliu.

Iš kitos pusės neišsigąskime ir nepasimeskime, kai matome nemaža krikščionių vadinamų fariziejų, kurie bando statyti save virš Bažnyčios ir virš Dievo. Netrūksta šiandien ir žiauriųjų Herodų, kurie siekia Kristų paneigti, Dievą numarinti. Dievas saugoja savo Bažnyčią. Pragaro galybės jos nenugalės. O tie, kurie stoja prieš Kristų, patys save pasmerkia pražuvimui, nes jų darbai pikti, nes yra tamsybių kunigaikščio-velnio vergai.

2. Nuostabi šviesa lydėjo Išminčius ir vedė juos prie Kristaus į Betliejų. Nuostabi šviesa nusileido ant piemenėlių Kalėdų naktį, kai pasirodęs angelas jiems apreiškė Kristaus gimimą. Šviesa, kuri veda mus prie Kristaus ir išganymo, yra tikėjimas. Tikėjimas veda prie Kristaus, o Kristus veda sunkiais ir klaidingais gyvenimo keliais į išganymą. Jis juk pats pasisakė esąs „tiesa, kelias ir gyvenimas” (Jo 14,6).

3. Išminčiai atėjo prie Kristaus su dovanomis. Eikime ir mes prie Išganytojo su gerų darbų dovanomis. O jis savo ruožtu apdovanos mus savo dangiškomis malonėmis. Prisiartinę prie Jėzaus ir jo apdovanoti, grįžkime jau ne nuodėmės, o šventumo keliu.

* * *

Aukšto Romos pareigūno Kromantijaus sūnus Tiburtijus buvo krikščionis. Persekiojimų metu buvo suimtas ir teisiamas. Teisme buvo grąsoma, jei neatsisakysias Kristaus ir nepagarbinsias stabų, būsias pasmerktas kankinimams ir mirčiai. Tiburtijus nedvejodamas pareiškė, jog yra pasirengęs dėl Kristaus kentėti ir mirti. Tapo atiduotas į budelių rankas. Šie jį basą pastatė ant žarijų ir liepė vaikščioti. Nežiūrin nežmoniško skausmo, stovėdamas ant žarijų, jis sušuko: „Jaučiuosi tartum vaikščiočiau ant lelijų ir rožių žiedų!”

Kiekvienas ištikimas krikščionis, būdamas su Kristumi, nors ir būtų kankinamas, patiria nežemiško džiaugsmo. Tai liudija gausūs kankinių pavyzdžiai. Sekime tad Kristų, nors reikėtų eiti ir kryžiaus keliu. O patirsime džiaugsmą, kokio pasaulis negali duoti.

SEKMADIENIS PO TRIJŲ KARALIŲ „B”

Jėzaus Krikštas

Mk 1, 6-11

I

Morkus pradeda savo evangelijos pasakojimą nuo Kristaus viešo gyvenimo. Pačioje pradžioje primena, jog pagal pranašystes prieš Kristų turėjo pasirodyti jo Pirmtakas-Jonas Krikštytojas. Šis turėjo skelbiama atgaila ir atgailos krikštu parengti žmones priimti ateinantį Išganytoją.

Kalbėdamas apie Jono apaštališką veiklą Evangelistas nurodo, jog jis vaikščiojo Pajordanėje, skelbė, kad Mesijas yra beateinąs ir kvietė ruošti jį vertai priimti. Ragino todėl daryti atgailos darbus ir krikštydintis atgailos krikštu. Jonas pristatė savo klausytojams ateinantį Kristų kaip pranašų išpranašautą Avinėlį, kuris naikina pasaulio nuodėmes (Jo 1,29).

Toliau Evangelistas teigia, kad Jonas savo asketiniu gyvenimu ir savo ugningais pamokslais atkreipė daugelio dėmesį į save. Minios rinkosi prie jo, klausėsi jo mokymo

ir krikštydinosi. Taip kad gandas apie jį ir jo apaštališką veiklą pasiekė Jeruzalę ir sudomino tautos vadus. Pradėta spėlioti, — ar tik jis nebūsiąs Mesijas? Prieš šios rūšies spėliojimus bei sklindantį gandą reagavo pats Jonas. Jis neigė esąs Mesijas, bet teigė, kad Mesijas jau yra atėjęs ir greit pasirodysiąs; jis gi yra pašauktas rengti jam kelią: yra jo šauklys, kaip tai pranašų buvo nusakyta (Iz 38,4; Jer 1,2; 4.11; Oz 1,1; Joel 1,1). Jonas taip pat pabrėžė, jog ateinantis Mesijas yra nelygstamai didis, taip kad jis nesijaučiąs vertas net vergo patarnavimą jam atlikti, būtent, atrišti jo kurpių dirželius, t.y. nuauti ir apauti apavą.

Savo pamoksluose kvietė visus prie atgailos, nes tik taip galima deramai sutikti ir priimti Išganytoją, kuris ateina išlaisvinti iš nuodėmių. Išoriniam apsivalymo nuo nuodėmių ženklan Jonas kvietė krikštytis vandens apsiplovimu. Jis taipgi priminė, jog ir Kristus reikalaus krikšto, bet jo krikštas ne tik ženklins apsivalymą nuo nuodėmių, o tikrai iš jų išlaisvins. Mat, Kristus krikštys ne vien vandeniui, o ugnimi ir Dvasia. Jo Krikštas teiks dangiškų malonių, kurios išdildys nuodėmes, kaip ugnis ištyrina metalą.

Atvyko pagaliau pas Joną ir Kristus. Jis pareikalavo būti pakrikštytas, kaip visi kiti. Tai labai nustebino Joną. Jis bandė atsikalbinėti. Priminė, jog Jėzus turėtų jį pakrikštyti, o ne priešingai. Jonas pažinojo Jėzų. Žinojo jo dievišką kilmę. Buvo juk giminaičiai. Neturėjo tačiau, pilno tikrumo, ar Jėzus yra lauktasis Mesijas. Juk galėjo turėti kokį nors kitą, Dievo jau skirtą išganyimo vyksme uždavinį. Viešpats buvo davęs per specialų apreiškimą ženklą, iš kurio turėjo atpažinti atsiųstąjį Mesiją. Tokį ženklą Jonas netrukus išvydo.

Jėzui reikalaujant, Jonas jį pakrikštijo Jordano vandenyje. Ir va, vos tik jis išlipo iš vandens ir atsistojo

ant kranto, atsivėrė dangus: nuostabi šviesa nužengė ant jo; šviesos spindėjime pasirodė plesdenanti, it balandis, šv. Dvasia. Tuo pačiu metu pasigirdo iš dangaus aidintis balsas: dangiškasis Tėvas prabilo į Sūnų, liudijo apie jį ir sakė: „Tu esi mano numylėtasis Sūnus. Tavimi aš gėriuosi!”

Nuostabus dangiškasis apsireiškimas buvo liudijimas apie Jėzų, bet buvo skirtas Jonui ir visiems, kurie ten tuo metu radosi. Apie šį apsireiškimą Jonas vėliau liudijo: „Regėjau iš dangaus nužengiančią Dvasią, it balandį, ir ji pasiliko ant jo. Aš jo nežinojau, bet man buvo pasakyta to, kuris mane siuntė krikštyti: — Ant kurio išvysi nusleidžiančią Dvasią, tai jis, kuris krikštyja Dvasia. — Ir aš regėjau ir liudiju, kad jis yra Dievo Sūnus” (Jo 1,32s). Antgamtinis apsireiškimas užtikrino Joną, kad Jėzus tikrai yra lauktasis Mesijas ir Viengimis Dievo Sūnus. Gavęs užtikrinimą, Jonas liudija visur ir visiems, kad Mokytojas iš Nazareto yra tikrai Mesijas, todėl jo reikia klausyti, į jį tikėti, jį sekti. Dabar Jonui buvo aišku, kad jo misija baigiasi, o prasideda Jėzaus apaštalavimas: nuo dabar jis turi eiti žemyn, o Kristus kilti aukštin (Jo 3,30).

II

Evangelisto Morkaus pasakojimas apie Jėzaus Krikštą ir su juo susijusius įvykius teikia mums praktiškų pamokymų, kuriuos atidžiau pasvarstysime:

1. Jėzus prisistatė pas Joną ir prašė būti pakrikštytas. Būdamas Dievas, jis nebuvo reikalingas krikšto. Jonas todėl bandė atkalbėti, pastebėdamas, jog verčiau Jėzus turėtų jį pakrikštyti, o ne atvirkščiai. Bet Jėzus primygtinai reikalavo būti pakrikštytas. Tikriausiai tai darė dėl mūsų, kad duotų mums pamoką nuolankumo ir atgailos savo pavyzdžiu.

Priimdamas krikštą, Jėzus, kaip pastebi šv. Paulius, „pasirodė išore esąs kaip visi žmonės” (Pilyp 2,7), ir taip nuvertino bei pažemino save, palikdamas pavyzdį, kad ir mes nebijotume pažeminimų, bet verčiau juos nuolankiai priimtume, nes svarbu ne tai, ką žmonės apie mus mano, bet kaip Dievas mus vertina, nes tik jo vertinimas yra teisingas ir lemiantis.

Per krikštą Jėzus pasirodė it būtų pranašo nusakytas Jahvės Tarnas, kuris eina, it nekaltas avinėlis, aukotis kaip atperkamoji auka, kad atlygintų dangiškajam Tėvui už visų kaltes ir tuo pačiu įvykdytų pilnutinį teisingumą (Iz 53,11). Šiuo savo pavyzdžiu Jėzus davė ir duoda suprasti, kad ir mes privalome aukotis ir duoti atgailos gerų vaisių, kad atsilygintume Viešpačiui už savo ir kitų nuodėmes, siekdami užsitikrinti išganymą.

Turime siekti būti teisūs Dievo akivaizdoje, bet drauge privalome daryti visa, kad būtume teisūs ir prieš žmones. Kitaip juk negalėtume būti teisūs nei prieš Dievą. Taigi neturime nieko daryti, kas galėtų duoti papiktinimą ar skriaudą artimui. Priešingai, reikia stengtis būti pavyzdžiu savo geru elgesiu visiems. Jėzaus įspėjimas yra grąšantis: „Vargas pasauliui dėl papiktinimų. Tiesa, papiktinimai turi ateiti, bet vargas tam žmogui, per kurį papiktinimai ateina” (Mt 18,7). Atsimintina taipgi šv. Pauliaus įspėjimas: „Neteiskite vienas kito, bet verčiau ryžkitės neduoti broliui akstino nupulti, nei teikti papiktinimo” (Rom 14,13). Privalome rūpintis, kad nepakenktume nė vienam kokiui nors būdu, bet verčiau padėtume. Šitai tačiau pareikalauja aukos ir atsižadėjimo net ir nuo leistinų dalykų. Įspėjantis ir pamokantis yra šv. Pauliaus prisipažinimas: „Visa man leista, bet ne visa yra pravartu” (1Kor 6,12). „Visa man valia, bet ne visa naudinga; visa leista, bet ne visa statydina” (1Kor 10,23). Tas pats Apaštalas primena, jog, nežiūrint kad stabams paaukotos

mėsos valgymas nėra draustinas, tačiau liepia nuo tokios mėsos valgymo susilaikyti, kad nepapiktintų brolių iš žydų. „Bet jei kas sakytų, — rašo Apaštalas, — tai aukos mėsa — nevalgykite dėl jo ir dėl sąžinės. Turiu mintyje, ne jo, bet kito sąžinę” (1Kor 10,28s). Vadinas, reikia paisyti ne tik savo, bet ir kitų sąžinės, kad kartais nepapiktintume kitaip manančių, nors mums atrodytų esąs leistinas dalykas. Taigi, kai yra pagrindo manyti, kad savo elgesiu, nors jis objektyviai būtų leistinas, galėtume ką nors papiktinti, privalu susilaikyti nuo tokio pasielgimo, arba bent bandyti artimą įtikinti, jog toks elgesys yra pagal Dievo valią, todėl leistinas.

Evangelistas Lukas apie Jėzaus vaikystę rašo: „Vaike-
lis Jėzus augo metais, išmintimi ir malone pas Dievą ir
pas žmones” (Lk 2, 52). Taigi privalu ir mums taip elgtis,
kad rastume malonę pas Dievą, bet taipgi pas žmones.
rūpindamiesi visiems padėti ir niekam nepakenkti, ypač
kas liečia išganymą.

2. Jonas liudijo, kad Jėzus yra nelygstamai viršesnis
už jį. Šitaip visi turėtume atsinešti į Išganytoją. Jis Dievas,
mes nuodėmingi žmonės. Jis Viešpats, mes nenaudingi tar-
nai. Jis Atpirkėjas, mes atpirktieji, o tuo pačiu jo išigytieji.
Todėl privalome atsinešti į jį su pagarba ir klusnumu; su
meile ir nuolankumu. Tiesa, Jėzus mums yra artimas, nes
esame jo Mistinio Kūno nariai, bet visada yra mums
Viešpats Dievas. Jis mus myli dieviška meile, bet tik kai
esame jam savi ir priimtini, t.y. be nuodėmės. Jis mums
mielai teikia reikiamą pagelbą, bet laukia iš mūsų
dėkingumo ir reikalauja atskaitomybės bei atsakomybės.
Nedrįskime atsinešti į Kristų taip tartum jis būtų mums
lygus. Atsiminkime, kad Kristus, nors ir prisiėmė žmogaus
prigimtį yra Dievas, pilnas malonės ir garbės. Todėl
teisėtai jam priklausos, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „garbė
ir šlovė per amžius” (1Tim 1,17; Rom 16,27). Tapat pabrėžia

ir šv. Jonas, sakydamas: „Jam priklauso garbė ir šlovė ir galybė per amžius” (Ap 5,13).

* * *

Jonas Krikštytojas ir Kristus žodžiu ir pavyzdžiu kviečia prie atgailos, kad ja išsilaisvintume iš nuodėmių ir taptume teisūs žmonių ir Dievo akivaizdoje. Paisykime ne vien savęs, o ir kitų, kad niekam nebūtume kliūtis, o verčiau paskatinimas siekti išganymo ir šventumo. Sekdami Krikštytojo pavyzdžiu, išpažinkime Jėzų mūsų Viešpačiu. Artinkimės prie jo su meile, bet ir su pagarba. O jis atsiųs ir ant mūsų iš dangaus nužengiančią šv. Dvasią su gausiomis malonėmis, taip kad dangiškasis Tėvas gėrėsis mumis ir liūdys, tardamas: „Štai mano numylėtieji vaikai!”

METŲ SEKMADIENIAI

I Antras Metų Sekmadienis — Radome Mesiją

II Trečias Metų Sekmadienis — Pirmųjų apaštalų pašaukimas

III Ketvirtas Metų Sekmadienis — Jėzus skelbia Evangeliją

IV Penktas Metų Sekmadienis — Jėzus apaštalauja Galilėjoje

V Šeštas Metų Sekmadienis — Raupsuotojo pagydymas

VI Septintas Metų Sekmadienis — Paralitiko pagydymas

VII Aštuntas Metų Sekmadienis — Mintys apie pasninką

VIII Devintas Metų Sekmadienis — Subatos šventimas

IX Dešimtas Metų Sekmadienis — Kristus ir velnias

ANTRAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Radome Mesiją!”

Jo 1, 35-42

I

Po to, kai dieną prieš tai Jonas viešai liudijo, kad Jėzus yra Mesijas, sekantį rytą, pamatęs Nazareto Mokytoją beinanti, dar kartą priminė savo mokiniams, jog jis esąs pranašų išpranašautas Dievo Avinėlis, kurio žmonija laukė ir meldė pranašo žodžiais: „Rasokite dangūs iš aukštybių, ir debesys išlykite Teisųjį; atsiverk žeme ir išdaigink Išganytoją” (Iz 45,8). Du iš Krikštytojo mokinių, būtent, Zebediejaus sūnus Jonas ir Simono brolis Andriejus, abu žvejai iš Galilėjos, ėmė sekti Jėzų iš paskos. Jie geidė Mokytoją asmeniškai pažinti. Jėzus, kuris, būdamas Dievas, skaitė žmonių mintis ir širdis, žinojo jų norą, todėl, atsigręžęs, klausė, ko jie nori. Šieji nedrąsiai atsakė, kad norėtų pamatyti, kur jis gyvenąs. Tada Mokytojas juos pakvietė, tardamas: „Ateikite ir pamatykite!” Evangelistas priduria, jog jie nuėjo ir praleido su juo visą popietę

Andriejus, sugrįžęs, tuojau susirado savo brolių Simoną ir jam tarė: „Radome Mesiją, vadinamą Kristų”.

II

„Radome Mesiją!” — Sustokime prie šio apaštalo Andriejaus džiugaus pareiškimo. Pasvarstykime šio pareiškimo gilią prasmę išganymo vyksme.

1. Yra Dievas, ar jo nėra? Toks klausimas amžiais buvo ir yra statomas, ir į jį įvairiai yra atsakoma, nežiūrint, kad atsakymas, koks jis bebūtų, lemia žmogaus laikinąjį likimą.

Šį klausimą dramatiškai statė F. Dostojevskis savo romane „Broliai Karamazovai”. Ivanas teigė, kad Dievo nėra. Bet jo brolis Alioša ginčijosi ir teigė, jog Dievas yra. Vyresnysis gi brolis Dimitrijus neneigė Dievo buvimo, bet negyveno pagal Dievo valią. Panašiai Dievo nepaisė savo gyvenime ir jų tėvas, senasis Karamazovas. Jis ciniškai pareiškė: „Aš tikiu Dievą, bet aš nesu su juo ir amžinybėje tikriausiai nebūsiu su juo”.

Genialusis F. Dostojevskis suprato, jog žmogus savo atsinešime į Dievą dažnai randasi netikrume. Netikri tie, kurie neigia Dievą, bet neretai netikri jaučiasi ir tie, kurie prisipažįsta tikį į Dievą. Visa tai ir vieniems ir kitiems gimdo neramumą, išaukia nervingumą, sukelia baimę.

Po aštrių diskusijų apie Dievą Karamazovų šeimoje, Alioša pakartotinai klausė brolių Ivaną, ar jis yra visiškai tikras, kad Dievo nėra atsakė: „Ne. Nesu tikras. Gal Dievas ir yra. Bet aš netikiu į jį, kokį Bažnyčia moko, nes jis man yra nepriimtinas: man nepriimtina eilė dalykų, kurie priskiriami Dievui. Pavyzdžiui, man yra nepriimtina, kodėl Dievas, kuris laikomas geru ir visagaliu, leidžia nekaltiesiems, ypač kūdikiams, kentėti. Aš manau, — tęsė toliau Ivanas, — kad mūsų laikų žmonėms Kristus turėtų apsireikšti kitoks: turėtų daugiau taikytis prie žmonių psichologijos, būti praktiškesnis, daugiau atsižvelgias į kin-

tamas žemės gyvenimo sąlygas ir reikalavimus. Jis turėtų leisti patiems žmonėms tvarkytis ir spręsti jų gyvenimo problemas. „Ivano idėjas F. Dostojevskis plačiai išdėstė Didžiojo Inkvizitoriaus legendoje. Tai nebuvo paties F. Dostojevskio idėjos, o veikiau ano meto rusų intelektualų-progresistų tarpe kursuojančios mintys. Deja, jos kursuoja ir mūsų dienose vadinamam krikščioniškam pasaulyje ne tik daugelio intelektualų, bet net ir kai kurių vadinamų teologų galvose ir raštuose. Ieškoma naujo Kristaus. Reikalaujama ne žmones palenkti Kristui, bet verčiau Kristų derinti prie žmonių.

2. F. Dostojevskis buvo nuostabus žmogaus sielos gelmių skaitytojas. Mintys, kurias jis gvildeno savo romanuose, yra gyvos ir aktualios ir šiandien. Yra panašių žmonių į senąjį Karamazovą. Jie žino, kad Dievas yra, bet gyvena jo nepaisydami ir žino, jog amžinybėje turės rasti atskirti nuo jo. Yra taipgi panašių į Dimitrijų Karamazovą. Jie tiki į Dievą, bet nepajėgia gyventi pagal Dievo valią. Tiesa, supranta, jog negerai gyvena, bet neranda savyje jėgų pakeisti nedorą savo gyvenimą. Yra panašių ir į Ivaną Karamazovą. Jie sakosi netikį į Dievą, bet nėra tikri, todėl, kad nuramintų sąžinę, siekia sukurti savo Dievą, įsivaizduoti savo Kristų. Jį bando vaizduoti tokį, kuris nesmerkia, o atleidžia; nebaudžia, o pateisina; kuris yra meilė, o ne teisingumas. Toks Dievas yra patogus, bet jis nėra tikras Dievas. Toks Dievas bei toks Kristus yra pavojinga apgaulė, nes veda į pagundą save patį pastatyti Dievo vietoje. O, turint norą atsistoti Dievo vietoje, gimsta sieloje noras priešintis Dievui, jo neapkęsti, prieš jį kovoti. F. Dostojevskis ši pavojų anuometinėje Rusijoje pramatė ir bandė išpėti Didžiojo Inkvizitoriaus legendoje pareikštomis mintimis. Pasiliko tačiau tyruose šaukiąs balsas, ir Rusija su komunizmu stojo į atvirą kovą prieš Dievą. Šią ilgai trukusią prieš Dievą kovą komunizmas, kaip dabar ma-

tome, pralaimi. Bet kiek aukų reikėjo sudėti, kiek sielų buvo pastatyta pavojun pražūti. Iš kitos tačiau pusės Bažnyčia ir dangus pasipuošė daugybe šventųjų ir kankinių dėl tikėjimo.

III

Privalu tikėti į Evangelijos Kristų ir į Apreiškimo Dievą. Tik Apreiškimo Dievas laiduoja palaimą žemėje ir išganymą amžinybėje.

Tikėti į tikrąjį Dievą ir jo laikytis kliudo mūsų žemiškoji nuodėmės paliesta prigimtis. Kūnas lenkia žmogų prie žemės. Jis siekia pilno pasitenkinimo žemėje, nori rojaus žemėje. Normaliai kūnas turėtų būti palenktas sielai, nes siela yra aukštesnės-dieviškos prigimties. Bet atsitinka priešingai, kad kūnas pradeda pirmauti ir viešpatauti ant sielos. Tokiu atveju atsiranda žmoguje netvarka. Nepaisydamas Dievo valios, žmogus pamažu nusigręžia nuo Dievo, ima jo nekęsti, prieš jį kovoti. Su pagrindu taigi šv. Paulius išpėja, primindamas, jog kūnas nėra palaidumui, bet Dievui. Kaip siela, taip ir kūnas turi būti palenktas ir pašvęstas Dievui, nes ir jis yra skirtas dangui, kai amžių pabaigoje įvyks visų prisikėlimas (1Kor 6,13).

Popiežius Paulius VI viename iš savo Apaštališkų Laiškų atkreipė krikščioniško pasaulio dėmesį į moralinį palaidumą ir kūniškus iškrypimus. Kristaus Vietininkas kvietė visus prie žmogiško kilnumo, tvarkant pasaulio gyvenimą pagal Dievo valią ir jo nustatytą tvarką. Paulius VI pabrėžė, jog Dievas davė kūną ne kaip tikslą sau, bet kaip įrankį sielai. Kūniški pageidimai, tiesa, yra Dievo duoti, bet ne kaip vertybė savyje, o kaip akstinas naujai gyvybei kurti, bendradarbiaujant su dangiškuoju Kūrėju. Tėvai duoda naujagimiui fizinę prigimtį, į kurią Dievas

įkvepia dvasinę sielą. Iš čia seka, kad žmogus pagal savo prigimtį, kaip Dievo kūrinys, nėra toks, kad galėtų sau leisti naudotis kūno malonumais kada ir kaip nori. Kiekvienas privalo atsiminti šv. Pauliaus griežtą išpėjimą tiems, kurie piktnaudoja savo kūną ir tampa savo aistrų vergai. „Neklyskite, — rašo Apaštalas, — nei paleistuviai, nei stabų garbintojai, nei svetimoteriai, nei begėdžiai, nei vaikų darkytojai... nepaveldės dangaus karalystės” (1Kor 6,9s). „Kūnas yra skirtas ne ištvirkavimui, bet Viešpačiui, o Viešpats kūnui... Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventovė jumyse gyvenančios šv. Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebepriklausote patys sau? Juk esate brangia kaina atpirkti. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu” (1Kor 6,13-20).

* * *

Lordas Motram, Didžiosios Britanijos ministerio pirmininko Winston Churchill asmenišką gydytoją, savo atsiminimuose rašo, kad jo prakilnusias pacientas antro pasaulinio karo eigoje dažnai būdavo labai nervingas, net piktas. Suprantama kodėl: vadovauti imperijai ir kovoti prieš priešą, kuris nešė mirtį ir kraštą vertė griuvėsiais, buvo didelė atsakomybė, kuri kėlė neramumą W. Churchill sieloje. Kartą, rašo Sir Motram, jis paklausė jį rytinio vizito metu, sakydamas: „Ar jūs tikite į Dievą?” Motram atsakė: „Taip, Sire, aš esu tikintis!” Tada W. Churchill, giliai atsidusęs tarė: „O koks jūs esate laimingas!” Matyt, W. Churchill turėjo varginančių abejojimų tikėjimo klausimuose. Bet jis jautė, kad tikėjimas, tik tikėjimas, laiduoja žmogui laimingumą.

1941 metais sausio 13 d. Maskvos įsakymu buvo uždaryta Kauno kunigų seminarija. Buvo įsakyta per 24 valandas apleisti patalpas. Aš buvau rimtas ligonis. Į

kambarį atėjo rusų saugumo karininkas lydimas dviejų kareivių. Pradžioje mandagiai prabilo į mane. Pareiškė, jog jie viską gerai žino apie mane. Mano didžiam nustebimui pasiūlė tarnybą Maskvoje. Jis sakė: „Tavo Dievas tau nieko nepadės. Bažnyčią mes sunaikinsime. Bet dvasiškiams, kurie mums sutiks tarnauti duosime galimybę išlikti ir turėti gerą gyvenimą.“ „Atsakiau, jog mano sąžinė neleidžia man bendradarbiauti ir dirbti tiems, kurie neigia ir kovoja prieš idealus, kurie man yra šventi. Tada pradėjo grąsinti ginklu. Sakė: „Žinai, kad galiu tave čia pat nušauti!“ Atsakiau: „Žinau. Bet va, kaip matote, aš nebijau mirti, nes mano Dievas man padeda. O jūs tikriausiai tokiu atveju drebėtumėte iš baimės. Vadinasi, mano Dievas man padeda.“

Laimingi taigi esame, kurie turime tikėjimą ir pagal jį gyvename. Nes Dievas mums visada ateina į pagalbą, kai niekas kitas negali padėti.

TREČIAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Sekite mane: aš jus padarysiu
žmonių žvejais”

Mk 1, 14-20

I

Kai Jonas Krikštytojas tapo suimtas, Jėzus iš Judėjos grįžo į Galilėją ir čia pradėjo savo apaštališką veiklą kaip Dievo siųstasis Mesijas.

Galilėjoje daugiausiai buvo Kafarnaume. Čia, kaip pranašų buvo išpranašauta, pradėjo skelbti Evangeliją (Iz 8,23-9,1; Mt 4,12ss). Vaikščiodamas skelbė, kad išganymo metas jau atėjo. Kvietė daryti atgailą, pakeisti gyvenimą, klausytis ir priimti jo skelbiamą išganymo Naujieną.

Žydai tikėjo ir laukė mesijaninės karalystės, apie kurią pranašai buvo kalbėję ir nusakę. Jėzus taigi, pradėjęs apaštalauti, pirmoje eilėje skelbė, jog mesijaninė karalystė jau yra beateinanti. Kvietė tad pasirengti ją priimti, į ją įeiti, darant atgailą ir tikint į jį bei priimant jį kaip atsiųstąjį Mesiją.

Kaip kiekvienas mokytojas Izraelyje, Jėzus pasirinko ir pasikvietė tam tikrą skaičių mokinių.

Jau Užjordanėje, kur buvo atėjęs pas Joną pasikrikštyti, Jėzus pažino Andriejų ir jo brolių Simoną, o taipgi Zebediejaus sūnų Joną (Jo 1,35-42). Šie trys buvo galilėjiečiai, žvejai. Pradėjęs apaštalavimą Kafarnaume, Jėzus juos vėl sutiko. Kartą beeidamas ežero pakraščiu, jis pamatė brolius Simoną-Petrą ir Andriejų. Jie buvo valtyje ir metė tinklus žvejybai. Juos atpažino, kreipėsi į juos ir tarė: „Sekite mane: aš jus padarysiu žmonių žvejais!“ Jie kvietimą priėmė, ir palikę valtį bei tinklus, jį sekė. Kad Simonas-Petras ir Andriejus priėmė Jėzaus kvietimą visai nedvejodami, galima paaiškinti tuo, jog jie jį jau pažinojo ir tikėjo esant Mesiją. Paėjęs kiek toliau dieviškasis Mokytojas pamatė Zebediejaus sūnų Joną ir jo brolių Jokūbą. Jie taisė tinklus. Pakvietė ir juos sekti jį. Ir šieji, viską palikę, sekė jį. Atsimintina, kad ir Jonas pažinojo Jėzų ir tikėjo jį esant Mesiją. Tikriausiai jis buvo informavęs apie Nazareto Mokytoją ir savo brolių Jokūbą, o taip pat ir kitus savo šeimos narius.

II

Evangelijos skaitinys, kaip jį užrašė evangelistas Morkus, duoda eilę minčių gilesniam svarstymui.

1. „*Laikas išsipildė, Dievo karalystė atėjo.*“ — Artėjame prie dviejų tūkstančių metų, kai Dievo karalystė yra atėjusi. Ji yra Kristaus Bažnyčia. Ji egzistuoja pasaulyje, kaip regima ir organizuota bendrija, vadovaujama Kristaus pašauktų ir pašvęstų jo atstovų, kurie vadovauja ir veikia jo vardu ir galia. Bet jis pats, nors nematomas, yra Bažnyčios galva ir tikrasis Vadovas.

Bažnyčia yra ant žemės, bet nėra iš šio pasaulio (Jo 18,36). Savo kilme ir esme Bažnyčia yra dieviška, yra Mistinis Kristaus Kūnas (Ef 4, 12). Jei savo esme Bažnyčia yra dieviška, tai savo pašaukimu bei siekimu yra dangiška.

Ji rūpinasi ir siekia ne žemiškų vertybių, o sielų išganymo. Žemiškos vertybės, tiesa, yra Dievo dovana, bet jai rūpi tik tiek, kiek yra priemonė dangiškoms gėrybėms laimėti: krauti lobius danguje.

Turint šita prieš akis, visų pirma atmestina yra nuomonė žiūrėti į Bažnyčią, tartum ji būtų vien mistinė realybė, o ne konkreti žmonių bendrija. Tiesa, žemiškas elementas Bažnyčioje yra daugiau mažiau pripuolamas: yra vien rūbas, bet vis dėlto yra realus ir neišvengiamas. Bažnyčia yra Mistinis Kristaus Kūnas, kurio nariai yra žmonės turį sielą ir kūną ir randasi žemėje. Bažnyčia siekia dangaus, bet į dangų vesdama žmones turi naudotis žemiškomis, priemonėmis. Bažnyčia savo buvime ir veikloje yra lygintina trikampiui: dviem kampais stovi ant žemės, o trečiuoju kyla ir kelia į dangų.

Nemažiau klysta ir klaidina tie, kurie bando žiūrėti į Bažnyčią, tartum ji būtų vien žemiška bendrija, kuri gali ir turi savarankiškai tvarkytis kaip kiekviena kita žmonių bendruomenė. Girdim sakant, — tikiu į Dievą, bet nesilaikau Bažnyčios; paisau Dievo: jam pasižadėjau ištikimybę per Krikštą, bet ne Bažnyčiai, t.y. ne popiežiui, vyskupams ir kunigams! — Šitokius pareiškimus šiandien ne kartą girdim. Tai didelė ir pavojinga klaida. Bažnyčia nėra žemiška bendrija. Ji yra Mistinis Kristus. Juk jis yra pasakęs: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28,19). Tiesa, Jėzus yra savo Bažnyčioje nematomas, bet realiai esąs ir veikias. Siųsdamas apaštalus skelbti išganymo Evangeliją, jis sakė: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eidami tad mokykite visas tautas... Kas įtikės ir krikštydinsis, bus išganytas, o kas neįtikės bus pasmerktas“ (Mt 28,19; Mk 16,16). „Kas jūsų klauso, manęs klauso; ir kas jus niekina, mane niekina; o kas mane niekina, niekina tą, kuris mane siuntė“ (Lk 10,16).

2. „*Darykite atgailą ir tikėkite Evangelijai.*” — Kristaus Bažnyčia laiduoja išganymą, bet reikalauja iš tikinčiųjų tikėjimo ir atgailos.

Kaip Krikštytojas, taip ir Jėzus ragino daryti atgailą ir pabrėžė, jog, jei atgailos nedarys, negalės užsitikrinti išganymo. Daryti gi atgailą, reiškia pakeisti gyvenimą, išsilaisvinant iš nuodėmių; reiškia nusigręžti nuo pasaulio ir atsigręžti į Dievą; reiškia atsisakyti žemės nuodėmingų malonumų ir stengtis gerais darbais užsipelnyti dangaus laimę; reiškia nusivilkti senąjį — nuodėmės žmogų ir apsisivilkti nauju-Dievo žmogumi, kuris, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „yra sutvertas pagal Dievą tiesoje ir tikram šventume” (Ef 4,24).

Atgaila neišvengiamai turi būti susijusi su tikėjimu. Krikščionio pašaukimas nėra vien negatyvus, t.t. reikalaujantis vien išsilaisvinimo iš nuodėmių, bet ir pozityvus, t.y. įpareigojantis siekti tobulumo, laikantis Evangelijos. Mat, Evangelija nurodo gaires kelyje į išganymą. Reikia tad priimti Evangeliją ir jos laikytis, pagal Bažnyčios autentišką mokymą. Šitai pabrėžiame, nes atsiranda teologų ir egzegetų, kurie Evangeliją aiškina, skelbdami savo mintis, o ne tikrą Dievo Apreiškimą, kuri autentiškai ir neklaidingai gali aiškinti tik Bažnyčia. Nebereikalo Kristus išpėjo saugotis klaidingų pranašų (Mt 7,15).

3. „*Sekite mane, aš jus padarysiu žmonių žvejais.*” — Jėzus visus kviečia sekti jį išganymo keliu. Bet specialiai jis kreipiasi į tuos, kuriuos jis pasišaukia, įgalioja ir siunčia skelbti išganymo Evangeliją ir būti išganymo paslapčių bei malonių teikėjais (2Kor 6,4).

Jėzus nematomas, bet realiai esąs vaikščioja Bažnyčios keliais ir ieško sau talkininkų šiandien, kaip vakar, kaip visada. Į daugelį jaunuolių jis prabyla negirdimai, bet suprantamai: „*Sekite mane, aš jus padarysiu sielų žvejais!*”

Trūksta nūdien pašaukimų. Skundžiamasi stoka kunigų ir vienuolių. Bažnyčia yra reikalinga pašvęstų ir pasišventusių darbininkų. Tai, tačiau, nereiškia, kad Kristus nekviestų darbininkų į išganymo pjūtį. Veikiau tai rodo, kad šaukiamieji neatsiliepia, ar atmeta kvietimą. Kiekvienas yra laisvas priimti ar nepriimti pašaukimo malonės. Juk pats Jėzus apgailestavo, sakydamas: „Daug pašauktų, bet maža išrinktų” (Mt 20,16). Kaip Evangelijos sėklos tik dalis krinta į gerą dirvą ir neša gausių vaisių, taip ir pašaukimo malonės tik dalinai randa gerą dirvą, teigiamą asakymą (Mt 13,1-23).

Pirmieji apaštalai, išgirdę kvietimą, visa paliko ir sekė Mokytoją. Pranašas Izaijas, išgirdęs Dievą skundžiantis ir sakant: „Kas mums eis? Ką mes siųsime?” — tuojau atsiliepė ir sakė: „Štai aš! Siųsk mane!” (Iz 6,8s). Mozė, pašauktas eiti ir išlaisvinti Izraelį iš Egipto vergijos, bandė priešintis: teisinosi nesijaučias tinkamas tokiai misijai (Iš 3,11). Pranašas Jeremijas, kviečiamas pranašo pareigoms, griežtai atsisakinėjo, ir tik įsakomas pagaliau prisiėmė pareigas ir vykdė Dievo valią (Jer 1,6ss). Šv. Paulius tik stubuklu liko priverstas prisiimti apaštalo pareigas (ApD 9,5ss). O Evangelijos jaunuolis, pakviestas parduoti visa ką, turėjo, ir sekti Mokytoją, nuėjo sau nuliūdęs, nes bevelijo žemės gėrybes statyti aukščiau už amžinąjį atlyginimą danguje (Mk 10,22). Ši yra kontrastiška realybė išganymo vyksmo istorijoje.

Ir nūdien pašaukimų malonę priima tik kai kurie. Nemaža yra tų, kurie abejoja, teisinasi esą netinkami ar nepajėgūs. Daug yra tų, kurie bevelija rinktis pasaulį su jo žadamais malonumais ir viliojančiomis gėrybėmis. Netrūksta ir tokių, kurie, priėmę pašaukimo malonę, vėliau ją atmeta, neištesa. Šieji pastarieji ypatingai yra atsakingi prieš Dievą, nes paniekina gautą malonę. Šiems turėtų būti bauginantis Viešpaties grąšymas, kuri

skaitome panašybėje apie šeimnininką: jis kvietė svečius į puotą, bet daugelis atsisakė ateiti; apie juos šeimnininkas šitaip pasakė: „Sakau jums, jog nė vienas iš anų pakviestųjų neragaus mano vaišių” (Lk 14,24).

Melskimės ir iš savo pusės darykime visa, kad galimai daugiau jaunuolių išgirstų ir priimtų Kristaus šaukimą būti sielų žvejais. Pašaukimai puoselėjami šeimose, mokyklose ir asmeniškuose santykiuose. Tėvai, mokytojai, dvasiškija, — visi turi jausti atsakomybę, kad nuo jų maldų, paskatinimų ir ypač gražaus pavyzdžio priklausom, daugeliu atvejų, pašaukimo į dvasinį luomą priėmimas arba atmetimas.

Žinome, kad visa yra Dievo valioje ir jo galioje; žinome, kad Dievas gali verste priversti priimti pašaukimo malonę. todėl melskimės ir prašykime, idant „Pjūties Viešpats” siųstų daugiau darbininkų į išganymo pjūtį. Juk matome, kad nūdien labiau negu kada pjūtis yra didelė, o darbininkų taip maža. (Lk 10,2).

* * *

„Sekite mane!” — Ši kvietimą sielos gelmėse girdime iš Kristaus. Deja, ne tik Kristus, bet ir jo priešas velnias, kviečia mus jį sekti.

Wolfgang Goethe savo poemoje Faustas poetiškai aprašo įsivaizduotą pokalbį tarp seno daktaro Fausto ir velnio-Mefistofelio. Velnias prisistato gyvenimu apsisivylusiam Faustui. Kviečia klausia, ko jis iš jo tikisi. Mefistofelis atsako: „Beveik nieko! Beveik nieko! Pasaulyje aš tau tarnausiu ir duosiu viso, ko tu tik trokšti. Tik amžinybėje tu man turėsi priklausyti!”

Nemada šiandien kalbėti apie velnią. Bet jis yra ir eina aplink mus, tariant šv. Petro žodžiais, it kriokias liūtas, siekdamas mus pražudyti (1Petr 5,8s). Velnias žemėje žada

žmogui suteikti, ko jo kūnas trokšta, bet amžinybėje siekia pražudyti sielą pragare. Kristus, priešingai, žemėje kviečia daug ko atsisžadėti, eiti kryžiaus keliu, bet amžinybėje užtikrina dangų ir neišsivaizduojamą laimę.

Turime rinktis: tarnauti Dievui ir laimėti dangų, arba sekti velnią ir pražudyti sielą pragare. Esame laisvi rinktis, bet privalome atsiminti Kristaus išpėjimą: „Ką padės tau, jei ir visą pasaulį pelnytum, bet savo sielą pražudytum!“ (Mt 16,26).

KETVIRTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Jis mokė, kaip tas, kuris turi galią”

Mk 1, 21-28

I

Palestinoje Kristaus laikais kiekvienas didesnis miestelis turėjo savo sinagogą. Subatos dieną žydai rinkdavosi sinagogose melstis ir klausytis duodamų pamokymų. Liturginių pamaldų metu paprastai būdavo skaitoma ištraukos iš Seno Testamento knygų ir, paskaičius, būdavo duodama paaiškinimų. Sinagogos vyresnysis kartais pakviesdavo kurį nors iš dalyvių paskaityti ir paaiškinti įkvėptąjį tekstą. Atsitikdavo, kad ir Jėzus turėdavo progą paskaityti ir paaiškinti kurį nors šv. Rašto tekstą. Paprastai jis aiškindavo skirtingai, negu kiti Rašto mokytojai. Žydų Rašto žinovai aiškindavo šventuosius tekstus remdamiesi Talmudu bei žymiųjų mokytojų Izraelyje autoritetu, o Kristus mokė savo autoritetu. Jėzus kalbėjo ir mokė, kaip cituoja evangelistas Matas, sekančiai: „Seniesiems pasakyta, aš gi jums sakau... Girdėjote, jog buvo pasakyta: — nesvetimoteriauk!

— Aš gi jums sakau: — kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimoteriauja...” (Mt 5,21-44).

Toks Jėzaus mokymas stebino klausytojus. Bet pradžioje jie nesuvokė, kad Jėzus tuo davė suprasti, jog jis yra Mesijas ir Dievo Sūnus, kuris atėjo skelbti Naują Įstatymą.

Pašaukęs pirmuosius mokinius, Jėzus subatos dieną atėjo į sinagogą Kafarnaume. Čia, pasinaudodamas turima galimybe, mokė ir aiškino šv. Raštą. Savo mokymu sukėlė susidomėjimą ir net stebėjimąsi, kadangi mokė kaip tas, kuris jaučiasi turįs pilną galią ir autoritetą mokyti ir įsakyti.

Sinagogoje tuo metu radosi vienas velnio apsėstasis. Evangelistas velnią vadina „netyroji dvasia”. Tikrumoje velnias yra grynoji, bet piktoji dvasia. Iš velnio kyla visa, kas yra sutepta, pikta, nedora. Todėl mūsų kalboje yra priimta velnią vadinti — „piktoji dvasia”.

Velnias yra angeliškos prigimties. Taigi yra grynoji dvasia, bet atkritusi nuo Dievo ir priešinga Dievui. Vis dėlto yra dvasia, todėl gerai žino, kas yra Jėzus, ir kokių tikslų jis yra atėjęs ant žemės. Iš čia suprantama, kaip anas velnio apsėstasis ar, geriau sakant, velnias per apsėstąjį, Kafarnaumo sinagogoje ėmė šaukti ir protestuoti prieš Mokytoją. Jis sakė, kad pasaulis nenori nieko bendra su juo turėti. Juk jis yra Dievo Šventasis, todėl priklausąs dangui, o ne žemei; kai tuo tarpu pasaulis priklausąs žemei, kur velnias jaučiasi esąs viešpats. Pastebėtina, kad pats Kristus velnią vadino „šio pasaulio kunigaikščiu” (Jo 12,31). Velnias teigia, kad Kristus esąs atėjęs pražudyti, o ne išgelbėti pasaulį.

Kristus nesileidžia į kalbą su velniu. Priešingai, parodo savo galią ant jo. Jis liepia jam tuojau išeiti iš nelaimingojo žmogaus, kurį buvo apsėdęs. Velnias, nors ir nenoromis, paklusta ir apleidžia apsėstąjį.

Jei žydus stebino Jėzaus mokymas, tai dar labiau juos nustebino velnio išvarymas. Jie kalbėjosi ir klausė vienas kitą: ką visa tai turėtų reikšti? Kas jis esąs, kad net velnias jo klauso?

II

Iš tik ką paaiškinto evangelijos skaitinio, paimto iš Morkaus evangelijos, seka kai kurie praktiški pamokymai, kuriuos pravartu atidžiau pasvarstyti.

1. Jėzus subatos dieną atsilankė Kafarnaumo sinagogoje: mokė ir pagydė velnio apsėstąjį. — Dieviškasis Mokytojas užlaikė subatą, kaip tai buvo Viešpaties įsakyta, ir kaip žydai švėsdavo. Dievas nuo pat pasaulio sukūrimo įsakė 6 dienas skirti darbui bei žemiškiems reikalams, o 7-tą dieną skirti sielos reikalams (Prad 2,1ss). Krikščionys švenčia ne šeštadienį, o sekmadienį, vadindami jį Viešpaties Diena, kadangi Kristus prisikėlė sekmadienį, Velykų rytą.

Bažnyčia reikalauja iš tikinčiųjų švęsti sekmadienį, t.y. septintą savaitės dieną, kadangi Viešpats septintą dieną pašventė ir paskyrė sau, kad žmonės joje prisimintų jį ir atsiduotų jam, rūpindamiesi sielos išganymu (Iš 20,11; Kun 23,3). Kristus paliko pavyzdį, kad kaip jis šventė žydams įprastu būdu subatą, taip mes krikščionys švęstume sekmadienį, pašvęsdami šią dieną Dievo garbei ir sielų išganymui. Bažnyčia kviečia tikinčiuosius sekmadienį atsigręžti visa asmenybe į dangų ir gyvai prisiminti Išganytojo žodžius: „Ne vien duona yra gyvas žmogus, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo burnos” (Mt 4,4). Štai kodėl įsako susilaikyti, kiek yra įmanoma, nuo fizinio darbo ir turimą laisvą laiką pašvęsti maldai: bažnyčioje, išklausant šv. Mišių, ir namuose, siekiant sekmadienį padaryti tikrai šventa diena; kad tai, ką vadiname

šventadieniu, nebūtų tik tuščias vardas, o tikra gyvenimo realybė. Deja, neretai atsitinka, kad sekmadienis daugeliui tikinčiųjų yra daugiau nusigręžimo, o ne atsigręžimo diena į Dievą. Juk daugeliui sekmadienis yra pasilinksminimų ir nuodėmės diena, užuot būti sielos šventė. Esame reikalingi Dievo visada ir visi. Panaudokime sekmadienius, kad atnaujintume ir sustiprintume mūsų ryšį su Dievu ir gautume dangaus palaimos sekančiose savaitės dienose.

2. „Jėzus mokė, kaip tas, kuris turi galią.“ — Taip mokydamas jis davė suprasti, kas esąs, būtent, kad tikrai yra Dievo Sūnus ir Naujo Įstatymo, naujos išganymo sandoros Davėjas. Žydai, tiesa, stebėjosi Jėzaus mokymu, bet neįtikėjo į jį. Įtikėjo tačiau jo pasirinktieji mokiniai. Tikime ir mes. Autoritetingu mokymu Jėzus siekė ne tik apsirinkti esąs Dievo Sūnus bet taipgi duoti pamokymą apie reikalą autoriteto Bažnyčioje ir pasaulyje. Bendruomenės gyvenime, kad jis būtų darnus, reikalingas yra autoritetas. Jis reikalingas šeimoje, visuomenėje, valstybėje ir Bažnyčioje. Ypač Bažnyčioje yra reikalingas ne tiek išoriniame tvarkymasi, kiek mokyme, užtikrinant jo tikrumą.

Jėzus įgaliojo ir įpareigojo apaštalus ir jų įpėdinius vadovauti Bažnyčiai ir skelbti išganymo Evangeliją jo vardu ir jo galia, užtikrindamas jo paties nematomą pasilikimą bei buvimą su jais. Atsisveikindamas apaštalus, jis kalbėjo ir sakė: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eidami tad mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir šv. Dvasios... Ir va aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28,19s). Šv. Petriui Jėzus, prieš grįždamas pas dangiškąjį Tėvą, patikėjo vyriausią valdžią Bažnyčioje (Mt 16,18ss; Jo 21,15ss). O ir kitiems apaštalams suteikė galią veikti Bažnyčioje, siekiant sielų išganymo, jo autoritetu ir jo

suteiktomis antgamtinėmis galiomis (Jo 20,21s Lk 10,16; Mk 16,15ss; Lk 24,49).

Autoritetas yra reikalingas, kaip pastebėjome, Bažnyčioje, bet ir visuomenėje. Jau Dešimtyje Įsakymų Viešpats liepė vaikams gerbti tėvus (Kun 20,12; At I 5,16). Ši prievolė buvo amžių eigoje priminta ir įsakyta šventųjų Seno ir Naujo Testamento autorių, o ir paties Kristaus (Ez 3,6s; Mal. 1,6; Mt 19,12; Mk 7,10; Ef 6,1). Apaštalas Paulius, kalbėdamas apie šeimos gyvenimą, rašo: „Jūs moters, būkite klusnios savo vyrams, tartum Viešpačiui, nes vyras yra žmonos galva, kaip Kristus yra Bažnyčios galva” (Ef 5,22). Tas pats Apaštalas įsako tarnams paklusti šeimininkams, ir piliečiams teisėtai valdžiai, ir dar pabrėžia, jog valdžia yra iš Dievo, todėl” kas priešinasi valdžiai, priešinasi Dievo tvarkai” (Rom 13,1ss).

Autoriteto reikalą ir jo dievišką kilmę reikia pabrėžti, nes jis yra svarbus žemės žmonių tvarkingam gyvenimui, ir dar daugiau, išganymo kelyje, kuriuo veda Bažnyčia.

3. „*Buvo žmogus apsėstas netyrosios dvasios*”. — Šiandien vengiama kalbėti apie piktąją dvasią. Bandoma net neigti jos buvimą. O kalba apie velnio apsėstuosius daug kam išaukia tik pasityčiojimą. Neabejotina, kad ši nusiteikimą įkvepia pats velnias, nes jam lengviau bei sėmingiau yra laimėti sielas, kai yra ignoruojamas, ar kai jo buvimas išvis yra neigiamas. Bet velnias yra ir veikia gudriai ir pavojingai į kiekvieną mūsų, kad vestų į pikta, ir laimėtų sau. Kartais jis net fiziškai kamuoja žmogų įvairių apsėdimų forma. Tokių atsitikimų buvo ir yra.

Šv. Petras kvietė tikinčiuosius budėti, nes „velnias, ir kriokias liūtas eina aplinkui, tykodamas ką prarytų” (1 Petr 5,8). Gi šv. Paulius primygtinai įspėjo, jog žemės gyvenime turime kovoti prieš pragaro galybes. O kadangi velnias yra galingesnis už žmogų, todėl Apaštalas liepia apsišarvoti dieviškais ginklais (Ef 6,10s). Gi Dievo ginklai

bei šarvai, apie kuriuos kalba šv. Paulius, yra dangiškos malonės, kurias gauname per Sakramentus, ir kurios įgalina mus tvirtai tikėti ir šventai gyventi.

Velnius puola paskirus asmenis, bet virš visko jis kovoja prieš Bažnyčią. Jis ją puola iš kairės ir iš dešinės, panaudodamas net rinktinius tikinčiuosius, kurie bando kovoti prieš Bažnyčią Kristaus vardan. Velnius puola Bažnyčią iš išorės įvairiais persekiojimais; jis ją puola iš vidaus skleisdamas klaidas, puoselėdamas ir iškeldamas žmogiškas silpnybes.

* * *

Žymus Prancūzijos rašytojas Andre Frossard, pagarsėjęs konvertitas, šiuo metu artimas dabartiniam popiežiui Jonui Pauliui II, savu laiku rašė įdomių straipsnių Vatikano organe L'Osservatore Romano. Viename iš tų straipsnių rašė apie velnią: davė ironišką pasikalbėjimą su pragaro kunigaikščiu. Paklaustas, kas jam nūdieniam pasaulyje labiausiai patinka, velnius atsakė, jog jį labiausiai maloniai nuteikia tai, kad teologai savo knygoose ir paskaitose ir kunigai bažnyčiose apie jį beveik visai nekalba. Šitai, sakė jis, man patinka, nes tai palengvina man mano veiklą.

Ironizuodamas Andre Frossard pasakė didelę, deja, nemalonią tiesą. Velniui nūdien lengva veikti, nes daug kas mano, kad jo nėra; gi tie, kurie prileidžia jo buvimą, gyvena ir elgiasi lyg jo nebūtų. Čia yra priežastis, kodėl blogis nūdien pasaulyje taip giliai yra įleidęs šaknis ir grąso sieloms amžina pražūtimi.

PENKTASIS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Vaikštinėjo po visą Galilėją,
mokydamas...”

Mk 1,29-39

I

Pagydęs velnio apsėstąjį, Jėzus su apaštalais Jokūbu ir Jonu išėjo iš sinagogos ir atėjo į Simono-Petro namus. Simonas ir Andriejus buvo kilę iš Betsaidos (Jon 1,44), bet gyveno Kafarnaume. Simonas buvo vedęs žmoną iš Kafarnaumo. Kai Mokytojas atėjo, jam buvo pranešta, kad Petro uošvė sirgo ir turėjo aukštą temperatūrą. Nedelsdamas tad priėjo prie ligonės, paėmė ją už rankos, ir ji čia pat pasveiko. Taip, kad atsikėlusį paruošė vaišes.

Velnio apsėstojo pagydymas ir Petro uošvės staigus pasveikimas visus stebino. Gandas apie Nazareto Mokytoją ir jo daromus stebuklus nuaidėjo per visą miestą. Taip, kad pavakare prie Petro namų susirinko gausi minia žmonių. Atgabeno taipgi daug ligonių, tikėdamiesi, kad Jėzus juos pagydysiąs. Ir daugelį jų tikrai pagydė. Velnio apsėstiesiems neleido kalbėti, nes jie skelbė, kad jis esąs Mesijas. Jėzus nenorėjo, kad žinia, jog jis esąs Mesijas, būtų

skleidžiama, nes tai galėjo turėti pavojingų politinių pasėkų. O be to, buvo svarbu, kad žmonės galėtų laisvai apsispręsti: tikėti ar netikėti; priimti ar atmesti jo skelbimą mokslą. Dėl šios priežasties Jėzus buvo apsisprendęs palaipsniui apsireikšti, kas esąs.

Naktį tikriausiai praleido Petro namuose. O anksti rytą, dar prieš aušrą, pats vienas niekieno nepastebėtas, kaip teigia evangelistas Morkus, Jėzus išėjo ir nuėjo į neapgyventą vietą, kad galėtų ramiai melstis. Petras, pakilęs rytą iš miego ir pastebėjęs, kad Mokytojo nebuvo, išskubėjo drauge su kitais mokiniais jo ieškoti. Suradę, ėmė priekaištauti, — kodėl slepiąsis, užuot viešai rodytis ir taip laimėti daugiau sekėjų. Mokiniai norėjo, kad Mokytojas stengtųsi išnaudoti kylantį populiarumą ir pasiektų visų pripažinimą, jog esąs Mesijas (Jon 7,3).

Jėzus atsakė, nurodydamas, jog nesiekia pasirodymo, nei minios entuziazmo; o ir stebuklus daro, ne kad būtų šlovinamas, bet kad įtikintų klausytojus priimti jo skelbiamą Evangeliją. Ją gi jis privalo skelbti visur ir visiems. Prie šio evangelistas priduria pastabą, kad Jėzus vaikštinėjo po visą Galilėją, mokydamas bei skelbdamas Evangeliją.

II

Pažvelkime iš arčiau į kai kurias iš atpasakoto evangelijos skaitinio mintis, kad pasidarytume praktiškų išvadų.

1. „*Jis pagydė daugelį įvairiomis ligomis sergančiųjų*“.
— Jėzus darė daug stebuklų. Tuo siekė įrodyti, kad tikrai yra Mesijas, ir kad jo skelbiamas mokslas yra tikėtinas: yra vienintelis laiduojąs išganymą. Todėl pagrįstai galėjo sakyti žydų vyresniesiems, kurie buvo jam priešingi: „Jei nedaryčiau Tėvo darbų, netikėkite man; o jei darau, tai jei

netikite man, tikėkite darbams, kad suprastumėte ir tikėtumėte, jog Tėvas yra manyje ir aš Tėvuje” (Jon 10,37).

Stebuklais Jėzus nesiekė savo garbės, nei kokio nors žemiško įvertinimo. Pakartotinai jis draudė kalbėti apie įvykdytus stebuklus. Draudė taipgi velnio apsėstiesiems skelbti, kad esąs Dievo Sūnus. Primygtinai pabrėžė, jog siekia ne savo, bet Tėvo garbės. Atsakydamas fariziejams, kurie jį laikė velnio apsėstu, sakė: „Aš neieškau savo garbės: yra kas ieško ir teisia” (Jon 8,50). „Jei aš pats save garbinčiau, mano garbė yra niekai. Yra mano Tėvas: jis mane šlovina” (Jo 8,54).

Stebuklais Jėzus darė gera, bet tai nebuvo pirmutinis jo stebuklingų veiksmų tikslas. Visų pirma jis buvo sielų gydytojas. Gydydamas fizines negalias Jėzus virš visko siekė sielų išganymo. Stebuklais jis siekė įtikinti žmones, jog yra Dievo Siųstasis Išganytojas, kad į jį tikėtų ir tikėdami pasiektų išganymą. (Plg Jo 20,30s)

Siųsdamas apaštalus skelbti Evangeliją, Jėzus užtikrino, sakydamas: „Kas įtikės bus išganytas, o kas neįtikės bus pasmerktas” (Mk 16,16).

Kristaus pavyzdys įpareigoja mus tikėti į stebuklus. Jų yra. Bet Dievas juos leidžia tik išimtiniais atvejais, ir visų pirma sielos, o ne kūno gerovei laiduoti. Neturime siekti stebuklų vien žmogiškais sumetimais. Žemiškos negalimybės atveju galime prašyti stebuklo, bet tik kad galėtume būti daugiau naudingi Dievui ir sieloms. Dvasinių privilegijų neturime ieškoti, nei joms didžiuotis žmonių akyse, o verčiau visame pasivesti Dievo valiai.

2. „Nuėjo į negyvenamą vietą ir tenai meldėsi”. — Jėzus uoliai dalyvaudavo viešose pamaldose. Subatomis eidavo į sinagogas ir meldavosi su kitais dalyviais. Bet jis dažnai eidavo į nuošalę, kad pats vienas melstųsi.

Išganytojo pavyzdys rodo, kad yra reikalinga kaip vieša, taip ir privati; kaip bendruomeninė, taip ir in-

dividualinė malda. Po Vatikano II Susirinkimo imta daugiau linkti į bendruomeninę bei viešą maldą, ir mažiau praktikuoti individualinės maldos pratybas. Vis mažiau ir mažiau meldžiamasi privačiai. Vis daugiau sutartinai kalbama ar giedama, o mažiau vien Dievo akivaizdoje mąstoma. Tai nėra pagal Evangelijos dvasią, nei pagal Kristaus valią. Juk Jėzus aiškiai skatino nesiofišuoti, o verčiau užsidarius melstis vien Dievo akivaizdoje. „Tu gi, — sakė Išganytojas, — kai meldiesi, įeik į savo kambarį ir, užskleidęs duris, melskis į savo Tėvą, kuris yra slaptoje, o slaptoje matas tavo Tėvas tai atlygins” (Mt 6,6). Viešos ir drauge kalbamos maldos yra daugiau lūpų; kai tuo tarpu privati bei individualinė malda leidžia daugiau širdimi prabilti į Viešpatį, ir tyloje įgalina lengviau išgirsti, ką Dievas mums sako. Jėzus taipgi išpėjo, kad maldai nėra reikalingi gausūs žodžiai. „Melsdamiesi, — sakė jis, — nekalbėkite daug... Juk jūsų Tėvas žino, ko jums reikia, pirma negu jį prašote” (Mt 6.7). Iš čia seka, kad nereikia apleisti privačią maldą. Iš kitos tačiau pusės reikia pabrėžti, jog yra reikalinga ir viešoji bei bendruomeninė malda. Jėzus reikalavo, kad ji viešai išpažintume ir kaip Dievą pagarbintume. „Kas išpažins mane, — sakė jis, — žmonių akivaizdoje, tą ir aš išpažinsiu prieš savo dangiškąjį Tėvą” (Mt 10,32). Ir kita proga dar jis priminė: „Kur du ar trys yra susirinkę mano vardu, ten tarp jų ir aš esu” (Mt 18,20).

Jėzus meldėsi į Tėvą, ir jo malda buvo garbinimo, prašymo ir dėkojimo. Baigdamas savo žemišką misiją, Jėzus kreipėsi malda į Tėvą ir sakė: „Ką turėčiau sakyti? — Tėve, gelbėk mane iš šios valandos! — Bet juk kaip tik tam atėjau į šią valandą. Tėve, pašlovink savo vardą!” (Jo 12,27s). Evangelistas priduria: „Tuomet ataidėjo balsas iš dangaus: — Aš jį pašlovinau, ir dar pašlovinsiu” (Jo 12,28). Savo Vyriausio Kunigo maldoje Išganytojas sakė: „Tėve,

atėjo valanda, pašlovink savo Sūnų, kad Sūnus tave pašlovintų” (Jo 17,1). Toje pačioje maldoje jis dar prašė: „Šventasis Tėve, išlaikyk juos savo vardan, kurį man davei, kad jie būtų viena!” (Jo 17,11). O prie Lozoriaus kapo Jėzus kreipėsi į Tėvą padėkos malda. Pakėlęs akis į dangų, jis sakė: „Dėkoju tau, Tėve, kad išklausei mane. Aš žinojau, kad visuomet išklausai mane...” (Jo 11,41).

Jėzus paliko pavyzdį, kad ir mūsų malda būtų trejopa: garbinimo, prašymo ir padėkos.

1. Privalom garbinti Dievą, nes jis yra mūsų Viešpats; nes iš jo visa gauname ir nuo jo visame priklausome. Dievą privalome garbinti vieša ir privačia malda iš meilės, o ne iš baimės. Nes jis, nors yra Viešpats, bet drauge ir Tėvas, kuris mus myli aukščiausia meile. Garbindami Dievą iš meilės, privalome jį garbinti visų pirma širdimi, o ne vien žodžiais. Melskimės taip, kad Viešpats nepritaikintų ir mums per pranašą pasakytus priekaišto žodžius Izraeliui. — „Ši tauta garbina mane lūpomis, bet jų širdis yra toli nuo manęs” (Iz 29,13). Tą patį priekaištą pakartojo ir Jėzus prieš ano metu žydus (Mt 15,8).

2. Mūsų malda dažniausiai yra prašymo. Kreipiamės į Dievą, jį atsimename dažnai tik tada, kai esame reikalingi jo pagalbos; kai niekas kitas negali padėti. Prašymo malda yra rekomenduota paties jėzaus. Jis primygtinai liepė kreiptis į dangiškąjį Tėvą ir jį prašyti. „Prašykite, — sakė jis, — ir gausite; belskite ir bus jums atidaryta” (Lk 11,9). „Ko tik beprašytumėte mano vardu, tai padarysiu” (Jo 14,13s).

3. Dievas laukia būti prašomas ir yra duosnus prašantiems, bet jis laukia, kad už gautas malones jam padėkotume. Deja, daugelis šitai užmiršta. Darykime visa, kad Jėzus neprikištų ir mums, kaip aniems devyniems iš raupų pagydytiems: „Argi ne dešimtis pasveiko? Kurgi

devyni? Neatsirado, kad sugrižę duotų Dievui garbę, kaip tik šis svetimtautis! (Lk 17,17).

* * *

Į mokinių raginimą, kad rodytųsi minioms ir siektų viešo pripažinimo, Jėzus atsakė, jog atėjo į šį pasaulį ne garbės siekti, ne pasirodymo ieškoti, o skelbti Evangeliją ir mokyti visus išganymo kelio. Evangelijos skelbimas ir išganymo pelnytas Jėzui buvo viskas. Visa kita tik priemonės, kad žmonės įtikėtų į jį, priimtų Evangeliją, ir taip pasiektų išganymą. Ir mums virš visko turi būti sielos išganymas. Visa kita yra tik antraeiliai dalykai. Sakoma, kad šv. Jonas Bosco dažnai maldoje kartodavęs: „Viešpatie, duok man sielas, o visa kita atimk!“ Kartokime ir mes: „Dieve, įgalink mane pasiekti sielos išganymą, o kita atimk nuo manęs!“

ŠEŠTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Noriu: būt nesuteptas!”

Mk 1, 40-45

I

Jėzus vaikštinėjo po visą Galilėją. Skelbė Evangeliją ir savo mokymą tvirtino gausiais stebuklais. Evangelistas Morkus plačiau aprašo vieną iš daugelio padarytų stebuklų, būtent, raupsuotojo pagydymą.

Eidamas per neapgyventą sritį, greičiausiai Gelboės kalnuose, dieviškasis Mokytojas iš tolo išvydo vieną raupsuotąjį. Šieji, kartą ištikti baisios ir tuomet nepagydomos — užkrečiamos ligos, turėjo būti izoliuoti nuo sveikųjų. To reikalavo Mozės Įstatymas (Kun 13,41). Gyvendavo tad kur nors kalnuose atsiskyrę nuo visų. Minimas raupsuotasis buvo buvo girdėjęs apie Nazareto Mokytoją. Žinojo, kad jis turįs stebuklingą gydyti ir pagydyti iš visokių ligų. Todėl, išvydęs bepraeinantį Išganytoją, prabilo į jį iš tolo ir, puolęs ant kelių, maldavo: „Jei norėtum, gali padaryti mane nesuteptą!” „Pažymėtina, kad pagal Mozės Įstatymą raupsais sergan-

tis buvo laikomas nešvariu, ir todėl ne tik civiliniu, bet ir religiniu motyvu turėjo izoliuotis nuo žmonių.

Jėzui pagailo raupsuotojo, kuris nuolankiai išpažino savo tikėjimą ir susigraudinęs maldavo būti pagydytas. Todėl čia pat prisiartinio prie jo, jį palietė ir tarė: „Noriu: būk nesuteptas!“ Su žodžiais raupsų žymės nuo jo kūno pranyko ir jis tapo sveikas, lyg nebūtų buvęs ligonis.

Pagydytasis bandė pasilikti prie Jėzaus ir jam koku nors būdu parodyti savo dėkingumą, bet Mokytojas jam liepė nedelsiant eiti į Jeruzalę prisistatyti kunigams ir pagal Įstatymo reikalavimą aukoti atnašą (Kun 13-14), kad gautų oficialų kunigų paliūdymą, jog tikrai yra pasveikęs ir galės grįžti į sveikųjų bendruomenę. Jėzus taipgi įsakė jam niekam nepasakoti, kad jis jį pagydė.

Nors Jėzus buvo liepęs neskelbti stebuklingo pagijimo, bet pagydytasis buvo tiek giliai paliestas stebuklo, jog nepajėgė tylėti: savo džiaugsmu jis dalinosi su saviškiais, su tais, kuriuos sutiko, ir visų akivaizdoje šlovino Dievą ir Nazareto Mokytoją.

Dėl šio ir kitų Jėzaus padarytų stebuklų gandas apie jį sklido po visą kraštą, taip kad minios žmonių ėmė plaukti prie jo, ir jis buvo tiesiog priverstas laikytis nuošalėje. Bet ir nuošalėje žmonės jį surasdavo. Gabendavo pas jį ligonius; klausydavosi jo kalbų, jo mokymo.

II

Iš atpasakoto evangelijos skaitinio seka eilė pamokančių minčių. Jas pasvarstykime kiek atidžiau, pasidarydami praktiškų išvadų.

1. „*Raupsuotasis, atsiklaupęs, jį maldavo ir sakė...*“ — Tai sektinas pavyzdys, kaip mes turėtume atsinešti į Jėzų, kai kreipiamės į jį su malda. Privalome kreiptis į jį su giliu

tikėjimu ir reikiama pagarba. Jis juk yra Viengimis Tėvo Sūnus, kurio vardan, kaip teigia šv. Paulius, „klaupiasi kiekvienas kelis danguje, žemėje ir po žeme, ir kiekvienos lūpos išpažįsta, jog Jėzus Kristus yra Viešpats, Dievo Tėvo garbei” (Pilyp 2,10s). Šiandien daug kas bevelija žiūrėti į Kristų kaip į brolių, draugą, o ne kaip į Viešpatį. Pradedama mažinti švenčiausio Sakramento garbinimą. Prieš Švenčiausiąjį daugelis nesiklaupia. Komunija norima imti ne į burną, o į ranką. Kalbama apie Eucharistijos celebravimą, o ne apie nekruviną šv. Mišių Auką. Mėgstame Eucharistijos celebravimą bei šv. Mišias laikyti susirinkimu. Ir panašiai. Visa tai tačiau nėra pagal Evangelijos dvasią, nei pagal Kristaus valią. Jėzus kalbėjo ir priminė apaštalams: „Jūs vadinate mane, sakydami: — Mokytojas ir Viešpats —, ir gerai sakote, nes aš esu” (Jo 13,13). Kalbėdamas apaštalams ir miniai, Jėzus visada prisistatė kaip tas, kuris turi neribotą galią, kuris turi valdžią danguje ir žemėje. Šv. Paulius savo ruožtu priminė ir pabrėžė, jog dangiškasis Tėvas savo dieviška galia prikėlė Kristų iš numirusiųjų ir pasodino savo dešinėje, aukščiau už visa... Ir visa palenkė jo valdžiai, o jį patį pastatė virš visko, kad „būtų galva Bažnyčios, kuri yra jo Kūnas, pilnybė to, kuris visa visame pripildo” (Ef 1,20ss). Kristus taigi yra visagalis Viešpats, nuo kurio visa priklauso, ir prieš kurį visi turi lenktis danguje ir žemėje.

2. „*Jei nori, gali padaryti mane nesuteptą!*” — Toks raupsuotojo kreipimasis į Jėzų yra pamoka, kaip reikia melstis. Būtent, su tvirtu tikėjimu, bet taip pat su nuolankiu pasivedimu Dievo valiai.

Jėzus pakartotinai ragino melstis ir užtikrino, jog dangiškasis Tėvas išklausys mūsų maldų, jei į jį kreipsimės su giliu tikėjimu bei pilnu pasitikėjimu. Jis sakė: „Ko tik malda, tikėdami, prašysite, gausite” (Mt 21,22) Bet melsdamiesi privalome apeliuoti ne vien į Dievo galią, o

ir į jo valią. Kitaip tariant, privalome, prašydami, pilnai sutikti su Dievo valia, t.y. prašyti sąlyginai: jei tokia yra Viešpaties valia. Juk Dievas geriau žino, ko mums reikia, kas mums yra pravartu. Prie kiekvienos tad maldos, sekdami Kristaus pavyzdžiu, visada turime pridėti: „Tebūnie ne mano, o tavo valia, dangiškasis Tėve!“ (Lk 22,42).

3. „*Noriu, būk nesuteptas!*“ — Jėzus savo apaštalavimo eigoje gydė fizinius ligonius. Bet apaštalaudamas visų pirma siekė gydyti dvasinius ligonius: gydyti nuodėmės raupsais sergančiuosius. Kai mes malda prašome kokių nors žemiškų dalykų, Jėzus neretai, prabildamas į sielą, atsako: „Nežinote, ko prašote“ (Mk 10,38). Šiais žodžiais Jėzus atsiliepė į apaštalų Jokūbo ir Jono prašymą pirmųjų vietų. Į kitų prašymus Jėzus atsako moteriškai samaritonei pasakytais žodžiais, kai ji prašė duoti jai gyvojo vandens: „Jei tu žinotum Dievo Dovaną ir kas yra tas, kuris tau sako: — Duok man gerti! — tu jį prašytum ir jis tau duotų gyvojo vandens... Kas geria šio vandens, vėl trokš. O kas gertų vandens, kurio aš duosiu, nebetrokš per amžius“ (Jo 4,10s). Neabejotinai laimingas pasijuto anas raupsuotasis, kai Jėzus jam tarė: „Noriu: būk nesuteptas!“ Bet dar laimingesnė pasijuto Marija Magdaliotė, kai Išganytojas jai pasakė: „Tau atleidžiamos tavo nuodėmės... Eik rami“ (Lk 7,48.50).

4. „*Žiūrėk, kad niekam nesakytumei!*“ — Jėzus perėjo žemę gera darydamas (ApD 10,38). Bet, darydamas gera, nesiekė nei garbės, nei naudos. Siekė vien dangiškojo Tėvo garbės ir sielų išganymo. Deja, žmonių buvo nesuprastas ir mirė paniekintas ant kryžiaus. Tokia buvo Tėvo valia. To reikalavo nuodėmingos žmonijos atpirkimas. Taigi ir mes, sekdami Išganytojo pavyzdžiu, gera privalome daryti nesiekdami nei garbės, nei kokios nors asmeninės naudos; o laukdami vien iš Dievo amžino atlyginimo danguje. Už

visa, ką gero padarome, privalome dėkoti Dievui ir jį garbinti malda bei šventu gyvenimu.

III

Jėzus gydė fizinius ligonius bet visų pirma jis yra sielų gydytojas. Jis atėjo gydyti žmones nuo dvasinių raupsų, t.y. nuo nuodėmių.

Pranašai apie Mesiją kalbėjo: it jis ant savęs turėjo prisiimti visų nuodėmes, tapti raupsuotasis, kad pagydytų mus iš mūsų negalių (Iz 53,4).

Nuodėmė su pagrindu yra lyginama raupsams. Kaip raupsai subiaurina kūną: jį padaro sutįžusį ir pūliuojantį, taip nuodėmė subjaurina sielą: ją padaro tokią, kad ji, kaip pabrėžia šv. Paulius, „negali patikti Dievui“ (Rom 8,8).

Kaip raupsai sukelia fizinius skausmus ir pasmerkia žmogų vienatvei bei baimei, taip nuodėmė skaudina sielą, sukelia sąžinės graužimą, pripildo baime ir neretai stumia į neviltį. „Nėra ramybės nusidėjėliams“, — sako pranašas (Iz 48,22). „Nedorėliai, — išpėja įkvėptasis rašytojas, — praranda viltį“ (Pat 10,28).

Kaip raupsuotieji, kadangi liga yra užkrečiama, — yra izoliuojami nuo sveikųjų, taip nuodėmė atskiria žmogų nuo Dievo, atimā teisę į dangų ir grąso amžina pražūtimi. Šv. Jonas Apreiškimų knygoje išpėja, kad į dangišką Jeruzalę neįeis, kas yra sutepta (Ap 21,27). Nusidėjėlių dalis amžinybėje, pabrėžia tas pats Apaštalas, „bus ežere, degančiame ugnimi ir siera“ (Ap 21,8).

Amžiais Kristus eina žemės keliais, nors nematomas, bet gerų širdžių jaučiamas. Jis eina ieškodamas sielų. Žvelgdamas į nusidėjėlius, jis jų gailisi ir negirdimai kartoja Evangelijoje užrašytus jo pasakytus kartą žodžius: „Gaila man minios!...“ (Mk 8,2). Evangelistas pabrėžia, jog Jėzus „matydamas minias“, jų gailėjosi, nes buvo

suvargusios ir drypsojo it avys be piemens" (Mt 9,36). Taigi, jei kuris nusidėjėlis kreipiasi į jį malda ir prašo pasigailėjimo, jis nedelsdamas atsako: „Noriu, būk nesuteptas! Eik klaupkis prie klausyklos, atlik išpažintį, o kunigas mano jam suteikta galia atleis tau tavo nuodėmes!" Šv. Tėvas Jonas Paulius II ypatingu būdu kviečia tikinčiuosius naudotis Atgailos Sakramentu, ir išsilaisvinti iš nuodėmių. Didžioji mūsų laikų klaida, kad išpažintys retėja, o nuodėmės gausėja. Pradedama apsiprasti su nuodėme, nelaikyti jos mirtina blogybe. Dėl to dangus liūdi, o pragaras triumfuoja.

* * *

Šv. Liudvikas, Prancūzijos karalius, kartą paklausė vieną iš savo palydovų:

— Sakykite, jei jums reikėtų rinktis nuodėmę ar raupsus, ką pasirinktumėte?

— Manau, nuodėmę! — atsakė paklaustasis.

— O tai didelė klaida, — su liūdesiu veide pareiškė šventasis valdovas. — Nuodėmė yra baisesnė už raupsus. Juk ji nepasibaigia su mirtimi. Ne, ji kamuoja amžinai. Sire, — tęsė karalius, — jei jūs mane tikrai mylite ir gerbiate, pakeiskite savo nusistatymą!" (Cit.G. Colombo, *Pendieri sui Vangeli*, 564).

Į kiekvieno nusidėjėlio sąžinę paslaptینگai prabyla Jėzus ir sako: „Jei mane myli, atsimink, kad nuodėmė yra blogybė ir tolina tave nuo manęs. Todėl venk jos, nors ir daug ko turėtum atsižadėti. Juk ką tau padėtų, jei ir visą pasaulį pelnytum, bet savo sielą pražudytum!" (Mk 8,36).

SEPTINTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Sūnau, tau atleidžiamos tavo nuodėmės”

Mk 2, 1-12

I

Gandas apie Nazareto Mokytoją buvo tiek paplitęs po visą Galilėją, kad, kur jis rasdavosi, būriai žmonių prie jo ėjo; ir, į kur jis ateidavo, ten jo laukdavo minia. Taip kad, kai sugrįžo iš kelionių po provinciją į Kafarnaumą, čia jo žmonės laukė ir prie namų, kur buvo apsistojęs, greitai susirinko tiek žmonių, jog nebuvo galima įeiti į vidų. Išėjęs ir atsistojęs prie durų, jis prabilo į susirinkusiuosius ir juos mokė. Jam bekalbant atėjo keturi vyrai. Jie atsigabeno su savim ligonį-paralitiką. Norėjo prieiti prie Jėzaus ir prašyti, kad pagydytų ligonį. Spūstis tačiau buvo tokia, kad prisiartinti prie Mokytojo buvo neįmanoma. Apėjo tad aplink namą ir nuleido paralitiką su čiužiniu į namo vidų pro stogą. Šitai palietė Jėzaus žirdį. Jam pagailo ligonio, nes matė, koks didelis buvo jų tikėjimas. Taigi kreipėsi į paraližuotąjį ir jam tarė: „Sūnau, tau atleidžiamos tavo nuodėmės!”

Mokytojo žodžiai nustebino visus. Jie laukė, kad jis

ligonį pagydyti iš jo fizinės negalios, o Jėzus panorą jį pagydyti iš dvasinės negalios, atleisdamas jam nuodėmes. Šiuo Išganytojas siekė priminti ir pabrėžti, jog dvasinė negalia yra didesnė blogybė, negu fizinė liga. Juk per nuodėmę atėjo į pasaulį visoks blogis ir mirtis. Tiesa, žydai tikėjo, kad ligos ir kentėjimai yra pasėka asmeninės ar iš tėvų paveldėtos nuodėmės. Jėzus tačiau patikslino šį žydų galvojimą, pabrėždamas, kad kartais Dievas gali leisti fizinės negalias ir be individualinės ar paveldėtos kaltės (Jo 9,2). Ir vis dėlto visų-fizinių ir dvasinių-negalių tikroji priežastis yra nuodėmė: jei ne asmeninė, tai gimtoji. Taigi pagrįstai Jėzus panorą visų pirma nelaimingąjį paralitiką pagydyti iš dvasinės negalios, atleisdamas jo nuodėmes, ir tik paskui grąžino fizinę sveikatą.

Jėzaus poelgis ir jo ištarti žodžiai nustebino visus, ir net papiktino kai kuriuos. Mat, susirinkusiųjų tarpe buvo Rašto žinovų-žydų teologų. Šieji piktinosi ir kaltino Mokytoją piktžodžiaivimu. Jie žinojo, kad nuodėmes gali atleisti tik Dievas. Bet Jėzų jie nelaikė Dievu. Daugiau daugiausia jie laikė Nazareto Mokytoją gal ypatingu asmeniu, gal pranašu, bet tik ne Dievu. Sinedristai grąsė Jėzų užmušti ir sakė: „Ne už gerą darbą tave smerkiame užmušti, bet už piktžodžiavimą, kad, būdamas žmogus, dediesi Dievu“ (Jo 10,33).

Žydų vyresnieji ir Įstatymo mokytojai nesuvokė: atsisakė prileisti, kad Jėzus galys būti Dievas. Bet jis neabejotinai apsireiškė esąs Dievas savo autoritetingu mokymu ir savo daromais stebuklais. Bet sinderistų užkietėjimas buvo toks, jog net didžiausi stebuklai nepajėgė jų įtikinti, kad Jėzus galėjo būti pažadėtasis Mesijas, o tuo labiau tikrasis Dievo Sūnus, kurį ir liudijo apaštalai, kaip teigia šv. Jonas: „Ir mes regėjome jo garbę, garbę kaip Viengimio iš Tėvo, pilno malonės ir tiesos“ (Jo 1,14).

Rašto žinovai nepareiškė viešai savo pasipiktinimo, o

tik mintijo ir patylomis tarpe savęs rūgojo. Jėzus tačiau žinojo jų mintis, todėl kreipėsi į juos ir klausė: „Kas yra lengviau: — tarti — tau atleidžiamos tavo nuodėmės —, ar sakyti: kelkis, imk savo guolį ir vaikščiok?“ — Nesulaukęs atsakymo, Jėzus tarė: „O kad žinotumėte, jog Žmogaus Sūnus turi galią atleisti nuodėmes, sakau tau, — sakė paralitikui, — kelkis, imk savo gultą ir eik į savo namus!“ Su šiais žodžiais ligonis pasveiko.

Darydamas stebuklą, Jėzus pasirodė turįs dievišką galią. O tai buvo įrodymas, kad jis nėra vien eilinis mokytojas, ar net Dievo siųstasis pranašas, bet Žmogaus Sūnus, apie kurį kaip ateisiantį Mesiją liudijo pranašas Danielius (Dan 7,13), pristatydamas jį kaip tą, kuris gavo iš dangiškojo Tėvo visas galias būti visatos Viešpačiu ir Teisėju. Jėzus, taigi, davė aiškiai suprasti, kad yra amžinasis Dievo Žodis, tikras Dievas, atėjęs ant žemės įvykdyti nusidėjusios žmonijos atpirkimą; ir amžių pabaigoje vėl pasirodys, bet šį kartą jau kaip Teisėjas gyvųjų ir mirusiųjų.

Jėzus darė stebuklus, ne kad norėtų pasirodyti savo dieviškomis galiomis, bet kad apsireikštų esąs Mesijas ir Dievo Sūnus. Įspėjo tad ir darė priekaištą tautos vadovams, sakydamas: „Jei nedaryčiau Tėvo darbų, netikėkite man; o, jei darau, tai, jei netikite man, tikėkite darbams, kad suprastumėte ir žinotumėte, jog Tėvas yra manyje ir aš Tėvuje“ (Jo 10,37s).

II

Klauskime, ką paralitiko pagydymas mums sako, ko mus moko?

1. Visų pirma žvilgsnis krypta į Jėzų. Jis apsireiškia esąs Dievas, turįs galią ne tik ligonius gydyti, bet ir nuodėmes atleisti. Kitaip tariant, galis gydyti ne tik

fizines, bet ir dvasines negalias.

Stebuklų akivaizdoje minios stebėjosi ir džiūgavo, bet kai Jėzus prisistatė esąs Dievo Sūnus, tikras Dievas, tautos seniūnai laikė tai piktžodžiu, jį smerkė ir grėsė nužudyti. Iš tikrųjų, jie jį pasmerkė ir iš romėnų išreikalavo, kad būtų nukryžiuotas dėl to, kad prisipažino esąs Dievo Sūnus, lygus Tėvui. Taip išsipildė Simeono pranašystė: „Štai šis yra pastatytas Izraelyje daugelio nupuolimui bei prieštaravimo ženklan“ (Lk 2,31).

Simeono pranašystė tačiau lietu ne vien Izraelį, o visą visų laikų žmoniją. Visais laikais Jėzus buvo ir yra ženklas, kuriam prieštaraujama.

Daug kas prieštarauja Jėzui, kadangi yra Dievas ir Viešpats, kuriam reikia paklusti; kadangi nuo jo priklauso žmogaus žemiškas ir amžinasis likimas.

Atsiranda, kurie noriai sutinka kalbėti apie Jėzų-žmogų, bet nenori nieko girdėti apie Jėzų-Dievą. Mielai klausomasi apie Jėzų vargšų užtarėją, kenčiančiųjų globėją, bet vengiama klausytis apie Jėzų Viešpatį, reikalaujantį šventumo, smerkiantį nuodėmę, raginantį atsižadėti visko ir siekti dangaus. Atsiranda net moderniškų egzegetų, kurie, aiškindami šv. Raštą, siekia pabrėžti, kas žemės žmogui malonu, o nutyli, kur statomi reikalavimai, kur pabrėžiama antgamtinis žmogaus pašaukimas. Žodžiu, gyvename laikus, kai Dievas statomas šešėlyje, o žmogus keliamas į aukštybes tartum jis būtų tikrasis viešpats.

Žydai pasmerkė Kristų, kadangi jis apsireiškė esąs Dievas. Amžių eigoje dėl tikėjimo į Dievą ir į Kristų Viengimį Sūnų buvo persekiojami ir mirė kankinių mirtimi nesuskaitomos eilės krikščionių. Tai vyko ir vyksta ir mūsų dienose. Šita yra Dievo vaikų dalia. Ji skaudi, bet garbinga ir laiminti. Kankiniai nėra nuostolis, o laimėjimas, nes jie praturtina dangų ir žemę šventumu ir

heroiškumu. Taigi ne persekiojimai yra didžioji blogybė, o verčiau bandymas taikintis bei derintis prie pasaulio, siekiant net Dievą padaryti įrankiu pridengti silpnybėms, teigiant, kad jis visa pakenčia, visa atleidžia, visa duoda ir nieko nereikalauja.

2. Antras klausimas, kuris kyla apmąstant stebuklingą paralitiko pagydymą, yra: kodėl žydai atsisakė tikėti, kad Kristus yra Dievo Sūnus? Viena iš priežasčių žydų netikėjimo buvo ta, kad vyriausieji kunigai ir sinedriumas save laikė Dievo atstovais ir dvasinių reikalų tvarkytojais. Šių privilegijų jie nenorėjo užleisti net pačiam Dievui. Pagunda atstovauti Dievą, atsistoti šalia jo, ar net jo vietoje, žmogui yra sava. Juk ši buvo ir gimtosios nuodėmės priežastis. Velnias-gundytojas kalbėjo Ievai: „Būsité kaip Dievas. Visa žinosité kaip jis” (Prad 3,4) Ievai ši mintis patiko, ir ji įvykdė nuodėmę, kurią mes visi paveldime. Pagunda būti it Dievas, apsieiti be Dievo žmogui yra sava. Būdamas dieviškos prigimties žmogus savo sielos polėkiaais yra viliojamas prie beribės didybės. Iš čia jame noras Dievą sužmoginti, o save sudievinti.

Gyvename laikus, kada viso centre statomas žmogus. Kalbama ir rašoma apie žmogaus teises, apie jo kilnumą, apie užtikrinimą žemiško gerbūvio. Visa tai tartum žmogus būtų virš visko, ir visa jam turėtų būti palenкта. Užmirštama, kad virš žmogaus yra Dievas, o virš žemiško gyvenimo yra amžinasis. Nenorima girdėti, jog didžiausia blogybė yra ne medžiaginis, o dvasinis skurdas. Neatsimenama, kad nuodėmė, vidinės ramybės stoka yra labiau pavojingi, daugiau vargina, negu medžiaginiai nepritekliai ar fizinė negalia. Taigi neabejotinai daug svarbiau yra išgirsti iš Kristaus: „Tau atleidžiamos tavo nuodėmės”, negu „Kelkis, imk savo gultą ir vaikščiok!”

* * *

Prancūzijoje pastaruoju metu tikintieji yra pasiryžę kovoti dėl laisvės privačioms konfesinėms mokykloms. Prieš kurį laiką Versalyje demonstracijoje dalyvavo virš milijono žmonių, reikalaudami, kad valstybė įstatymais laiduotų tėvams teisę teikti savo vaikams religinį auklėjimą. Demonstracijoje dalyvavo ir kalbėjo pats Paryžiaus arkivyskupas kard. Lustiger. Sekančią dieną po demonstracijos vienas iš dalyvių ir organizatorių buvo pakviestas pokalbiui per televizijos stotį. Jis pareiškė: „Girdėjome daug kalbų. Šnekėjo pasauliečiai ir dvasiškiai. Buvo reikalauta respektuoti tėvų, piliečių ir aplamai žmogaus teises. Bet nė vienas iš kalbėtojų nesuminėjo Dievo vardo: nepriminė Dievo teisių bei jo valios. O juk yra Dekalogas (Dešimt Dievo Įsakymų). O juk yra Kalno Pamokslas. O juk Dievo įsakymai turėtų būti respektuojami ir vykdomi!“ Skaudus, bet pagrįstas priekaištas. Deja, jis liečia ne tik Prancūziją, bet visą krikščionišką pasaulį. Jis liečia ir mus.

AŠTUNTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Naujas vynas yra pilamas į naujas rauktines”

Mk 2, 18-22

I

Fariziejai ir sinedristai ieškojo progos, kad apkaltintų ir pasmerktų Jėzų. Evangelistas Morkus mini vieną iš progų, kai žydų vyresnieji bandė Jėzui priekaištauti ir jį kaltinti dėl pasninko. Žydams buvo įsakyta pasninkauti ir gana smulkiai Įstatyme nurodyta, kada ir kaip turi būti pasninkaujama (Kun 16,29s). Mozės įsakytą pasninką Jėzus ir jo mokiniai tikrai ir ištikimai užlaikė. Bet fariziejai praktikuodavo jų pačių užsidėtą pasninką. Jie pasninkaudavo du kartus savaitėje, būtent, pirmadienį ir ketvirtadienį (Lk 18,12). Ši asmeninį pasninką praktikuodavo ir Jono Krikštytojo mokiniai. Greičiausiai jie buvo iš fariziejų. Kristus ir jo mokiniai, nors ištikimai laikėsi Įstatymo nuostatų, nepraktikavo specialių pamaldumo bei apsimarinimo praktikų.

Jėzus užgyrė pasninką. Bet reikalavo, kad būtų pasninkaujama iš meilės Dievui ir iš noro praturtinti sielą,

o ne siekiant pasirodyti tobulais bei pamaldžiais žmonių akivaizdoje. „Kai pasninkaujate, — sakė Išganytojas, — nebūkite paniurę, kaip veidmainiai; nes jie perkreipia savo veidus, kad pasirodytų pasninkaują žmonėms. Iš tikrųjų, sakau jums, jie jau atsiėmė savo užmokesnį. Tu gi, kai pasninkauji, pasitepk savo galvą, nusiprausk veidą, kad ne žmonėms rodytumeisi pasninkaujās, o savo Tėvui, kuris yra slaptoje. Ir tavo Tėvas, kuris yra slaptoje, tau atlygins” (Mt 6,16ss).

Fariziejai, progai pasitaikius, bandė prikišti Jėzui, kad jo mokiniai nepraktikuoja specialių apsimarinimo pratybų, būtent, nepasninkauja tiek, kiek tai daro pamaldūs izraelitai ir Jono Krikštytojo mokiniai, Jie klausė, sakydami: „Kaip čia yra, kad tavo mokiniai nepasninkauja?”

I priekaištą Mokytojas atsakė trimis palyginimais. Šiais palyginimais Jėzus pristatė save kaip Mesiją ir naujo Įstatymo davėją, pabrėždamas, kad jis reikalauja esminiai skirtingo asketinio gyvenimo bei pamaldumo pratybų. Būtent, jis reikalauja, kad apsimarinimais būtų siekiama ne išorinio pasirodymo, o vidinio atsinaujinimo bei pasikeitimo.

1. Jėzus palygino save jaunikiui. Ir tuo davė suprasti esąs Mesijas. Nes mesijaninės pranašystės kalba apie Mesiją kaip apie jaunikį (Ps 18,6;44,9); o mesijaninę karalystę lygina vestuvėms (Oz 2,18). Jėzus-jaunikis. Apaštalai-pabroliai. Vestuvių eigoje jaunikis ir pabroliai džiaugiasi, o ne liūdi. Šitokį atsakymą Kristus davė fariziejams. Tai pasakęs tačiau pridūrė, jog tai anaip tol nereiškia, kad jo sekėjai neturės kentėti ir liūdėti. Ateis metas, kai jis bus jau grįžęs pas Tėvą, kad jie turės daug kentėti: bus persekiojami ir žudomi dėl jo vardo.

Davęs suprasti, jog esąs Mesijas, Jėzus toliau primena, kad yra atėjęs duoti Naują Įstatymą. Tiesa, pabrėžia, jog

nėra atėjęs panaikinti Seną Įstatymą, bet jį papildyti, taip kad Senasis taps Naujuoju, kuris yra tobulesnis savo esmėje ir savo formoje (Mt 5,17).

2. Antruoju palyginimu apie milinį rūbą Kristus davė suprasti, kad Naujas Įstatymas, kurį jis duoda, nėra vien lopas ant seno rūbo, o tikrumoje yra nauja išganymo sandora. Ant seno milinio rūbo, jei jis įplyšta, niekas nededa naujo lopo, nes šis besitraukdamas gali išplėsti siūlę ir padaryti didesnę skylę. Taigi ir Jėzus ne lopija Seną Testamentą, o jį taip patobulina, kad jis tampa visai naujas.

3. Trečiuoju palyginimu apie vyną ir rauktines Jėzus patvirtina tą pačią mintį, kurią išreiškė antrajame palyginime. Niekas nepila naujo vyno į senas rauktines. Mat, naujas vynuogynas dar fermentuojasi, todėl senas dėvėtas rauktines gali suplėšyti. Šiuo norėjo pasakyti, kad mesijaninė karalystė, jo steigiamoji Bažnyčia, netelpa senosios šventyklos pastatuose, o yra naujas rūmas, kuriame Dievas bus garbinamas skirtingu būdu. Šitai Jėzus patvirtino kalbėdamas su moteriške samaritone. Jis jai sakė: „Tikėk man, moteriške, ateina valanda, kada nei ant šio kalno (Garizim), nei Jeruzalėje garbinsite Tėvą. Jūs garbinate, ko nepažistate; mes garbiname, ką pažistame, kadangi išganymas yra iš žydų. Bet ateina valanda, ir jau dabar ji yra, nes tikrieji garbintojai garbina Tėvą dvasioje ir tiesoje” (Jo 4,21ss). Kad Kristaus Bažnyčia yra skirtinga nuo Seno Testamento Sinagogos šitai primena ir pabrėžia šv. Paulius laiške Korintiečiams. Jis rašo: „Mūsų tinkamumas yra iš Dievo, kuris mus įgalino būti tarnais Naujosios Sandoros: ne raidės, bet Dvasios; nes raidė užmuša, o Dvasia teikia gyvybę” (2Kor 3,5s).

II

Palyginamai trumpas evangelijos skaitinys yra turtingas svarstytinomis bei pamokančiomis mintimis.

1. *Pasninkas*. Jėzus pasisakė už pasninką, bet jis nereikalavo ypatingų pasninkų, kokius praktikuodavo fariziejai. Iš kitos pusės jis išpėjo, kad pasninkauti reikia siekiant Dievo garbės ir sielos išganymo, o ne išorinio pasirodymo žmonėms, kad būtume giriami.

Pasninko prasmė yra tame, kad laisvu noru atsisakome valgio, siekdami tuo praturtinti sielą ir tuo pačiu pagerbti Dievą. Juk Dievas, kuris mums viską duoda, pagrįstai laukia kad ir mes iš savo pusės ką nors jam aukotume. Pasninkas yra auka Dievui ir drauge sielos primato prieš kūną iškėlimas. Būdami dvilypės, fizinės ir dvasinės prigimtys, neišvengiamai jaučiame savyje dvilypumą bei disharmoniją tarp sielos ir kūno. Kadangi siela savo prigimtimi yra aukštesnė vertybė, tai jai privalu duoti pirmenybę prieš kūną: kūnas normaliai turėtų būti palenktas sielai. Šiam pasiekti pasitarnauja pasninkas. Šv. Paulius, kuris jautė savyje aną antrą, būtent, nuodėmės įstatymą (Rom 7, 14-23), apsimarinimu tramdė savo kūną ir darė jį klusnų sielai, kad nebūtų peiktinas (1Kor 9,27). „Bet aš niekuo nesigiriu, — rašo Pagonių Apaštalas, — nebent mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, dėl kurio pasaulis man yra nukryžiuotas ir aš pasauliui“ (Gal 6,14).

Bažnyčia kviečia tikinčiuosius prie apsimarinimo ir uždeda pasninko pareigą. Tiesa, anksčiau buvo reikalaujama žymiai daugiau pasninkauti, tam tikromis dienomis ir laikotarpiais susilaikant nuo maisto ir atsisakant nuo kai kurių valgių. Bet po Vatikano II Susirinkimo pasninko pareiga labai sumažinta. Griežtas pasninkas reikalaujamas tik Kūčiose, Pelenų dieną ir Didįjį Penktadienį; o susilaikymas nuo mėsos yra privalomas tik Gavėnios

penktadienį. Privatų, tačiau, pasninką Bažnyčia rekomenduoja visiems pagal laisvą pasirinkimą.

Stebėtina ir liūdna, kad kai šiandien Bažnyčia beveik panaikino griežtą pasninką, vis daugiau ir daugiau žmonių praktikuoja pasninką fiziniais sumetimais, kad sumažintų svorį, kad išlaikytų gražesnes kūno linijas. Atsiranda net tokių, kurie imasi pasninkauti prieš ką nors protestuodami, ar ko nors reikalaudami, ar net vien tik kad atkreiptų į save dėmesį, kaip tai darydavo Kristaus laikais fariziejai. Vienok ir nūdien netrūksta gražių apsimarinimo ir pasninkavimo pavyzdžių.

Prieš keletą metų Italijoje, Milane katalikiškų organizacijų jaunimas suorganizavo eiseną ir naktinę adoraciją katedroje Misijų dienos proga. Dalyvavo virš trisdešimt tūkstančių jaunimo. Tylioje procesijoje žygiavo miesto gatvėmis. Įeidami į katedrą kiekvienas paaukojo sumą pinigų, atsisakydami nuo vakarienės. Buvo surinkta gana didelė suma pinigų Užsienio misijoms. Tai reiškia, kad ir mūsų dienose yra kilnumo ir šventumo, neišskiriant ir jaunimo.

2. *Džiaugsmas.* — Jėzus pabrėžė, jog pasninkas ir atgaila neturi būti gaubiami liūdesio, bet verčiau lydimi džiaugsmo, kai tai daroma dėl Dievo. Reikia džiaugtis, nes žinome, jog jei tai darome dėl Dievo, Dievas visokeriopai atlygina savo palaima. Kai Petras klausė Mokytoją, kokią atpildą apaštalai gausią už jų pasiaukojimą, jis jį užtikrino, kad dangiškasis Tėvas juos pasodins danguje dvylikoje sostų (Mt 19,27).

Ir kita proga Jėzus užtikrino mokinius, sakydamas: „Aš jus vėl pamatysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas iš jūsų neatims... Iki šiolei jūs nieko neprašėte mano vardu. Prašykite ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnutinis” (Jo 16,22.24). Kai esame su Dievu, esame užtikrinti visokeriopa pagalba. Todėl galime

būti ramūs. O būdami ramūs ir užtikrinti, turime pagrindo džiaugtis.

Žinant šitai, darosi aišku ir suprantama, kodėl viena mergaitė, minėtos eisenos Milane dalyvė, buvo pagauta tokio dvasinio pakilimo, kad galėjo rašyti: „Jaučiausi tartum būčiau rojuje. Šie jaunuoliai ir jaunuolės, kurie žengia į bažnyčią ir aukoja vakarienės pinigų misijoms, iškyla virš besaikiško naudojimosi žemiškomis gėrybėmis; virš visokio kėlimo ir vertinimo žemiško gerbūvio. Koks kontrastas! Šį vakarą nusigrežžiama nuo apgaulingo pasaulio ir atsigrežžiama į tikrąjį” (Cit.I1 Seme 64,87-Annamaria Prandi).

3. *Senas drabužis ir naujas lopas.* — Šiuo palyginimu Jėzus pabrėžė, kad krikščionybė nėra tik naujas lopas ant seno drabužio, o visai naujas gyvenimas; kad Evangelija nėra naujas vynas supiltas į senas statines, o naujas malonės gyvenimas, kuris atgimdo žmogų; padaro jį nauju, būtent, iš nuodėmės vaiko padaro Dievo vaiku ir dangiškos tėvonystės paveldėtoju (Ef 1,3ss). Štai kodėl šv. Paulius įspėja nesielti kaip elgiasi tie, kurie nepažįsta Kristaus. „Jūs, — rašo Apaštalas, — ne šito išmokote iš Kristaus... Privalu yra atsižadėti ankstesnio senojo žmogaus gyvenimo būdo, kuris žlugdo žmogų apgaulingais geismais; privalu atsinaujinti sielos gelmėse, apsivilkti nauju žmogumi, sutvertu pagal Dievą tikram teisme ir šventume”(Ef 4, 17-24).

Nusivilkime tad kiekvienas seną nuodėmingo žmogaus drabužį ir apsivilkime naujo žmogaus Kristuje šventumo rūbą, kad būtume tikri Dievo vaikai ir dangaus paveldėtojai.

DEVINTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Ar dera subatoje verčiau gera,
negu bloga daryti?”

Mk 2, 23-27.3, 1-6

I

Atsitiko, kad subatos dieną Jėzus su mokiniais ėjo pro kviečių lauką. Buvo pjūties laikas. Varpos jau buvo pribrendusios. Beeinant apaštalai ėmė skintis varpų ir, ištrynę grūdus, juos valgė. Įstatymas tai leido (At I 23,25). Buvo tačiau subata, o subatoje nebuvo leista pjauti javų (Iš 34,21). O kadangi subatoje nebuvo leista pjauti javus, tai Rašto žinovai mokė, jog tuo pačiu nebuvo leista nei varpų skabyti bei grūdus ištrinti ir valgyti. Štai kodėl fariziejai, matydami apaštalus skinant subatos dieną kviečių varpas ir valgant grūdus, piktinosi ir priekaištavo Mokytojui, kam jis leidžia mokiniams tai daryti ir tuo laužyti subatos šventimo įsakymą.

Jėzus atsakė fariziejams, cituodamas įvykį iš Dovidio laikų. Kai Dovidas slapstėsi nuo karaliaus Sauliaus persekiojimo, atsitiko, kad, būdamas išalkęs ir neturėdamas kitos išeities, kreipėsi su savo palydovais į

vyriausią kunigą prašydamas maisto. Šis leido jiems tada valgyti padėtinių duonų, kurias tačiau pagal Įstatymą buvo leista valgyti vien kunigams (Kun 24, 5-9). Padėtinė duona buvo dvylika pyragaičių, kurie buvo laikomi sudėti dviem eilėmis ant auksinio stalo šventykloje (3Kar 7,48). Jie buvo pakeičiami kas savaitę. Pakeičiamuosius suvalgydavo kunigai, tik kunigai, nes tai buvo šventa duona. Išimtinu tačiau atveju vyriausias kunigas leido Dovidui ir jo kariams valgyti šios šventos duonos (1Kar 21, 1-6). Vadinasi, buvo galima daryti kai kurias išimtis Įstatymo vykdyme. Jėzus nurodė pagrindą, kodėl vyriausias kunigas padarė išimtį Įstatymo vykdyme Dovidui atveju, pabrėždamas, jog ne žmogus yra Įstatymui, o Įstatymas žmogui. Šis principas galioja ir subatos šventimui: ne žmogus subatai, o subata žmogui yra Viešpaties skirta bei pašvęsta. Dievas pašventė subatą žmonių dvasinei ir fizinei gerovei, o ne žmones pavergė subatai. Todėl, kai žmogaus gerovė reikalauja, subatos šventimas turi būti galimai lankstus, t.y. prileidžias tam tikras išimtis.

Tai pasakęs, Jėzus dar pabrėžė, jog subatos Įstatymą davė Dievas, todėl Dievas gali jį ir pakeisti bei nurodyti, kaip teisingai šį Įstatymą reikia suprasti ir įvykdyti. Ir va Jėzus prisistato esąs subatos Viešpats ir Dievo Sūnus. Jo taigi, o ne Rašto žinovų, reikia klausyti, kaip subata turi būti švenčiama.

Evangelistas paduoda dar antrą Jėzaus pamokymą apie subatos šventimą, nenurodo tačiau kada ir kur tai įvyko. Mokytojas įėjo į sinagogą. Ten buvo žmogus turįs suparaližuoatą ranką. Fariziejai ėmė stebėti, ar Jėzus nepagydydys ano žmogaus. Buvo gi subata. Jie laukė, kad Jėzus pagydytų aną ligonį, nes tai duotų jiems progą jį apkaltinti subatos įstatymo laužymu. Išganytojas žinojo fariziejų mintis ir jų klastą. Todėl panorėjo pasinaudoti pro-

ga, kad duotų pakartotiną pamokymą apie subatos šventimą. Pakvietė tad aną paralyžiaus ištiktą žmogų prie savęs; liepė atsistoti visų akivaizdoje, tada kreipėsi į fariziejus ir paklausė: „Ar leistina subatoje verčiau gera, negu bloga daryti; verčiau išgelbėti gyvybę, negu pražudyti?“ Fariziejai tylėjo. Jie nežinojo, ką atsakyti. Tada Išganytojas žvelgė į fariziejus įspėjančiu, bet gailestingu žvilgsniu dėl jų aklumo ir piktumo, o, kreipdamasis į paraližuotąjį, liepė ištiesti nevaldomą ranką. Įvyko stebuklas. Paraližuotojo ranka atgavo lankstumą: jis pasijuto pilnai sveikas. Jėzus padarė stebuklą iš gailestingumo ligos ištiktajam, bet dar daugiau gailestingumo jis norėjo parodyti fariziejams, kad matydami stebuklą jie įtikėtų, jog jis tikrai yra Mesijas ir Dievo Sūnus, o tuo pačiu visatos ir subatos Viešpats. Deja, fariziejai ne tik neįtikėjo, bet dar labiau nusistatė prieš jį. Išėję iš sinagogos, jie tuojuo kreipėsi į karaliaus Herodo šalininkus, prašydami jiems padėti suimti ir nužudyti Mokytoją.

II

Pasvarstykime atidžiau Kristaus pamokymą apie subatos-sekmadienio šventimą.

Žmogus turi dvasinę ir fizinę prigimtį, todėl turi dvejo-
pas ir pareigas: sielai ir kūnui, žemiškam ir dvasiniam gyvenimui. Per Mozę duotame Įstatyme Viešpats įsakė: Šešias dienas dirbsi ir atliksi savo darbus, o septinta diena yra Viešpaties tavo Dievo subata. Šią dieną nedirbsi nei tu, nei tavo sūnus, nei tavo duktė, nei tavo tarnas, nei tavo tarnaitė, nei tavo svečias, kuris peržengs tavo namų slenkstį” (Iš 20,10s). Vadinasi, leido žmogui šešias dienas skirti žemiškiems reikalams, o septintą pašvęsti sielos gyvenimui. Septintą dieną, kaip skaitome šv. Rašte, Viešpats palaimino, padarė šventą ir paskyrė sau (Prad 2,3;

Kun 23,3; Kun 23,3; Iš il, 23).

Kristaus Bažnyčia, turėdama visa šitai prieš akis, be to, prisimindama Išganytojo prisikėlimą, kas įvyko Velykų sekmadienį, švenčia ne subatą, o sekmadienį. Šią dieną laiko Viešpaties diena. Ji turi būti skirta fiziniam poilsiui, bet visų pirma maldai bei sielos reikalams. Bažnyčia reikalauja, kad tikintieji sekmadienį pagal turimas galimybes išklaustų šv. Mišių, dalyvautų viešose pamaldose, bet taipgi kad visą sekmadienį laikytų šventa diena ir praktikuotų privačią maldą bei dvasinį susikaupimą.

Izraelio Rašto mokytojai daugeliu atvejų Įstatymą aiškino iškreipdami jo tikrą prasmę ir uždėdami nepagrįstų reikalavimų ((Mt 23,4). Jie klaidingai aiškino ir subatos šventimo įsakymą. Nepagrįstai reikalavo susilaikyti net nuo mažiausio darbo. Draudė net tolesnį vaikščiojimą. Pagal jų aiškinimą nebuvo leistina skinti varpas, rašyti uogas, skabyti medžių vaisius (Plg J-M.Lagrange, St. Marc, 53). Statydami nepagrįstus reikalavimus bei suvaržymus, rabinai ir fariziejai padarė žmogų tikru Įstatymo vergu. Jie paisė daugiau išorinio laikymosi, o ne dvasinės subatos šventumo prasmės. Jau per pranašą Izaiją Viešpats kaltino Izraelį, sakydamas: „Ši tauta artinasi prie manęs tik žodžiais, ir mane garbina vien lūpomis, o jų širdis yra toli nuo manęs” (Iz 29,13).” Jūsų švenčių, subatų ir religinių subuvimų aš nepakeliu, nes jie yra nedori” (Iz 1,13).

Jėzus atmetė klaidingą rabinų subatos šventimo supratimą ir pareiškė, jog subatos šventime pirmoje vietoje yra paisytinos dvasinės pareigos: sielos reikalai, o ne fizinis poilsis; ir dar pabrėžė, kad tam tikrais atvejais yra leistina atlikti vieną ar kitą fizinį patarnavimą, nenusikalstant šventės poilsiui. Tai savaime suprantama, nes subata yra žmogui, o ne žmogus subatai. Taigi ir Bažnyčia, įsakydama sekmadienio poilsį, prileidžia išimtis, kai to reikalauja ar-

timo meilė, ar kai tai yra būtina kasdieniam savęs ir kitų aprūpinimui.

Žydai iškreipė subatos šventimo įsakymą, reikalaudami perdėto, per griežto fizinio poilsio; mūsų gi laikų žmonės, priešingai, iškreipia sekmadienio šventimo prasmę: arba nepaisydami fizinio poilsio, arba perdaug jo reikalaudami, arba jį piktam panaudodami.

1. Gyvename materializmo amžių. Žemiškas gerbūvis daug kam nūdien yra aukščiausias gyvenimo siekis. Dėl medžiaginių gėrybių sielojamasi dieną ir naktį; dėl jų aukojama šventės ir poilsis. Daugelis mūsų dienų žmonių yra tikri vergai žemiškų gėrybių. Tai nelaimingi žmonės. Mat, žemiškų gėrybių niekad nepasiekia, kiek norėtų; o turimosios, nors ir kiek daug jų turėtų, nesuteikia, ko jų sielos trokšta; kadangi ne vien duona yra gyvas žmogus. Siela yra reikalinga dvasinių vertybių, kurias žemiškos gėrybės negali atstoti.

2. Iš kitos pusės daugelis, nors ir siekia žemiško gerbūvio, nori sumažinti darbo dienas. Daugelis praktiškai jau tedirba tik penkias dienas savaitėje, ir dar reikalauja sumažinti darbo valandas dienos darbe. Gi turimą laisvą laiką paprastai panaudoja ne poilsiui, o pasismagininimams, kurie vargina kūną ir purvina sielą. Mat, dykas laikas visada yra pavojingas sielai.

3. Didžiausias tačiau blogis yra tame, kad daugelis nepaiso dvasinės sekmadienio šventimo prasmės. Juk sekmadienis yra skirtas ne tiek kūno poilsiui, kiek sielos atsigaivinimui ir praturtinimui; tai šventa diena skirta Dievui ir maldai. Deja, daugeliui sekmadienis yra diena pasismagininimams, kurie dažnai yra nuodėmingi. Taip kad neretai daug kam sekmadienis yra tikra nuodėmės diena.

* * *

Esame Dievo vaikai, pašaukti gyventi dangui, o ne žemei, todėl užlaikykime sekmadienį taip, kad jis būtų mums tikra maldos ir gerumo diena; tikra sielos šventė. Geriausia dalis, kurią pasirinko Betanijos Marija, yra klūpoti prie Jėzaus kojų ir klausytis jo pamokymų. (Lk 10,40). Praleiskime ir mes sekmadienį prie Jėzaus kojų, o jis atgaivins mus dvasia ir palaimins mums mūsų kasdienę duoną.

DEŠIMTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

Kristus ir velnias

Mk 3, 22-30

I

Kristus apaštalaudamas Galilėjoje vis labiau ir labiau garsėjo. Žinios apie jį pasiekė ir Jeruzalę. Tautos vyresnieji susirūpino. Nusprendė siųsti savo patikėtinių, kad vietoje susipažintų su Nazareto Mokytoju: su jo mokymu ir su jo daromais stebuklais. Atsiųstieji gana kritiškai atsinešė į Jėzų. Jie atsisakė tikėti, kad jis esąs Dievo Siųstasis. Bet mokė kaip tas, kuris turi galią, ir darė nuostabius ženklus. Kaip šitai išaiškinti? Fariziejų užkietėjimas buvo toks, kad jie ėmė galvoti ir teigti, jog jis daręs ženklus ne Dievo, o velnio, velnių kunigaikščio Belzebulio galia. Primintina, kad pagonys garbino stabą vadinamą Balzeboud (4Kar 1,2). Žydai pajuokos ir paniekos dėliai aną stabą vadino Belzebul, kas reiškia „dūmų dievaitis”; kitaip tariant, pragaro kunigaikštis.

Jėzus griežtai reagavo prieš vyresniųjų iš Jeruzalės atsiųstųjų atstovų ir aplamai fariziejų ižeidžiantį teigimą,

neva jis veikia velnio galia. Kalbėdamas palyginimais, Jėzus parodė, kad teigti, jog jis veikia velnio galia, yra nelogiška ir neišmintinga. Jis juk turi galią išvaryti velnius, bet jei jis tai darytų velnio galia, tai reiktų prileisti, jog velnias veikia pats prieš save, ir yra pasidalinęs savyje. O jei pasidalinęs ir nevieningas, tai tuo pačiu yra silpnas ir pasmerktas pats save sunaikinti. Taip tačiau nėra. Tikrumoje, pabrėžė Išganytojas, velnias yra galingas ir pavojingas. Prieš jį žmogus vien savo jėgomis nėra pajėgus atsispirti: yra reikalingas Dievo pagalbos. Ir čia Jėzus pasisako, kas esąs: jis teigia, jog galės suteikti antgamtinę pagalbą spirtis prieš velnią, kad nebūtų šio tamsybių kunigaikščio apiplėšiamas ir pavergiamas.

Reaguodamas prieš sinedristų įžeidžiantį teigimą, jog veikia velnio galia, Jėzus įspėjo, pabrėždamas, kad Dievas, tiesa, yra gailestingas ir atlaidus nusidėjėliams, bet kai žmogus tiek nekenčia Dievo, kad jį lygina velniui, negali tikėtis atleidimo. Toks Dievo įžeidimas yra nuodėmė, kuri negali būti atleista.

II

Evangelijos skaitinys stato mus prieš dvi antgamtinės jėgas, kurios veikia į mus: randamės tarp Dievo ir velnio. Dievas veikia į mus, kad išganytų; velnias, kad pražudytų. Dvi antgamtinės priešingybės: gėris ir blogis; meilė ir neapykanta; amžina laimė ir amžina nedalia. Tarp šių dviejų antgamtinių galių nėra dialogo, nėra kompromisų. Reikia rinktis arba vieną, arba kitą: su Dievu arba su velniui! Kristaus įspėjimas yra aiškus: „Niekas negali tarnauti dviem valdovams: nes arba vieno nekės ir kitą mylės; arba dėsies prie vieno ir niekins kitą” (Mt 6,24). Reaguodamas į fariziejų priekaištą, esą veikia su velnio galia, Jėzus priminė, jog velnias niekada negali eiti su juo,

nes jis turi galią veikti prieš jį ir jį sudrausti. Todėl eidamas su juo, rizikuotų būti sunaikintas.

Vadinasi, turime rinktis arba su Kristumi ir prieš velnią, arba su velniu ir prieš Kristų. Kompromisinio kelio nėra ir negali būti. Laikydami Kristaus esame pajėgūs kurti ir statyti, o sekdami velnią galime tik barstyti ir griauti. „Kas ne su manim, — pabrėžė Jėzus, — tas prieš mane kas su manim nerenka, tas barsto” (Mt 12,30).

Ir vis dėlto yra didelė pagunda žmogui ieškoti kompromisų, vengti drastiško pasirinkimo: Kristus ar velnias! Daug kas norėtų priklausyti Kristui, bet tuo pačiu nenori atsisakyti pasaulyje to, kas yra velnio įtakoje ir galioje. Juk Kristus velnią vadina pasaulio kunigaikščiu, bet pabrėžia, jog velnias į jį neturi jokios galios (Jo 14,30). Kiekvienas turėtų kartoti su Kristumi: „Šio pasaulio kunigaikštis manyje neturi nieko. Su juo aš neturiu ir nenoriu turėti nieko bendra!” Deja, taip nėra.

Visada buvo ir nūdien yra girdimi šūkiai už kompromisus, už laviravimą, už pakentimą blogio, nors neatsisakoma Dievo; o net kartais Dievo vardan reikalaujama kompromisų ir pakentimo ne tik blogųjų, bet ir blogio. Žodžiu, daroma visa, kad įsitikintų ir įtikintų, jog tarp Dievo ir pasaulio, kuris yra piktame pastatytas (1Jo 5,19), yra įmanomas tam tikras laviravimas. Girdime sakant: „Dievas, tikėjimas, — tai privatus kiekvieno reikalas. Politika gi, žemiškų reikalų tvarkymas, — tai žmonių dalykas! Tikėti į Dievą, — taip! Bet praktikuoti visa, ko tikėjimas reikalauja, — ne! „Bandoma teigti, esą Evangelijos reikalavimus gali įvykdyti tik šventieji. Eilinis gi žmogus esąs priverstas, eidamas purvina žeme, susipurvinti. Dievas tai žino, todėl bus atlaidus. — Taip daug kas galvoja. Bet toks galvojimas yra apgaulingas ir pavojingas. Kristaus išpėjimas yra aiškus: „Kas ne su manim, tas prieš mane; kas su manim nerenka, tas barsto”.

III

Kodėl žmogus mėgsta atsistoti kryžkelėje? Kodėl jis norėtų tarnauti dviem ponam? Kodėl jis bevelija sekti vienu, bet drauge laikosi ir kito? Atsakyti į šiuos klausimus nėra sunku. — Į žmogų veikia, traukdamas į save, dvi galingos jėgos: Dievas — Kristus žada laimę danguje, o velnias siūlo žemiškuosius gėrius. Žemiškieji gėriai yra arčiau mūsų: juos galime matyti, pajusti, kai tuo tarpu dangiškieji tik maža šviesele spinksi iš tolimo dangaus, tai nenuostabu, kad daugelis leidžiasi suviliojami velnio. Juk lengviau pamilti ir trokšti tų dalykų, kuriuos čia pat matom, negu tų, kurie regimi tik prošvaistėje kitų dienų rytojaus. Juk ir apaštalas Jonas sako: „Kas nemylė savo brolio, kurį mato, kaip gali mylėti Dievą, kurio nemato?!“ (1Jo 4,20).

Velnias gali veikti ir veikia, siekdamas suvedžioti žmogų, kaip į kūną, taip ir į sielą. Veikia į kūną, siekdamas iškelti jį virš sielos. Veikia į sielą, siekdamas nustatyti ją prieš Dievą. Kūno pageidimai, neapykanta ir puikybė yra didieji ginklai, kuriuos velnias naudoja, kad nukreiptų žmogų nuo Dievo ir laimėtų sau. Pagristai taigi šv. Jonas įspėja sakydamas: „Nemylėkite pasaulio, nė to, kas yra pasaulyje, — tai kūno pageidimai, akių žavėjimasis ir gyvenimo puikybė. Visa tai, nėra iš Dievo, o iš pasaulio“ (1Jo 2,15s).

Velnias kartais gali užvaldyti ne tik žmogaus sielą, bet apsėsti ir jo kūną. Kristaus laikais buvo daug velnio apsėstųjų, kaip tai liudija keturi evangelistai. Juos Jėzus gydė. Velnio apsėstųjų visada buvo ir yra. Vienok kūno apsėdimas ir jo kamavimas velniui nėra tikslas, o tik priemonė. Kūną velnias apsėda tik, kad per jį apsėstų ir pasisavintų ir sielą. Jam rūpi siela. Ją jis nori pasisavinti. Deja, tai ne vienu atveju jam pasiseka.

Evangelistai Morkus ir Lukas mini, kad Kristus išvarė septynis velnius iš Marijos Magdalietės (Mk 16,9; Lk 8,2). Vadinasi, Marija Magdalena buvo tokia didelė nusidėjėlė, jog ne vienas, o visa eilė velnių joje buvojo. Tiesa, dažniausiai velniui pavyksta tik dalinai pavergti žmogaus sielą. Gali ją apkurtinti, kad neklausytų pamokymų, kad negirdėtų — nejaustų sąžinės priekaištų; gali ją nebylę padaryti, kad nesišauktų Dievo pagelbos; gali dvasiniai apakinti, kad neregėtų išganymo šviesos, kurią teikia malonė; žodžiu, gali įvairiais būdais lenkti prie pikto.

Kristus tačiau gerai žino, kad velnias yra galingas, o žmogus silpnas. Jis žino, kad žmogui yra lengva suklysti, nors turint ir gerą valią. Todėl jis yra pasirengęs ateiti į pagalbą, kuris jo šaukiasi. Jis pasisakė, jog atėjo į pasaulį ieškoti ir gelbėti paklydusius. Jis prisistatė esąs Gerasis Ganytojas, kuris globoja ir saugoja savo aveles, ir eina paklydusių ieškoti. Taigi nėra tragedija suklysti. Tragedija įvyksta, kai, nupuolus, nenorima atsikelti; ar, atsikėlus, vėl klumpama ir klumpama. Velnias, kartą išvarytas iš sielos, laukia pirmos progos, kad galėtų vėl grįžti, ir, jei pasiseka grįžti, grįžta su didesne galia, taip kad tokio žmogaus padėtis pasidaro sunkesnė: jis rizikuoja jau nebeišsilaisvinti iš piktojo.

Iš čia seka, kad nusikaltus, reikia nedelsiant keltis, ir keltis su tvirtu pasiryžimu daugiau nenusidėti. Kreipdamasis į moterį nusidėjėlę Jeruzalės šventykloje, Jėzus tarė: „Nei aš tavęs nepasmerkiu. Eik ir žiūrėk, kad daugiau nebenusidėtum!“ (Jo 8,10s). Gi aklajam, kurį pagydė, Išganytojas sakė: „Žiūrėk, tapai sveikas. Nebenusidėk daugiau, kad neatsitiktų tau kas nors blogesnio“ (Jo 5,14). Į visus mus, juk esame nusidėjėliai, Jėzus prabyla per sąžinės balsą, išpėdamas: „Nenusidėk daugiau, kad kartais neatsitiktų tau kas blogesnio!“

IV

Vienoje knygoje teko skaityti pamokantį pasakojimą apie senelio pokalbį su savo anūke. Senelis aprodė su pasididžiavimu iš Anglijos į Kaliforniją atvykusiai anūkei savo turtingą ūkį. Jai kalbėjo ir sakė:

Vieną dienąėjau miestelio gatvėmis. Buvau išalkęs ir išvargęs. Užėjau į bažnyčią. Žvelgiau į altorių. Ant jo blizgėjo brangios žvakidės. Dingtelėjo mintis: juk galėčiau jas pasisavinti! Tapčiau turtingas. Buvau gundomas. Bet sąžinė čia pat prabilo. Pajutau kaltę. Susigėdinęs, atsiklaupiau ir ilgai meldžiausi. Prašiau Dievą, kad atleistų man, jog prileidau tokią pagundą. Prašiau Viešpatį, kad duotų man galimybę kada nors gerumu atsilyginti. Dievas išklausė. Jo palaima mane lydėjo. Pažinau tavo senele. Apsivedėme. Po šliūbo, atsiklaupę prie Dievo Motinos altoriaus, pažadėjome mūsų gyvenimu dalintis visame su Dievu. Ir taip mudu abu diena iš dienos, prie žemės pasilenkę, rankas į žemę suleidę, dirbom ir meldėmės, kūrėm ir turtėjom. Štai tu pati matai, ką mes pasiekėm. Vynuogynai. Liūliuojantys javų laukai. Žaliuojančios vejės. Gražūs pastatai. Visa tai, Dievui laiminant, įsigijom. Tavo senele, o ji buvo neprilygstama moteris, ilsis ten ant kalnelio. O aš laikiu dienos, kada atsigulsiu šalia jos amžinam poilsiui. Visas gi šis turtas, kurį sukūrėme, vieną dieną bus tavo.

* * *

Šis kasdienio gyvenimo vaizdas, kaip jį rašytojas užrašė, yra giliai pamokantis. Jei pasiduodame pagundai ir nusikalstame, kelkime, taisykime. Dirbkime klupsti rankas į žemę suleidę, bet klupsti ne prieš žemę, o prieš Dievą. Viešpats laimins mūsų pastangas. Nestokosim, kas

būtina žemiškam gyvenimui, bet svarbiausia sąžinė bus rami. Gyvenimo vakaro nebijosime. Jo lauksime, kad pasiektume brangiuosius asmenis, kurie pirma mūsų pasiekė amžiną poilsį. Dangus džiaugsis, o pragaro kunigaikštis nirs iš piktumo.

GAVĖNIOS LAIKOTARPIS

I Pelenų Diena

II Pirmas Sekmadienis — Kristaus gundymas

III Antras Sekmadienis — Kristaus atsimainymas ant Taboro kalno. „Gera mums čia būti”

IV Trečias Sekmadienis — Kristus išvaro prekyautojus iš šventyklos

V Ketvirtas Sekmadienis — Pokalbis su Nikodemu. Reikia dvasia atgimti. Išganymo paslaptis

VI Penktas Sekmadienis — Išganymas per kančią žydams ir pagonims

VII Verbų Sekmadienis — Nuo Hosana iki Crucifige

VIII Didysis Ketvirtadienis — Kančia ir Meilė

IX Didysis Penktadienis — Dievas Mirė

GAVĖNIA – PELENŲ DIENA „B” „Dulkė esi ir į dulkes pavirsi”

Gavėnią pradedame Pelene. Tai pasninko ir maldos diena. Joje šventinama pelenai. Jie beriami tikintiesiems ant galvos, primenant žemiškos žmogaus kilmės pradžią ir pabaigą.

Pelenų Dienos liturgijoje skirtini trys momentai: pelenų šventinimas ir jų bėrimas ant galvų; priminimas fizinio gyvenimo neišvengiamos pabaigos; kryžiaus ženklo darymas, barstant pelenus ant palenktos galvos.

1. Pelenų bėrimas ant galvos daroma atgailos ženklu. Žydai Senam Testamente, darydami atgailą, pasibarstydavo galvą pelenais ir apsivilkdavo ašutine. Tai darydavo viešai, rodydamiesi žmonėms. Kristus užgyrė atgailos praktiką, bet pasmerkė viešą rodymąsi atgailojant, siekiant pripažinimo iš žmonių, o ne iš Dievo (Mt 6,16;11,21; Lk 10,13; Est 4,3; Jer 25,34; Dan 9,3).

Pelenų užbėrimas ant galvos kaip Senam Testamente pas žydus, taip ir Katalikų Bažnyčios liturgijoje yra pasižeminimo ženklas. Žmogus šiuo būdu išreiškia savo prisipažinimą, jog Dievo akivaizdoje jis yra vien dulkė, vien pelenai. Toks prisistatymas Dievo akivaizdoje yra tikra tikros atgailos pradžia. Kaip puikybė yra pradžia visokio pikto (Ekl 10,15), taip pasižeminimas yra pradžia grįžimo prie Dievo, kas vyksta per atgailą. Lenkiant galvą, kad

kunigas užpiltų pelenų, kiekvienas tuo pačiu lenkiasi prieš Dievą, išpažindamas savo nevertumą ir pasivesdamas Viešpaties gailestingumui.

Apaštalas Petras stebuklingos žvejonės akivaizdoje puolė Mokytojui į kojas ir sakė: „Atsitrauk, Viešpatie, nuo manęs, nes esu žmogus nusidėjėlis” (Lk 5,8). Panašiai ir mes, pasilenkę, kad kunigas užpiltų pelenų ant galvos, su tikru nuolankumu turėtume kartoti: „Neatstumk manęs, Viešpatie, nes esu vargšas nusidėjėlis, ir be tavęs turėčiau žūti!”

2. Žodžiai, kuriuos kunigas taria, berdamas pelenus ant galvos, — „atsimink, kad dulkė esi ir į dulkę pavirsi”, primena mums, kokia yra žemiško gyvenimo esmė ir kūniškos prigimties vertė. Privalome atsiminti: visada prieš akis turėti, kad visa šiame pasaulyje praeina, nyksta, į dulkes virsta. Įspūdingai išpėjantys yra šv. Pauliaus žodžiai: „Sakau jums broliai: laikas trumpas! Pravartu yra, kad tie, kurie yra vedę, laikytųsi tartum būtų nevedę; kurie verkia lyg neverktų; kurie džiaugiasi tarsi nesi-džiaugtų; kurie perka, tartum neišigytų, ir kurie yra užsiėmę pasaulio reikalais, lyg nebūtų užsiėmę. Nes šio pasaulio scena praeina” (1Kor 7,29ss). Žmogus savo fizine prigimtimi yra it aidas: pasigirsta ir nuaidi; it rūkas: pakyla ir išblėsta; it žiedas: pražysta ir nuvysta; iš žemės paimtas į žemės dulkes ir pavirsta.

Bažnyčia šią realybę primena pradedant atgailos laikotarpį, nes prisiminimas, kad žemės gyvenimas neišvengiamai ir greitai baigsis, pastumia ir palengvina atgailos darymą, atsižadant žemiškų malonumų ir siekiant laimėti turtų amžinybėje. Atgaila gi padeda išsilaisvinti iš nuodėmių ir tapti nauju žmogumi-Dievo vaiku per malonę. „Pasaulis ir jo geismai, — rašo Apaštalas, — praeina. O kas vykdo Dievo valią, lieka amžinai” (1Jo 2,17). Žinodami tai, neturėtume ypatingu būdu vertinti bei prisirišti prie

to, kas žemiška, kas kūniška. Priešingai, turėtume noriai to atsisakyti ir atsigręžti į tai, kas nepraeina, kas turi amžiną vertę, būtent, į sielą: ją vertinti ir turtinti atgailos darbais. Žinodami, kad žemiškas gyvenimas kartą pavirs į dulkes, būtume paiki, jei prie jo prisirištume; jei jame ieškotume pilno pasitenkinimo. Priešingai, privalu yra nusigręžti galimai nuo žemės ir atsigręžti daugiau į dangų. Ne kūną, o sielą privalu yra virš visko statyti ir jai visa aukoti. Jėzaus liepimas yra aiškus: „Visų pirma ieškokite Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa kita bus jums pridėta” (Mt 6,33). „Ką padėtų žmogui, jei jis ir visą pasaulį pelnytų, bet savo sielą pražudytų?!” (Mt 16,26).

3. Kryžiaus ženklas, kurį kunigas daro pildamas pelenus ant galvos, rodo pozityvią atgailos prasmę. Juk atgaila veda ne į savęs neigimą, ne į nykimą, bet į kovą ir pergalę prieš pikta, į atsinaujinimą ir stiprėjimą gerame. Kristus mirdamas ant kryžiaus ne pralaimėjo, o laimėjo. Savo auka jis įvykdė atpirkimą, ir išlaisvino nusidėjėlių žmogų iš piktojo vergijos. Jei pagonims kryžius buvo paniekos ir mirties ženklas, tai krikščionims yra garbės ir gyvybės simbolis. Atgaila daroma Kristaus kryžiaus vardan, leidžia įsijungti į Kristaus atpirkimo auką, ir tuo pačiu laiduoja mumyse pergalę sielos prieš kūną; dvasios prieš medžiagą. Taip kad įgalina mus atsinaujinti ir augti Kristuje, kol, kaip rašo šv. Paulius, „visi pasieksime tikėjimo ir Dievo Sūnaus pažinimo vienybę, vyrišką subrendimą ir tokią amžiaus subrendimą, kuris atitinka Kristaus pilnybę” (f4,13).

* * *

Žinomas pamokslininkas Tėv. Segnery kartą Pelenų dienoje prabilo iš sakyklos į klausytojus.

— Šiandien pasakysiu, mieli klausytojai, jums didelę

naujieną. Klausykitės! Visi sužiūro į pamokslininką. Laukė, kokią čia naujieną jie išgirs.

— Naujiena, kurią noriu jums pasakyti yra ši: jūs ir aš — visi, į dulkes pavirsime! Klausytojų veiduose matėsi apsimylimas.

— Kokią čia naujieną jis pasakė! — Murmėjo ne vienas. — Juk visi gerai žinome, kad turėsime mirti!

— Nejaugi tai jums nėra naujiena? — klausė nustebęs pamokslininkas. Argi jūsų gyvenimas rodo, kad žinotumėte, jog turėsite mirti ir į dulkes pavirsti su visu tuo, ką turite?

Tėvo Segnery klausimas aktualus ir mums. Ryžkimės tad taip gyventi, lyg dar šiandien turėtume mirti, bet dirbkime, lyg amžinai gyventume. Gyvenkime atgailos gyvenimą, nes tai geriausias pasirengimas mirčiai. Bet veikime su Kristaus kryžiumi mintyse ir širdyje, nes tai užtikrina dangaus palaimą ir suteikia amžiną vertę mūsų darbams.

PIRMAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

Kristaus Gundymas Tyruose

Mk 1, 12-15

I

Po Jėzaus krikšto, kai šv. Dvasia regimu būdu nužengė ant jo, ir kai dangiškasis Tėvas prabilo iš dangaus ir pristatė jį kaip savo numylėtąjį Sūnų, visa švenčiausia Trejybė įsijungė į išganymo vyksmą. Šv. Dvasia, vykdydama Tėvo valią, viekia į Jėzų, ir jis eina į tyrus, kad ten vienatvėje besimelsdamas ir bepasninkaudamas pasirengtų apaštalavimo darbui.

Tyruose Kristus išbuvo keturiasdešimt parų. Kaip Izraelis, išėjęs iš Egipto, keturiasdešimt metų klaidžiojo tyruose, ir tik po to įėjo į žadėtąją žemę, taip Išganytojas pasiliko tyruose, gyvendamas atgailos gyvenimu, ir tik po to išėjo į viešumą skelbdamas išganymo Evangeliją.

Evangelistas pastebi, kad prie Jėzaus tyruose radosi žvėrys ir angelai. Šiuo siekė pabrėžti, kad Jėzus yra tikrai anas pranašų išpranašautas Taikos Kunigaikštis (Iz 9,6); anas Jesės palikuonis, ant kurio plezdeno Dievo Dvasia;

anas Dievo Siųstasis, kuris įgyvendins taikos viešpatavimą visoje tvarinijoje, taip kad jo karalystėje „buvo drauge vilkas ir avinėlis, pantera drybsos šalia ožiuko, ir veršiukas ganysis drauge su liūtuku” Iz 11,6). Vadinasi, Jėzus yra Mesijas, ir daugiau negu Mesijas, yra Dievo Sūnus, nes jam angelai tarnavo tyruose. Taigi Jėzus kaip žmogus tyruose gyveno atgailos gyvenimu, bet kaip Dievo Sūnus rodėsi kaip visatos Viešpats, kuriam paklusta žvėrys, ir kuriam tarnauja dangaus angelai. Panašų gyvenimą vedė pirmieji tėvai rojuje prieš nupuolimą. Šia analogija Evangelistas siekė duoti suprasti, kad Jėzus atėjo atstatyti, ką pirmųjų tėvų nuodėmė suardė, būtent, tamprų ryšį tarp žemės ir dangaus, tarp Dievo ir žmogaus.

Velnius žinojo, kad Jėzus atėjo išlaisvinti žmoniją iš nuodėmės ir iš jo viešpatavimo. Todėl bandė priešintis Jėzaus siekiams ir išdrįso jį gundyti. Evangelistas Morkus tik sumini patį faktą, kad Jėzus buvo velnio gundytas. Kiti du evangelistai — Matas ir Lukas — plačiau nusako, kaip gundymas vyko.

Iš Judėjos tyrų, kur Jėzus, prieš pradėdamas apaštaltavimo darbą, praleido keturiasdešimt parų maldoje ir pasninke ir kur buvo velnio gundytas, jis grįžo į Galilėją ir nuo čia pradėjo savo apaštališką veiklą. Vaikščiodamas iš miestelio į miestelį, kalbėjo ir skelbė, kad išganymo metas jau atėjo; kad Dievo karalystė, apie kurią pranašai buvo kalbėję, jau prisiartino. Kvietė tad daryti atgailą, ir darytis verti priimti bei būti priimti į išganymo karalystę.

Žvelkime iš arčiau ir pasvarstykime nuodugniau, ko šio sekmadienio evangelijos skaitinys mus moko.

II

1. Evangelistas teigia, kad Jėzusėjo į apaštaltavimo darbą vedamas šv. Dvasios. Būdamas Dievas, Jėzus buvo

nuolatinėje vienybėje su šv. Dvasia. Jis ėjo ir ėmėsi apaštalauti vedamas šv. Dvasios, ne verčiamas, kadangi buvo pilnoje vienybėje su ja, ir kadangi visa švenčiausia Trejybė vykdė žmonijos atpirkimo darbą. Be to, tai paliko mums pavyzdį, kad siektume išganymo ne savomis jėgomis, o vedami šv. Dvasios. Jėzus parengė išganymą, o Dvasia jį vykdo iki pilno atbaigimo. Pagal Kristaus įsakymą apaštalai turėjo laukti šv. Dvasios nužengimo ant jų ir tik po to pradėti išganymo misiją, tampant Evangelijos liudininkais nuo Jeruzalės iki pasaulio pakraščių (ApD 1, 1-15). Jėzus priminė Dvylikai apaštalų, jog šv. Dvasia nužengs ant jų ir bus jiems Globėja ir Vadovė; ji vadovaus visiems tikintiesiems: išmokys visko, ką jie privalo daryti ir kaip turi elgtis (Jo 14,26). Apaštalai savo rankų uždėjimu ant tikinčiųjų suteikdavo šv. Dvasią, kad ji būtų jiems išganymo kelyje. Kiekvienas mūsų esame gavęs šv. Dvasią per Krikšto ir Sutvirtinimo Sakramentą. Taip kad šv. Dvasia yra mumyse ir mus pašvenčia su siela ir kūnu, darydama mus priimtinus Dievui ir vertus dangaus laimės. „Argi nežinote, — rašo šv. Paulius, — kad jūsų kūnas yra šventykla jumyse esančios šv. Dvasios, kurią turite iš Dievo ir nebesate savęs pačių“ (1Kor 6,19). Mūsų tačiau pareiga yra leisti, kad šv. Dvasia laisvai ir netrukdomai galėtų veikti mumyse ir mums vadovauti. Kaip Kristus leidosi, kad šv. Dvasia jį vestų į išganymo darbą, taip ir mes privalome pasivesti šv. Dvasios vadovavimui, siekiant išganymo. Šv. Paulius betgi įspėjo, sakydamas: „Neliūdinkite jumyse esančios šv. Dvasios“ (Ef 4,30). Ir dar kita proga tas pats Apaštalas rašė: „Neužgesinkite jumyse esančios šv. Dvasios“ (1Tes 2,3). Liūdiname šv. Dvasią, kai jai priešinamės. Šv. Dvasios veikimas mumyse blėsta, kai su ja nebendradarbiaujame. Bet kai priešinamės šv. Dvasiai kai prieš ją nusikalstame, padarome nuodėmę, kuri yra pati didžiausia, ir kuri, kaip įspėjo Jėzus, „nebus

atleista" (Mt 12,13). Mat, kas atsistoja prieš šv. Dvasią, tas nustoja dangiškų malonių ir atsiranda šalia išganymo. Taigi privalome priimti šv. Dvasią ir pilnai pasivesti jos vadovavimui, nes kito kelio pasiekti išganymą nėra.

2. Jėzus pasirengė apaštalavimui malda ir pasninku, būdamas keturiasdešimt parų tyruose. Po to buvo velnio gundomas, bet gundymus atmetė ir gundytoją pavarė šalin. Paskui grįžo į Galilėją ir čia pradėjo mesijanine veiklą. Visa šitai įvyko ir Jėzus leido, kad įvyktų, nes tuo norėjo duoti mums pavyzdį. Juk, būdamas Dievas, Jėzus nebuvo reikalingas atgailos ir galėjo nesileisti būti gundomas. Visa tai leido įvykti, kad duotų mums pamoką, kaip turime pasirengti sutikti pagundas ir jas nugalėti, ryžtingai atmetant velnią ir tvirtai laikantis Dievo.

1) Šv. Dvasia globoja mus išganymo kelyje. Iš savo pusės tačiau privalome, vadovaujant šv. Dvasiai, priimti ir vykdyti Evangeliją, kaip ją Kristus paskelbė, ir kaip ją Bažnyčia moko. Vadinasi, išganymo vyksme kiekvienas privalome įnešti savo dalį. Dievas sutvėrė mus be mūsų, bet išganyti mūsų be mūsų negali, kaip tai teisingai pabrėžė šv. Augustinas. Kad užsitikrintume išganymą, reikia atsiverti Kristui ir pasivesti šv. Dvasiai. Šiam gi yra būtinas pasirengimas. Jis pasiekiamas susikaupimu, malda ir pasninku. Visa šitai privalome praktikuoti su visu nuoširdumu ir uolumu. Tai praturtins mūsų sielą ir įgalins daugiau aukotis dėl kitų išganymo.

2) Kristus, prieš leisdamasis gundomas, meldėsi ir pasninkavo. Kad galėtume sėkmingai atsispirti pagundoms ir atstumti nuo savęs gundytoją, ir mes privalome griebtis maldos ir praktikuoti pasninką bei kitus apsimarinimus. Kristus ragino savo mokinius melstis ir budėti, kad neįpultų į pagundą (Mt 26,41). Dar kita proga Jėzus išpėjo apaštalus, jog yra atvejų, kad iš velnio galima išsilaisvinti" tik malda ir pasninku" (Mt 17,21). O ir

maldoje, kurios Jėzus išmokė, ir kurią kasdien kalbame, liepė prašyti, kad dangiškasis Tėvas saugotų nuo pagundų ir gelbėtų nuo pikto (Mt 6,13).

Velnias savo prigimtimi yra galingesnis už mus. Juk yra grynoji dvasia. Todėl, kad galėtume jam atsispirti esame reikalingi Dievo pagalbos. Su pagrindu tad šv. Paulius ragino Efezo tikinčiuosius: „Stiprėkite Viešpatyje jo galybės jėga. Apsivilkite Dievo šarvais, kad galėtumėte atsilaikyti prieš velnio klastas. Nes mūsų grumtynės vyksta ne su krauju ir kūnu, o su kunigaikštystėmis, su valdžiomis, su tamsybių pasaulio valdovais, su dvasinėmis pikto jėgomis dangaus srityse. Todėl tverkitės Dievo ginklų, kad pajėgtumėte priešintis piktają dieną ir, nugalėję, išsilaikytumėte” (Ef 6,10ss).

3) Jėzus, pradėdamas apaštalavimą, skelbė, jog išganymas yra jau atėjęs, bet, kad jį užsitikrintume, reikia daryti atgailą. ~~Tai va~~ ^{Štai} kodėl Bažnyčia, prisimenant Kristaus atgailos gyvenimą per keturiasdešimt dienų tyruose, savo liturgijoje skiria tokio pat ilgumo Gavėnios laikotarpį, kurio eigoje tikintieji kviečiami praktikuoti intensyvų atgailos gyvenimą. Tai geriausias būdas pasirengti bei dvasiškai sustiprėti, kad galėtume pajėgti nugalėti neišvengiamai išganymo kelyje sutinkamus sunkumus bei piktojo bandymus nukreipti mus nuo Dievo ir laimėti sau. Susikaupimas, malda ir apsimarinimai stiprina mus dvasia ir įgalina nugalėti velnio gundymus, užsitikrinant išganymą, kuris pasiekiamas per kryžių, kad su Kristume būtume prikalti ant kryžiaus, bet su juo ir prisikeltume ir įeitume į jo dievišką garbę.

* * *

Štai viena kasdienio gyvenimo scena. Tėvas su išgąsčiu ieško iš namų pabėgusios savo dukros. Ilgai ieškojo.

Pagaliau surado viename didmiestyje, kur ji vedė nedorą gyvenimą. Susitikimas dramatiškas. Dukra piktai reaguoją į tėvą. Užsimezga trumpas pokalbis:

— Ko čia atėjai? — sako duktė. — Aš nenoriu nieko girdėti, jokių ryšių su mūsų šeima turėti!

— Esi juk mano duktė! — sako tėvas. — Aš noriu, užmiršdamas viską, kad tu būtum laiminga. Tik to aš noriu!

— Laiminga! Tu nori matyti mane laimingą, o aš norėčiau neegzistuoti! — Drebančiu balsu atsakė dukra. — Norėjau nusižudyti, bet neturiu savyje jėgos net tai padaryti!

— O mano brangioji, — pro ašaras sakė tėvas tiesdamas į ją savo rankas, — aš atmenu ir gyvai išgyvenu tuos momentus, kai tu buvai mažytė. Imdavau tada tave ant rankų, sodindavau ant savo kelių, tu glausdavaisi prie mano krūtinės, mes buvome laimingi. O taip, tada buvome abu tikrai laimingi!

Dabar dukra puola tėvui į glėbį ir abu graudžiai pravirksta. Paskui grįžta laimingi į tėvo namus.

Kaip anas tėvas, taip Viešpats Dievas trokšta, kad būtume laimingi. Jis kaip Gerasis Ganytojas eina mūsų ieškoti, beldžiasi į mūsų sielų duris, laukia, kad jas atidarytume ir jį įsileistume, ir jis būtų su mumis mūsų Tėvas, o mes laimingi jo vaikai. Atverkime tad Viešpačiui savo sielos duris. Priimkime į pas save su gerųjų vaikų meile, o jis padarys mus tikrai ir amžinai laimingus.

ANTRAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

„Šitas yra mano numylėtasis Sūnus. Jo
klausykite”

Mk 9, 2-10

I

Jėzus kalbėjo ir mokė, kaip tas, kuris turi galią duoti naujus potvarkius, reikalauti bei įsakyti savo vardu bei savo autoritetu (Mt 7,28). Apaštalai atidžiai klausėsi Mokytojo kalbų ir stebėjosi jomis. Be to, jie matė jo daromus gausius stebuklus. Jie matė ir buvo liudininkai, kad jų Mokytojas gera darė. Jis darė, kad kurtiniai galėjo girdėti, aklieji praregėdavo ir nebyliai imdavo kalbėti (Mk 7,37); vėjas ir jūra jam pakluso (Mk 4,40). Nežiūrint šio viso, jie vis dėlto buvo dar silpnatikiai (Mk 6,52). Jie tikėjosi ir laukė žemiškos mesijaninės karalystės. Į Mokytoją, tiesa, jie žiūrėjo kaip į Dievo Siųstąjį, bet dar netikėjo, kad jis būtų Dievo Sūnus, tikras Dievas. Žinodamas šitai, Jėzus panoro apsireikšti trims rinktiniais apaštalams savo dieviškoje garbėje ant Taboro kalno. Pasiėmęs apaštalus Petrą ir Zebediejaus sūnus Joną ir Jokūbą, Jėzus su jais užkopė ant kalno ir ten leido jiems išvysti save dieviškame

spindėjime tarp Mozės ir pranašo Elijo. Ir čia pat pasigirdo iš dangaus balsas: prabilo dangiškasis Tėvas ir sakė: „Šis yra mano numylėtasis Sūnus. Jo klausykite! „Visa tai apstulbino apaštalus, kad jie liko beveik be žado. Bet jautėsi laimingi.

Apsireikšdamas savo dieviškoje garbėje, Jėzus siekė rinktinius apaštalus sustiprinti tikėjime į jį — Dievo Sūnų, kurio reikia klausyti bei jį sekti, net jei reikėtų kentėti ir mirti. Šieji gi iš savo pusės turėjo stiprinti tikėjime kitus apaštalus ir liudyti, kad Mokytojas yra daugiau nei Dievo Siųstasis: yra tikras Dievo Sūnus. Iš tikrųjų, Petras ir Jonas vėliau liudijo ir primygtinai teigė, kad visa, ką jie apie Kristų pasakoja ir rašo yra šventa tiesa, nes jie regėjo savo akimis Mokytoją dieviškoje garbėje (2Petr 1,16); jie taipgi matė Įsikūnijusio Dievo Žodžio garbę, kaip „Vien gimio Tėvo Sūnaus, pilno malonės ir tiesos“ (Jo 1,14).

II

Vaikščiodamas Pilypo Cezarėjos srityje, Jėzus paklausė apaštalus: „Ką žmonės mano mane esant?“ (Mk 8,27). Klausimas: kas yra Kristus? Visais laikais buvo ir yra aktualus šis klausimas. Ką sako nūdienis pasaulis apie Kristų? Kuo jį laiko mūsų dienų žmogus? Kuo mes jį laikome, ir kaip į jį atsinešame? Tai klausimai, į kuriuos reikia rasti teisingą atsakymą, nes jis yra lemiančios reikšmės žemiškam ir amžinam gyvenimui.

Prieš kurį laiką Italijoje išėjo iš spaudos stambus veikalas su titulu „Gali incontri e scontri con Cristo-Susitikimai ir susikirtimai su Kristumi“, (Milano 1971). Šiame veikale autorius Domenico Porzio surinko būdingesnius įvairių pasaulio žmonių pasisakymus apie Kristų. Pasisakymai yra gausūs ir įvairūs. Juos galima suskirstyti į keturias grupes.

1. Vieni į Jėzų žiūri kaip į kultūrinę asmenybę. Vienas iš šiųjų Benedetto Croce pasisako, esą galima būti antibažnytiniu žmogumi, bet negalima nesilenkti prieš Kristų, kadangi jis nepaprastai praturinęs žmonijos kultūrą.

2. Kiti žavisi Jėzumi filantropu: žmogaus mylėtoju, vargšų užtarėju. Šia prasme neatsisako pasisakyti kartais apie Kristų net vienas kitas komunistas bei ateistas. „Jėzaus gyvenimas, jo mirtis, — rašo komunistas Roger Garaudy, — yra ir mums komunistams įkvepianti: yra sava visiems, kurie tame mato prasmę” (Cit D. Grasso, *Civiltà Cattolica* 1972, 365). Kita proga tas pats R. Garaudy, kalbėdamas Florencijoje pasitarimuose tarp Bažnyčios atstovų ir vadinamų netikinčiųjų kvietė tikinčiuosius daugiau kalbėti apie Kristų žmogų, o ne Kristų Dievą. Mat, Kristus žmogus netikintiesiems yra daugiau imponuojantis, negu Kristus Dievas”. Dievui mirti už žmones, — sakė R. Garaudy nėra didelis dalykas, bet žmogui aukotis dėl žmogaus tai tikrai žavu, tikrai heroiška!”

3. Kai kurie žvelgia į Jėzų-ideologą: naujų idėjų skelbėją, naujos gyvenimo tvarkos įkvėpėją. Jie įžiūri Jėzuje kilnaus žmogaus idealą, kuris pasisako už taiką, reikalauja socialinio teisingumo, stengiasi daryti gera visiems. Vokiečių rašytojas D. Bonhoffer teigia: „Kristus mirė už pasaulį, ir tik pasaulyje jis yra Kristus” (Cit D. Grasso, *Civiltà Cattolica* 1972, 365). Taigi D. Bonhoffer Kristų vertina, bet jį laiko tik pasaulio žmogumi, o ne Dievo Sūnumi. Pastebėtina, kad atsiranda net vadinamų teologų, kurie mielai kalba apie Kristų-žmogų, o ne Kristų-Dievą. Iš jo jie laukia daugiau žemišką gerbūvį teikiančios karalystės, o ne amžinąjį gyvenimą laiduojančių pažadų.

4. Tikrieji gi krikščionys bei ištikimieji Bažnyčios vaikai į Jėzų tiki kaip į Viengimį Dievo Sūnų, žmonijos Atpirkėją ir Viešpatį, kuris laiduoja ne žemės gerbūvį, o

dangaus paveldėjimą einant kryžiaus keliu. F. Dostojeviskis savo veikale „Demonai” į vieno veikėjo lūpas deda sekančius žodžius: „Jei kartais mokslas sakytų, jog ne Kristuje yra tikroji tiesa, tai aš vis tik likčiau prie Kristaus, jo laikyčiaus”. Tai buvo paties Dostojevskio tikėjimo į Kristų išpažinimas.

Klauskime taigi save: kokio Kristaus mes laikomės; kokį mes jį išpažįstame? — Dievą-žmogų, ar žmogų-Dievą? Žemiškos karalystės skelbėją, ar Dievo karalystės įsteigėją? Jau anais Kristaus žemiško buvimo laikais, kaip žydai, taip net ir apaštalai laukė ir tikėjosi, kad Kristus įsteigs žemiškos prigimties mesijaninę karalystę (ApD 1,6). Deja, netrūksta ir mūsų dienose krikščionių, kurie bevelija gręžtis į žemę, į pasaulį, ir čia ieško ir tikisi rasti pilnutinį pasitenkinimą, rasti žemėje rojų. Tai tačiau yra pavojinga iliuzija. Pats Kristus įspėjo saugotis tokios iliuzijos ir kvietė siekti visų pirma ir virš visko Dievo karalystės (Mt 6,33).

III

Jėzus iškilmingai pareiškė, kad jo karalystė nėra iš šio pasaulio (Jo 18,36). Jis taipgi priminė, jog nėra atėjęs vykdyti žemiško teisingumo (Lk 12,14), nei laiduoti taiką pasaulyje (Mt 10,34). Ir dar Jėzus įspėjo, jog žmogui nieko nepadėtų, jei jis ir visą pasaulį sau laimėtų, bet savo sielą pražudytų. Visas pasaulis su savo vertybėmis bei gėrybėmis prieš tą laimę, kurią Dievas parengė sieloms danguje, yra niekas (Mt 16,26).

Nėra abejonės, kad žemiškos gėrybės negali mūsų pilnai patenkinti, nei atstoti dvasines vertybes. Kadangi šiosios turi amžiną vertę, o žemiškieji gėriai yra riboti ir praeinantys, todėl jokių būdu negali patenkinti beribių dieviškos sielos troškimų. Gausūs gyvenimo pavyzdžiai šitai patvirtina.

Žymusis filosofas, bedievybės ir pesimizmo idėjų skelbėjas Vokietijoje, Schopenhaueris, sunkiai sirgdamas ir skausmų kamuojamas, dejavo ir kartą patylomis ištare: „Mein Gott-Mano Dieve!“ — žodžius. Šitai išgirdę jo mokiniai stebėdamiesi klausė: „Profesoriau, ką mes girdime?! Tu juk mokei ir įtikinėjai kad Dievo nėra, o dabar jo šaukiesi!“ Schopenhaueris giliai atsiduso ir pasakė: „Deja, filosofija be Dievo skausme negali padėti!“ Panašiai ir Kristus, jei jis nebūtų Dievas, nors kaip bebūtų kaip žmogus didis, kai skausmas slegia, kai sąžinė kamuoja, kai mirtis grąso, negalėtų būti mums pagalba, suraminimas ir viltis. Bet Kristus-Dievas: jis, tik jis, yra ir visatos Viešpats (Jo 16,33), ir širdžių ramintojas (Mt 11,28), ir mirties nugalėtojas bei gyvybės teikėjas (Jo 11,25).

Kristus-Dievas, tiesa, nematomas, bet realiai esąs, eina gyvenimo keliais ir į mūsų sielas tyliai kalba poeto žodžiais:

Tai aš, tai aš, kurį šaukei tu, kaip nešaukia
Nei motinos, nei tėvo, nei brangiausios mylimos;
Tai aš einu nenugalėtas iš karų ir frontų lauko
Ir vėlų vakarą esu visų savų vaikų namuos.

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 193

* * *

Dangiškasis Tėvas prabilo ant Taboro kalno iš dangaus. Jis liudijo apie Kristų: jį pristatė kaip mylimą savo Sūnų ir liepė jo klausyti. Į šį mylimąjį dangiškojo Tėvo Sūnų, Jėzų Kristų, privalome tikėti, jo turime klausyti, jam pilnai ryžkimės pasivesti, — o jis įprasmins kiekvieną mūsų skausmą; užtikrins amžiną gyvenimą mirties akivaizdoje; pakvies į dangaus džiaugsmą, kuris yra begalinis, ir kurio niekas iš mūsų daugiau neatims (Jo 16,22ss).

ANTRAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

„Gera mums čia būti”

Mk 9, 2-10 (Mt 17,4; Lk 9,33)

I

J. Ragauskas, ekskunigas, ateizmo platintojas bolševikų okupuotoje Lietuvoje, baigęs gyvenimą išprotėjimu, parašė knygą su titulu „Anuo Metu”. Šiuo titulu pradedama skaityti sekmadienio evangelijos skaitinys. Pats J. Ragauskas nekartą iš sakyklos kartojo žodžius „Anuo Metu”. Minimoje knygoje duoda savo ateistinį aiškinimą Kristaus Evangelijai.

Perskaičius knygą, gaunasi ispūdis tartum J. Ragauskas nepajėgia užmiršti tų laikų, kai, būdamas Dievo ir Bažnyčios tarnyboje, skelbė Viešpaties žodį iš sakyklos. Vadinasi, jame liko dar kai kas kunigiško. Tikriausiai jo sieloje liko gyvi kunigystėje praleistieji metai, patirti išgyvenimai, kadangi jie buvo neabejotinai mieli ir laimingi. Kai tuo tarpu ateizmas bei pasauliško gyvenimo patirtis tik nerimą kėlė. Ši spėjimą patvirtina ir faktas, kad mirė pamišime ir desperacijoje, panašiai kaip garsusis bedievybės apaštalas Prancūzijoje, Voltaire.

J. Ragauskas su įniršimu puolė tuos ir tai, kas jam priminė laimingas valandas. Jis jų ilgėjosi, bet neturėjo vilties atgauti. Jis kentėjo atmetęs tikėjimą, nes nebuvo tikras savo netikėjime. Jis niršo prieš tikėjimą, bandydamas pasiekti tikrumą netikėjime, kad taip nuramintų sąžinę. Jis kovojo prieš Dievą, nes jo bijojo: bijojo atsakomybės prieš jį amžinybėje.

Nuo pirmųjų knygos puslapių J. Ragauskas puola krikščionybę, kaltina Bažnyčią, kritikuoja Evangelijos skelbimą. Teigia, esą krikščionybė skleidžianti tamsą, skiepinanti pesimizmą, žadinanti baimę, gąsdinanti mirtimi, bauginanti pragaru, atimanti džiaugsmą, reikalaujanti nepakeliamų atsižadėjimų.

II

J. Ragausko teigimus paneigia kiekvienas Evangelijos lapas ir nesuskaitomi gyvenimo faktai. Šio sekmadienio skaitinys kalba apie Kristaus atsimainymą bei pasirodymą dieviškoje garbėje ant Taboro kalno. Juk ir šis įvykis, kaip jį atpasakoja evangelistai, rodo, kad krikščionybė ne tamsą skleidžia, o šviesą teikia; ne liūdesiu gaubia, o džiaugsmu pripildo sielas; ne pasmerkimu grąso, o kelią į dangaus laimę rodo ir juo eiti kviečia.

Krikščionybė stato prieš mus Taboro nuostabią šviesą. Iš tikrųjų, Bažnyčia visų pirma prieš akis stato ne pragaro baisumą, o dangaus grožį ir garbę, kokioje pasirodė Kristaus ant Taboro kalno. Evangelija yra tikrosios vilties ir pilnutinio džiaugsmo žadintoja ir teikėja. Ji juk pristato Jėzų — Išganytoją, kuris gera daro: gelbsti žemės gyvenime ir laiduoja laimę danguje, visiems, kurie į jį tiki ir jį seka.

Tiesa, kelias, kuris veda į dangiškąją Taborą yra sunkus. Reikia kopti aukštyn, pakelti dienos kaitrą, nugalėti vingiuoto kelio sunkumus. Daug prakaito taigi reikia

išlieti, daug energijos sunaudoti. Bet ar sportininkai tokios aukos neprisiima? Ar jie neranda tame malonumo? Ar jie nekopia į aukščiausius kalnus, rizikuodami net gyvybe? Alpinistai noriai prisiima didelius sunkumus ir pavojingą riziką, vien kad galėtų pasigėrėti gamtos grožiu, kad pakvėpuotų tyru oru; kad parodytų drąsą ir pasiektų šią tokią garbę. Kodėl tad turėtume priekaištauti Bažnyčiai ar nusigręžti nuo Dievo, jei Evangelija reikalauja kai kurių atsižadėjimų, kai žinome, kad Dievas danguje užtikrina nelygstamai didesnę pasitenkinimą, negu ką alpinistas ar bet kuris kitas sportininkas gali išgyventi savo pasiektais laimėjimais. Žemės grožis, kurį išvystame, užkopę ant aukščiausio kalno, tėra tik šešėlis to grožio, kuris yra danguje; ir, jei neabejotinai yra džiugu, kai po sunkaus kopimo pasiekama pagaliau kalno viršūnė, tai gėris, kurį Viešpats yra paruošęs danguje, yra nepalyginamai didesnis: yra svaiginantis, kaip apsvaigo apaštalai, išvydę Jėzų dieviškoje garbėje ant Taboro kalno.

1. Prisimintina yra, kad Evangelija, reikalaudama aukos, tikrumoje iš mūsų nieko neatima, o verčiau duoda, ir duoda visko su kaupu. Evangelija įgalina mus gėrėtis žemišku grožiu pilniau ir prasmingiau, nes žemiškasis grožis yra dieviškojo grožio atspindys. Žemiškame grožyje, nors ir miglotai, galime atpažinti dieviško grožio atspindžius. Ne be pagrindo Psalmistas rašo: „Dangūs skelbia Dievo garbę” (Ps 18,2).

Keletą kartų turėjau laimę būti ant Taboro kalno. Žavėjausi nuostabiu gamtos grožiu, žvelgiant nuo kalno į žaliuojantį ir žydintį Ezdreliono slėnį ir tolumoje dunksančius, iš vienos pusės Hebrono, iš kitos — Gelboės kalnus. Vaizdai tikrai nepaprastai gražūs. Bet ši žemišką grožį papildė, svaiginančiu padaro, kai prisimename Kristaus pasirodymą apaštalams dangiskoje savo garbėje ir didybėje. Ši garbė ir šis grožis buvo toks, kad apaštalai

žadą prarado. Dangiškasis grožis yra toks, kad šv. Paulius, kuris taip pat turėjo laimę jį bent dalinai regėti, galėjo sakyti: „Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas į žmogaus širdį neįėjo, Dievas parengė tiems, kurie jį myli” (1Kor 2,9).

2. Kaip išganymo Evangelija neatima žemiško grožio, taip ji neatima nei žemiško džiaugsmo. Priešingai, ji daro pilnesnį ir pastovesnį. Bažnyčia daro visa, kad žmonių džiaugsmą apsaugotų nuo klaidų ir iškrypimų, kas neretai džiaugsmą paverčia į skausmą. Iš kitos dar pusės, kadangi žemiškas džiaugsmas visada yra tik dalinis, tai esame reikalingi dangiškų malonių, kurios įgalina mus pastoviai ir pilnai džiaugtis. Šitai užtikrina Jėzus, sakydamas: „Tai jums kalbėjau, kad manasis džiaugsmas būtų jumyse, ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jo 15,11). Šv. Dvasios teikiamos malonės daro mūsų džiaugsmą pilną, nes pakelia mus nuo žemės ir priartina prie dangaus; Dievo gi artume visada kiekvienam gera būti. Juk tik Dievas gali patenkinti beribius sielos troškimus, kuriuos kiekvienas jaučiame savyje. Šv. Augustinas, kuris buvo giliai pažinęs ir žemiškus malonumus ir Dievo artumą, todėl savo knygoje „Išpažinimai-Confessiones” galėjo rašyti: „Viešpatie, kaip jaučiuosi laimingas, kad esu toli nuo žemiškų malonumų, kurių anksčiau troškau. Jais dabar biauriuosi. Nes pažinau tavo. Nes tu atėjai pas mane ir leidai man išgyventi tavo teikiamą džiaugsmą. O šio džiaugsmo akivaizdoje anie malonumai negali neatrodyti šlykštūs!”

III

Krikščionybė, tikėjimas į Dievą ne tik nieko iš mūsų neatima, bet dargi suteikia tai, ko žemė, ko pasaulis negali duoti. Evangelija ne į tamsą veda, o į šviesą. Bažnyčia, teikdama dangiškąs malones per Sakramentus, pakelia

mus prie antgamtinių gėrių, o taip pat prie pilnesnio džiaugsmo žemėje. Visa tai galima pasiekti ta sąlyga, kurią Viešpats nurodė, prabildamas iš dangaus ant Taboro kalno. Jis pristatė Jėzų kaip numylėtąjį savo Sūnų ir liepė jo klausyti. Reikia taigi tikėti į Jėzų ir jo klausyti bei jam pasivesti.

Dangiškas Taboras su jo grožiu ir laime bus mūsų, jei mes tikėsime į Evangelijos Kristų; jei Evangelija bus mums kelrodis gyvenimo kelyje. Gyvenimo gi pavakaryje, atsi-
radę ant amžinybės slenksčio, išgirsime iš paties Kristaus kvietimą: „Ateik, ištikimasis mano sūnau, nes aš tavyje turiu pasimėgimo!” (Mt 25,21ss).

Kopti į dangiškąjį Taborą, kaip į kiekvieną žemišką kalną, nėra lengva. Kad ištesėtume sutinkamuose sunkumuose, reikia nuolat turėti prieš akis tai, kas mūsų laukia danguje; reikia prisiminti, jog ten bus gera mums būti: taip gera, kad dabar nei nujausti, nei įsivaizduoti negalime.

Anglų rašytojas Wordsworth savo poemoje „The Excursion-Ekskursija” kalba apie vaiką, kuris troškęs pamatyti jūrą. Jos niekad nebuvo matęs, ir vaizdavosi nuostabiai gražią. Kažkas jam buvo pasakęs, kad jūra šniokščia lygiai taip, kaip šniokštimas, kurį galima išgirsti pridėjus prie ausies konkliją — didelės sraigės kiautą. Leidosi į kelionę. Ji buvo ilga ir sunki. Kai pavargdavo, prisidėdavo prie ausies konkiliją, kurią buvo pasiėmęs į kelionę. Pasiklausęs iš konkilijos aidinčio ošimo, atgaudavo drąsą ir ryžtą toliau keliauti. Juk jei sraigės kiautas išduoda tokį puikų ošimą, tai dar puikiau, galvojo jis, turi ošti jūra! Reikia tad iš paskutiniųjų jėgų ją pasiekti, ir išgirsti tikrą jos ošimą.

* * *

Wordsworth poema yra vaizduotės kūrinys. Bet jis gražiai pavaizduoja tikrą gyvenimo realybę. Kiekvienas mūsų esame žemės keleiviai. Keliaujame, kad pasiektume laimės svajų jūrą, kuri yra toli toli už amžinybės horizontų. Kai kelyje sutinkame kliūčių, kai pavargstame, imkime į rankas Evangeliją: skaitykime, prisiminkime, ką Dievas yra paruošęs tiems, kurie yra jam ištikimi, o atgausime jėgas ir ryžtą nugalėti visas kliūtis, nežiūrint kiek tai turėtų kainuoti. Juk danguje laukia mūsų laimė. Juk danguje gera būti. Reikia tad dangų pasiekti.

TREČIAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

„Nedarykite mano Tėvo namų
prekybos namais”

Jo 2, 13-25

I

Savo viešojo gyvenimo pradžioje Jėzus iš Galilėjos Velykų šventėms atėjo į Jeruzalę. Įėjęs į šventyklą, rado čia tikrą turgų. Prieangiuose buvo pardavinėjami gyvuliai aukoms. Prie stalų sėdėjo pinigų keitėjai. Gyvulių bliovimas, pirkliaujančiųjų šūkavimai, žmonių nuolatinis judėjimas! Visa tai nesiderino su maldos namais: buvo priešinga Dievo namų šventumui. Bet vyriausieji kunigai, kurie buvo atsakingi už tvarką šventykloje, tai pakentė, nes iš to gaudavo pelno. Išvydęs visa tai, Jėzus griežtai reagavo: su rimbu rankoje išvarė gyvulius ir prekiautojus; išbarstė pinigų keitėjų pinigus ir išvartė jų stalus; liepė išsinešdinti balandžių pardavėjams, tardamas: „Nedarykite mano Tėvo namų prekybos namais”.

Jėzus poelgis išaukė žmonėse nustebimą, o sinedristuose pyktį. Vyriausias kunigas, sužinojęs apie įvykį, tuojau pasiuntė kai kuriuos iš kunigų, kurie, atvykę klausė

Mokytoją, kokia teise jis drįsta daryti tvarką šventykloje. Ši teisė priklausė tik vyriausiems kunigams. Jis taigi statosi esąs virš kunigų. Bet jeigu taip, tai turėtų patvirtinti šitai koku nors antgamtniu ženkle. Prašomas ženklo, Jėzus atsakė: „Sugriaukite šitą šventyklą, ir aš ją atstatysiu per tris dienas“. Girdėdami tokį atsakymą tautos vadai palaikė tai pasityčiojimu iš jų ir šventyklos įžeidimu. Šis faktas vėliau buvo primintas kaip kaltinimas Jėzui teisme pas Kaifą (Mt 26,61). Tikrumoje Jėzus šiuo pasakymu prisipažino ir prisistatė esąs Dievo Siųstasis ir turįs galią didesnę, negu vyriausieji kunigai, rūpintis Dievo namų šventumu. Kitaip tariant, Jėzus prisistatė esąs Mesijas. Jis bus nužudytas, bet trečią dieną, kaip pranašų buvo išpranašauta, prisikelsias iš numirusiųjų, ir ant senosios Seno Testamento šventyklos pamatų pastatysias naują savo Naujo Testamento Bažnyčią. Bet net ir apaštalai šią Mokytojo atsakymo prasmę pilnai suprato tik, kai Jėzus prisikėlė iš numirusiųjų Velykų rytą.

II

Evangelijos skaitinys apie prekyautojų išvarymą iš šventyklos teikia pamokančių minčių, į kurias pravartu iš arčiau pažvelgti, nuodugniau pasvarstyti.

1. Pirmoje eilėje evangelijos pasakojimas paduoda tikrai neįprastą Jėzaus paveikslą. Įkvėptieji Naujo Testamento rašytojai paprastai pristato Jėzų mielą (Mt 11,29), užjaučiantį, pagalbą teikiantį (Jo 8,10; Lk 7,47; Mt 15,12), verkiantį prie Lozorius kapo (Jo 11,35), pilną meilės iki susijaudinimo Jeruzalei (Mt 23,37), apaštalams, net savo žudikams (Lk 23,34). Gi šis evangelijos pasakojimas pristato Jėzų pasipiktinusi, griežtą, net su rimbu rankoje. Kai kam šis Jėzaus paveikslas atrodys nepriimtinas, atstumiantis, bet jis yra realus; jis papildo Jėzaus

tikrąją asmenybę: parodo ją jos pilnybėje. Jėzus-geras, gailestingas ir maloningas sužavi ir patraukia prie savęs žmogaus širdį. Bet iš kitos pusės Jėzus griežtas, reikalaujas ir pabarąs, išganingai įspėja, kad apsaugotų nuo klaidų ir paskatintų atsižadėti žemiškų gėrybių ir siekti verčiau dangiškų vertybių. Vadinas, ir rodydamasis griežtas, Jėzus yra geras, nes visa tai daro iš meilės.

2. Sinedristai reikalavo iš Jėzaus antgamtinio ženkle, kad tikėtų, jog jis tikrai yra Dievo Siųstasis. Jėzus jau buvo padaręs visą eilę antgamtinių ženklų. Jų sinedristai nebuvo verti. Todėl Išganytojas, užuot daręs kokį nors stebuklą, pasakė pranašystę apie savo mirtį ir prisikėlimą iš numirusiųjų. Tai buvo daugiau negu antgamtinis ženklas. Juk jei jis prisikels iš numirusiųjų, tai yra aiškus įrodymas, kad yra Mesijas ir Dievo Sūnus. Žydai tačiau nesuvokė tikrosios Kristaus atsakymo prasmės. Priešingai, ši apreišianti ir įspėjanti atsakymą panaudojo apkaltinimui ir pasmerkimui, neva juo jis ižeidęs šventyklą.

Tautos vadai ir visas Izraelis laukė galingo, karingo ir išlaisvinančio Mesijo iš politinės priespaudos. Kenčiantis Mesijas jiems buvo svetimas, nepriimtinas, nežiūrint, kad pranašai apie tokį Išganytoją buvo pranašavę (Iz 49, 1-50,3). Mesijas, kokį Jėzus save pristatė, žydams nebuvo priimtinas. Net ir apaštalai tik po įvykių, t.y. po Jėzaus prisikėlimo iš numirusiųjų, suprato tikrą pranašysčių prasmę apie kenčiantį Mesiją; tik tada jie suprato, kad jos išsipildė Kristuje.

Atmesdami Jėzų, žydai pasmerkė save ir savo tautą. Tito legijonai 70 metais užėmė Jeruzalę, sunaikino šventyklą ir ištrėmė bei išsklaidė po pasaulį didesnę dalį Izraelio tautos vaikų. Tokiu būdu per jų pačių kaltę šventykla tapo sunaikinta ir Seno Testamento kultas galutinai nustojo egzistavęs. Bet ant senosios išganymo

sandoros griuvėsių prisikėles Kristus iškildino savo Naujo Testamento Bažnyčią, kurios pragaro galybės nepajėgs nugalėti, ir kurioje jis, nors nematomas, bet realiai viešpataus per amžius (Lk 1,33). Deja, pagal Simeono prenašystę, Jėzus, nors ir laimėtojas, yra ženklas, kuriam buvo, yra ir bus prieštaraujama (Lk 2,34).

Ne tik žydams, o ir krikščionims Jėzus daugelių atveju yra ženklas, kuriam prieštaraujama, ir jis yra daugelio, tiesa, prisikėlimui, bet ir nupuolimui. Žydai anuomet laukė Mesijo, kuris užtikrintų tautai žemišką viešpatavimą. Nūdien gi nemaža krikščionių laukia taipgi iš Kristaus ne tiek dangiškų malonių, kiek žemiškų gėrybių: laukia, kad jis užtikrintų žemišką gerbūvį, aprūpintų kūną, o sielą paveda Dievo gailestingumui, tartum jos išganymas būtų savaime užtikrintas. Tai pavojinga klaida. Tai klaidingas Kristaus supratimas bei prisistatymas. Kristus atėjo ne žemišką, o dievišką karalystę įsteigti, kuri yra, tiesa, žemėje, bet nėra iš šio pasaulio (Jo 18,35). Jėzus primygtinai išpėjo, jog ne vien duona yra gyvas žmogus, bet visų pirma kiekvienu žodžiu išeinančiu iš Dievo burnos (Mt 4,4). Jis įsakė visų pirma rūpintis Dievo karalyste, o žemiškais reikalais bei rūpesčiais pilnai pasitikėti Dievo Apvaizda (Mt 6,33). Jis priminė, jog žmogui nieko nepadėtų, jei jis ir visą pasaulį pelnytų, bet savo sielą pražudytų (Mk 8,36). Jis kvietė eiti kryžiaus keliu, nes tai tikrasis kelias, kuris veda į išganymą (Lk 9,23). Jėzus, tiesa, bendravo su nusidėjėliais, bet dėl to, kad siekė jiems padėti išsilaisvinti iš nuodėmių (Mk 2,17). Jis darė gera, vykdė stebuklus, bet tuo siekė visų pirma įtikinti, jog yra Išganytojas, ir rūpinasi laimėti dangui sielas (Mt 9,2). Jis įsakė tarpsavę meilę, bet nurodė, jog ji turi plaukti iš meilės Dievui ir dėl Dievo, nes Dievas yra tikroji meilė, ir jį virš visko reikia mylėti (Mk 12,30). Jėzus pasakė tačiau daug aištrių priekaištų fariziejams (Mt 3,7; 23,33). Jis

pabarė net apaštalus (Mt 16,23). Jeruzalės šventykloje jis paėmė net rimbą į rankas, kad išvartytų prekiautojus, nes to reikalavo Dievo namų šventumas (Jo 2,15).

3. Jėzus išvarė prekiautojus iš šventyklos, nes tai buvo Dievo namai, o ne kokios piktadarių landynė. Dievo namai yra, turėtų būti, kiekvieno mūsų sieloje. „Ar jūs nežinote, — rašo šv. Paulius, — kad jūsų sanariai yra jumyse esančios šv. Dvasios šventovė? Ją turite iš Dievo, ir nebeesate savęs pačių. Nes esate pirkti brangia kaina. Nešiokite tad ir garbinkite Dievą savo kūne” (1Kor 6,19s). Mumyse yra šv. Dvasios šventovė. Į ją atsilanko Kristus. Ką jis joje randa? Ar, atėjęs, ją randa išpuoštą ir ja džiaugiasi? O gal ją randa, it būtų piktadarių landynė, todėl imasi rimbo, kad pašalintų pikta ir gražintų deramą šventumą? Atsakykime į šiuos klausimus kiekvienas pagal sąžinę. Neslėpkime nieko, nes Jėzus visa žino, ir nuo jo negalima nieko paslėpti. Jei yra netvarkos, jei mūsų sielose yra pasaulio triukšmo ir prekiautojų suktumo, darykime atgailą: patys išvalykime šventyklą, kad atėjęs Jėzus rastų joje sau tinkamą buveinę ir pasilikėtų pas mus kaip mūsų Viešpats ir Vadovas.

* * *

Kai Indoneziją valdė olandai, ten gydytojo pareigas ėjo vienas jaunas daktaras. Buvo gabus, bet silpnos valios vyras. Turėjo gerų norų, bet stokojo valios gerus norus paversti gražiu gyvenimu. Juoba, kad buvo praradęs tikėjimą. Alkoholis tapo būtinybe. Nesivaldymas, aistros — kasdienybė. Visa tai smugdė jį iki nužmoginimo, iki beviltiškumo. Kartą pasiklydo džiunglėse. Ilgai klaidžiojo. Mirtinai išvargo. Pasiekęs vandens šaltinį, sukniubo atsigerti. Vanduo buvo skaidrus. Žvelgdamas į tyrą, skaidrų vandenį, išvydo jame it veidrodyje savo veidą. Žvelgė ir

išsigando. „Viešpatie, — sušuko, — nejaugi tai aš!? Į ką aš tapau panašus? Atrodau kaip baidyklė!”

Išvydęs save taip fiziškai suniekintą skaidraus vandens atspindyje, anas daktaras atrado dar savyje jėgos gelbėtis. Išsigelbėjo. Atsigavo ne tik kūnu, bet ir dvasia. Tapo geras žmogus ir giliai tikis krikščionis. Kaip gydytojas padarė daug gero vietiniams gyventojams, ypač tiems, kurie radosi primityviose gyvenimo sąlygose.

Ano daktaro pavyzdys, apart istorinės, turi gilią dvasinę prasmę, būtent, kviečia žvelgti į save iki sielos gelmių: išvysti sielos paveikslą, kaip jis atsispindi Dievo teikiamo gyvojo vandens skaidrume. Pamatykime, kokie tikrai esame Dievo akyse. Neabejotinai pastebėsime gero ir pikto. Ryžkimės visomis išgalėmis pašalinti pikta ir puoselėti gera. Tik nusivalius nuo nuodėmių ir pasipuošus gerais darbais, tapsime Dievui priimtini. Ir jis prabils į mus pranašo žodžiais: „Ateikite tad pas mane ir kalbėsime!.. Jei jūsų nuodėmės būtų kaip skarlatas, išbaltės it sniegas; jei raudonuotų kaip purpuras, pasidarys baltos it vilna. Jei pasiryšite, klausyti, būsite pasotinti ir žemiškomis gėrybėmis” (Iz 1,18s).

Rūpinkimės ir darykime visa, kad Jėzus, atėjęs, rastų mūsų sielos šventyklą tyrą ir šventą, kaip dera, kad būtų tikri Dievo namai.

KETVIRTAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

Jėzus — mūsų išganymas

Jo 3, 14-24

I

Jėzus apsireiškė savo viešo gyvenimo eigoje kaip Mokytojas, bet taip pat, ir visų pirma, kaip Atpirkėjas ir amžinojo gyvenimo Teikėjas. Visa tai jis turėjo įvykdyti kančia bei mirtimi ant kryžiaus ir prisikėlimu Velykų rytą. Mozė Sinai dykumoje, kai tauta nusikalto ir buvo ištikta mirtingo pavojaus nuo nuodingų žalčių, Dievo įsakymu nuliedino varinį žaltį ir pakabino ant stulpo. Kas iš įkastųjų pažvelgdavo į šį varinį žaltį, išsigelbėdavo nuo mirties: stebuklingai pagydavo (Sk 21,8). Anas varinis žaltys tyruose pakabintas ant medžio buvo simbolis Kristaus Nukryžiuotojo. Mat, kas žvelgia į Kristų Nukryžiuotąjį ir į jį tiki, tas įeina į atpirktųjų bendriją ir turi galimybę užsitikrinti išganymą.

Pokalbyje su Nikodemu Jėzus atskleidė išganymo paslaptį. Jis pareiškė, kad nuodėmingas žmogus, norėdamas užsitikrinti amžiną gyvenimą danguje, privalo mirti

nuodėmei ir iš naujo atgimti per malonę, tapdamas nauju žmogumi, kuris, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „yra sutvertas pagal Dievą teisme ir tikram šventume“ (Ef 4,24). Atgimti ir tapti nauju žmogumi-Dievo vaiku-įgalina mus Kristus. Savo mirtimi ant kryžiaus ir prisikėlimu Kristus nugalėjo nuodėmę ir laimėjo bei užtikrino malonės gyvenimą, tampant nauju Dievo žmogumi. „Dievas, — rašo šv. Paulius, — parodė mums savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus, kai mes tebebuvoime nusidėjėliai. Tad dar labiau dabar, kai esame tapę teisūs jo krauju, būsimė jo išgelbėti nuo rūstybės“ (Rom 5,8s). Privalome mirti nuodėmei ir per Kristų prisikelti malonei. „Mes, — rašo toliau šv. Paulius, — kurie mirėme nuodėmei, kaipgi gyventume toliau joje? Argi nežinote, kad mes visi, kurie per krikštą tampriausiai sujungti su Jėzumi Kristumi, krikštu dalyvaujame jo mirtyje? Taigi krikštu, kuriuo dalyvaujame jo mirtyje, esame drauge su juo palaidoti, kad kaip Jėzus kėlėsi iš numirusiųjų Tėvo garbinga galia, taip ir mes gyventume naują gyvenimą!.. Juk žinome, jog senasis mūsų „aš“ buvo nukryžiuotas su juo, idant būtų sunaikintas nuodėmės kūnas, ir kad mes nebevergautume toliau nuodėmei... Bet jei mirėme su Kristumi, tai tikime, kad su Kristumi drauge būsimė ir gyvi“... (Rom 6, 2-11).

II

1. Jėzuje Kristuje, kaip pabrėžia šv. Paulius, „mes turime atpirkimą jo krauju, nuodėmių atleidimą per jo malonės gausumą... Jame esame tapę Dievo nuosavybė... Jame dangiškasis Tėvas palaimino mus visokeriopa palaima danguje, kad būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje per meilę“ (Ef 1, 3-14). Vadinasi, ne išorinės reformos, ne techninė pažanga, ne žemiškas gerbūvis, ne žmogiška išmintis, ne įstatymų panaikinimas grąžins nuodėmingo

žmogaus sąžinėn ramybę, išlaisvindamas jį iš baimės ir netikrumo, o Kristus, tik Kristus. Nes tik Kristus gali atleisti nuodėmes ir suteikti tikrą ramybę; tik jis gali duoti vertybių, kurios nenyksta, kurios teikia pilnutinį džiaugsmą. Be Kristaus nėra išganymo, nėra tikro bei pastovaus džiaugsmo, nėra tikros laimės. Šv. Petras, kalbėdamas į žydų minią, sakė: „Tautos vadai ir seniūnai, jei mes šiandien esame kvočiami dėl padarytos geradarystės ligoniui, kaip jis tapo pagydytas, tai tebūnie jums visiems žinoma ir visai Izraelio tautai, kad Jėzaus Kristaus Nazaretiečio vardu, kurį jūs nukryžiaavote, bet kurį Dievas prikėlė iš numirusiųjų: taip, šiuo vardu šitas stovi jūsų akivaizdoje sveikas... Ir nė viename kitame nėra išgelbėjimo, nes nėra po dangumi kito žmonėms duoto vardo, per kurį turėtume būti išgelbėti” (ApD 4, 8-12). Štai kodėl evangelistas, atpasakodamas Kristaus mokymą, teigia, jog kas tiki į Jėzų, tas neteisiamas, o kas netiki, tas jau nuteistas, nes netiki į vardą Viengimio Dievo Sūnaus” (Jo 3,18). Tas pats Apaštalas savo pirmame laiške įsakmiai teigia: „Dievas mums suteikė amžinąjį gyvenimą, ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje. Kas turi Sūną, turi gyvenimą; kas neturi Dievo Sūnaus, tas neturi gyvenimo” (1Jo 5,11s).

Kokią tad prasmę gali turėti dialogai ir kalbos, kai visa sukasi apie žmogų, o ne apie Kristų? Kodėl turėtume sielotis žemiška žmogaus gyvenimo padėtimi, kai žinome, kad žemėje žmogus niekad nepasieks pilno pasitenkinimo; ir kad žemės rūpesčiai dažnai nukreipia žmogų nuo Kristaus ir pastato pavojun amžinai pražūti. Štai kodėl reikia žvelgti visų pirma į dangų, o ne į žemę; į Kristų Nukryžiuotąjį, o ne į žmogų, nes tik Nukryžiuotasis laiduoja dangaus laimę.

2. Jėzuje yra mūsų išganymas. Į jį privalome tikėti. Jo paskelbtą Evangeliją turime priimti ir vykdyti (Jo 3, 16.23). Tikėti į Kristų ir vykdyti Evangeliją yra mūsų įnašas į

išganymo vyksmą. Tiesa, išganyką laiduoja Kristus, bet mes išganymo turime norėti ir siekti, jungiantis tikėjimu ir malone su Kristumi. Be mūsų bendradarbiavimo Jėzus negali mūsų išganyti. Esame sutverti su laisve apsispręsti bei nuspręsti savo likimą. Žinomas yra šv. Augustino pasakymas: „Sutvėrei mane, Dieve, be manęs, bet išganyti mane be manęs negali!“ Išganytojas stovi prie mūsų sielos durų: beldžiasi į jas! (Ap 3,20). Bet mes jas turime atidaryti ir jį įsileisti. Jėzus ateina pas mus su dangiškų malonių dovanomis, bet mes jas iš jo rankų turime pasiimti ir jomis privalomai pasinaudoti.

Siėkiant dangaus, visų pirma reikia mirti žemei, mirti nuodėmei. Prie šio kviečia mus Viešpats per pranašą, sakydamas: „Nusiplaukite ir nusivalykite, pašalinkite pikta iš mano akivaizdos, liaukitės pikta darę. Mokykitės daryti gera. Vykdykite teisingumą... Tada ateikite ir kalbėsime. Jei jūsų nuodėmės būtų it skarlatas, taps baltos it sniegas; jei būtų raudonos it purpuras, pasidarys baltos it vilna” (Iz 1,16ss).

Jėzus ragino daryti atgailą, išsilaisvinti iš nuodėmių, kad taip užsitikrintume išganyką. „Darykite atgailą, — sakė Išganytojas, — nes dangaus karalystė arti” (Mt 4,17). „Dievo karalystė prisiartino. Darykite atgailą ir tikėkite Evangelijai” (Mk 1,15). „Jei atgailos nedarysite, visi pražūsite” (Lk 13,5). Sekdami Mokytojo pavyzdžiu, prie atgailos kvietė apaštalai. Šv. Petras kalbėjo į minią Jeruzalėje ir sakė: „Todėl darykite atgailą ir atsiverskite, kad jūsų nuodėmės būtų išdildytos” (ApD 3,19). Prie atgailos kvietė ir kviečia Bažnyčia. Specialiai atgailai Bažnyčia skiria Gavėnios laikotarpį.

Atgaila bei apsimarinimais turime mirti nuodėmei su mirštančiu Kristumi ant kryžiaus. O jei mirštame su Kristumi nuodėmei, tai su juo esame prikeliamei Dievo vaikų gyvenimui per malonę. Šv. Paulius rašo: „Bet

Dievas, būdamas turtingas gailestingumu, iš savo didelės meilės, kuria mus numylėjo: jis mus, mirusius nuodėme, prikėlė gyventi su Kristumi” (Ef 2,4s). Dievas mus atgaivina iš nuodėmės mirties, bet mes, atgaivinti, privalome apsivilkti nauju žmogumi ir gyventi nauju gyvenimu, „būdami šventi ir nesutepti per meilę” (Ef 1,4). Prie šio ragina šv. Paulius: „Apsivilkite, — rašo Apaštalas, — nauju žmogumi, kuris yra sutvertas pagal Dievą teisingume ir tikram šventume” (Ef 4,24). Privalome apsivilkti nauju žmogumi, vykdydami Evangelijos tiesą. O Evangelijos tiesa veda į Dievo šviesą, kuri šviečia kelią nuo žemės į dangų ir apšviečia laimės ir garbės šviesa dangiškoje Jeruzalėje (Ap 22,5).

III

Riedėjo traukinys per plačiuosius Š. Amerikos plotus iš New Yorko į Los Angeles. Vienam tuščiam prekiniam vagone sėdėjo du slapti keleiviai: jaunuolis ir jaunuolė. Mergaitė vyko ieškoti tėvo. Jo ji nepažinojo, bet iš nesenai mirusios motinos buvo girdėjusi, jog jis gyvenęs Kalifornijoje. Jaunuolis gi buvo benamis. Keliavo ieškodamas nuotykių. Ji — gyva, pilna svajų. Jis — liūdnas ir apaštiškas. Jos švelnus žvilgsnis kartas nuo karto krypo į bendrakeleivio jauną, bet išvargusį veidą. Jis juto mergaitės žvilgsnį, ir tai jį erzino. Ilgainiui tačiau užsimezgė kalba.

— Ko žiūri į mane? — prabilo jis. — Žvelk pro langą. Stebėk gamtos vaizdus!

— Man rodos, — atsiliepė ji, — kad tu daug ką savyje slepi. Tikriausiai turi kokių sunkių išgyvenimų. Man gaila tavęs.

— Žiūrėk savęs. Palik mane ramybėje, — atšovė jis.

— Nepyk. Man rūpi, kodėl tu toks liūdnas, — teisinosi ji.

— A, nori žinoti, kas aš esu. Tai va kas aš esu! Gimiau nenorėtas, augau nemylėtas, gyvenu bastūnas. Ši yra mano istorija. Dabar žinosi su kuo keliauji, — su nenuslepiamu kartum pareiškė jis.

Mergaitė kurį laiką tylėjo. Paskui drąsiai tarė:

— Gyvenimas nėra toks, kokį tu vaizduojiesi. Yra gerų žmonių. Yra mylinčių širdžių. Meilė kiekvienam yra prieinama, jei jis jos negesina savyje, ir jei jos ieško kituose.

Šis anų dviejų jaunuolių dialogas yra gyvenimo realybė. Jis atskleidžia dvi žmogaus gyvenimo puses. Yra, kurie tariasi turį būti bastūnai ir eiti užmerktomis akimis į nežinią, į pražūtį. Daugiau tačiau yra tų, kurie nenustoja vilties, kokiuose besirastų sunkumuose, ir deda pastangų pakilti iš purvų, nugalėti kliūtis ir išeiti į naują gyvenimą. Pats Jėzus išpėjo dėl pasitaikančio dvilypumo žmonių laikysenoje. Jis sakė: „Teismas yra šitas: šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą, negu šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Nes kiekvienas, kuris daro blogą, nekenčia šviesos, kad jo darbai neišaiškėtų; o kas vykdo tiesą, tas eina į šviesą, kad pasirodytų, jog jo darbai yra įvykdyti Dievuje” (Jo 3,19ss).

* * *

Reikia rinktis Dievo šviesą, kad neklystamai galėtume eiti išganymo keliu. Šis kelias yra sunkus, bet tikras. Juo eidami, nebūsime vieni. Mus lydės Kristus. Jis mums padės, kai pavargsime. Tai jis užtikrino, sakydamas: „Ateikite pas mane visi, kurie esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, o rasite savo sieloms atgaivą. Nes mano jungas yra malonus ir mano našta lengva” (Mt 11,28ss). Eidami

gyvenimo keliu su Kristumi, nepaklysimė ir nepailsimė:
užtikrinti pasieksimė dangiškąjį Taborą, kur gera būti.
Prašykimė tad Jėzų, kad jis būtų ir visada pasiliktų su
mumis. Kartokimė su Emaus mokiniiais: „Pasilik su
mumis, Viešpatie, nes jau pavakarys ir diena jau baigiasi”
(Lk 24,29).

KETVIRTAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

„Dievas nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį,
kad pasaulį teistų, bet kad pasaulis per jį
būtų išgelbėtas”

(Jon 3, 13-17)

I

Jėzus kalbasi su sinedriumo nariu Nikodemu. Šis tiki, kad Nazareto Mokytojas yra Dievo siųstas. Bet jis netiki, kad jis būtų tikras Dievas tapęs žmogumi. Jis nesuvokia Jėzaus mokslo apie išganymą. Jam neaišku, kaip ir kodėl žmogus turėtų atgimti, kad pasiektų išganymą, kaip tai teigė Išganytojas (Jon 3,5). Jis norėjo arčiau pažinti Mokytoją, norėjo jį sekti, bet bijojo viešai pasirodyti esąs Jėzaus sekėjas. Jėzus į Nikodemo pastabas atsakė, nurodydamas, kad Dievas veikia nesuvokiamai, bet realiai. Reikia į jį tikėti bei juo pasitikėti, nors jo veikimo į pasaulį ir į mus nesuvokiame. Jėzus taip pasisako esąs iš dangaus nužengęs ir įsikūnijęs Dievas. Todėl reikia į jį tikėti, priimti visa, ką sako, ir vykdyti, ko reikalauja.

Tęsdamas savo pokalbį su Nikodemu, Jėzus atskleidžia

išganymo paslaptį. Dangiškasis Tėvas iš begalinės savo meilės nusprendė gelbėti nusikaltusią žmonių giminę. Dievas yra gailestingas, bet ir teisingas. Dievo teisingumas reikalauja, kad už nuodėmes būtų atsilyginta. Gi nuodėmė yra begalinė blogybė, nes ja įžeidžiama begalinis Dievo gerumas. Taigi ir atsisteisimas už nuodėmes turi turėti begalinę vertę. Bet begalinę vertę atsisteisimui galėjo duoti tik pats Dievas. Štai kodėl dangiškasis Tėvas atsiuntė savo Viengimį Sūnų, kad jis, būdamas Dievas, savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus atpirktų žmoniją, atlygindamas už nuodėmes ir įgalindamas žmones tapti Dievo įsūniais ir jo dangiškų turtų paveldėtojais.

Paaukodamas savo Viengimį Sūnų dangiškasis Tėvas įvykdė tai, ko buvo reikalavęs iš Abraomo, kad jis paaukotų savo viengimį sūnų Izaoką. Bet Abraomą Dievas tik bandė (Prad 22, 2-6), o savo Sūnų tikrai paaukojo.

Jėzus dar priminė Nikodemui istorinį įvykį, kai tauta radosi Sinai dykumoje. Beklaidžiojant tyruose, izraelitai atsirado vietovėje, kur buvo nuodingų žaltčių. Tautai šaukiantis pagalbos, nes daugelis nuo įkandimų mirė, Dievas liepė Mozei nulydinti varinį žaltį ir jį pakabinti ant medžio. Kiekvienas įkastas turėdavęs pažvelgti į varinį žaltį, o, pažvelgus, stebuklingai pasveikdavęs (Iš 4, 1-9; Mt 16,1; 1Kor 1,22). Jėzus davė suprasti, kad anas varinis žaltys pakabintas ant medžio simbolizavo jį — Išganytoją, kuris turėsiąs būti pakabintas ant kryžiaus medžio. Kaip anas varinis žaltys išgelbėjo nuostabiu būdu nuo mirties nuodingų žaltčių įkastus izraelitus, taip jis bus pakeltas ant kryžiaus medžio, kad savo mirtimi išgelbėtų žmones nuo dvasinės mirties, kurią neša nuodėmė. Kaip per žaltį — gundytoją atėjo mirtis į pasaulį (Prad 3, 1-14), taip per Kristų — Nukryžiuotąjį ateina išganymas, atgimstant per malonę naujam — Dievo vaikų gyvenimui.

Po šio Jėzaus pokalbio su Nikodemu atpasakojimo

evangelistas priduria, pabrėždamas, kad Dievas visa padarė iš begalinės savo meilės žmogui. Jis atsiuntė savo Sūnų į pasaulį, ne kad teistų ir pasmerktų nuodėmingą žmoniją, bet kad ją išgelbėtų, paaukodamas savo Viengimį Sūnų. Evangelistas dar priduria, kad žmonės iš savo pusės privalo tikėti į Kristų: tikėti, kad jis tikrai yra Viengimis Tėvo Sūnus. Kas tiki į Kristų, tas užsitikrina sau išganyką, o kas netiki, tas pats save pasmerkia, nes atstumia Tą, kuris neša išganyką.

II

Turiningas evangelijos tekstas leidžia mums pasidaryti keletą praktiškų bei gyvenimiškų išvadų.

1. Dievas nori ir daro visa, kad išgelbėtų nusidėjėlių žmogų. Jo meilė žmogui taip didelė, kad nepagailejo savo Viengimio Sūnaus: jį atsiuntė į pasaulį kentėti ir mirti ant kryžiaus dėl nusidėjusios žmonijos išganymo. Žinant šitai, ar galėtume abejoti dėl mūsų išganymo, jei siekiame būti išganyti ir pilnai pasivedam Dievui? Visa priklauso tik nuo mūsų.

2. Dievas daro visa, kad išgelbėtų mus, nes mus myli, o mus myli, nes turime nemirtingą sielą, kuri priklauso dangui. Savo meilę Dievas įrodo kryžiaus auka. Dangiškas Tėvas, mylėdamas mus ir siekdamas mus išganyti, paaukoko žemės nedaliai ir mirčiai ant kryžiaus Viengimį savo Sūnų. O ir Sūnus, vykdydamas Tėvo valią, noriai priėmė kančios auką. Jis — Gerasis Ganytojas — noriai atidavė savo gyvybę už savo avis (Jon 10,13). Tuo parodė aukščiausią meilę, kokią tik žemės žmogus gali turėti. Pats Jėzus šitai pabrėžė, sakydamas: „Niekas neturi didesnės meilės, už tą, kuris duoda savo gyvybę už savo prietelius. Jūs esate mano prieteliai, jei darote, ką įsakau” (Jon 15,13s).

Į Dievo meilę privalome atsakyti savo meile, nes meilė gali būti atlyginama tik meile. Turime tačiau atsiminti, kad meilė yra įrodoma tik auka. Mylėti Dievą, reiškia priimti ir vykdyti Dievo valią, nežiūrint kiek tai kainuotų. Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Kas priima mano įsakymus ir juos laiko, tas mane myli; o kas mane myli, tas bus mano Tėvo mylimas, ir aš jį mylėsiu ir jam apsireikšiu” (Jon 14,21).

3. Žmonijos atpirkimas vyksta per kryžiaus auką. Mes esame pašaukti atpirkimo aukoje aktyviai dalyvauti. Kristus prisiėmė kryžiaus auką, bet jis kviečia ir mus, siekiant išganymo, eiti paskui jį kryžiaus keliu. „Jei kas nori paskui mane eiti, — sakė Išganytojas, — teima savo kryžių ir teseka mane. Mat, kas nori išgelbėti savo gyvybę, ją praras, o kas prarastų savo gyvybę dėl manęs ir Evangelijos, ją atras” (Mt 16,24s). Štai kodėl ne bėgti turėtume nuo kančių, kaip tai dažnai atsitinka, o veikiau noriai ir su džiaugsmu kiekvieną auką dėl Dievo turime priimti, nes išganymas pasiekiamas tik per kryžių.

4. Jėzus nužengė iš dangaus ne kad teistų ir smerktų nusikaltusią žmoniją, bet kad ją atpirktų ir išglebėtų. Įvykdydamas atpirkimą, Išganytojas įgalino žmogų grįžti pas Dievą, būti jam išūniu ir dangiškos tėvonystės paveldėtoju. Bet turime taipgi atsiminti, kad jis pasirodys pasaulyje ir antrą kartą. Tada jis ateis kaip Teisėjas ir Viešpats. Teisiuosius pakvies į amžiną džiaugsmą, o piktuosius, t.y. tuos, kurie nenorėjo pasinaudoti išganymo malonėmis, pasiųs į amžinas bausmes pragare (Mt 25, 23-44).

* * *

Sintetizuojant, kas yra pasakyta, galime drąsiai teigti, kad išganymas yra mūsų rankose. Jį galime pasiekti,

tikėdami į Kristų ir jį sekdami kryžiaus keliu. Tai galime ir privalome vykdyti. Nėra kito kelio. Arba su Kristumi, arba prieš jį; arba dangus, arba pragaras. Aišku, turime rinktis dangų. Visada turėkime prieš akis Kristaus išpėjimą: „Juk ką padėtų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų? Arba ką žmogus galėtų duoti už savo sielą? Nes Žmogaus Sūnus ateis su savo angelais Tėvo garbėje, ir tuomet atlygins kiekvienam pagal jo darbus” (Mt 16,26s).

PENKTAS SEKMADIENIS GAVĖNIOJE „B”

Kviečių grūdas, kritęs į dirvą, miršta
ir neša vaisių

Jo 12, 20-33

I

Šventėms žydai atvykdavo į Jeruzalę ir iš diasporos, t.y. iš pagoniškų kraštų, kur jie pastoviai gyvendavo. Su jais atvykdavo ir prozelitų, būtent, pagonių priėmusių žydų tikėjimą. Šieji paprastai būdavo vadinami graikais, nes kalbėjo daugiausiai graikiškai. Prozelitams buvo leidžiama įeiti į pagonims skirtą ir pagonių vardu vadinamą kiemą šventykloje (ApD 2,5ss). Viena proga kai kurie iš šių vadinamų graikų panorėjo susipažinti ir pasikalbėti su Jėzumi. Greičiausiai jie buvo iš šiaurinės Galilėjos, kur gyveno nemaža svetimšalių. Jie kreipėsi į apaštalą Pilypą ir prašė, kad jis juos pristatytų Mokytojui. Pilypas buvo iš Galilėjos Betsaidos. Pilypas pasitarė su apaštalu Andriejumi ir abu nuėję pasakė Jėzui, kad kai kurie iš svetimšalių norėtų su juo pasimatyti.

Žinią, jog ir graikai domisi juo, Mokytojas priėmė su pasitenkinimu. Tai buvo ženklas, kad Evangelijai pradeda atsiverti durys ir į pagonių pasaulį. Vienok išpėjo apaštalus, kad nepasiduotų tuščiam entuziazmui. Tiesa,

jis eina į laimėjimą, bet pergalę jis pasieks tik per kančią ir mirtį. Tai turi įvykti, nes tokia yra Tėvo valia, kaip ją pranašai iš anksto buvo nusakę (Jo 3,14; Mt 8,31; Lk 17,25).

Žmogiškoje plotmėje kančia ir mirtis yra neigiamybė, yra pralaimėjimas, bet Kristui yra teigiamybė, yra laimėjimas. Kristaus mirtis yra lygintina kviečių grūdai pasėtam dirvoje. Grūdas išnyksta dirvoje, bet išnykdamas duoda gyvybę želmui; o želmui išaugina varpas, kurios yra pilnos naujų grūdų. Panašiai ir Kristus, mirdamas ir prisikeldamas iš numirusiųjų, duoda naują Dievo vaikų gimimą žmonėms: tampa dvasinės gyvybės versmė visiems, kurie tiki į jį. Sekdami Jėzų, privalome rinktis aukos gyvenimą, statydami virš visko dvasinę gyvybę ir dėl jos aukodami, jei būtų reikalas, visas žemiškas vertybes.

Jėzus pabrėžė, jog jam nėra lengva prisiimti kančią ir mirtį ant kryžiaus. Visa žmogiška jo prigimtis buvo sukręsta kančios akivaizdoje, taip kad jis ėmė net krauju prakaituoti Getsemani (Lk 22,44). Nuolankiai, tačiau, priėmė Tėvo valią. Tam juk Tėvas jį atsiuntė į šį pasaulį. Kančia ir mirtimi jis turi atpirkti nusidėjusią žmoniją. Laisvai prisiima kančią. Bet prašo Tėvą malonės, kad jo pasiaukojimas atneštų lauktų išganymo vaisių ir teiktų Tėvui garbę. „Tėve, — sakė Jėzus, — pašlovink savo vardą!“ Ir čia pat ataidėjo iš dangaus Tėvo balsas: „Aš jį pašlovinau ir dar pašlovinsiu“. Jėzus pašlovino Tėvą, apsireikšdamas žmonėms kaip Viengimis Sūnus, pilnas malonės ir tiesos. Dar daugiau Tėvą, prisikeldamas iš numirusiųjų ir įgalindamas žmones nugalėti nuodėmę ir mirtį bei užsitikrinti išganymą.

Evangelistas primena, kad balsą iš dangaus girdėjo visi ten buvusieji, bet jie nesuvokė, kas tai būtų, nei suprato, kas buvo pasakyta. Jėzus tad priminė, jog Tėvas prabilo iš dangaus, ne kad jį guostų, o kad liudytų apie jį kaip savo

Sūnų ir Išganytoją, ir kad ten buvusieji įtikėtų į jį. Nes atėjo metas, kad kiekvienas apsispręstų: tikėti į jį, arba jį atmesti. Kurie įtikės, užsitikrins išganyką; kurie neįtikės, pasmerks patys save.

Jėzus laisvai prisiėmė kančią ir mirtį ant kryžiaus, nes šia nelygstamos meilės auka norėjo patraukti prie savęs visus. Šis buvo mylinčios Jėzaus širdies testamentinis troškimas.

II

Sintetiškai atpasakotas evangelijos tekstas duoda eilę minčių, kurias pravartu atidžiau pasvarstyti.

1. „*Norime pamatyti Jėzų!*” — Šiais žodžiais kai kurie iš vadinamųjų graikų prabilo į apaštalą Pilypą. Tiek ir tiek yra žmonių, kurie nepažįsta Kristaus, o norėtų jį pažinti, bet neranda, kas juos pas jį atvestų ir su juo supažindintų. Apaštalavimui dirva yra plati, bet darbininkų maža. O ir tie, kurie yra pašaukti dirbti Dievo vynuogyne, nevisada yra uolūs. Deja, ne visi sielų ganytojai kartoja su Jėzumi: „Mano valgis yra vykdyti Tėvo valią” (Jo 4,34); ne visi gali prisipažinti su Kristumi: „Aš išsaugojau, kuriuos man davei, ir nė vienas jų nepražuvo, kaip tik prapulties sūnus” (Jo 17,12). Ne tik dvasiškija, bet visi, kurie per krikštą yra paženklinti kryžiaus ženkle, yra pašaukti būti vadovais tiems, kurie nori pažinti Jėzų. Deja mums visiems, jei šios pareigos neatliksime, arba, jei būsime tik akli vadai (Lk 6,39).

2. „*Jei kviečio grūdas, kritęs į dirvą, nenumiršta, pasilieka vienas, o jei miršta, atneša daug vaisių*”. — Jėzus pelno ir teikia mums išganymo malones savo kančios ir mirties kaina. Kaip kviečio grūdas, mirdamas dirvoje, iššeldina, išaugina ir subrandina varpose daug naujų grūdų, taip Jėzus savo mirtimi ant kryžiaus ir prisikėlimu įgalina mus dvasiniai atgimti, tapti Dievo vaikais ir

dangiškos tėvonystės paveldėtojais, o amžių pabaigoje užtikrina ir kūnų prisikėlimą. Jėzus tačiau pabrėžė, jog pirmoje eilėje visi privalo rūpintis dvasinės gyvybės išlaikymu ir turtinimu, aukojant visa kita, net ir pačią fizinę gyvybę, jei to reikalautų sielos išganymas. Šitai yra įspėjimas mums visiems.

Fizinis gyvenimas nūdien yra pernelyg vertinamas, tartum būtų pati aukščiausia žmogaus vertybė, kai tuo tarpu sielos reikalai neretai laikomi antraeiliais, arba visai ignoruojami. Reikalaujama fizinio pilno aprūpinimo, žemiško gerbūvio užtikrinimo, o nesijaudinama dėl moralinio bei dvasinio nuosmukio, dėl dvasinių vertybių nepaisymo, jų nuvertinimo, dėl sielų esančių pavojuje amžinai pražūti.

Leonas Tolstojus savo romane „Prisikėlimas“ deda pokalbį susirūpinusio tėvo su palaido gyvenimo sūnumi. Tėvas išpėjo sūnų, sakydamas: „Nikita, brangus mano sūnau, atsimink, jog siela, o ne kūnas lemia žmogaus likimą!”

Atsimintina tačiau, kad sielos vertybės laimimos per kančią ir apsimarinimus. Šitai gi neturi gąsdinti, nes už visa tai laukia gausus atlyginimas danguje. Jėzaus užtikrinimas yra aiškus: „Jei kas ryžtasi man tarnauti, teseka mane; ir, kur aš esu, ten bus ir mano tarnas. Jei kas man tarnaus, — tęsė toliau Jėzus, — tą išaukštins mano Tėvas” (Jo 12,26).

3. „Tėve, pašlovink savo vardą!” — Kančios akivaizdoje Jėzaus fizinė prigimtis buvo sukrėsta. Bet jis kančią noriai prisiėmė, nes žinojo, kad tokia yra Tėvo valia, ir kad taip jis pašlovins Tėvą. Tai sektinas pavyzdys mums visiems. Kai sunkumuose atsiduriame, kai pavojai grąso, kai kenčiame fiziniai ar dvasiniai, reikia atsiminti, jog tai gyvenimo dalis; jog dangiškas Tėvas taip sutvarkė, kad per kančias ir aukas laimėtume sau išganymą, o jam — visatos

Valdovui — teiktume garbę.

Jėzus savo kančia ir mirtimi parodė savo begalinę meilę mums. Šia meile jis tikėjosi visus laimėti sau. Jis tikėjosi, kai į jo meilę žmonės atsakys savo meile: eis prie jo, jungsis su juo meilės ryšiais. Suvokime tad Nykryžiuotojo meilę. Atsakykime į ją savo meile. O kančia bus nebaisi, o prie kryžiaus bus kentėti lengviau.

* * *

Teko matyti filme vaizdą iš realaus žmonių gyvenimo. Jaunas, doras ir pamaldus karininkas sutinka Paryžiuje žymią artistę, svetimos valstybės agentę. Karininkas įsimyli šią pavojingą avantiūristę. Vieno susitikimo eigoje moteris klausia, kokios yra pažiūros jauno karininko į gyvenimą. Pasisako, jog jis laikosi trijų pagrindinių idealų: Dievo, tėvynės ir savigarbos. Prie sienos matosi Dievo Motinos paveikslas ir prie jo votivinė žvakutė. Teiraujasi, kodėl prie paveikslo dega žvakė. Paaiškino, jog paveikslą jam davė motina ir jį prisaikdino prie jo visada laikyti degančią žvakę. Ji klausia toliau, ar jis anuos savo principus laiko aukščiau už ją. Reikalauja ir išreikalauja, kad jis ją ir jos meilę laiktų aukščiau už Dievą ir visus kitus idealus. Reikalauja pagaliau, kad jis užgesytų ir aną, votvinę, prie Dievo Motinos degančią, lemputę. Aistra atsistoja virš visko. Laimi velnias prieš Dievą šioje pasibaisėtinoje scenoje. Po viso, ji vėl uždega žvakutę. Bet visa baigiasi tragiškai jam ir jai. Galutinai, nors ir pakabintas ant kryžiaus, laimi Kristus.

Neleiskime tad, kad mūsų sielose kada nors užgestų meilės žvakutė Kristui ir jo Skausmingajai Motinai, o nepralaimėsime, bet laimėsime žemėje dangaus palaimą, o amžinybėje laimę, kurią Dievas parengė visiems, kurie jį myli.

VERBŲ SEKMADIENIS „B”

Nuo Hosana iki Crucifige

Mk 14, 1-15, 47

I

Paskutinėms savo žemiško gyvenimo Velykoms Jėzus išvygiavo į Jeruzalę kaip Viešpats. Minia entuziastingai jį sveikino kaip Dievo Siųstąjį, kėlė ovacijas. Bet jis atėjo, ne kad imtųsi viešpatauti savo tautai, bet kad tautos vyresniųjų pasmerktas mirtį ant kryžiaus kaip permaldaujamoji Auka už nuodėmingą žmoniją. Jo sostas — kryžius. Jo ginklai — meilė. Jo viešpatavimas — ramybė. Jo triumfas — pergalė prieš nuodėmę ir mirtį, prieš velnią ir pragarą. Taigi Verbų sekmadienio iškilmingas įėjimas į Jeruzalę Jėzui buvo vien blankus įvadas į dvasinį triumfą, kurį jis pasiekė kančia ir mirtimi ant kryžiaus bei prisikėlimu iš numirusiųjų.

Toks turėtų būti kiekvieno krikščionio gyvenimo kelias. Ne žemiška garbė turėtų vilioti, ne jos reikėtų siekti, bet verčiau ryžtis siekti tikros garbės per kovą ir pergalę prieš pikta pasaulyje. Šią pergalę ir garbę galime

pasiekti tik eidami paskui Kristų kryžiaus keliu. O kad šią pergalę tikrai pasiektume, reikia remtis ne savim, ne savomis jėgomis, o Dievo malone; reikia apsišarvoti Dievo ginklais. Gi dieviški šarvai, kaip pabrėžia šv. Paulius, yra: tiesa, šventumas, apaštališkas uolumas, tikėjimas, Evangelija ir malda (Ef 6, 14-18).

Deja, žemės žmogui yra lengviau žvelgti į žemę, negu į dangų; maloniau siekti kūniško pasitenkinimo, negu prisiimti atsižadėjimus bei aukas; žaviau būti pasaulio giriamam bei aukštinamam, negu laukti pomirtinio atpildo iš Dievo. Štai kodėl perėjimas nuo Verbų „Hosana“ į Didžiojo Penktadienio „Crucifige“ nuodėmingam žmogui nėra svetimas. Jeruzaliečiai Verbų sekmadienį šaukė ateinančiam Kristui „Hosana“, o Didįjį Penktadienį teisme pas Pilotą su įniršimu šaukė ir reikalavo — „Nukryžiuok jį!“ Ar jeruzaliečiai buvo blogesni už kitus pasaulio žmones? Gausūs faktai liudija, kaip žmonės yra nepastovūs: kaip lengva jiems nuo „Hosana“ pereiti į „Crucifige“. Kiek kartų kiekvienas mūsų ryžomės, žadėjom, užtikrinom, jog daugiau klaidų nedarysime? O ar ištesėjom?! Kiekvienas mūsų turime prisipažinti su šv. Pauliumi: „Taigi, aš randu įstatymą, kad, kai noriu daryti gera, prie manęs pritampa bloga. Juk kaip vidinis žmogus, aš žaviuosi Dievo įstatymu. Deja, aš jaučiu savo kūno nariuose kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu ir darantį mane belaisviu nuodėmės įstatymo, kuris glūdi mano sąnariuose. Vargšas aš žmogus! Kas išvaduos mane iš šio mirtingo kūno?“ (Rom 7,21ss).

Kiekvienas mūsų jaučiame savyje dvilypumą. Pasi-dalinimas, kontrastai reiškiasi pasaulyje. Puošia žemę didingos katedros, puošnios bažnyčios. Jose laikomos iškilmingos pamaldos. Jas lanko gausybė šventiškai apsitaisiusių žmonių. Bet tuo pačiu metu už gražių katedrų gatvėse ir skersgatviuose tiek ir tiek dvasinio

skurdo ir šūkavimų prieš Dievą ir Bažnyčią. Visur ir visada taigi „Hosana” nėra toli nuo „Crucifige”. Deja pasauliui, kai gatvių šauksmai nustelbia giesmių aidus bažnyčiose. Tada pradeda lietus kraujas. Tada atsiranda griuvėsiai. Tada kilnumą praradęs žmogus ima baisėtis pats savęs. Šio viso esame nelaimingi liudininkai. Kai žmogui dievas yra jo pilvas; kai jis ima didžiutis tuo, kuo turėtų gėdytis; kai kryžius laikoma neprieteliu, o ne išganymu, tada neišvengiamai einama į pražūtį, kaip tai įspėja šv. Paulius (Pilyp 3,18s).

II

Turint šitai prieš akis, reikia ryžtis sekti Kristų, einant kryžiaus keliu, nes tik tai užtikrina išganyką.

Visų pirma privalome atsiminti, jog esame silpni žmonės. Todėl neturime pasitikėti savimi, o šauktis visame Dievo pagalbos, palaikant su juo tamprų ryšį tikėjimu ir malda. Jėzus kreipiasi ir į mus apaštalams pasakytais žodžiais: „Budėkite ir melskitės, kad neįpultumėte į pagundą. Dvasia, tiesa, žvali, bet kūnas silpnas” (Mt 26,41).

O ir pasivedant Dievui, reikia dar saugotis viso, kas galėtų sudaryti progą nusidėti; kas galėtų įvesti į klaidą ir nupuolimą. Jėzus šiuo atžvilgiu davė drastiškų reikalavimų. „Jei tavo ranka, — sakė jis, — ar koja piktina tave, nukirsk ją ir mesk šalin. Nes geriau tau luošam ar raišam įeiti į gyvenimą, negu, turint abi rankas ir abi kojas, būti įmestam į amžiną ugnį...” (Mt 18,8). Jėzus, tiesa, pastebėjo, jog papiktinimai yra neišvengiami. Progu nuodėmingame pasaulyje nusidėti buvo ir bus. Reikia tad būti apdairiems ir budriems, kad išsisaugotume ir išvengtume nupuolimų. Bet privalu taip pat budėti ir daryti visa, idant kitiems neduotume papiktinimo ir

nepastumėtume jų į nuodėmę. Priešingai, yra privalu dėti pastangų saugotis ir saugoti nuo nupuolimų kiekvieną. Jei kiekvienas šio sieksime ir padarysime visa, kas įmanoma, atstumas nuo „Hosana“ ir „Crucifige“ tolės žmonių tarpe; o tuo pačiu silpnės neapykanta ir didės meilė; klestės pasiaukojimas ir nyks savanaudiškumas. Taip kad Dievas negalės skųstis ir priekaištauti, kaip jis skundėsi ir priekaištavo Izraeliui per pranašą: „Ką turėčiau padaryti tau, Efraim, — sakė Viešpats? — Ką turėčiau padaryti tau, Juda? Nes tavo meilė tapo it paryčio rūkai, it ryto rasa, kuri greit išnyksta... Aš noriu tavo meilės, o ne atnašų; tavo tikėjimo, o ne deginamų aukų“ (Oz 6,4.6).

O jei mūsų meilė bus gili ir pastovi; jei mūsų tikėjimas bus gyvas ir veiklus, Viešpats ateis pas mus, kaip užtikrina Dievo vardu pranašas: jis ateis pas mus it lietaus srovė; it pavasario lietus, kuris atgaivina žemę (Oz 6,4). Stenkimės tad atsinaujinti meilėje ir tikėjime, o Viešpats nužengs pas mus it lietaus srovė, ir savo malonėmis gaivins mus, vesdamus sunkiu, bet tikru keliu į išganymą.

DIDYSIS KETVIRTADIENIS

Meilė ir skausmas

Skaitant Evangelijos knygų tekstus apie Paskutinę Vakarienę, krinta į mintį du Jėzaus išgyvenimai aną šventą bei palaimintą vakarą, valgant Velykų avinėlį būtent, meilė ir skausmas.

I

„*Geiste geidžiau valgyti šį Velykų avinėlį drauge su jumis prieš kentėdamas*” (Lk 22,15). — Šiais žodžiais prabilo Mokytojas į apaštalus, prieš pradėdamas vakarienę. Jėzus laukė šios ritualinės Velykų vakarienės, nes ji buvo paskutinė; nes ji turėjo ženklinti pabaigą senosios sandaros ir pradėti naująją; nes jos eigoje turėjo duoti pradžią dieviško Avinėlio aukojimui, įsteigiant Eucharistiją. Jėzus laukė šio momento, nes, duodamas save valgiu ir gėrimu Eucharistijoje, siekė parodyti aukščiausią savo meilę. Evangelistas Jonas, pradėdamas Paskutinės Vakarienės aprašymą, pabrėžia: „Prieš Velykų šventę Jėzus, žinodamas, kad atėjo metas pereiti iš šio pasaulio pas Tėvą, mylėjęs pasaulyje savuosius, juos numylėjo iki galo” (Jon 13,1).

Begalinę savo meilę saviesiems Jėzus parodė, plaudamas apaštalams kojas, kalbėdamas į juos bei duodamas jiems paskutinius paskatinimus, įsteigdamas Eucharistiją.

1. Prieš vakarienę Jėzus ėmėsi plauti apaštalams kojas. Tuo jis neabejotinai parodė jiems tėvišką savo meilę ir davė pavyzdį nuolankumo. Jis kvietė taip pat prie tarpsavės meilės, prie pasiaukojimo ir prie vidinio apsisivalymo bei tyrumo. Taip jie galėjo ir turėjo pasirodyti verti tos meilės, kurią jiems parodė Mokytojas.

2. Jėzaus jautri meilė mokiniams trykšta iš jo kalbų pasakytų vakarienbutyje. Su liūdesiu, bet iš meilės, jis įspėjo išdaviką (Jon 13,18.21; Mk 14,19). Su tėviška meile jis kvietė apaštalus prie nuolankumo (Lk 22,23-27); Jon 13, 12-17). Iš mylinčios širdies jis guodė ir drąsino apaštalus neišvengiamo atsiskyrimo akivaizdoje; juos įspėjo ir mokė; jiems užtikrino antgamtinę pagalbą (Jon 14-16). Meile persunkta ir jaudinanti yra jo malda, kuria jis prašė Tėvą, kad apsaugotų apaštalus nuo pikta pasaulyje; kad juos pašvęstų tiesoje ir išlaikytų vienybėje meilės ryšiu, kuris riša jį ir Tėvą; kad išlaikytų vienybėje ir meilėje visus į jį tikinčiuosius ir laiduotų jiems džiaugsmą ir garbę danguje, padarant visus jo dieviškos garbės dalininkais (Jon 17).

3. Paskutinės Vakarienės eigoje Jėzus pakeitė duoną į savo Kūną ir vyną į savo Kraują. Visa tai davė apaštalams valgyti ir gerti, kad, pamaitindamas juos savimi, susijungtų su jais pačiu intymiausiu būdu, ir tai yra pats aukščiausias meilės pasireiškimas bei įrodymas. Mokytojas, davęs apaštalams valgyti savo kūną ir gerti savo Kraują, suteikė jiems teisę ir galią Eucharistijos stebuklą atkartoti, pakeičiant duoną į jo Kūną ir vyną į jo Kraują, kad taip pasiliktų Eucharistijoje dangiškuoju maistu įtikėjusiems į jį per amžius, kol naujoji sandora bus galutinai įvykdyta paskutinę dieną. Jėzus pasiliko Eucharistijoje, nes nenorėjo savo žemės vaikų palikti

našlaičiais; nes norėjo juos, kaip mylinti motina, maitinti savimi ir įrodyti visiems ir kiekvienam, jog jis tikrai numylėjo ir myli savuosius iki paskutiniųjų.

II

„*Tai pasakęs, Jėzus giliai susijaudino ir liudijo bei tarė: — Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jog vienas iš jūsų išduos mane*” (Jon 13,21). — Šiais žodžiais evangelistas pabrėžia, kad Jėzus skaudžiai išgyveno išdavimo faktą. Juoba, kad tai turėjo įvykdyti vienas iš jo rinktinių mokinių. Bet jis skaudžiai išgyveno visus įvykius, kurie buvo susiję su kančia ir mirtimi. Žinodamas, kad artėja kančios valanda, jis sakė: „Dabar mano siela yra sukrėsta. Ką turėčiau sakyti: Tėve, gelbėk mane iš šios valandos! Bet juk kaip tik tam aš atėjau į šią valandą” (Jon 12,27). O Getsemanyje jis prisipažino: „Mano siela yra nuliūdusi giliausiai, mirtinai” (Mk 14,34).

1. Jėzaus siela buvo nuliūdusi ir kupina skausmo, nes turėjo atsisveikinti tuos, kuriuose mylėjo daugiau, negu tėvas myli savo vaikus. Jis kalbėjo: „Vaikeliai, dar trumpą laiką aš esu su jumis. Ieškosite manęs, ir, kaip esu sakęs žydams, taip dabar ir jums sakau: — Kur aš einu, jūs negalite eiti” (Jon 13,33). „Aš nepaliksiu jūsų našlaičiais; aš ateisiu pas jus” (Jon 14,18). „Jau nebedaug aš kalbėsiu su jumis, nes ateina pasaulio kunigaikštis”. (Jon 14,30). Tai atsisveikinimo žodžiai, kurie plaukė iš mylinčios ir kenčiančios Mokytojo širdies.

2. Mylinčią Jėzaus širdį liūdino ir skaudino žinojimas, kad jį išduos vienas iš rinktinių mokinių. Jis skundėsi ir sakė: „Aš žinau, kuriuos pasirinkau. Bet, kad Raštas išsipildytų: — Tasai, kuris valgo mano duoną, pakėlė prieš mane savo kulnį” (Jon 13,18).

3. Jėzų slėgė ir skaudino žinojimas, kad apaštalai, jį

suėmus, pasimes ir išsisklaidys, o net ir Petras jo išsigins. Išėjus iš vakarienučio, Jėzus kalbėjo ir sakė: „Šianakt jūs visi pasipiktinsite manimi. Nes parašyta: — Ištiksiu piemenį ir išsiblaškęs kaimenės avys” (Mt 26,21). Į šį išpėjimą reagavo Petras. Jis tvirtino: „Jei ir visi tavimi pasipiktintų, aš niekuomet nepasipiktinsiu” (Mt 26,33). Kaip Petras, taip ir kiti mokiniai gynėsi ir sakė, jog, net jei ir mirti turėtų, jie jo neišsiginsią (Mt 26,35). Tuomet Jėzus, kreipdamasis į Petrą, kuris primygtinai teigė, jog jis liks visada ištikimas ir seks Mokytoją, kur jis tik beieitų, nors tai jam kainuotų ir gyvybę, tarė: „Tu sekis mane ir atiduosi savo gyvybę už mane?! Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau tau, gaidys nepragys pirma, negu tu tris kartus manęs išsiginsi” (Jon 13,38).

4. Jėzų ypač slėgė fizinės kančios artumas ir dar labiau sielos išgyvenimo gilumas, turint prieš akis neprietelių piktumą, savos tautos nedėkingumą, savųjų silpnumą ir visų laikų žmonių nuodėmingumą. Jis visa tai dievišku visa žinojimu matė, jautė ir su neišivaizduojamu skausmu išgyveno.

Šį palaimintą vakarą dalinkimės su dievišku Išganyto-
jumi meilės ir skausmo jausmais. Jėzus kalbėjo ir sakė Paskutinės Vakarienos eigoje: „Jūs vadinate mane — Mokytojas ir Viešpats! — Gerai sakote, nes aš esu... Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, tarnas nėra didesnis už poną, nei pasiuntinys yra virš siuntėjo” (Jo 13, 13.16). Vadinasi, mes negalime būti virš Kristaus. Ką jis išgyveno kančios akivaizdoje, turėtume pasisavinti ir išgyventi ir mes.

Privalome pajusti ir išgyventi kryžiaus Aukos kančią, kad galėtume suvokti Jėzaus meilę mums ir atsakyti į ją savo meile. Žinodami, kad Kristus kentėjo ir dėl mūsų asmeniškų kalčių, privalome prisipildyti gailesčiu ir ryžtis atsilyginti atgailos darbais, kad parodytume savo tikrą

dėkingumą ir tobulą meilę.

Jėzui kančią padidino žinojimas, kad vienas iš apaštalų jį išduos. Negalime neliūdėti ir nekentėti ir mes, žinodami, kad ir nūdien yra nemaža tų, kurie išduoda Kristų, ir tai net iš rinktinių tarpo.

Kentėjo ir liūdėjo Jėzus, matydamas mokinių pasimetimą, ir žinodamas net Petro silpnumą, kuris privedė prie išsigynimo Kaifo tarnų akivaizdoje. O ar ir mes kartais nedidine Atpirkėjui kančią savo pasimetimais ir vengimais pasirodyti esą krikščionys? Netrūksta net vadinamų rinktinių tikinčiųjų tarpe, kurie savo santykiuose su Dievu ir Bažnyčia rodosi lyg būtų tikrai pasimetę. Tikrai netrūksta tų, kurie stokoja drąsos rodytis esą krikščionys. Nūdien netrūksta, deja, net dvasiškijos tarpe, kurie bevelija rodytis pasauliečių rūbe, o neretai ir dvasioje. Užmirštama Jėzaus griežtas išpėjimas: „Taigi, kas išpažįsta mane žmonių akivaizdoje, tą ir aš išpažinsiu prieš savo Tėvą, kuris yra danguje. O, jei kas išsigintų manęs žmonių akivaizdoje, to ir aš išsiginsiu prieš savo dangiškąjį Tėvą” (Mt 10,32s).

* * *

Kenčiantis ir mylintis Išganytojas laukia iš mūsų solidarumo kančioje, bet taip pat būti suprastas ir atlygintas už meilę meile. Jėzus pasiaukėjo iš meilės mums, bet laukia iš mūsų, kad savo meilę jam įrodytume mūsų aukomis, ištikimai laikydamiesi Evangelijos, ir vykdydami jo duotą naują tarpsavės meilės įsakymą. „Šitas yra mano įsakymas, — sakė Jėzus, — kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau” (Jo 15,13). „Aš duodu jums naują įsakymą, kad mylėtumėte vienas kitą: kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs mylėtumėtės tarpe savęs. Iš to visi pažins, jog esate mano mokiniai, jei mylėsite vienas kitą” (Jo 13,34s).

Jēzus iš savo begalinės meilės pasiliko mums maistu Eucharistijoje. Taigi iš savo pusės junkimės ir mes su juo siela ir kūnu tikros meilės ryšiais; ir puoselėkime savyje tokią meilę visiems, kad visi pažintų, jog esame tikri Kristaus sekėjai.

DIDYSIS PENKTADIENIS „B” „Dievas mirė!”

I

Mirė! — Kas? Kodėl? Kaip? — Mirė Kristus. Mirė nukryžiuotas. Mirė aukodamasis už žmones. Mirė kad atpirktų nusidėjusią žmoniją, išlaisvindamas iš nuodėmių ir gražindamas teisę į dangiškos tėvonystės paveldėjimą.

Kiekviena žinia apie mirtį yra bauginanti, sukrečianti, teikianti skausmą. Mirė, kurį pažinojau, kuris man buvo artimas. Mirė tas — anas, mirsiu ir aš! Visa tai neišvengiamai jaudina ir liūdina, įspėja ir baugina.

Mirtis, kurią minime Didįjį Penktadienį, jau du tūkstančiai metų aidi per pasaulį, kaip didžioji žmonijos drama. Mirė Dievas. Mirė ant paniekos kryžiaus. Mirė žmonių nužudytas. Juk tai tikrai tragiška žinia, sunkiai suvokiama naujiena. Visa tai negali nepalieti, nesukrėsti žmogaus sąžinės, jei jis ją dar turi!

Kai Jėzus mirė ant kryžiaus, ne tik žmonės, bet ir visa gamta tai pajuto ir šiurpulingai išgyveno. Saulė užtemo. Žemė drebėjo. Gyvūnija buvo siaubo pagauta. Kapai atsivėrė. Mirusieji pasirodė iš kapų. (Mt 27,51ss). Kitaip ir būti negalėjo. Mat, žmogus — kūrinys, nužudė Dievą — Kūrėją. Juk tai daugiau, negu tragiška. Tai didžioji,

nelygstamoji tragedija. Bet ji nesibaigė. Ne, ji tęsiasi ir tęsis iki pasaulio pabaigos. Mat, Nukryžiuotasis yra Dievas. Dievas gi yra virš laiko. Jis yra visada dabartyje. Todėl Kristaus kančia ir mirtis, pasaulio akimis žiūrint, yra istorinis įvykis, bet Dievuje yra nuolatinė dabartis, kol gyvena ant žemės žmogus, Dievo žudikas.

II

1. Jėzus, mirdamas ant kryžiaus, pasiaukėjo už visus visų laikų nusidėjėlius. Todėl Didžiojo Penktadienio tragedija nėra vien istorinė praeitis, o išganymo realybė, kuri įvyko, vyksta ir vyks iki amžių pabaigos. Ant kryžiaus pakeltas, tarp dangaus ir žemės pakibęs, Dievo Sūnus sujungia amžiams dangų su žeme, taip kad nusidėjėlis žemės žmogus tampa įgalintas per Kristaus kryžių pakilti nuo žemės ir kilti prie dangaus.

2. Jėzus mirė ant kryžiaus, aukodamasis už visus žmones. Taip kad jis kentėjo ne tik už ano meto žmonių nuodėmes, bet taip pat už mūsų ir, kurie gyvens po mūsų iki pasaulio pabaigos, nusikaltimus. Nuodėmė yra kaltininkė Didžiojo Penktadienio tragedijos. Baisi ši tragedija. Taigi baisi yra ir nuodėmė. Mirštantis Išganytojas meldė Tėvą, kad atleistų tiems, kurie jį kankino ir žudė. Jis prabilo nuo kryžiaus ir sakė: „Tėve, atleisk jiems, nes nežino, ką daro!“ (Lk 23,34). Kaip sinedristai anuomet, pasmerkdami mirčiai Jėzų, nesuvokė savo nusikaltimo baisybės, taip visų laikų nusidėjėliai nesuvokia pilnai nuodėmės blogybės ir baisybės. Juk nuodėmė pareikalavo Dievo Sūnaus mirties ant kryžiaus! O, kas pajėgs suvokti Dievo meilės gilybę ir tuo pačiu nuodėmės baisybę!

III

Jėzui kenčiant ant kryžiaus, vieni džiaugėsi ir tyčiojosi. Daugumoje tai buvo tautos vadai (Mt 27,41). Kiti žiūrėjo ir stebėjosi. Tai buvo Romos kariai ir kai kurie eiliniai žiūrovai (Mk 14,35). Buvo ir tų, kurie su ašaromis akyse ir su giliu skausmu širdyse žvelgė į kenčiantį ir mirštantį ant kryžiaus Išganytoją. Tai buvo kai kurios Jeruzalės moters, vienas kitas iš Jėzaus artimųjų ir ištikimiausiųjų jo sekėjų. Tarp jų švenčiausioji Motina, kelios jį sekusios moters ir apaštalas Jonas (Lk 22,27; Jo 19,25ss).

Kaip anuomet, taip ir amžių eigoje žmonės įvairiai atsineša į Nukryžiuotąjį.

1. Žinomas vokiečių filosofas F. Nietzsche bandė skelbti Dievo mirtį kaip džiugią naujieną. Savo knygoje „Also sprach Zarathustra. — Taip kalbėjo Zaratuštra“ pasakoja apie kokį tai Zaratuštra, kuris, praleidęs kurį laiką ant aukšto kalno, atsigavęs kūnu ir dvasia, nusileido pagaliau žemyn ir, atėjęs į vieną miestelį, prabilo į prekyvietėje susirinkusius žmones, sakydamas: „O žmonės, klausykitės! Aš pasakysiu jums didelę naujieną. Vyrai ir moters, Dievas mirė. Taip, Dievas mirė!“ Bet šie žodžiai apie tariamą Dievo mirtį, kaip pastebi pats F. Nietzsche, neišaukė laukto susidomėjimo. Matyt, žmonės Zaratuštrą palaikė nesveiko proto žmogumi. Ir vis dėlto anas F. Nietzsche-Zaratuštros šūkis apie Dievo mirtį neišnyko iš aidas tyruose, bet rado atgarsį, kuris yra gyvas ir mūsų dieneose.

2. Netruksta, kurie noriai šaukia su F. Nietzsche: „Dievas mirė!“ Profesoriai iš universitetų katedrų, spaudos žmonės laikraščiuose ir žurnaluose, o net ir vienas kitas, kas nuostabiausia, iš tų, kurie dedasi esą teologai, išdrįsta kalbėti ir rašyti, esą Dievas yra miręs. Bandoma net kalbėti apie tariamą Dievo mirties teologiją. Teigiama, esą Dievas ta prasme laikytinas miręs, kad jis nesąs daugiau

žmogui reikalingas, nes nūdienis žmogus esąs tiek pajėgus, jog galįs apsieiti be Dievo. Su nenuslepiamu pasitenkinimu bandoma skelbti Dievo mirties naujieną. Suprantama kodėl. Mat, sąžinės ramybės neturinčiam, nuodėmėse skęstančiam žmogui, norisi, kad Dievas būtų miręs. Tada jis galėtų jaustis ramus, nebijotų atsakomybės. Tada jis pats galėtų jaustis, it būtų dievas.

F. Dostojevskis romane „Broliai Karamazovai“ teisingai nusako, kokias išvadas žmogus galėtų padaryti, jei Dievo tikrai nebūtų. Jaunesnysis, nepilnai normalus, iš Karamazovų, pasiklausęs vyresniojo brolio Ivano ateistinių kalbų, nužudo tėvą. Mat, jis žinojo, kad Ivanas tėvo neken-tė. Nužudydamas tėvą, jis galvojo padaręs gerą darbą, būtent, pasitarnavęs Ivanui. Bet, kada Ivanas ėmė jį barti, kam įvykdęs tokį nusikaltimą, tada žudikas nustebęs sušuko: „Vadinasi, tu tiki į Dievą, jei laikai tai nusikaltimu! Nes, kai netiki į Dievą, tai viskas žmogui yra leista.“ Šiame glūdi priežastis, kodėl kai kas bando skelbti, esą Dievas yra miręs. Nes, norima, kad žmogui visa būtų leista; kad jis galėtų elgtis, kaip patinka, ir nesijausti atsakingas už savo nedorus veiksmus.

Kalbėti tačiau apie Dievo mirtį yra tik apgaulinga sva-ja. Ir Nietzsche ir Dostojevskio Ivanas, giliau įsimastę, turėjo pripažinti, jog skelbti, neva Dievas būtų miręs, yra tikra apgaulė savęs ir kitų. Tokia prielaida nenuramina sąžinės, neišlaisvina iš pareigos bei atsakomybės jausmo; priešingai, tik pagilina neramumą, padidina netikrumą ir padaro kūniško instinkto vergu.

Kiekvienam blaiviai galvojančiam yra aišku, kad Dievas yra gyvybė savyje, todėl mirtis jo negali paliesti. Kur Dievas, — ten gyvybė; o kur Dievo nėra, — ten mirtis. Ne Dievas miršta, bet miršta tas, kuris atstumia Dievą nuo savęs: miršta dvasiniai, miršta išganymui. Galime kalbėti apie Dievo mirtį nusidėjėlio sieloje. Bet tokiu atveju Dievas

yra priverstas pasitraukti, ir jis lieka gyvas, o siela miršta. Mirus gi Dievui sieloje, žmogus neišsilaisvina iš sąžinės priekaištų; priešingai, juos padidina kartais iki beviltiško. Patį Nietzsche Dievo mirties idėja privedė iki išprotėjimo.

3. Nuo vieno kraštutinumo kelias į kitą kraštutinumą žmonių gyvenime yra atviras ir artimas. Šalia tų, kurie skelbia Dievo mirtį iš neapykantos Kūrėjui ir Viešpačiui, atsiranda kiti, kurie blogio akivaizdoje perdėtai jaudinasi ir šaukia, kad Kristus yra iš naujo kryžiuojamas. Kai šėlo Vietname karas, daug kas priekaištavo Š. Amerikai, teigdami, jog žudanti Kristų. Ar karas Vietname buvo tiek nemoralus, ir ar Amerika buvo tiek kalta, kad ją būtų buvę pagrindo kaltinti, jog žudanti Kristų, vargu ar yra galima pagrįstai teigti. Juoba, kad visi žinome, jog Vietnamo karo laimėtojai ne rojų sukūrė krašte, o verčiau tikrą pragarą, iš kurio, kas gali, bėga ieškodami pakenčiamesnio gyvenimo svetur. Deja, yra kraštų, kur Kristus yra kryžiuojamas. Jis yra kryžiuojamas ten, kur persekiojama Bažnyčia; kur draudžiama vaikams mokyklose melstis, ar mokyti tikėjimo tiesų; kur melas laikoma tiesa; kur prievarta ir žiaurumas laikoma būtinybe, o gerumas silpnybe. Viso šito užtinkama, deja, visame pasaulyje: rytuose ir vakaruose, pietuose ir šiaurėje; civilizuotuose ir mažiau civilizuotuose kraštuose. Daug kur, taigi, Kristus kenčia ir daug kas su juo ir dėl jo kenčia iki kraujo praliejimo. Kaninių Bažnyčios gyvenime niekad netrūko ir netrūksta nei mūsų dienose. Gaila, kad daugelis šito nenori matyti. Jie bevelija paisyti žemiškų, o ne dvasinių reikalų; žmogaus, o ne Dievo.

4. Daugelyje širdžių Kristus yra miręs. Bet jis, būdamas Dievas, nors ir nužudytas, yra gyvas. Miręs ant kryžiaus, jis prisikėlė, ir užtikrino, jog visi, kurie tiki į jį, ir mirę gyvens, o taip pat amžių pabaigoje prisikels ir su

kūnu. Nors ir kaip kas šauktų, jog Dievas yra miręs, Kristus yra gyvas. Jis yra gyvas kiekvienoje jo krauju atpirktoje sieloje. Jis yra gyvas pasaulyje, nes yra Kūrėjas ir visagalis Viešpats. Kristus yra anas poeto vizijos keleivis iš Edomo.

Kas tas, o kas, kuris ateina iš Edomo?

Iš Bosros artinasi drabužiais raudonais.

Žvejai, moters ir artojų ramios gentkartės su juomi

Ir nusidėjėlis, neverkęs, nė vienas jo šėtron neįeis.

Tai aš, tai aš, kurio tu nešauki,

Kaip šauki tėvo, motinos ir brangiausios mylimos.

Tai aš, kuris iš karo ir žudynių einu nenugalėtas

Ir vėlų vakarą esu ramiuos savų vaikų namuos.

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 193

5. Kristaus mirtis tiems, kurie tiki į jį ir pilnai suvokia jo Aukos prasmę, yra skaudi. Jie visa tai išgyvena su giliu skausmu širdyje ir su gailiomis ašaromis akyse, kaip anos Jeruzalės moterys. Bet tai šventas skausmas ir palaimintos ašaros. Mat, šis skausmas veda į džiaugsmą, o šios ašaros užtikrina viltį. Nukryžiuotojo skausmo ir meilės dramą Mykolas Angelas Buonarotti pavaizdavo savo nemirtingoje skulptūroje „Pieta“. Dieviškoji Motina su mirusiuoju Sūnumi ant kelių! Tai naujas kryžius. Tai skausmo ir meilės paminklas. Tai dieviškos ir žmogiškos meilės junginys skausme. Ir jis ženklina ne mirtį, o gyvenimą; ne žuvimą, o išgelbėjimą.

* * *

Tetampa mūsų gyvenimas šiuo dieviškos ir žmogiškos meilės susijungimo kryžiumi. O jis mirtį pavers gyvenimu; skausmą pakeis į džiaugsmą; žemišką praleimėjimą padarys dangišku laimėjimu.

VELYKŲ LAIKOTARPIS

I Velyknaktis — Atviras Kapas

II Velykos — Jau metas keltis iš miego

III Atvelykis — Ramybė Jums

IV Trečias Sekmadienis — Pakeliui į Emaus

V Ketvirtas Sekmadienis — Gerasis Ganytojas

VI Penktas Sekmadienis — Kristus-Vynmedis

VII Šeštas Sekmadienis — Kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas

VIII Dangun Žengimo Šventė

IX Septintas Sekmadienis — Kristaus Vyriausio Kunigo malda

X Sekminės — Imkite šv. Dvasią

XI Švenčiausioji Trejybė

VELYKNAKTIS „B”

Atviras kapas

I

Jėzus mirė trečią valandą po pietų penktadienį. Vakare turėjo prasidėti Velykų šventė. Taigi reikėjo skubėti palaidoti mirusį Jėzų, kad būtų galima suspėti pasirengti didžiajai šventei. Laidojimu rūpinosi Juozapas iš Arimatėjos. Jam talkino Nikodemas. Abu žinomi sinedristai: vyriausios tautos tarybos nariai. Marija Magdalena ir kitos Išganytoją sekusios moters norėjo prisidėti prie laidojimo, parūpindamos kvepalų, kuriais mirusiųjų kūnai paprastai būdavo patepami, įvyniojant į drobules. Tačiau nesuskubo tai padaryti. Todėl, pirmai šventės dienai praėjus, ankstų sekmadienio rytą skubėjo prie kapo su kvepalais, kad atliktų Mokytojui pomirtinį patarnavimą, ko nebuvo suskubusios padaryti laidojimo metu. Atėjusios ir prisiartinusios prie kapo, rado jį atvirą ir labai nustebo.

Evangelistas Matas šitaip nusako Kristaus priskėlimą. — Kapas buvo kareivių saugojamas. To pareikalavo sinedristai iš Romos Valdytojo. Bet staiga sudrebėjo žemė. Sublizgo nuostabi šviesa iš dangaus. Pasirodė angelas. Jis nuritino akmenį nuo kapo angos ir atsisėdo ant jo. Viso šito akivaizdoje sargybiniai taip

išsigando, jog prarado žadą. O atsipeikėję, pabėgo nuo kapo, ir, nuėję, pranešė vyriausiems kunigams, kas buvo atsitikę. Šieji gi, bijodami, kad nepasklistų gandas, jog Kristus yra prisikėlęs, kaip jis tai iš anksto buvo skelbęs, papirko sargybinius ir liepė jiems skelbti, kad naktį, jiems bemiegant, mokiniai, atėję, išnešė ir paslėpė Nukryžiuotojo kūną. Vyriausias kunigas užtikrino kareivius, kad, jei jie būtų apkaltinti dėl nebudrumo bei dėl neatliktos jiems kapo saugojimo pareigos, jis juos užtarsias pas Valdytoją.

Kai moters išvydo, kad kapas yra atviras, Marija Magdalena, palikus kitas moteris, paskubomis grįžo pranešti apaštalams, jog kapas yra atviras. Kitos gi moters atsargiai prisiartinėjo prie kapo ir, pažvelgę į vidų, išvydo du angelus. Šieji prabilo į jas: pasakė, jog Kristus yra prisikėlęs. Pakvietė įeiti į vidų ir pamatyti vietą, kur Mokytojo kūnas buvo paguldytas, kad jos įsitikintų, jog jis tikrai prisikėlė. Angelai taipgi liepė moterims pranešti apie prisikėlimą apaštalams ir pasakyti, jog jis jiems pasirodys Galilėjoje. Moters, drebdamos iš baimės, bet pilnos džiaugsmo, grįžo pas apaštalus, jiems pranešė visa, ką buvo matę ir girdėję, bet jie nenorėjo tikėti, kad Mokytojas tikrai būtų prisikėlęs.

Bet Petras ir Jonas, išgirdę iš Marijos Magdalenos, kad kapas yra atviras, panoro eiti ir pamatyti, kas yra įvykę. Jonas buvo, matyt, tiek susijaudinęs, kad bėgte bėgo, ir pirmasis atsirado prie kapo. Nedrįso tačiau įeiti į vidų. Palaukė, kol atvyko Petras. Įėję į vidų, rado jį tuščią. Apsižvalgę, pamatė, kad drobulės, kuriose buvo įvyniotas Mokytojo kūnas, gulėjo paliktos vienoje vietoje, o skepeta, kuria buvo pridengta galva, gulėjo gražiai suvyniota kitoje pusėje. Šitai įtikino Joną, kad Jėzus yra tikrai prisikėlęs. Juk, jei kas būtų paėmęs ir išnešęs kūną, tai būtų neabejotinai paėmęs ir išnešęs įvyniotą, kaip buvo, į drobulės (Jo 20,3ss).

Marija Magdalena, pranešusi mokiniams apie atvirą kapą, grįžo atgal. Buvo labai susijaudinusi. Atrodė lyg būtų pasimetusi: nepajėgė suvokti, kas čia yra įvykę. Atsargiai įėjo į kapo priekambarį ir pasilenkusi pažvelgė į antrą kambarėlį, kur ant akmens buvo buvęs paguldytas Mokytojo kūnas. Ir va, išvydo du baltai apsitačiusius vyrus sėdinčius vienam ir antram gale iškalto akmens, ant kurio turėjo būti paguldytas Jėzaus kūnas. Tai buvo angelai. Bet Marija jų neatpažino. Galvojo greičiausiai, jog tai būsią sargybiniai. Taip kad, kai angelai paklausė, kodėl verkianti, ji pareiškė, jog kažkas paėmė Jėzaus kūną, ir ji nežino, kur jį padėjo. Išėjo iš kapo, vaikštinėjo aplinkui ir dairėsi. Tikėjosi, o gal jis čia pat kur nors, paniekos ženklan išmestas iš kapo, randasi paguldytas. Staiga išvydo prieš save vyrą. Jis ją paklausė: „Moteriške, ko verki? Ko ieškai?“ Tai buvo Jėzus. Bet ji ir jo tam momente nepažino. Atsimintina, kad Marija veidą buvo prisidengusi velionu. Taip buvo moterims anuomet privalu. Be to, buvo taipgi moterims įsakyta ir įprasta, sutikus nepažįstamą vyrą, nežvelgti į jį: kitaip sakant, laikytis kukliai. Todėl nenuostabu, kad Marija pradžioje neatpažino Jėzaus. Pagalvojo, kad tai būsiąs daržininkas atėjęs į darbą. Atsiliepdama tad, ji kreipėsi į Nepažįstamąjį ir tarė: „Pone, jei tu paėmei Mokytoją, pasakyk man, kur jį padėjai, ir aš jį nusinešiu“ (Jo 20,1-11). Vadinasi, Marija manė, kad kas nors išnešė ir kur nors paslėpė Jėzaus kūną. Jos meilė dieviškajam Mokytojui tačiau buvo tokia didelė, kad mirtis jos negalėjo nei užgesinti, nei sumažinti. Ji norėjo ir su mirusiuoju pasilikti: nuo jo niekad neatsiskirti. Jėzus įvertino šią Marijos meilę. Jis jai čia pat, jai pirmai, apsireiškė prisikėles. Į ją kreipėsi tardamas: „Marija!“ Dabar ji jį atpažino ir puolė jam į kojas, jas apkabindama. Jis jai pasakė, jog yra atsikėles iš numirusiųjų, bet dar kuri laiką pasiliksiąs žemėje, tik po to įžengsiąs į dangų pas

Tėvą. Liepė tad eiti pas apaštalus ir jiems visa pasakyti. Ji tai ir padarė.

II

Šis yra trumpas Kristaus prisikėlimo atpasakojimas, kaip tai liudija evangelistai, ypač Matas ir Jonas. Paduotas atpasakojimas neabejotinai atitinka bendrosė linijose įvykių eigą. Tiesa, lyginant keturių evangelistų nusakymus, pastebima kai kurių skirtumų. Bet jie tarpe savės neprieštarauja, o tikrumoje vienas kitą papildo ir leidžiasi suvedami į vienalytę ir istoriniai tikrą Kristaus prisikėlimo įvykių eigą. Susipažinę su Kristaus prisikėlimo įvykiais, galime iš jų pasimokyti ir pasidaryti praktiškų išvadų.

1. Velykų sekmadienio rytui auštant sudrebėjo žemė, atsivėrė Kristaus kapas, pasirodė angelai, Išganytojas prisikėlė ir išėjo, iš kapo. Kareiviai, pagauti siaubo, išbėgiojo. Prie kapo atskubėjo moters ir du apaštalai. Pagaliau Jėzus pasirodė Marijai Magdalenai. Žinia apie Kristaus prisikėlimą pradėjo pamažu plisti mieste, nors apaštalai sunkiai leidosi įtikinami.

Visi šie dramatiniai įvykiai yra istorija įrašyta Dievo Sūnaus krauju; yra tolina praeitis, bet tam tikra prasme kartojasi žmonijos gyvenime iki mūsų dienų. Prie Jėzaus kapo šv. Karsto bazilikoje Jeruzalėje plaukia, kaip visada minios žmonių. Dėl Kristaus kapo amžių eigoje vyko kruvinos kovos tarp krikščionių ir musulmonų. O ir nūdien dėl Išganytojo kapo yra susirūpinimo ir politinės įtampos tarp žydų ir musulmonų, tarp žydų ir krikščionių. Milijonai žmonių kasmet vyksta į Jeruzalę, lanko Kristaus Karsto baziliką. Bučiuoja akmenį, ant kurio buvo paguldytas Kristaus kūnas. Meldžiasi ir verkia iš skausmo ir džiaugsmo. Kurie gi neturi galimybės asmeniškai suklypti

prie Kristaus kapo Jeruzalėje, lanko jį mintimis, širdimi ir tikėjimu. Ir mes šį šventą vakarą, pradėdami minėti Išganytojo prisikėlimą, skriejame mintimis į Jeruzalę, širdimi ir malda jungiamės su tais, kurie turi laimę, prie kapo suklupę, garbinti prisikėlusį Viešpatį.

2. Kristaus kapas skirtingas nuo kitų kapų. Kiekvienas kapas paprastai primena mirtį, Jėzaus gi kapas kalba apie prisikėlimą ir gyvenimą. Juk Kristus prisikėlė ir, prisikeldamas, nugalėjo mirtį, laiduodamas amžiną gyvenimą visiems, kurie tiki į jį. Šv. Paulius rašo: „O va Kristus yra tikrai prikeltas iš numirusiųjų, kaip pirmasis iš užmigusiųjų... Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti” (1Kor 15,20ss). Kiekvienas kapas ženklina bei iššaukia paprastai liūdesį ir skausmą, nes primena brangų asmenį, nuo kurio esame atskirti. Kristaus gi kapas, priešingai, žadina džiaugsmą, nes primena pergalę prieš mirtį ir užtikrina prisikėlimą amžinam gyvenimui. Tiesa, verkiama ir prie Kristaus kapo, bet čia verkiama ne iš skausmo bei liūdesio, o verčiau iš meilės ir džiaugsmo; jaudinamasi ne dėl jaučiamos vienatvės ir gąsdinančios nežinios, o iš dėkingumo ir jaučiamo nevertumo.

Prieš kelioliką metų turėjau laimės celebruoti šv. Mišias prie Kristaus karsto. Patarnavo vienas maldininkas, vokietis. Jis buvo labai susijaudinęs. Graudžiai verkė. Nebuvau matęs taip verkiančio vyro. Tas jaudino ir mane. Bet iš jo veido išraiškos buvo galima spręsti, jog tai buvo ne nusiminimo, ne beviltiško skausmo pasireiškimas, o verčiau beribio dėkingumo, jaučiant savo nevertumą, išdava. Anos gausios ašaros riedėjusios iš ano vyro akių liudijo jo begalinį džiaugsmą, kuris netilpo jo, iš nuodėmių išlaisvintoje, mylinčioje sieloje.

3. Kristaus kapas ženklina pergalę: Dievo prieš velnią; gėrio prieš pikta; gyvybės prieš mirtį. „Pirmasis žmogus, — rašo šv. Paulius, — Adomas tapo gyva būtybe;

paskutinysis Adomas (Kristus) tapo gyvybę teikiančia Dvasia" (1Kor 15,45). Kristaus kapas, Jėzui prisikeliant, atsivėrė it dangiškų malonių gyvojo vandens šaltinis. Šios malonės teka iš dangaus, bet, pasiekusios žemę, vėl trykšta į dangų ir kelia su savim į ten sielas. Dievo malonės tačiau ne visus lygiai pasiekia, ir ne visi jas lygiai išgyvena.

Skirtingai Kristaus prisikėlimą išgyveno atskubėję prie kapo apaštalai Jonas ir Petras. Jie, įėję į kapo vidų ir pamatę paliktas drobulės vienoje pusėje, o skepetėlę galvai pridengti suvyniotą ir padėtą kitoje pusėje, įtikėjo, kad Mokytojas tikrai prisikėlė. Moters įtikėjo tik, kai išvydo angelus, ir kai jie joms pasakė, jog Jėzus yra prisikėlęs ir pasirodysiąs mokiniams (Mt 28,8). O Marija Magdalena įtikėjo tik, kai jai pasirodė ir tarė: „Marija" (Jo 20,15s). Skirtingus išgyvenimus patiria ir maldininkai, lankydami Jėzaus kapą. Vieni tiki ir jautriai išgyvena, bet, grįžę greitai visa užmiršta ir toliaus skęsta gyvenimo rutinoje. Kiti giliai ir prasmingai išgyvena ir grįžta dvasia praturtėje. Dar kiti susitinka su Jėzumi tikros ir gilios meilės ryšiais, kad nenori daugiau nuo jo skirtis. Jėzus iš savo pusės visiems suteikia savo dovanų, nes yra „turtingas malonėmis" (Ef 4,8). Bet teikia savo malones jų gausume pagal kiekvieno atsinešimą į jį bei turimą meilę jam (Ef 4,7).

* * *

Sena legenda kalba apie vieną moterį iš Naimo miestelio. Gal tai ta pati, kurios sūnų Jėzus prikėlė iš numirusiųjų (Lk 7,12). Ji, išgirdusi, kad Mokytojas esąs suimtas ir teisiamas, iš Galilėjos atskubėjo į Jeruzalę, kad patirtų, kas čia įvyks. Pasiekė Jeruzalę Velykų rytą. Nuskubėjo tiesiai į Antonijos pilį, kur turėjo savo rezidenciją Romos Valdytojas. Tikėjosi čia sužinoti, kur

randasi Mokytojas iš Nazareto. Beeidama pastebėjo ant kelio kraujo lašų žymes. Dingtelėjo mintis, — o gal tai būsią sumušto Išganytojo kraujo lašai. Ryžosi tad eiti sekdamą ant akmeninio grindinio matomas kraujo dėmes. Ėjo taigi kryžiaus keliu ir atėjo pagaliau prie Kalvarijos kalvos, kur Jėzus buvo nukryžiuotas. Staiga sublizgo prieš ją tartum tekančios saulės šviesa ir jos spindėjime pasirodė Jėzus, kuris prabilo į ją ir tarė: „Nebijok, tai aš! Tai aš, prisikėlęs ir jau nemarus”.

Tai legenda, bet ji moko mus, jog privalome eiti prie Kristaus, sekdami jį kryžiaus keliu. O ir mus jis pasitiks prie mūsų žemiškos skausmų ir sunkumų Kalvarijos ir tars: „Tai aš! Tai aš, prisikėlęs ir nemarus. Sekite manim, o aš prikelsiu ir jus ir pakviesiu į savo garbę dangaus džiaugsme”.

VELYKOS – KRISTAUS PRISIKĖLIMO ŠVENTĖ

„Jau metas keltis mums iš miego”

(Rom 13,11)

I

Prieš keliolika metų lankiausi Austrijoje. Turėjau progos būti Salzburge garsaus festivalio metu. Turėjau laimę gauti netikėtai bilietą į pagarsėjusį vaidinimą Hoffmanno dramos „Jedermann”. Vaidinimas vyksta uždaroje aiškštėje priešais katedrą. Vaizduojama ištaigingas, bet labai gobšus vyras. Buvo išauklėtas krikščioniškoje dvasioje, bet gyveno atsitolinęs nuo Dievo ir Bažnyčios. Vieno pokylio metu išgyvena širdies priepuolį. Atsistoja mirties akivaizdoje. Dėl jo sielos varžosi dangus ir pragaras. Velnias jaučiasi tikras, kad jis priklauso pragarui, kadangi vedė nuodėmingą gyvenimą. Bet motina iš dangaus prabyla į su mirtimi kovojančio sūnaus sąžinę. Ji jam primena Dievą. Ragina melstis. Jis girdi sieloje motinos balsą, kuris sako: „Sūnau, grįšk prie Dievo. Melskis, kaip tave nuo mažens mokiau. O Viešpats pasigailės tavęs!” Jis atsiliepia ir sako: „Taip, atsimenu

Dievą. Bet jo nesilaikiau, nes jis draudė man tai, kas mane viliojo; nes jis grūmojo bausmėmis. Todėl nusigrėžiau nuo jo." Motinos gi balsas nesiliovė aidėjęs jo sąžinėje: „Vaikeli, šaukis Dievo. Jis geras. Jis tavęs pasigailės. Melskis, prašyk, o jis tavęs neatstums!" Ir va jis staiga suklumpa ant žemės ir iš širdies gilumos, su ašaromis akyse, drebančiu iš susijaudinimo balsu pradeda melstis, kalbėdamas Kristaus išmokytą maldą „Tėve Mūsų". Ištaręs paskutinius maldos žodžius: „Bet gelbėk mus nuo pikto", — susmunka ir miršta. Velnias atskuba prie jo. Bet dvi dangiškos esybės pastoja jam kelią. Velnias protestuoja. Tam akimirksnyje atsiveria katedros durys. Pasigirsta vargonų muzika. Aidi Mozarto sukurtų melodijų religinės muzikos garsai. Gaunasi išpūdis tartum dangus būtų atsivėręs ir angelai giesmėmis šlovintų Viešpatį džiaugsmo ženklan. Pagaliau atsistoja ir „Jedermann". Jis vilki baltais drabužiais. Jį gaubia dangiška šviesa, kurioje jis, lydimas dviejų angelų, išnyksta. Jis mirė, bet gyvas. Jis apleidžia žemę, bet kyla į dangų. Dar girdisi džiugi Aleliuja melodija.

Žiūrėtojai, tūkstantinė minia, liko sužavėti. Daug kam ašaros riedėjo iš akių. Plojimas nesiliovė. Su manim buvo vienas gerai pažįstamas inžinierius. Ir jis buvo tiek paveiktas, kad, kai grįžome į Kufstein, kur jis su šeima vasarojo, kreipdamasis į žmoną tarė: „Klara, aš jau ne tas, kas buvau! Aš esu dvasiniai atgimęs. Anas vaidinimas Salzburge, ana „Jedermann" drama man davė suprasti tikrą gyvenimo prasmę. Aš nuo dabar jau kitaip gyvensiu."

Ar tai buvo tik momento jausminis prisipažinimas, ar tikras apsisprendimas ano mano bičiulio, nežinau. Tačiau anie jo žodžiai: „Aš jau ne tas, kas buvau. Aš jau kitas!" — liko man neužmirštami.

Kodėl šia proga tai prisimenu, apie tai kalbu? Todėl, kad matau panašumą tarp to, ką anas inžinierius išgyveno,

ir ką mes visi šių Kristaus prisikėlimo šventės eigoje išgyvename.

II

Didžiosios Savaitės metu apmąstėme didžiąją žmonijos išganymo dramą: Kristaus suėmimą, pasmerkimą, mirtį ant kryžiaus ir prisikėlimą. Visa tai veda mus per skausmą į džiaugsmą. Visa tai laiduoja mums išganymą ir užtikrina pergalę gėrio prieš pikta, gyvybės prieš mirtį, meilės prieš neapykantą.

Prisimindami Dievo Sūnų kenčiantį ir mirštantį, apleistą ir paniekintą, kenčiame ir liūdime, bet iš meilės, o ne iš neapykantos. Žinome, kad Išganytojas laisvai prisiėmė kančią, rodydamas mums savo begalinę meilę, ir suvokiame, kad jo mirtis reiškia pergalę, o ne pralaimėjimą; prisikėlimą, o ne išnykimą ženklina. Taigi, jei išgyvenimas žmogiškos „Jedermann“ dramos tiek palietė aną mano pažįstamą inžinierių, kad jis pasijuto esąs pasikeitęs: tapęs nauju žmogumi, kaip tuo labiau mes, išgyvendami Kristaus mirties ir prisikėlimo dramą, turėtume ne tik jaustis, bet iš tikrųjų tapti naujais-Dievo-žmonėmis.

Išėję iš bažnyčios, po šių iškilmingų apeigų, prisipažinkime prisikėlusio Išganytojo akivaizdoje: „Viešpatie, aš jau ne tas, kas buvau! Aš esu dabar pasiryžęs būti geresnis, tobulesnis: gilesnis tikėjime, tvirtesnis viltyje stipresnis meilėje!”

1. Esame tikintys! Bet mūsų tikėjimas galėtų būti gilesnis ir veiklesnis. Nūdien visa stengiamasi remti daugiau žinojimu, o ne tikėjimu. Pagunda visa žinoti, kuri privedė pirmuosius tėvus prie nusidėjimo, visų laikų žmogui buvo didelė. Ji yra pavojinga ir nūdien mums visiems. Pirmieji tėvai siekė prilygti Dievui visąžinojime.

Tačiau žmogus niekad neprilygs Dievui nei žinojime, nei galėjime. Prieš Dievą žmogus yra mažiau, negu dulkė. Dievas žmogui yra ir bus paslaptis, kol jo neišvys amžinybėje veidu į veidą. Žmogus gali ir turi palaikyti ryšį su Dievu ne žinojimu, o tikėjimu. Todėl kiekvienas su nuolankumu privalome melsti Viešpatį su anuo Evangelijos tėvu, kuris prašė pagydyti savo sūnų. Kai Jėzus į jo prašymą atsakė ir pareiškė, jog tikinčiam visa yra galima, jis tarė: „Tikiu, Viešpatie! Padėk man mano tikėjime silpnume“ (Mk 9,23).

2. Turime išganymo viltį. Ir vis dėlto neretai apimamus baimė. Pradedame dvejoti, gąsdintis, nustoti pasitikėjimo. Nūdienis žmogus, apsvaigęs pasiektais techniniais laimėjimais, bando pats savomis jėgomis spręsti žemiško gyvenimo reikalus. Deja, atitrūkęs nuo Dievo, rizikuoja atsidurti netvarkoje ir sunkumuose žemės gyvenimo eigoje, ir dar prarasti dangų amžinybėje. Todėl svarbu ir privalu laikytis Dievo ir jame sudėti viltį. Dievas yra viso ir visų Viešpats, bet ir Tėvas. Jis visais rūpinasi, ir visus tėviškai aprūpina. Taigi kas jame turi viltį, niekad neapsivils. Teisingai sako ir užtikrina psalmistas: „Tavyje, Viešpatie, sudėjau viltį, neliksiu tad niekad sugėdintas“ (Ps 30,2) „Geras yra Viešpats. Laimingas yra žmogus, kuris turi viltį jame“ (Ps 33,9). Juk Dievas atsiuntė savo Sūnų, kad savo kančia mus atpirktų, ir savo prisikėlimu mums užtikrintų dangaus paveldėjimą. Taigi, jei laikomės Dievo, jei esame jam ištikimi, kaip galėtume nustoti vilties pasiekti išganymą? Iš Dievo pusės yra visa padaryta, kad kiekvienas galėtų pasiekti išganymą. Reikia tačiau mums iš savo pusės šauktis Dievo ir priimti jo valią. Kaip anam minėtos dramos „Jedermann“, kai jis kreipėsi „Tėve, mūsų“ malda, Viešpats dovanojo jo kaltes ir atvėrė jam dangų, taip jis atveria dangų kiekvienam, kuris su gailėsčiu jo šaukiasi. Eikime tad gyvenimo keliu,

žvelgdami ne į žemę, o į dangų. Laukime paramos visų pirma iš Dievo, o ne iš žmonių. O Kristus pasitiks mus ir mums tars Mortai pasakytus žodžius: „Aš esu gyvenimas ir prisikėlimas. Kas tiki į mane, nors ir mirtų gyvens” (Jo 11,25).

3. Kryžius yra iškalbingas Dievo meilės liudijimas. Su pagrindu evangelistas Jonas, prieš pradėdamas kalbėti apie Jėzaus kančią, pabrėžė: „O prieš Velykų šventę Jėzus, mylėjęs pasaulyje esančius savuosius, juos numylėjo iki galo” (Jo 13,1). Pats Jėzus pabrėžė, jog jis myli savuosius aukščiausia meile, nes yra pasiryžęs aukoti savo gyvybę už juos (Jo 15,13). „Taip Dievas numylėjo pasaulį, — rašo evangelistas Jonas, — jog davė savo Viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris tiki į jį, nepražūtų, o turėtų amžiną gyvenimą” (Jo 3,16). Užtenka tik žvelgti į kryžių, prisiminti Nukryžiuotąjį, kad suvoktume, kokia meile Jėzus mus numylėjo. Jėzus tikėjosi ir laukė, kad savo pasiaukojimu ant kryžiaus patrauks prie savęs visus, laimės visų širdis. Jis sakė: „Ir aš kartą pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie savęs” (Jo 12,32). Mylįs Dievas laukia meilės iš žmonių. Tik, kai atsakome savo meile į Dievo meilę, Viešpats jungiasi su mumis ir veikia mumyse. Jėzus aiškiai pasakė: „Jei kas myli mane ir laikys mano žodį, jį mylės mano Tėvas: mes pas jį ateisime ir jame apsigyvensime” (Jo 14,24). Štai kodėl visų pirma privalome klausti save: kaip ir kiek mes mylime Dievą? Ar mylime tiek, kiek turėtume, kiek galime pajėgti? Kaip apaštalą Petrą Jėzus pakartotinai klausė, — ar myli jį labiau už kitus, taip jis ir mus klausia: ar jį mylime labiau, negu pasaulio žmonės; ar jį mylime virš visko; ar esame pasirengę iš meilės jam aukotis iki mirties? Atsakykime su šv. Petru: „Viešpatie, tu visa žinai: tu žinai, kad aš tave myliu!” (Jo 21,17) Prie šio dar pridurkime: „Padaryk, o Jėzau, kad tave mylėčiau iki paskutiniųjų!”

III

Žinomas rusų rašytojas A. Čekov vienam savo pasakojime kalba apie studentą. Jis Didįjį Ketvirtadienį, grįždamas iš medžioklės, sušalęs ir pavargęs, užėjo į vienus namus, kad pailsėtų. Čia rado dvi našles: motiną ir dukterį. Sėdėdamas prie židinio, ėmė kalbėti apie Kristaus suėmimą. Pasakojo, kaip Išganytojas iš Getsemani buvo nuvestas į vyriausio kunigo Kaifo rūmus; kaip ten buvo teisiamas; kaip Petras, jam besišildant prie ugnies Kaifo rūmų, kieme, tarnų buvo atpažintas esąs Jėzaus sekėjas, ir kaip jis išsigandęs išsigynė; o po to, pajutęs kaltę, pasišalino ir verkdamas apgailėjo. Visa tai pasakojo taip gyvai ir taip jautriai, kad senoji moteris susijaudino ir pravirko. Jaunoji, tiesa, nepravirko, bet ir ji liko sujaudinta.

Studentas, išėjęs, keliavo toliau. Jis ėmė galvoti, kodėl anos moters, jam pasakojant seną istoriją, tai jautriai, net ir iki ašarų, išgyveno. Begalvodamas priėjo išvados, kad jo pasakoti įvykiai, nors laiko atžvilgiu labai tolimi, vis dėlto yra gyvi, kad gali paliesti ir sujaudinti žmogaus širdį. Tai reiškia, kad praeitis, nežiūrint kiek būtų tolima, turi ryšį su dabartimi: yra gyva ir jaučiama dabartyje. Bet, jei taip, tai visa Kristaus kančia ir prisikėlimas nėra vien archyvinė praeitis, o gyva išganyimo realybė, kuri visada yra jaučiama, išgyvenama ir veikianti. Ši mintis pripildė ano studento sielą nepaprastu džiaugsmu.

* * *

Todėl ir mes, minėdami Kristaus kančią, mirtį ir prisikėlimą, išgyvenkime į šių dramatiškų įvykių gyvą realybę ir prisipildykime džiaugsmu. Tuo labiau, kadangi žinome, jog Kristus, nors ir istorinė asmenybė, kuri kartą gyveno ir veikė, bet tuo pačiu metu yra amžinas Dievo

Žodis, kuris buvo nuo amžių pradžios, kurs buvo pas Dievą, kuris yra Dievas, kuris visada yra dabartis. Žinome taip pat, kad jis, miręs, prisikėlė ir yra gyvas bei veikia Bažnyčioje ir kiekvienoje jį mylinčioje sieloje; tiesa, nematomas, bet jaučiamas ir realiai veikia, kad mūsų džiaugsmas būtų pilnas, ir kad jo niekas iš mūsų neatimtų (Jo 15,11). Taigi džiaukimės ir su Bažnyčia džiugiai giedokime: „Linksmą dieną mums prašvito. Kristus kėlės, mirtis krito. Aleliuja!”

ATVELYKIS – ANTRAS VELYKŲ SEKMADIENIS „B”

„Ramybė jums!”

Jo 20, 19-31

I

Pranašai ateisimą Mesiją nusakė kaip taikos Kunigaikštį (Iz 9,5). Jie teigė, jog jo karalystėje viešpatausianti tobula taika (Iz 9,6;11,6s) Kristui gimus, angelai giesme iš dangaus skelbė ramybę ant žemės geros valios žmonėms (Lk 2,14). Pats Jėzus kalbėjo ir užtikrino, sakydamas: „Aš palieku jums ramybę. Aš duodu jums savo ramybę. Ne kaip pasaulis duoda, aš jums ją duodu” (Jo 14,27). Stovėdamas gi ant Alyvų kalno ir žvelgdamas į didingus Jeruzalės pastatus, Jėzus su ašaromis akyse ir su skausmu širdyje priekaištavo savo tautai, sakydamas: „O kad tu, ir tai šiandien, suprastum, kas tau ramybę neša!” (Lk 19,42).

Ramybė yra Išganytojo iš dangaus atneštoji dovana. Šią dovaną jis pelnė savo kančia ir krauju, savo mirtimi ir prisikėlimu. Apaštalas Paulius teigia: „O dabar Kristuje Jėzuje jūs, kadaise toli buvusieji, esate priartinti Kristaus

krauju. Mat, jis yra mūsų sutaikinimas: jis iš abiejų padarė vieną. Savo kūnu jis nugriovė skiriančią sieną, panaikino neprietelystę” (Ef 2,13s).

Prisikėlęs iš numirusiųjų ir pasirodęs apaštalams, Jėzus visų pirma suteikė jiems ramybę, kuri yra brangioji atpirkimo dovana. Pasirodęs, jis sveikino mokinius ir tarė: „Ramybė jums!” Matydamas gi juos išsigandusius ir pasimetusius, užtikrino, jog tai tikrai yra jis, prisikėlęs iš numirusiųjų, ir dar kartą tarė: „Ramybė jums!” Šią brangią atpirkimo dovana — ramybę Jėzus norėjo sutiekti ir suteikė ne tik apaštalams, o visiems, kurie įtikės į jį. Todėl siuntė apaštalus eiti į visus pasaulio kraštus skelbti išganymo Evangeliją, ir davė galią jiems per Krikšto ir Atgailos Sakramentą, atleidžiant nuodėmes, teikti sieloms ramybę. Čia pat Jėzus kvėpė į apaštalus, tardamas: „Imkite šv. Dvasią! Kam atleisite nuodėmes, jos atleistos, ir kam sulaikysite, jos sulaikytos” (Jo 20,21ss).

II

Kristus teikia ramybę kaip išganymo dovana, bet jai gauti reikia dviejų sąlygų, būtent, tikėti į Kristų ir gauti nuodėmių atleidimą per Atgailos Sakramentą.

Kad galėtume gauti dangiškų dovanų iš Kristaus, reikia visų pirma būti su Kristumi, priklausyti jam, būti vienybėje su juo ir su dangiškuoju Tėvu. Šitai gi yra įmanoma tik per tikėjimą ir per nekaltumą bei šventumą. Dievas yra šventas, ir jis nepakenčia, kas nėra šventa, kas yra sutepta. Norint taigi būti su Dievu, reikia būti malonės stovyje, būti be nuodėmių. Šv. Paulius teigia: „Žinokite ir supraskite, kad nė vienas paleistuvys, ar suteptas, ar gobšas... neturi Kristaus, nei paveldėjimo dangaus, karalystėje” (Ef 5,5). O Apreiškimų knygos šv. Autorius primena ir pabrėžia, jog į Dievo vaikų šeimą danguje bus

priimti tik tie, kurie nugalės pikta; o nusidėjėlių dalis bus pasmerkimas pragare. „O bailiams, — rašo Apaštalas, — neištikimiams, nešvankėliams, žudikams, ištvirtėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera. Tai antroji mirtis” (Ap 21,8).

Suprantama todėl, kodėl Jėzus ne tik siuntė apaštalus skelbti Evangeliją ir liepė įtikėjusius krikštyti švenčiausios Trejybės vardu, bet taipgi suteikė jiems galią atleisti nuodėmes. Tikėjimas į Kristų ir išsilaisvinimas iš nuodėmių teikia žmogui ir džiaugsmą, kokio pasaulis negali duoti.

III

1. Palaiminti yra, kurie tik Jėzų-Dievą, nors jo nei savo akimis yra regėję, nei juslėmis patyrę, nei protu pilnai suvokę. Tikėjimas yra malonė. Jis prašoksta žinojimą. Tikėjimas yra pasitikėjimas, o ne mokslinis įsitikinimas. Tikime, nes Dievas pats yra save apreiškęs, ir jo apsireiškimą autentiškai paliudija tie, kurie yra apreiškimo liudininkai paties Kristaus pavedimu ir šv. Dvasios įkvėpimu, būtent, šv. rašytojai, įkvėptųjų knygų autoriai ir Bažnyčia, kuriai nematomu būdu vadovauja pats Išganytojas. Iš čia galime suprasti, kad tikėjimas yra nuopelningas ir tuo pačiu palaimingas. Mat, priimti, ką tikrai žinome, nėra joks nuopelnas; kai tuo tarpu tikėti, ko nesuvokiame, yra auka ir tuo pačiu nuopelnas.

Tikėjimo palaima yra tame, kad jis sujungia su Dievu, parodo tikrąjį kelią į išganymą, ir taip išlaisvina iš varginančio netikrumo. Tikėjimas laiduoja viltį, ir tuo pačiu apsaugo nuo nepasitikėjimo, nusiminimo, pasimetimo. Tikėjimas riša su antgamte, ir tuo būdu užtikrina dangaus pagalbą sunkiai pakeliamuose sunkumuose. Tikė-

jimas pakelia nuo medžiaginio į dvasinį gyvenimą, ir taip pripildo dangišku džiaugsmu.

Tai kas kamuoja žemės žmogų, yra netikrumas, nežinia, beviltiškumas. Bet nuo viso šito išlaisvina tikėjimas. Tikėjimas daro žmogų ramų ir laimingą. Ko turėtume bijoti, jei Dievas su mumis?" Jei Dievas už mus, — pabrėžia šv. Paulius, — kas galėtų būti prieš mus?" (Rom 8,31). Nėra nenugalimų neaiškumų, bauginančios nežimios tam, kas tiki į Dievą. Nes Dievo šviesa jį apšviečia ir parodo tikrąją tiesą. Jėzus — dieviškasis Žodis, kaip pabrėžia šv. Jonas, yra tikroji iš dangaus nužengusi šviesa, kuri „apšviečia kiekvieną žmogų" (Jo 1,9). Kas seka Viengimį Dievo Sūnų, nevaikščioja tamsybėse (Jo 8,12). Kiekvienas tikintysis gali kartoti su Psalmistu: „Tavyje, Viešpatie, turėjau viltį, todėl niekad neliksiu apviltas" (Ps 30,2;70,1). Kas tiki į Dievą niekad nėra vienišas, nėra apleistas, nėra bejėgis. Jis visada gali kartoti su šv. Pauliumi: „Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina, Kristuje Jėzuje" (Pilyp 4,13). „Gyvenu aš, jau nebe aš, gyvena manyje Kristus" (Gal 2,20).

Tikėjimas taigi užtikrina palaimą, ir palaiminti yra tie, kurie turi tikėjimo malonę. Gaila tik, kad nevisi šitai supranta ir įvertina. Kažkaip įprasta žmogui neįvertinti to, ką turi. Dažniausiai pradedama suvokti vieno ar kito daikto vertė, kai jo nustojama. Ir tikėjimo malonę pilnai suvokia ir įvertina, kurie ją praranda, ar kurie, praradę, ją vėl atgauna.

D. Britanijos ministerio pirmininko Winston Churchill asmeninis gydytojas Lordas Moran savo atsiminimuose kalba apie šį didįjį antrojo pasaulinio karo Vairuotoją, pabrėždamas, kad dažnai jis būdavęs labai nervingas, ūmus ir prislėgtas. Suprantama — jį slėgė žiauraus karo įvykiai, atsakomybė darant rizikingus sprendimus, nuolatiniai pavojai. Bet visa tai nebuvo pagrindinė jo nervingumo ir blogos nuotaikos priežastis. Jį labiausiai slėgė

vidiniai išgyvenimai, nerami sąžinė, stoka gilaus tikėjimo ir Dievo artumo. Vieną rytą, kai Lordas Moran atėjo patikrinti sveikatą, W. Churchill jį netikėtai paklausė: „Daktare, ar jūs esate tikintis?“ Šis atsakė: „Taip, Sire, aš esu giliai tikintis.“ „O kaip tad esate jūs laimingas,“ — patylomis pasakė W. Churchill. Lord Moram priduria pastabą: „Įsivaizduoju, jog W. Churchill desperatiškai siekė atsiremti į tikėjimą, bet tai jam tikriausiai buvo sunku pasiekti“. (Lord Moreau, Winston Churchill: Selezione. Milano 1968, 52). Daugelis sunkinose išgyvenimuose desperatiškai jaučia reikalą atsiremti į Dievą, nes žino, kad žmonės yra bejėgiai jam padėti.

Pagarsėjęs poetas Sully Prudhomme, prancūzas, sunkiai sirgo. Jį atlankė jo draugas, irgi poetas, Francois Coppee. Pirmasis buvo netikintis, o pastarasis giliai tikintis konvertitas. Sully Prudhomme turėjo didelius skausmus, bet kentėjo taip pat dvasiniai. Buvo neramus. Bijojo mirties, sielojosi dėl savo netvarkingo ir nuodėmingo gyvenimo. Jis klausė S. Coppee, ar ir jis ką nors panašaus yra išgyvenęs. Šis atsakė: „Ne. Aš nieko panašaus neišgyvenau, nes esu tikintis.“ Tuomet S. Prudhomme giliai atsiduso ir pasakė: „O Francois, tu nesuvoki, kaip esi laimingas!“ Šis gi jam tarė: „Mielas mano drauge, bet juk tai yra taip paprasta, taip lengvai pasiekiamo!“ (Cit. V. Muzzatti, Prontuario III 3 Marietti 1958, 300). Tai šventos tiesos žodžiai. Tikrai daugelis nesuvokia, kiek tikėjimas teikia žmogui laimės. O juk tikėti yra taip paprasta, taip lengvai prieinama.

2. Tikėjimas mus jungia bei laiduoja tamprų ryši su Dievu. Darna su Dievu, savo ruožtu, yra laidas darnai su savim, užsitikrinant tikrą vidinę ramybę. Tačiau pilnai vidinei ramybei užsitikrinti be tikėjimo reikalinga dar atgaila, kuria išsilaisvinama iš nuodėmių ir atsilyginama už jas. Nes tai, kas mumyse kelia nerimą, išaukia dvasines

audras, žadina susigraužimą, yra kaltė, jos jausmas: kaltėmis apsunkinta sąžinė. Kaltė neduoda mums ramybės. Teisingai sako pranašas: „Nėra ramybės nusidėjėliams” (Iz 48,22). Ir priešingai, kaip teigia Psalmistas, „daug ramybės turi tie, kurie myli Įstatymą” (Ps 118,165).

W. Šekspyro Makbetas, sąžinės kamuojamas, klausė gydytoją, ar neturįs kokių nors vaistų sąžinei nuraminti. Daktaras atsakė: „Ne. Tokių vaistų aš neturiu. Jų jūs turėtumėte gal prašyti pas kurį nors dvasinį gydytoją-kunigą.” Kaip Makbetas, taip ir daugelis nusikaltėlių norėtų gauti vaistų sąžinei nuraminti. Tokių vaistų iš tikrųjų yra. Juos ne daktarai, o Dievas duoda per savo pašauktus ir pašvęstus kunigus. Kristus suteikė galią apaštalams ir jų įpėdiniams-kunigams teikti Atgailos Sakramentą, t.y., išpažįstantiems savo kaltes duoti išrišimą ir atleisti nuodėmes. Nuodėmių išpažinimas ir gautas kunigo išrišimas pagydo sąžinę ir grąžina vidinę ramybę. Tai gali paliudyti kiekvienas išpažinčių klausytojas. Išpažintis ir gautas išrišimas leidžia nusidėjėliui atsikelti nuo klausyklos ir eiti nauju žmogumi tapus: eiti giedram ir ramiam.

Kartą šv. Joną Vianney, Arso kleboną, atlinkė vienas jaunuolis. Jis kreipėsi į Šventąjį ir sakė: „Mano tėve, aš noriu su jumis pasikalbėti. Turiu daug klausimų, daug neaiškumų, daug sunkumų.” Bet šv. Jonas Vianney, užuot leistis į pokalbį, liepė klauptis ir atlikti išpažintį. Jaunuolis ėmė priešintis ir sakė: „Aš atėjau ne išpažinties atlikti, o pasikalbėti, pasiaiškinti, gauti patarimų”. Šventasis tačiau įsakė, tardamas: „Klaupkis ir sakyk nuodėmes!” Nors ir nenoromis, jaunuolis atsiklaupė ir atliko išpažintį. Tada šventasis Klebonas jam tarė: „Dabar galime kalbėtis tais klausimais, kurie tau rūpėjo, ir kuriais norėjai gauti patarimų”. Bet jaunuolis atsakė: „Tėve, aš jau neturiu

daugiau jokių klausimų. Visa dabar man aišku. Visa yra tvarkoje.”

Nuoširdi išpažintis ir gautas išrišimas grąžina sąžinei ramybę ir sielai pasitikėjimą. Kitų vaistų sąžinei pagydyti nėra. Nei psichoanalizė, nei narkotikai, nei antgamtės neigimas neišlaisvina žmogaus nuo kaltės jausmo, nuo baimės, nuo beviltiškumo. Priešingai, visa tai tik pastumia į didesnę kaltę ir į tikrą beviltiškumą.

* * *

Paul Claudel, vienas iš žymiųjų Prancūzijos rašytojų, savo veikale „Angelas Apreiškė Marijai” kalba apie dvi seseris. Viena jų vadinosi Bonnaine, o antroji Mara. Jų asmenybėse autorius vaizduoja du kraštutinius moters tipus. Pirmoji yra Dievo, o antroji yra žemės dukra. Bonnaine visa savo asmenybe yra atsigręžusi į Dievą, o Mara visas savo viltis yra sudėjusi į save ir žemiško gyvenimo malonumus. Bonnaine žemės gyvenime turi skaudžią dalį: per savo gerumą užsikrečia raupsais; lieka atskirta nuo savųjų; gyva pūsta ir laukia mirties. Ir vis dėlto nesiskundžia, o verčiau džiaugiasi gyvenimu, ir net mirdama pajėgia šnibždėti: „O kaip malonu mirti, kai jauti, jog eini pas Dievą!” Mara gi, nors gyvenime pasiekia visa, ko troško, nesijaučia laiminga. Ją kamuoja sąžinė. Ji kenčia. Kai miršta jos kūdikis, ji nepakeldama skausmo su mirusiu mažyčiu rankose skuba į grota, kur gyveno nuo pasaulio atskirta sesuo Bonnaine, kad su ją pasidalintų savo skausmu ir gautų kiek suraminimo.

Kokią dalį tad norėtume rinktis: Bonnaine ar Mara? Rinkimės Bonnaine gyvenimo kelią. Žinokime, kad nuodėmė yra pati didžiausioji liga. Ji grąšo dvasine mirtimi ir skaudžiais išgyvenimais žemėje, o amžinybėje pasmerkimu pragaro kančiomis.

TREČIAS VELYKŲ SEKMADIENIS „B”

„Jiems vis dar netikint iš džiaugsmo”

Lk 24, 35-48

I

Du mokiniai paskubomis grįžo iš Emaus į Jeruzalę. Čia rado apaštalus susirinkusius drauge. Jie dalinosi išpūdžiais apie Kristaus prisikėlimą ir jo pasirodymus. Buvo susijaudinę, bet vis dar pilni baimės ir netikrumo. Sėdėjo prie užsklęstų durų. Buvo sumišę, nes įvykiai viršijo jų pajėgumą visa tai suvokti ir blaiviai svarstyti tai, kas čia dėjosi.

Jiems besikalbant, staiga pasirodė Jėzus, esant durims užsklęstoms. Jis atsistojo tarp jų ir juos sveikino, tardamas: „Ramybė jums!” Visa tai apstulbino apaštalus. Pagalvojo, kad tai šmėkla, vaiduoklis, o ne realybė. Sumišusius mokinius Jėzus ramino, bet drauge ir papeikė dėl tikėjimo stokos. Juk jis juos buvo išpėjęs, kad turėsiąs kentėti, mirti, bet prisikelsiąs trečią dieną. O jie vis dar dvejoja. Kad įtikintų, jog jis tikrai yra prisikėlęs iš numirusiųjų, čia pat parodo jiems savo vinimis perdurtas rankas ir kojas. Dabar

jie įsitikina, kad tai Mokytojas, ne šmėkla, nes vaiduoklis negalėtų turėti tikro kūno. Šitai išaukia juose didelį džiaugsmą. Iš džiaugsmo jie atrodė it būtų apsvaigę ir pasimetę: nežinojo nei ką manyti, nei ką sakyti. Tuomet Jėzus, kad dar daugiau įtikintų, jog tai yra tikra realybė, paprašė, kad duotų jam ką nors užkasti. Matydami gi Mokytoją valgant, apaštalai galutinai įsitikino, jog jis neabejotinai yra prisikėlęs.

Jėzus pasiliko su mokiniais kurį laiką. Jiems kalbėjo, aiškino pranašystes, įtikinėjo, jog jis tikrai yra Mesijas. Juk tai įrodo jo prisikėlimas iš numirusiųjų. Apie jį Mesiją ir Atpirkėją apaštalai turės liudyti Jeruzalėje ir iki pasaulio kraštų. Kaip jie dabar, matydami jį prisikėlusį, yra kupini džiaugsmo, taip šią džiugią išganyimo Naujieną turės skelbti visiems ir visur, kad visi galėtų dalintis šiuo džiaugsmu žemėje ir danguje.

II

Kristus ir jo Evangelija skelbia ir teikia džiaugsmą. Savo žemišką misiją Jėzus suvedė į davimą pilnutinio džiaugsmo. „Tai aš jums kalbėjau, — sakė Išganytojas, — kad mano džiaugsmas būtų jūmyse ir jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jo 15,11). Jėzus užtikrino, kad Tėvas suteiks kiekvienam visko ko tik jis būtų reikalingas, idant galėtų džiaugtis ir būti laimingas. „Prašykite, — sakė dieviškasis Mokytojas, — ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnutinis” (Jo 16,24). „Dabar jūs, tiesa, esate nuliūde, bet aš jus vėl pamatysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas neatims iš jūsų” (Jo 16,22).

Tiesa, Dievas daug ko reikalauja iš mūsų. Bet tai, ko Viešpats iš mūsų reikalauja, reikalinga ne Dievui, o mums. Tai, ką mes privalome Dievui, yra duoklė tikrumoje mūsų pačių laimei. Dievas nieko neatima iš nė vieno, o visiems

daug duoda. Prie tikrų žemiškų malonumų Dievas prideda dar dangiškų vertybių, ir jos leidžia mums džiaugtis pilnai, t.y. su siela ir su kūnu, ir tai be baimės, be rūpesčio, be susigraužimo ir be paliovos.

Žymi Ispanijos rašytoja Regina Garcia, buvusi komunistė, bet vėliau grįžusi prie tikėjimo, savo autobiografijoje rašo: „Būdama marksistė ir bedievė aš turėjau visa, kas žmogui yra reikalinga, kad jis jaustųsi patenkintas. Buvau jauna ir turtinga, graži ir garsi. Buvau ištekęjusi už jauno ir mielo vyro. Turėjome it angelas dukrele. Rodos nieko netrūko, kad būčiau laiminga. Bet laiminga nesijaučiau. Jaučiau savyje kažkokią tuštumą, kas mane baimino. Širdyje buvo pilna nerimo, ir tai neleido man jaustis laimingai. Vėliau supratau, jog man trūko Dievo ir jo dangiškų malonių. Dievas buvo toli nuo manęs. Geriau sakant, aš buvau toli nuo Dievo, o nejausdama prie savęs Dievo, nors ir pertekusi žemiškomis gėrybėmis, aš buvau vargšė ir bedalė. Nes, randantis be Dievo, visa, ką turėjau, neturėjo man tikrosios prasmės.”

Regina Garcia prisipažinimas patvirtina, ką Viešpats liepė Apreiškimų knygos autoriui rašyti Laodikijos Bažnyčiai: „Tu sakai: — aš esu turtingas ir pralobęs, ir nieko man nebereikia —, o nežinai, kad esi skurdžius, apgailėtinas, beturtis, aklas, plikas. Aš tau patariu pirkti iš manęs ugnyje nuskaidrinto aukso, kad pralobtum; išbaltintus drabužius, kad apsirengtum ir nebūtų matoma tavo nuogumo gėda; ir tepalo akims patepti, kad praregėtum.” (Ap 3,17s)

Tik Dievas atveria žmogui akis ir parodo kelią, kuris veda į tikrą džiaugsmą. Taip, tik Dievuje randamas pilnutinis džiaugsmas. Mat, nėra tikro džiaugsmo, kur yra netikrumas, kur nėra ramybės, kur nėra meilės. O visa šitai yra ten, kur nėra Dievo. Gi priešingai, kur yra Dievas, ten nėra baimės, nei netikrumo, nei susirūpinimo, o yra

ramybė ir meilė, o visa tai laiduoja tikrą bei pilnutinį džiaugsmą.

1. Kur yra Dievas, ten nėra baimės, nes Dievas laiduoja visokeriopą pagalbą kiekvienam reikale ir kiekviename pavojuje. Kristus visus mus užtikrina, sakydamas: „Pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį“ (Jo 16,33). Taip pat ir apaštalas Paulius teigia: „Jei Dievas su mumis, kas gi prieš mus“ (Rom 8,31). Su pagrindu Psalmistas guodžiasi, sakydamas: „Tavyje, Viešpatie, viltį sudėjau, todėl niekados nebūsiu sugėdintas“ (Ps 30,2;70,1). „Dievu aš pasitikiu be baimės. Ką gali padaryti man žmogus?“ (Ps 55,11).

2. Kur yra Dievas, ten nėra netikrumo, nėra abejojimų. Nes Dievas yra tiesa, nes jis yra šviesa. Evangelistas Jonas apie Kristų rašo: „Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų. Ji buvo beateinanti į pasaulį. Ji buvo pasaulyje“ (Jo 1,9). O ir pats Jėzus kalbėjo ir sakė: „Aš esu pasaulio šviesa. Kas seka mane, nevaikšcios tamsoje, bet turės gyvenimo šviesą“ (Jo 8,12). Kita proga gi vėl sakė: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ (Jo 16,6). „Aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą“ (Jo 18,37).

3. Kur yra Dievas, ten yra ramybė. Nes Dievas yra širdžių bei sąžinių gydytojas per nuodėmių atleidimą. Kiekvienam atgailojančiam nusidėjėliui Jėzus taria tuos pačius žodžius, kuriuos pasakė Marijai Magdalenai, tardamas: „Tau atleidžiamos tavo nuodėmės... Eik sau rami“ (Lk 7,49s). Visiems mums Jėzus kalba ir sako: „Ramybę jums palieku, savo ramybę jums duodu. Ne kaip pasaulis duoda, aš ją jums duodu“ (Jo 14,27).

4. Kur yra Dievas, ten yra meilė. Nes Dievas yra meilė (1Jo 4,8). O kur yra meilė, ten yra džiaugsmas ir laimė. Dievas tiek myli mus, kad paaukojo už mus savo Viengimį Sūnų. „Dievas taip numylėjo pasaulį, — teigia

Evangelistas, — jog davė savo Viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris tiki į jį neprażūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. (Jo 3,16). Jėzus gi kalbėjo apaštalams ir sakė: „Kaip Tėvas mylėjo mane, taip ir aš jus pamylėjau. Pasilikite mano meilėje... Tai jums kalbėjau, kad manasis džiaugsmas būtų jumyse, ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jo 15,9,11).

III

Kad Dievas mums yra viskas; kad be Dievo esame vargšai ir bedaliai, tai patvirtina gausūs įvairių asmenų prisipažinimai. Jau citavome Reginos Garcia prisipažinimą. Yra daug dar ir kitų. Pacituosime tik vieną kitą.

Biaggio Marin, žymus Italijos poetas, minėdamas savo 90 metų sukaktį davė spaudai sekantį pareiškimą. „Pasiekiau 90 metų su giedra nuotaika ir su giliu įsitikinimu, kad mirtis nėra pasmerkimas, o verčiau gyvenimo viršūnė. Mirtis yra gyvenimo realybė: yra šešėlis begalinių vertybių ir beribio gyvenimo”. Prisiminęs savo išgyvenimą, beklausant Bethovenio V simfonijos koncerto, kas įvyko Vienoje 1912 metais, tęsė: „Tai buvo giliai sukrečiantis išgyvenimas. Tada supratau, kad gyvenimo mįslė yra galėjimas persikelti iš gyvulinės į dievišką sferą. Nuo tada pradėjau kreipti savo atidą į Dievo apsireiškimą bei buvimą visur ir visame” (Luciana Jorio, *Il Giornale* 1981 XI 26, p 5).

Laimingas yra tas, kuris keliauja žemės keliu su Dievu. Nes jis gali eiti, nors ir audros siaustų, giedras ir ramus. O gyvenimo pabaigoje gali žvelgti į amžinybę ne su baime, bet su ilgesiu ir pasitikėjimu.

Pereito šimtmečio pabaigoje ir šio (20) pradžioje socialistų judėjime Italijoje pasižymėjo Ona Kulišov. Kilme — rusė. Mokėsi Šveicarijoje ir Italijoje. Iš Rusijos buvo

atsivežusi revoliucinių idėjų. Gyveno nelegalioje moterystėje su Andrea Costa. Šis buvo taipgi socialistas ir aršus bedievis. Susilaukė dukters. Jai davė vardą — Andreina. Nors abu tėvai dėjosi bedieviais ir kovojo prieš tikėjimą, Andreina išaugo tikinti jaunuolė. Ji ištekėjo už labai religingo vyro Luigi Gavazzi. Motina pakentė dukros ir jos vyro gilų religinį nusiteikimą, bet tėvas buvo labai priešingai nusistatęs. Jis negalėjo pakęsti, kad jo dukra susituokė bažnyčioje. Luigi Gavazzi sunkiai susirgo ir jaunas mirė. Sirgdamas, jis aukojo savo kančias už Andreinos tėvų atsivertimą bei sugrįžimą prie Dievo. Andreina skaudžiai išgyveno vyro mirtį, bet visa pernešė su krikščionišku kilnumu ir ramumu. Ona Kulišov, pabuvusi keletą dienų su Andreina po vyro L. Gavazzi mirties, vėliau jai rašė: „Kai buvai čia, tomis dienomis atidžiai tave stebėjau. Man rodėsi, kad tavyje žėrėjo šviesa, kuri šildo ir guodžia, ir įgalina pakilti virš išgyvenamų skausmų bei patiriamų sunkumų.” Andreina, atsakydama, tarp kitko rašė: „Turiu dar vieną troškimą. Tačiau jis yra perdidelis. Atspėk! — Noriu, kad vieną dieną ir tu galėtum gauti tos šviesos, kurią regėjai manyje. Luigi šia mintimi bei šiuo troškimu aukojo savo gyvenimą” (Cit. Mino Martelli, *La Passionaria Kulishoff: L'Avvenire* 1981). Šis Andreinos troškimas išsipildė. Ona Kulišov grįžo prie tikėjimo.

* * *

Dėkokime Dievui už turimą tikėjimo šviesą ir šilumą. Ir dėkodami, atsiminkime tuos, kurie šios malonės neturi. Melskime Dievą su prancūzų rašytoju Karl Huysman: „Viešpatie, būk gailestingas tam, kuris leidžiasi kelionėn: ir yra vienas, ir yra naktis, ir dangus be jokios šviesos, be vilties spindulėlio!” (Cit. *L'Osservatore Romano*, 62 1969 III 15,3).

KETVIRTAS VELYKŲ SEKMADIENIS „B”

„Aš esu gerasis Ganytojas”

Jo 10, 11-18

I

Keleivis Palestinoje, rytą anksti ar vakarą vėlai, tarp uolėtų ir pusplikių kalnų ar ant nuo saulėkaitos išdegusių ir dulkėtų lygumų, turi progos išvysti kaimenės ramių avių, kurios klusniai seka jų ganytoją. Šiojo veidas saule nudegęs, drabužiai skurdūs ir dulkėti, bet akys žvalios. Su lazda rankoje jis eina it valdovas su skeptru. Ši graži kasdienio šv. Žemės gyvenimo idilija kartą patraukė dieviškojo Mokytojo akis, jautriai palietė jo širdį. Prabilo tada į savo mokinius ir tuos, kurie jį sekė, panašybe apie gerąjį Ganytoją.

Visų pirma priminė, jog yra netikrų ganytojų, ir nurodė, iš ko juos galima atpažinti. Po to iškilmingai pareiškė, jog jis yra gerasis Ganytojas. Pristatęs save kaip gerąjį Ganytoją, Jėzus pabrėžė, jog jis realizuoja savyje visas gerojo Ganytojo savybes, ir tai tobuliausiu būdu, nes yra dangiškojo Tėvo siųstas ganyti ir išgelbėti sielas visų

žmonių; žydų ir pagonių; visus suvesti į vieną išganymo avidę. Jis yra gerasis Ganytojas, nes yra Viengimis Tėvo Sūnus: gyvenimo ir mirties Viešpats, kuris gali aukoti savo gyvybę ir vėl ją atsiimti, prisikeldamas iš numirusiųjų.

II

Panašybe apie gerąjį Ganytoją Jėzus vaizdžiai nusakė savo santykius su Bažnyčia ir tikinčiaisiais. Pravartu tad atidžiai pasvarstyti gerojo Ganytojo savybes, kaip jas Jėzus nusakė, ir kaip jos realizuojasi jo Dievo Sūnaus ir žmonijos Išganytojo — asmenyje.

Įvairus yra žmogus gyvenimo įvairume. Jis įvairuoja tarp gero ir pikto. Yra gerų, geresnių ir geriausių žmonių. Yra blogų, blogesnių ir blogiausių asmenų. Bet yra ir tokių, kurie bando laviruoti tarp gero ir pikto: tai vadinamieji nei šalti, nei šilti, apie kuriuos Viešpats, kaip skaitome apreiškimų knygoje, yra pareiškęs, jog jie yra nepakęstini ir verti būti išspjauti iš burnos (Ap 3,15s). Įvairūs yra ir ganytojai. Vieni tikri, kiti apsimetėliai; vieni geri, kiti tik samdiniai. Kristus yra gerasis Ganytojas tobuliausia prasme. Jis yra toks, kokio kito nėra ir negali būti.

1. Pagal Kristaus nurodymą gerasis Ganytojas privalo turėti sekančias savybes:

1) Gerasis Ganytojas rūpinasi savo avimis. Jis daro visa, kad kaimenė būtų pamaitinta ir pagirdyta. Jis rūpinasi surasti galimai geresnės ganiavos ir veda į ten savo avis. Jis budi, kad avys neatsitolintų per toli nuo vandens šaltinio (Mt 9,36; Mk 6,34).

2) Gerasis Ganytojas saugoja savo kaimenę. Jis budi, kad kuri nors avelė nenuklystų atsilikusi nuo kaimenės. Paklydusiąsias suieško ir grąžina atgal į kaimenę. Budi ir saugo, kad žvėrys neužpultų ir neišblaškytų avelių.

Pavojaus atveju gina savo avelės iki paskutiniųjų, aukodamas net savo gyvybę (Lk 15,4; Jo 10,11).

3) Gerasis Ganytojas pažįsta savo avis. Jis jas šaukia jų vardais. Jis yra tiek artimas avelėms, kad jos pažįsta jo balsą; ir, kai jis šaukia, ateina pas jį ir jį seka (Jo 10,5).

2. Visos gerojo Ganytojo savybės tobulai išsipildė ir pildosi Kristuje, mūsų Išganytojuje.

1) Jėzus rūpinosi ir rūpinasi mumis — savo avelėmis. Jis anuomet pamaitino minią stebuklingai padauginta duona (Mk 6,27ss; 8,1-8). Jis amžiais maitina tikinčiuosius gyvąja Duona ir gyvuoju Vandeniu, būtent, savo kūnu ir krauju Eucharistijoje. Jis maitina visus savo Evangelija: savo dievišku žodžiu užrašytu evangelijų knygoje. Kai jis kalbėjo, minia klausėsi ir sakė: „Dar niekas iki šiol taip nekalbėjo, kaip šis“ (Jo 7,46). Kristaus skelbta išganymo Naujiena yra dangiškoji šviesa, kuri šviečia žemiško gyvenimo tamsybėse ir rodo kelią į išganymą; yra ana iš dangaus atneštoji ugnis, kuri leipsnoja ir degina, kas pikta; šildo ir gaivina kiekvieną einant siaurą į dangų vedančiu keliu.

Kai apaštalai kartą siūlė Mokytojui valgyti, jis jiems atsakė: „Aš turiu valgyti maisto, kurio jūs nežinote... Mano valgis yra vykdyti valią to, kuris mane siuntė ir atbaigti jo darbą... Štai, sakau jums, pakelkite akis ir pažvelkite į laukus: jie jau baltuoja pjūčiais“ (Jo 4,31ss). Jėzus virš visko rūpinosi ir aukojosi dėl sielų pjūties. Jis kvietė ir apaštalus prašyti pjūties Viešpatį siųsti daugiau darbininkų į išganymo pjūtį (Mt 9,27). Kristus pasiaukėjo dėl mūsų iki mirties ant kryžiaus, kad išvaduotų mus iš nuodėmių ir atvertų mums duris į dangų.

2) Būdamas žemėje, Jėzus saugojo tuos, kuriuos Tėvas jam buvo patikėjęs, ir neprarado iš jų nė vieno, išskyrus tik tą, kuris pats pasirinko pražūtį jį išduodamas (Jo 17,12).

Jėzus ėjo ieškoti paklydusiųjų: lankėsi pas nusidėjėlius. O kai fariziejai jam už tai priekaištavo, atsakė: „Sveikieji juk nereikalingi gydytojo, bet ligonys. Aš atėjau ne teisiųjų, bet nusidėjėlių šaukti” (Mk 2,17). Ir apaštalus jis siuntė eiti visų pirma pas paklydusiais Izraelio avis (Mt 10,6); o taip pat įsakė eiti į gatves ir skersgatvius, kad kviestų iš ten į dangiškų vestuvių puotą elgetas ir ligonius, aklos ir raišuosius (Lk 14,13ss).

Jėzus saugoja ir gina savuosius nuo piktojo pasikėsinių. Jis meldėsi už apaštalus ir įgaliojo Petrą stiprinti juos, nes velnias siekė juos sijoti it grūdus (Lk 22,31s). Kentėdamas ant kryžiaus, Jėzus meldė Tėvą atleisti tiems, kurie jį kankino ir niekino, kadangi jie nesuvokė, ką buvo bedarą (Lk 23,34). „Aš esu gerasis Ganytojas... Aš guldaui savo gyvybę už kaimenę” (Jo 10,15). Kryžius patvirtina šiuos Išganytojo žodžius. Kryžius yra iškalbingiausias liudytojas, kad Jėzus yra gerasis Ganytojas.

3) Jėzus pažįsta savo aveles. Jis juk, būdamas Dievas, permato sielas, skaito visų mintis, žino, ko kas vertas. Jis žinojo, ko buvo vertas fariziejų dievotumas. Jis juos vadino veidmainiais, pabaltintais kapais (Mt 23,27). Jis žinojo, kokią didelę meilę turėjo Marija Magdalena. Todėl apie ją pasakė: „Jai daug atleidžiama, nes ji labai mylėjo” (Lk 7,47). Jis žinojo savo rinktinių mokinių silpnybes. Todėl ragino prie nuolankumo, įspėjo dėl stokos tikėjimo, liepė jį sekti kryžiaus keliu (Mt 8,26;16,18; Mk 10,35ss; Jo 13,4-21). Jis žinojo, kad Judas rengėsi jį išduoti. Todėl šitai priminė išdavikui ir kitiems apaštalams, sakydamas: „Jūs esate švarūs, bet nevisi... Aš žinau, kuriuos pasirinkau. Bet kad išsipildytų Raštas: — tasai, kuris valgo su manim mano duoną, pakėlė prieš mane savo kulnį... Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, vienas iš jūsų išduos mane” (Jo 13,11.19ss).

Kristus buvo, gyvendamas žemėje, gerasis Ganytojas.

Bet jis „vakar, šiandien ir visada tas pats” (Žyd 13,8). Jis yra visam gerasis Ganytojas. Jis juk, nors ir grįžo pas Tėvą, bet pasiliko nematomas Bažnyčioje, bet realiai veikia, iki amžių pabaigos. „Ir štai aš esu, — užtikrino jis apaštalus, — su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos” (Mt 28,20). Jėzus — gerasis Ganytojas pažįsta mus ir rūpinasi mumis. Jis saugoja, kad nepaklystume; o paklydusius stengiasi grąžinti atgal į savo Bažnyčią. Jis veda mus, tiesa, siauru ir sunkiu keliu, bet saugiai bei užtikrintai. Mums belieka tik stengtis būti klusniomis avelėmis. O būsim užtikrinti žemėje tuo, kas būtina, o amžinybėje išgirsime pakvietimo žodžius į dangaus džiaugsmą.

* * *

Suzan Russell, žurnalistė, turėjo pasikalbėjimą su vienu kaliniu. Šitai aprašė išsamiai laikraštyje.

Beeidama kalėjimo koridoriumi, atkreipė dėmesį, kad vieno kalinio celėje ant sienos kabojo gerojo Ganytojo paveikslas. Sustojo. Panoro su šiuo kaliniu pasikalbėti. Sargybinis tai leido. Kai ji paklausė kalinį, kodėl laikas savo vienutėje Kristaus gerojo Ganytojo paveikslą, jis atsakė ir papasakojo, kad jo motina buvo giliai religinga ir savo vaikams stengėsi įkvėpti pasitikėjimą Kristumi geruoju Ganytoju. Ji jiems kalbėjusi ir užtikrinusi, jog, jei jie ir pasimestų gyvenimo kelyje; jei padarytų ir didžiausią nusikaltimą, Kristus gerasis Ganytojas juos atras ir padės grįžti į išganymo kelią. Motina taipgi juos išmokė kasdien kalbėti maldele į Kristų gerąjį Ganytoją.

— Aš, — sakė jis, — daug blogo padariau sau ir kitiems. Bet esu tikintis ir kasdien kalbu maldele į gerąjį Ganytoją, kaip mamytė mus išmokė. Giliai tikiu, kad gerasis Ganytojas kada nors suras mane paklydėlį ir sugrąžins į gerųjų savo vaikų avidę. Štai kodėl laikau su savim šį paveiklą.

Jį man davė viena seselė vienuolė. Tai brangi dovana. Šis paveikslas teikia man viltį ir primena anas laimingas dienas, kai buvau geras vaikas.

Kiekvienas mūsų prisiminkim visuomet gerą Ganytoją. Leiskim, kad jis mus vestų išganymo keliu, ir atvestų, — „kur gera būti“ — į dangų.

PENKTASIS VELYKŲ SEKMADIENIS „B”

„Aš esu vynmedis, jūs — šakelės”

Jo 15, 1-8

I

Sename Testamente Dievas pristatė save kaip vynuogyno savininką, o Izraelį nurodė kaip vynuogyną (Iz 5, 1-5). Ir Jėzus vienoje iš panašybių Izraelį pristatė kaip Dievo vynuogyną, kurio nuomininkai — tautos vadai —, pasirodė nesąžiningi bei nedori. Todėl vynuogynas turėjo būti iš jų atimtas (Mk 12,9). Šiuo Jėzus priminė, jog su Izraeliu padaryta sandora buvo panaikinta, o jos vietoje atsistoja nauja išganymo sandora jo steigiamoje mesijaninėje karalystėje-Bažnyčioje. Bet Bažnyčioje Jėzus pats pasiima vadovauti, tiesa, nematomas, bet realiai veikia per savo vietininką šv. Petro įpėdinį.

Lygindamas save vynmedžiui, o tikinčiuosius šakelėms, Jėzus siekė nurodyti, jog jis lieka organiškoje vienybėje su savo sekėjais: sudaro su jais Mistinį Kūną-Bažnyčią. Iš Jėzaus tikintieji gauna dvasinę gyvybę, kuri it syvai vynmedyje, cirkuliuoja per Sakramentais gaunamą

malonę Bažnyčioje. Reikia tad būti pilnoje vienybėje su Bažnyčia, kad dangiškos malonės gaivintų sielas ir laiduotų išganymą.

Jėzus dar priminė ir pabrėžė, kad, kaip vynuogyno savininkas apkuopia vynmedžius, idant neštų daugiau ir geresnių vaisių, taip Dievas daro visa, kad tikintieji neštų galimai daugiau ir tobulesnių dvasinių vaisių. Kitaip tariant, kad taptų tobulesni ir šventesni. Atsimintina, jog neužtenka būti vien pakrikštytam, vien krikščionio vardą nešioti, kad pasiektume išganymą; privalu krikščioniškai gyventi, kaip to reikalauja Evangelija, ir kaip tai moko Bažnyčia. Dievas paruošė išganymą. Jis teikia malones išganymui pasiekti. Reikia tačiau, kad tikintieji naudotųsi teikiamomis malonėmis, ir taip taptų verti būti priimti į dangaus džiaugsmą. Jėzaus įspėjimas yra aiškus: „Ne tas, kuris man sako: — Viešpatie, Viešpatie, įeis į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo Tėvo valią, kuris yra danguje” (Mt 7,21). Jėzus taipgi ragino, tardamas: „Nekraukite sau turtų ant žemės... Verčiau kraukite lobius danguje, kur nei kandis, nei rūdis suėda, ir kur vagys neįsibrauna ir nepavagia” (Mt 6,19).

Jėzus taip pat pastebėjo, kad kaip vynininkas nukarpo netikusias šakeles ir nuvalo sveikasias, taip ir Bažnyčioje neturi būti pakenčiami tie, kurie yra lygintini išdžiūvusioms šakelėms, kurie yra nusidėjėliai ir nesiryžta taisytis, nes jie kenkia Bažnyčios šventumui. Priešingai, tie, kurie nuoširdžiai siekia gyventi pagal Evangeliją, privalo būti globojami, kad galėtų tapti šventesni, ir taip praturtintų nuopelnais save ir Bažnyčią.

Siekiant krikščioniško tobulumo, reikia stengtis būti galimai tobulesnėje vienybėje su Kristumi. Kaip šakelės nudžiūvusios ar įlūžusios ir neturinčios pilnos vienybės su vynmedžio kamieniu negali nešti vaisių, taip ir tikintieji tik tada yra dvasiniai gaivalingi ir nuopelnais turtingi, kai

yra pilnoje vienybėje su Kristumi. Neturėdami pilnos vienybės su Kristumi, tikintieji negali įvykdyti amžinos vertės darbų, o be jų negali užsitikrinti atlyginimo danguje. Atsiskyrimas nuo Kristaus tikrumoje reiškia dvasinę mirtį žemėje, o, jei tokiam stovyje įeinama į amžinybę, atsiveria kelias į pražūtį pragare.

Būdami su Kristumi, turime galimybę kiekviename reikale kreiptis į jį ir iš jo sulaukti reikiamos pagalbos. Jėzus juk nori, kad būtume šventi ir nesutepti meilėje, nes tuo būdu mes teikiame garbę dangiškajam Tėvui ir pasirodome pasaulio akivaizdoje esą ištikimi jo mokiniai.

II

Jėzaus pasakytoji panašybė apie vynmedį ir vynuogyną yra giliai pamokanti. Pasvarstysime atidžiau kai kurias teologines mintis, kurios nūdien yra gana aktualios.

1. „*Mano Tėvas yra sodininkas*”. — Jėzus primena, jog, kai dangiškasis Tėvas išrinktąją tautą, kuri lyginama vynuogynui, pavedė tvarkyti karaliams ir tautos seniūnams, tai jis Naujo Testamento Bažnyčią imasi pats valdyti: pats būti šio savo vynuogyno sodininkas. Tai reiškia, kad Bažnyčia turi teokratinę, o ne monarchinę, ar tuo labiau demokratinę santvarką. Juk jau ir Senam Testamente Dievas bevelijo duoti Izraeliui teokratinę valdžią, ir tik dėl tautos seniūnų užsispyrimo sutiko pakęsti monarchiją (1Kar 8,6). Bet va, kaip anuomet žydų vadai reikalavo iš Dievo karaliaus, taip nūdien atsiranda nemaža tų, kurie reikalauja Bažnyčiai demokratinės santvarkos, tartum ji būtų kaip kiekviena kita žemiškas bendrija. Tokia tačiau ji nėra. Bažnyčia yra Dievo karalystė. Ji nėra iš šio pasaulio (Jo 18,35). Jos Viešpats yra Kristus (Jo 18,37). Jis yra Bažnyčios galva (Ef 5,23). Jis ją valdo per savo pasirinktus, pašauktus ir pašvęstus hierarchus

(Mt 28,20). Bažnyčia yra tikintiesiems, bet nėra tikinčiųjų: ji yra Kristaus. Kristus yra jos Viešpats.

2. „*Kiekvieną manyje esančią šakelę, kuri neneša vaisiaus, jis ją nupjauna; ir kiekvieną, kuri neša vaisių, jis ją apkuopia, kad neštų daugiau vaisių*”. — Dangiškojo Tėvo — Bažnyčios Sodininko — valia yra, kad netikusios šakelės būtų Bažnyčios vynmedyje nukarpytos ir numestos šalin; gi vaisių nešančios šakelės būtų rūpestingai apkuopiamos, idant galėtų nešti daugiau vaisių. Vadinasi, yra privalu reaguoti prieš pikta, kuris reiškiasi Bažnyčios bei tikinčiųjų gyvenime: reikia jo nepakesti, jį šalinti. Iš kitos pusės privalu yra daryti visa, kad gėris būtų puoselėjimas; kad gerieji turėtų visas sąlygas siekti tobulumo bei šventumo. Viešpaties raginimas per pranašą buvo skirtas ne tik Izraeliui, bet ir mums: „Nusiplaukite ir nusivalykite, pašalinkite pikta jūsų elgesio iš mano akivaizdos. Liaukitės daryti bloga. Mokykitės daryti gera. Siekite būti teisingi. Teikite pagalbą prislėgtajam. Neskriauskite našlaičio. Užtarkite našlę”. (Iz 1,16s). Visa šitai reikalauja aukos, sudaro sunkumų, teikia nemalonumų. Gal todėl šiandien bandoma užmerkti akis prieš pikta, nepakankamai bei nenoriai reaguojama prieš viešpataujantį blogį, nors gerai žinoma, kad tai yra prieš Dievo valią, kad tai stato pavojun geruosius. Gyvenama laikus, kai daugiau paisoma žmonių, o ne Dievo; nusidėjėlių, o ne teisiųjų.

3. „*Aš esu tikrasis vynmedis*”. Šiais žodžiais, šiuo teigimu Jėzus apreiškė vieną iš didžiųjų tikėjimo paslapčių, būtent, atidengė savo Mistinio Kūno paslaptį, tapatindamas save su Bažnyčia. Jėzus yra vynmedis, o tikintieji-šakelės: ši yra Bažnyčia. Šv. Paulius šią Kristaus apreikštą tiesą plačiau išvysto savo laiške Efeziečiams. Pagonių Apaštalas pristato Bažnyčią kaip Mistinį Kristaus Kūną. Šis Kūnas yra sudėtas iš įvairių sąnarių, kurie yra

organiškai tarpe savęs sujungti, ir atlieka kiekvienas jam skirtą funkciją Kristaus Kūnui statyti, — Bažnyčiai ugdyti (Ef 4,9-16). Visi, taigi, krikštytieji yra pašaukti įnešti jiems skirtą dalį Bažnyčioje išganymo vyksme: dvasiškiei ir pasauliečiai, tėvai ir vaikai, vyrai ir moters, vadovaujantieji ir vadovaujamieji. Atsimintina tačiau, jog visų pirma privalu rūpintis, kad netaptume džiūstančiomis šakelėmis Mistinio Kristaus vynmedyje, ir užuot pozityviai prisidėję prie išganymo vyksmo ugdymo, netaptume kliūtimi. Atsimintina, jog būdami organiškai sujungti Mistiniame Kristaus Kūne, esame atsakingi ne tik už save, bet ir už kitus narius, nes arba jiems padedame, kai esame geri, arba kenkiame, jei esame blogi.

4. „*Nes be manęs jūs nieko negalite padaryti*”. — Tai reiškia, kad Bažnyčioje visa reiškia Kristus: visa iš jo, per jį ir jame, ir be jo yra vien nykimas, vien neišvengiama pražūtis. Ne žmogiška išmintis bei sugebėjimai, ne žemiškos priemonės ir jų pilnas panaudojimas lemia Bažnyčios gyvenimą, bet Kristus ir jo teikiamos dangiškos malonės. Po Vatikano II Susirinkimo daug kas pradėjo siūlyti ir dėti pastangų Bažnyčią daugiau atgręžti į pasaulį, remtis daugiau žemiškomis priemonėmis, viliantis, kad visa tai įgalins pasiekti didesnių laimėjimų. Deja, dar neilga praeitis nuo šio posūkio pasaulio link, rodo, jog apsirikta: ne tik kad nepasiekta lauktų laimėjimų, bet dargi patirta nuostolių. Pro atvertus Bažnyčios langus ir duris įėjo daugiau dūmų ir dulkių, negu šviežio bei sveiko oro. Visa tai suprantama, nes užmiršta, jog Jėzus yra pasakęs: „Be manęs jūs nieko negalite padaryti”. Reikia taigi atsigręžti ne į pasaulį, o į Kristų: su juo jungtis, jame ieškoti išminties ir palaimos, kad atsinaujintame dvasia ir pasiektume amžinos vertės laimėjimų. Ne sekti laiko dvasią, o verčiau ją formuoti privalome. Juk esame pašaukti būti pasaulio šviesa ir žemės druska (Mt 5,14). Šv.

Pauliaus įspėjantis raginimas galioja visam. Jis rašo: „Nesiderinkite prie šio pasaulio, bet pasikeiskite, atsinaujindami dvasia, kad galėtumėte suvokti Dievo valią: kas gera, tinkama ir tobula” (Rom 12,2). Ne Bažnyčią reikia atgręžti į pasaulį, kad pasaulį laimėtume Kristui, bet verčiau privalu pasaulį atkreipti į Kristų, kad jį laimėtume Bažnyčiai. Šitai moko šv. Tėvas Paulius II savo enciklikoje „Redemptor Hominis”.

* * *

Buvau mažas vaikas, kai atsilankė tėviškėje tėvelio brolis kunigas A. Tulaba, marijavitas. Buvo ekskomunikuotas. Močiutė verkė ir pro ašaras sakė: „Kodėl tapai eretiku? Būtų buvę geriau, jei tavęs nebūčiau pagimdžiusi”. Jis atsakė: „Kad mane pagimdei, tokia buvo, mama, Dievo valia.” Praslinko keliolika metų. Buvau jau gimnazistas. Dėdė marijavitas vėl lankėsi pas gimines. Vieną sekmadienį mama grįžo iš bažnyčios labai susijaudinusi. Mat, kunigas iš sakyklos įspėjo, kad parapijoje pas gimines lankosi kunigas marijavitas, ir tie, kurie jį priėmė bei leido jam laikyti savo namuose šv. Mišias, užsitraukė bažnytines bausmes. Visa tai man liko giliai atmintyje. Nesuvokiau, kodėl toks griežtas Bažnyčios nusistatymas suklydusio kunigo atžvilgiu? Iš kitos tačiau pusės mane džiugino, kad nė vienas iš giminės nepasekė klystančio dėdės kunigo pėdomis.

Vadinasi, griežta Bažnyčios laikysena klaidos atžvilgiu turėjo pagrindo, nors buvo skaudi tiems, kurie turėjo giminystės ryšių su klystančiu. Nemanau taipgi, kad Bažnyčia buvo neteisinga ir žiauri klystančiam. Juk jis buvo pakartotinai įspėtas. Turėjo laiko apsigalvoti. Padarė sprendimą, žinodamas, kokios pasėkos laukė. Todėl neturėjo pagrindo priekaištauti Bažnyčiai. Mūsų laikais,

tiesa, Bažnyčia daro visa, kad išvengtų pasmerkimų bei anatemių. Bet ar tai tikrai padeda grąžinti į tiesos kelią klystančius? Deja, iki šiolei tematome tik neigiamus rezultatus. Klaidingi mokymai veržiasi į Bažnyčią. Palaidumas didėja. Drausmingumas mažėja. Visa tai kenkia Kristaus Mistiniam Kūnui.

Kai baigiau studijas Romoje, netikėtai buvau pakviestas dėdės marijavito pasikalbėti. Pokalbio eigoje dėdė pareiškė, jog asmeniškai nesijaučiąs būsiąs atsakingas prieš Dievą dėl savo pasielgimo. Bandė argumentuoti, remdamasis šv. Raštu. Aš jam atsakiau, jog tik ką baigiau šv. Rašto studijas. Todėl galiu drąsiai sakyti, jog jo aiškinimai yra klaidingi. Pasakiau: „Dėde, jūsų sekta yra ana nudžiūvusi šakelė Kristaus vynmedyje. Jos likimas yra būti išmesta ir sudeginta.” Jis pasiliko prie savo nuomonės. Bet įvyko, kaip aš sakiau.

Stenkimės būti gyvos ir gajos šakelės vynmedyje, kuris yra Kristus, kad būtume naudingi Bažnyčiai ir užsitikrintume išganymą.

ŠEŠTASIS VELYKŲ SEKMADIENIS „B”

„Kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas”

Jo 15, 9-17

I

Dangiškojo Tėvo meilė Sūnui vertė Sūnų mylėti savo mokinius. Jėzus norėjo, kad mokiniai pajustų ir pasisavintų jo meilę, ir jungtųsi su juo pastovios ir gilios meilės ryšiais. Bet šitai yra pasiekama tik per klusnumą Evangelijai. Meilė juk kviečia ir lenkia jungtis su tuo, kurį mylima. Tikroji meilė veda į susijungimą dviejų širdžių, dviejų valių į viena. Kaip Jėzus iš meilės Tėvui paklusta jam, taip ir jo mokiniai bei visi jo sekėjai, mylėdami jį, privalo priimti jo valią, pakludami Evangelijai.

Jėzus siekia jungtis su savaisiais meilės ryšiais, kad taip įgalintų šiuosius pajusti jo džiaugsmą. Mat, meilė gimdo džiaugsmą. Kur nėra meilės, nėra tikro džiaugsmo. Kristaus meilė yra tobula. Ji yra tiek pilna, jog pripildo sielas su kaupu, ir net išsilieja iš jų į aplinką, paliesdama net ir tuos, kurie yra toli nuo išganymo.

Teikdamas savo meilę, Jėzus reikalauja, kad ją

priimantieji mylėtusi tarpe savęs. „Šitas yra mano įsakymas, — sakė Išganytojas, — kad jūs mylėtumėte vienas kitą, kaip aš jus mylėjau” (Jo 15,12). Vadinasi, Jėzus ne tik įsako mylėtis tarpe savęs, bet tuo pačiu reikalauja, kad ši tarpsavė meilė būtų pilna, tobula, pasiaukojanti iki mirties, kaip to pavyzdį duoda jis pats, aukodamasis iki mirties ant kryžiaus. Jėzus reikalauja tokios meilės, kuri išskirtų jo sekėjus iš kitų (Jo 13,55). Tobula meilė įgalins krikščionis būti vienos širdies ir vienos minties (ApD 4,32). Ši meilė leis krikščionims dalyvauti Kristaus džiaugsme ir padarys, kad jie galės džiaugtis pilnutiniu ir nesibaigiančiu džiaugsmu. Meilės ryšiai su Kristumi ir meilė tarpe savęs užtikrina dangaus pagalbą ir laiduoja darnų sugyvenimą, o tai užtikrina džiaugsmą laikinybėje ir amžinybėje.

II

Skaitome knygoje ir laikraščiuose, girdime pokalbiuose, teatrų scenose ir filmų ekranuose burnojimų prieš Dievą. — Ką Dievas man duoda? Jis tik reikalauja ir įsako, tik draudžia ir bausmėmis grūmoja! Kam jis leidžia, kad žemė vadinama ir yra ašarų pakalnė; kad skausmai ir nelaimės lydi žmogų nuo lopšelio iki karsto; kad kenčia ne tik blogieji, bet ir nekaltieji? Kaip tokį Dievą galėčiau aš mylėti, jo klausyti, jį garbinti?! — Panašius priekaištus F. Dostojevskis dėjo į Ivano Karamazovo lūpas. Panašius burnojimus ir rašytojas Hoffmann įdėjo į Jedermann lūpas. Tokių ir panašių pasisakymų prieš Dievą girdi beveik kiekvienas kunigas privačiuose pokalbiuose ar viešose diskusijose.

Pikti ar baugūs priekaištai Dievui neturi jokio pagrindo, ir yra be abejonės velnio įkvėpti.

Tikrumoje Dievas žmogui viską duoda, ir nieko

neatima. Tiesa, Kristus reikalauja tikėti į jį ir vykdyti dangiškojo Tėvo valią, laikyti jo įsakymus. Bet šie reikalavimai siekia vien, kad žmogus, įsijungdamas į Dievo džiaugsmą, užsitikrintų sau pilnutinį džiaugsmą. „Tai jums kalbėjau, — sakė Jėzus, kad manasis džiaugsmas būtų jumyse, ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jo 15,11).

Nedalia, kurią tenka žmogui išgyventi, nėra nei Dievo norėta, nei jo tiesioginiai uždėta, o verčiau yra nuodėmės bei asmeninių kalčių paseka. Dievas, sutverdamas žmogų, pašaukė jį laimingam gyvenimui. Deja, nuodėmė atskyrė žmogų nuo Dievo ir jis atsidūrė velnio įtakoje. Šitai gi padarė, kad žemė tapo ašarų pakalnė; kad ji pradėjo želdinti žmogui usnis ir erškėčius; kad jis savo veido prakaite turi užsidirbti kasdienę duoną (Prad 3, 1-17).

Dievas pasiryžo susigražinti nupuolusį žmogų. Jis atsiuntė ant žemės Viengimį savo Sūnų, kad šis savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus atpirktų žmoniją ir įgalintų pasiekti išganymą, tampant Dievo išūniais ir dangiškos tėvonystės paveldėtojais. Be to, savo auka Jėzus įprasmino žemiško gyvenimo nedalią. Juk jei Išganytojas turėjo kentėti, kad laiduotų mums išganymą, tai naturalu, kad ir mes prisiimtum kančią, nes ji tarnauja mūsų išganymui. Kai šitai suvokiame, gyvenimo sunkumai pasirodo ne tik nebaisūs, bet tiesiog priimtini. Juk Kristus užtikrino, sakydamas: „Mano jungas yra malonus, ir mano našta — lengva” (Mt 22,20). Gi apaštalas Jonas teigia: „Nes vykdyti įsakymus reikalauja Dievo meilė, o jo įsakymai nėra sunkūs” (1Jo 5,3).

Kančia ateina ir praeina, bet Dievas ir jo džiaugsmas ne. Todėl, kai skausmas slegia, su viltimi prisiminkime dangaus džiaugsmą, kuri mums pelno kiekviena noriai ir kantriai pakelta kančia. Galima juk džiaugtis ir verkiant. Reikia džiaugtis Viešpatyje. Jis juk kentėjo ir mirė paniekintas, kad mūsų skausmą įprasmintų taip, jog jį

pakeistų į džiaugsmą. Jėzus užtikrino, sakydamas: „Palaiminti esate, kai dėl manęs jus keiks ir persekios, bei, meluodami, sakys visoki pikta prieš jus. Linksminkitės ir džiaukitės, nes jūsų atpildas yra gausus danguje” (Mt 5,11). O ir šv. Paulius ragino, tardamas: „Pagaliau, broliai, džiaukitės Viešpatyje... Džiaukitės Viešpatyje visados. Kartoju: džiaukitės!” (Pilyp 3,1;4,3).

III

Taigi mes, kurie esame pašaukti būti Dievo vaikais, kurie esame paženklinėti kryžiaus ženklu, galime ir privalome džiaugtis, nors ir randamės ašarų pakalnėje, nors ir turime išgyventi daug sunkumų. Deja, gyvenimo patirtis ką kitą rodo. Juk ir Dievo vaikų tarpe netrūksta tų, kurie, užuot džiaugtis, liūdi ir aimanuoja, kenčia ir priekaištauja. Jei šiandien sutinkama gal net daugiau paniurusių, negu giedrių žmonių; išvystama veikiau neapykantos iškreiptų, negu laime spindinčių veidų; girdima daugiau isteriškai klykiančių balsų, negu linksmi besijuokiančių asmenų, tai todėl, kad nesiekiamo džiaugtis Viešpatyje, o ieškoma pasitenkinimo nuodėminguose malonumuose.

Šiuo klausimu vaizdžiai pasisako žymusis anglų rašytojas Bruce Marshall. Savo romane „Kiekvienam po pinigą” jis rašo: „Kiekvieną sekmadienį iš kiekvienos sakyklos kunigai, nors ir pustyliu balsu, skelbia tikrus dalykus. Tačiau kiekvieną pirmadienį žmonės grįžta vykdyti klaidinguosius” (Cit. L'Osservatore Romano 1969 III 13,3). Toliau autorius dabarties krikščioniško pasaulio žmonių elgseną maždaug šitaip nusako. Visais laikais, teigia Bruce Marshall, žmonės mėgo daugiau tamsybės, negu šviesą; daugiau pikta, negu gera; daugiau nuodėmę, negu atgailą. Bet nūdien gyvename laikus, kai blogis visomis priemo-

nėmis bandoma pristatyti, it būtų gėris; kai matoma tiek išpurtusių veidų, kuriuose nematyti jokių pamaldumo ženklų; kai madų šlykštumas yra tikra provokacija; kai darbo žmonės maitinami ir maitinasi vien neapykanta; kai agituojama visa griauti ir naikinti; kai skelbiama pats didžiausias kada buvęs melas, kurio įsikūnijimas yra komunizmas; kai patys krikščionys savo krikščioniškumą suveda tik į vienos-antros pamaldumo praktikos atlikimą, o tikrumoje gyvenimo palaidumu ir savimeile yra blogesni už pagonis; kai pati gyvenimo samprata, tiesa, nauja, bet suvesta tik į tai, kad rodo vien šaltį ir kietumą! Tai dramatinis, bet tikslus dabarties gyvenimo nusakymas, kaip jį apibūdina giliai išvelgiąs Bruce Marshall. Nieko daugiau nebūtų galima pridėti, nei atimti. Bet, kadangi taip, tai negalime stebėtis, jog džiaugsmas blėsta, o kančia daugiau reiškiasi; jog Bažnyčios Kristaus vardu raginimas: „Džiaukitės, visados džiaukitės!“ — tuščiai aidi žemės paviršiumi.

* * *

Prisimindami visa šitai, turime dėti visas pastangas siekti džiaugsmo, tikrojo džiaugsmo Kristuje; privalome siekti, kad mūsų džiaugsmas išsiliėtų iš mūsų sielų ir pripildytų kitų sielas. Bruce Marshall savo jau cituotoje knygoje kalba apie kun. Gaston ir jo asmenyje rodo pavyzdį, kaip turėtume džiaugtis, kad niūrumas išnyktų, piktumas išblėstų, o meilė ir linksmumas vis ryškiau spindėtų krikščionių veiduose.

Kun. Gaston, matydamas krikščioniško gyvenimo dekadenciją, stengėsi atsilyginti Dievui, aukodamas savo nepasisekimus, kančias ir apsimarinimus; o, matydamas aplink save surūgusius veidus, stengėsi visada šypsotis; ir kad pajėgtų tai daryti, šaukėsi Dievo pagalbos karšta

malda. Jis darė visa, kad savo asmenybe galėtų liudyti, jog Dievas ne tik neatima iš mūsų nieko, bet, priešingai, pripildo mus tikru džiaugsmu.

Pasekime kun. Gaston pavyzdžiu. Tai nėra lengva, bet yra įmanoma. Kai jaučiame, jog jėgos silpsta, pinkime lūpomis ir širdimi malda, prašydami Dievą pagalbos. O jis įgalins mus šypsotis ir spindėti laime pasaulio šaltume ir pasimetusių Dievo vaikų niūrumė.

KRISTAUS DANGUN ĮŽENGIMO ŠVENTĖ „A.B.C.“

Mt 28, 16-20; Mk 16,19s; Lk 24,50ss;
ApD 1,9ss

I

Prisikėlęs iš numirusiųjų Jėzus per 40 dienų pakartotinai pasirodė apaštalams ir didesniai skaičiui sekėjų. Pasirodymų eigoje apsireiškė esąs ne tik Mesijas, bet taipgi visagalis Viešpats danguje ir ant žemės. Liepė apaštalams eiti ir skelbti Evangeliją visiems ir visur. Suteikė galią skelbiamą Evangeliją liudyti antgamtiniais ženklais, kad savo liudijimą padarytų tikėtiną ir priimtina. Užtikrino, kad, tiesa, turi grįžti pas Tėvą į dangų, bet nematomu būdu pasilieka su jais realiai esąs ir veikia kaip jų vadovas Bažnyčioje vykdant sielų išganyką (Mt 28, 16-20).

Jėzui įžengus į dangų, apaštalai ištikimai vykdė jo nurodymus: ėjo ir skelbė Evangeliją iki pasaulio kraštų, ir savo mokymą tvirtino gausiais stebuklais (Mk 16,19s).

Plačiausiai Kristaus įžengimą į dangų aprašo evangelistas Lukas, tiek trečiojoje evangelijoje, tiek Apaštalų Darbų knygoje. Apaštalai, tikriausiai Jėzui įsakant, iš

Galilėjos grįžo atgal į Jeruzalę, kur turėjo nužengti ant jų šv. Dvasia. Jiems besirandant ant Alyvų kalno, Mokytojas pasirodė paskutinį kartą. Jis juos palaimino ir ėmė kilti aukštyn (Lk 24,50ss). Jam bekylant, jie jį sekė akimis, kol baltas debesis pridengė jį ir jis išnyko jame. Kurį laiką jie pasiliko stovį, įsmeigę akis į dangų, vildamiesi, o gal Mokytojas vėl pasirodys. Tuo metu šalia jų atsirado du baltais rūbais apsitaисę vyrai-angelai. Jie prabilo į juos ir tarė: „Vyrai galilėjiečiai! Ko stovite žvelgdami į dangų? Jėzus gi, kuris paimtas nuo mūsų į dangų, ateis tuo pačiu būdu, kaip jį regėjote užengiantį į dangų” (ApD 1,11). Vadinasi, angelai ragino apaštalus grįžti į miestą, nes Jėzus galutinai grįžo į dangų, bet jis vėl pasirodysias amžių pabaigoje: pasirodysias visoje savo dieviškoje garbėje, kad teistų gyvuosius ir mirusiuosius (Mt 24,30).

Šv. Paulius apie Kristaus užengimą į dangų šitaip rašo: „Užengdamas į aukštybę, jis vedėsi belaisvius, davė žmonėms dovanų. Užengė! Ką kita reikštų, jei ne tai, kad jis ir nužengė į žemutiniąsias žemės dalis. Kurgi nužengė, yra tas pats, kuris ir užengė virš visų aukštybių, kad visa pripildytų” (Ef 4,9s).

Šitai taigi žinome apie Kristaus užengimą į dangų iš Naujo Testamento knygų. Visa tai duoda pamokančių minčių, iš kurių stenkimės pasidaryti praktiškų išvadų.

II

1. Užengimas į dangų, kaip ir prisikėlimas iš numirusiųjų yra kertinis akmuo tikėti, jog Jėzus tikrai yra Mesijas ir Dievo Sūnus. Jis nužengė, prisiimdamas žmogaus prigimtį, kad nupuolusią žmoniją gražintų Tėvui ir dangui. Jis užengė atgal į dangų, kad iš ten, sėdėdamas Tėvo dešinėje, valdytų visatą ir vykdytų išganymą (Ap 3,7; Ml 12,36; ApD 2,34; Ef 1, 19-23). Jėzus yra danguje, bet

drauge ir ant žemės. Tiesa, yra nematomas, bet realiai esąs ir veikias Bažnyčioje, jai vadovaudamas ir ją gaivindamas dangiškomis malonėmis. Vadinasi, į Jėzų visų pirma privalu atsinešti kaip į Viešpatį, ir į Bažnyčią žiūrėti kaip į Mistinį jo Kūną, o ne kaip į paprastą žmonių bendriją.

2. Jėzaus nužengimas ir užengimas į dangų stato mus prieš dangaus realybę. Kokia yra ši dangaus realybė? Dangus yra. Tai yra tikra, kaip yra tikra, kad Viengimis Tėvo Sūnus nužengė iš dangaus, įsikūnydamas, ir užengė, prisikėles iš numirusiųjų. Kas yra dangus, kokia yra jo realybė, aiškų atsakymą duoda Apreiškimas.

1) Dangus yra laimingo amžinojo gyvenimo realybė. Kalbėdamas apie dangų, Jėzus jį vadino gyvenimu. „Įeikite pro ankštus vartus, — sakė Išganytojas, — nes erdvūs vartai ir platus kelias veda į pražūtį, ir daug yra tų, kurie juo eina. Kaip gi ankšti yra vartai ir siauras kelias, kuris veda į gyvenimą! Ir nedaug yra tų, kurie jį atranda” (Mt 7,13s). Kita proga Jėzus dar sakė: „Geriau tau su viena akimi įeiti į gyvenimą, negu, turint abi akis, būti įmestam į pragarą-ugnies” (Mt 18,9). „Jei nori įeiti į gyvenimą, laikyk įsakymus” (Mt 19,17). Laimingo amžinojo gyvenimo Viešpats yra pats Jėzus: visatos Kūrėjas ir žmonijos Atpirkėjas. Apaštalas Jonas apie Jėzų-dieviškąjį Žodį rašo: „Jame buvo gyvybė, ir gyvybė buvo žmonių šviesa” (Jp 1,2). Pats Kristus apie save liudijo: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki į mane, nors ir mirtų, gyvens” (Jo 11,25). Tikėjimas į Kristų; gyvenimas su juo, laikantis Evangelijos; jungimasis su juo Eucharistijoje užtikrina amžinojo gyvenimo paveldėjimą dangaus džiaugsme (Jo 3,36; 6, 33.64).

2) Dangus yra Dievo buveinė su žmonėmis (Ap 21,3). Danguje Dievas visiems yra Tėvas, o žmonės jam — jo mylimieji vaikai.

Dangus yra šventa buveinė: yra šventasis miestas, naujoji Jeruzalė, apie kurią kalba Apreiškimų knygos autorius. (Pa 21,2). Dievas yra šventas, ir visa, kas randasi su juo, turi būti šventa. Į dangišką vestuvių puotą, pagal Jėzaus pasakytą panašybę, gali įeiti tik tie, kurie turi nekaltumo rūbą (Mt 22,11). Į dangiškąją Jeruzalę „nieko neįeis, kas yra nešventa“ (Ap 21,27). Gi šv. Paulius rašė: „Gera įsidėmėkite, kad joks ištvirkėlis, ar gobšas, nei stabų garbintojas nepaveldės Kristaus Dievo karalystės dalies“ (Ef 5,5).

Dangus yra neišsivaizduojamai graži ir turtinga buveinė. Šv. Jonas Apreiškimų knygoje rašo, jog vienas iš angelų jam parodė šventąjį miestą — Jeruzalę, nužengiančią nuo Dievo iš dangaus ir turinčią Dievo skaistumą. „Jos žėrėsys, — rašo šv. Autorius, — buvo panašus į labai brangų akmenį, skaidrų it kristalas“ (Ap 21,10s). Aprašęs toliau nuostabų dangiškos Jeruzalės puošnumą bei turtingumą, Apaštalas tęsia, sakydamas: „Bet šventyklos aš neregėjau, nes Viešpats, visagalis Dievas ir Avinėlis yra jo šventykla. Miestui nereikia saulės, nei mėnulio, kad jame šviestų, nes Dievo skaistumas jame šviečia ir jo žiburys yra Avinėlis“ (Ap 21,22s).

Jei surinktume į vieną vietą visus pasaulio turtus, visą visatos didybę ir grožį, dangus vistiek būtų nepalyginamai virš viso to. O juk pasaulyje yra tiek grožio ir gėrio; o juk visata yra tokia didinga ir žavi, kad pajėgia užburti žmogaus širdį! Ir vis dėlto dangus savo grožiu ir didybe viršija visa; nes yra Dievo buveinė, o pasaulis yra Dievo kūrinys, ir jis tik atspindi visą tą grožį, gėrį ir didybę, kuris yra Dievuje ir danguje. Bet tai tik atsispindėjimas, o ne realybė. Tiesa, Kūrėjas matomas tvariniuose. Dievas tačiau tvariniuose yra matomas tik kaip veidrodyje, kaip mįslėje (1Kor 13,12). Realybėje, t.y. pilnutiniame grožyje, didybėje ir gerume Dievas yra regimas tik danguje, kur

šventieji jį regi „veidas į veidą“ (1Kor 13,12), t.y. koks jis „yra savyje“ (1Jo 3,2).

Dangus yra džiaugsmo ir laimės buveinė. Danguje nėra skausmo, nė ašarų (Ap 21,4). Ten nėra mirties, nes Dievas yra gyvybė (Jo 1,3). Ten nėra vargo, nes Dievas savo turtingumu pripildo visa. Ten nėra dejonių (Ap 21,4). Priešingai, ten yra pilnutinis ir niekad nepraeinantis džiaugsmas. Jėzus kvietė, kviečia ir kvies kiekvieną savo ištikimąjį tarną į dangaus džiaugsmą, užtikrindamas, jog jis yra pilnutinis, ir jog niekas iš jų neatims (Mt 25,21; Jo 15,11). Šv. Paulius, regėjime išvydęs dangų, apie jo grožį, gėrį ir laimę rašė: „Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, nei kas į žmogaus širdį neįėjo, Dievas parengė tiems, kurie jį myli“ (1Kor 2,9).

Dangus yra nelygstamo grožio, neapsakomo gėrio ir tobulos meilės realybė. Visa tai dangaus šventuosius pripildo begaline laime.

* * *

Dangus taigi yra didžiųjų svajų realybė. Ten yra visa, ko tik pajėgiame trokšti bei viltis. Ir visa tai yra per amžius ir aukščiausioje pilnybėje. Ten yra tikrumas ir amžinumas, todėl nėra baimės, nei susirūpinimo. Ten — grožis ir gėrybių gausumas, todėl yra pilnas pasitenkinimas ir tikras džiaugsmas. Ten — gerumas ir meilė, todėl nėra neapykantos, nei kivirčių, o yra neįsivaizduojama laimė.

Štai kodėl Jėzus liepė visų pirma ir virš visko rūpintis bei siekti paveldėti dangų, užtikrindamas, jog tuo, kas yra būtina žemiškam pragyvenimui, pasirūpins dangiškasis Tėvas (Mt 6,33).

Gražus, viliojantis yra dangus. Jis turi būti mūsų. Jį privalome užsitikrinti, nežiūrint kiek tai galėtų kainuoti. Bet jis, deja, gali būti ir ne mūsų. Galime jo netekti: galime jį už niekus parduoti.

Apie Anglijos karalių Henriką VIII pasakojama, kad jis vieną vakarą vaikščiojo rūmų balkone su savo nuodėmingo gyvenimo drauge Anna Bolena. Ši, žvelgdama į žvaigždėtą dangų, sušuko: „Henrikai, žiūrėk, koks gražus yra dangus!” Bet Henrikas, paėmęs ją už rankos, vedėsi į vidų ir tarė: „Dangus yra gražus, bet jis ne mums!” „Dieve saugok, kad gyvenimo pabaigoje neturėtume liūdnai tą patį sakyti: „Dangus yra gražus, bet jis ne mums!” Darykime visa, kad ant amžinybės slenksčio atsidūrę su džiaugsmu ir pilna viltimi galėtume tarti: „Gražus ir viliojantis yra dangus. Jis turi būti mūsų. Į jį pakvies mus Dievulis brangus! „Melskimės ir kartokime su poetu:

Neklupk, kaip tąsyk neklupai,
Bet eik, bet eik — pabėgs kapai.
Iškelsi pergalės vainiką, —
Ir švies tau saulė danguje,
Ir šviesi žemei tu su ja
Pro šios dienos pasaulį nykų.

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 252

SEPTINTAS VELYKŲ SEKMADIENIS „B”

„Tėve, pašventik juos tiesoje”

Jo 17-19

I

Savo — Vyriausio Kunigo — maldoje Jėzus prašo Tėvą išlaikyti apaštalus ištikimus Evangelijai ir vieningus tarpe savęs, o taip pat kad būtų su jais danguje. Šio jis meldžia, nes žino, kad pasaulyje jiems grėsia daug pavojų. Jei velnias drįso jį gundyti, neabejotinai jis sieks suvedžioti ir apaštalus žemiškomis vilionėmis, bandydamas kelti nesutarimus, vesti į klaidą, nugręžti nuo dangaus bei išganymo. Velnias visomis išgalėmis kliudė Jėzui vykdyti išganymo darbą. Jis sukėlė tautos vadų neapykantą prieš jį: juos palenkė jį pasmerkti ir nužudyti. Jėzus žinojo, kad velnias nepaliks ramybės nei jo mokinių: juos gąsdins, liūdins, bandys kelti nesantaiką tarp jų. Būdamas su apaštalais, dieviškasis Mokytojas juos saugojo, mokė ir ugdė gerame. Su pasitenkinimu tad primena Tėvui, jog neprarado nė vieno iš mokinių, išskyrus, tik išdaviką — Judą Iskariją. Bet išdavimas buvo išpranašautas ir turėjo

įvykti (Ps 41,10). Judas laisvai apsisprendė išduoti Mokytoją, nežiūrint kad buvo ispėtas, jog, išduodamas Žmogaus Sūnų, įvykdys pražūtingą nusikaltimą. Taigi Judas pats save pasmerkė pražūčiai (Jo 13,17; Lk 22,22; Mk 14,21).

Jėzus žinojo, jog artėja metas grįžti pas Tėvą: reikės atsiskirti nuo mokinių, juos palikti nuodėmingame pasaulyje, todėl prašė Tėvą, kad teiktų jiems dangišką globą pavojuose ir sunkumuose, idant jie nesijaustų esą našlaičiai ir nestokotų Dievo vaikų džiaugsmo.

Jėzus prašė Tėvą saugoti apaštalus nuo pikto pasaulyje, kuris jiems neabejotinai grėsė, ir prieš kurią jie buvo pašaukti ne tik gintis, bet ir kovoti, saugojant kitus nuo blogio. Juk jie buvo pašaukti būti pasaulio šviesa ir žemės druska (Mt 5,13ss).

Jėzus tačiau nesitenkino prašęs Tėvą saugoti apaštalus nuo pikto. Jis meldė pašvęsti juos tiesoje, t.y. padaryti, kad jie taptų tikrais išganymo tiesos žiburiais. Nes, kaip Jėzus atėjo į pasaulį, kad liudytų apie tiesą (Jo 18,37), taip apaštalai turės eiti į pasaulį ir liudyti Evangeliją visur ir visiems, pradedant nuo Jeruzalės ir iki žemės pakraščių (ApD 1,8).

Jėzus savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus pašventė Evangelijos tiesą. Šią tiesą jis pavedė apaštalams kaip linksmą išganymo Naujieną, kad ją saugotų ir liudytų iš kartų į kartas Bažnyčioje ir per Bažnyčią. Jis meldė Tėvą, kad dėl šios jo aukos jis stiprintų apaštalus liudyti Evangeliją su aukščiausiu pasiaukojimu, prisiimant, jei reikėtų, net mirtį.

II

Kristaus — Vyriausiojo Kunigo — malda už apaštalus yra turtinga pamokymu mums visiems. Nes tai yra Dievo

Sūnaus mintys ir pareikšta valia, ir ji turi amžiną ir visuotinę vertę.

1. Jėzus prašė Tėvą saugoti apaštalus nuo pikto pasaulyje, išlaikyti juos ištikimus Evangelijai ir vieningus su juo ir tarpe savęs. Jis pats juos saugojo ir neprarado nė vieno, išskyrus tik tą, kuris pats pasirinko pražūtį, tapdamas išdaviku. Turėdamas palikti pasaulį ir grįžti į dangų, Jėzus prašo Tėvą laikyti apaštalus savo tėviškoje globoje, kad jie nepasimestų ir liktų jam ištikimi.

Jėzus nori ir daro visa, kad visi, kurie yra paženklinti kryžiaus ženklu, liktų ištikimi Evangelijai, būtų vieningi tarpe savęs ir turėtų tikro Dievo vaikų džiaugsmo. Jei kartais esame prislėgti, jaučiamės vieniši, išgyvename baimę, tai yra ženklas, jog nesame pilnai ištikimi Evangelijai ir stokojame pilnos vienybės su Kristumi; tai yra ženklas, jog nevykdome ano naujo įsakymo, kurį Išganytojas davė, tarėdamas: „Duodu jums naują įsakymą, kad mylėtumėte vienas kitą, kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs vienas kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, jog esate mano mokiniai, jei turėsite meilę tarpe savęs” (Jo 13,34s).

2. Jėzus priminė ir pabrėžė, jog pasaulis, nors yra pikto įtakoje, bet yra jo kūrinys, todėl reikia jį gelbėti: reikia jį nešti Evangelijos dvasia ir palenkti Dievo viešpatavimui. Žodžiu, reikia siekti kurti dangaus karalystę ant žemės. Juk ir jis pats atėjo į pasaulį, ne kad jį teistų ir pasmerktų, bet kad jį išgelbėtų (Jo 3,17). Gražinti Dievui pasaulį uždavins yra sunkus, bet svarbus. Reikia stoti į kovą ne prieš „kūną ir kraują”, t.y. žemiškas jėgas, bet prieš velnio antgamtinę galybę (Ef 6,11s). Velnias daro visa, kad išganyimo darbą kliudytų ir neleistų pasaulį gražinti Dievui. O velnias yra galingas. Savo prigimtimi velnias viršija žmogiškas ir žemiškas jėgas. Prieš jį spirtis tegalime tik atsiremdami į Dievą. Su pagrindu Jėzus įspėjo apaštalus ir mus visus nebūti iš pasaulio, t.y. nesiremti

vien žemiškomis priemonėmis, bet paisyti Evangelijos ir apsiginkluoti dieviškais šarvais, t.y. antgamtime malone.

Žodžiu, esame pašaukti ne pasaulio dvasią pasisavinti, o verčiau pasaulyje stengtis įgyvendinti Evangelijos dvasią. Esame pašaukti būti pasaulio šviesa ir žemės druska. Privalome būti gera, o ne išdvokusi druska, kad galėtume saugoti žmoniją nuo pikto ir išlaikyti gerame. Privalome būti ant žibinto pakelta šviesa, kad saugotume pasaulį nuo melo ir rodytume žmonėms tiesos bei išganymo kelią. Deja, šiandien nemaža yra, net bažnytininkų tarpe, tų, kurie kitaip mano; kurie yra pasinešę pernelyg atsigręžti į pasaulį, derintis prie jo. Užtuot nešti į pasaulį Evangelijos šviesą, jie bando į Bažnyčią įnešti pasaulio dvasią. Tai klaidingi pranašai. Jų reikia saugotis. Reikia prašyti dangiškąjį Tėvą, kad jis saugotų savo Bažnyčią nuo visų pavojų, kurie ateina iš piktame pastatyto pasaulio.

3. Jėzus prašė Tėvą, kad pašvęstų apaštalus tiesoje, t.y. kad įgalintų juos laikytis Evangelijos tiesos ir ją liudyti visiems ir visur su pasiaukojimu ir meile. Jėzus savo kančia ir mirtimi pašventė Evangelijos tiesą. Todėl su pagrindu prašo Tėvą, kad jis įgalintų ir apaštalus aukotis dėl Evangelijos net..., jei to reikėtų, iki gyvybės aukos.

Visi esame pašaukti liudyti Evangeliją ir aukotis dėl jos iki paskutiniųjų. Šitai privalome daryti žodžiu, bet ypač meile ir iš jos plaukiančiais gailestingumo darbais. Šiam tačiau neužtenka vien mūsų geros valios, reikia dangaus pagalbos. Jos privalome melsti.

III

F. Dostojevskis savo romane „Broliai Karamazovai“ trijų brolių asmenyse vaizdžiai pristato skirtingą atsinešimą į Dievą, į Kristaus Evangeliją. Jauniausias brolis Elijas nuoširdžiai tiki į Dievą ir laikosi Evangeli-

jos. Vyriausias brolis Dimitrijus tiki į Dievą, bet negyvena pagal Evangeliją. Ivanas atmeta Dievą, nes Evangelijos reikalavimai jam nepriimtini. Evangeliją jis norėtų kitokią matyti. Jis drįsta siūlyti, kad Evangelija turėtų būti pataisyta, pritaikant ją prie žmogaus psichologijos ir kintančių gyvenimo sąlygų. Pagal Ivaną Kristus būtų turėjęs priimti velnio siūlymus gundymo eigoje. Esą žemės gyvenimui yra reikalingas autoritetas, o ne asmens laisvė. Esą žmogus yra gimęs būti valdomas, nes bijo atsakomybės. Žmogų galima lengvai laimėti duona, o ne kokiais abstrakčiais pažadais bei idealais. Kristus turėtų leisti žmonėms tvarkytis savais sugebėjimais, nes žmogus geriau pažįsta žmogų, jo siekimus ir žemės gyvenimo reikalus.

Visos šios idėjos, kurias F. Dostojevskis ironiškai išdėstė Didžiojo Inkvizitoriaus legendoje, priskirdamas Ivanui, plačiai reiškėsi ano prieš revoliucinio meto Rusijoje. Revoliucinės idėjos, ypač intelektualų sluoksniuose, tuomet Rusijoje buvo gyvai diskutuojamos ir daugelio pasisavinamos. Pats Dostojevskis kurį laiką jomis buvo užsikrėtęs ir skaudžiai turėjo nukentėti. Revoliucinio judėjimo veikėjai plačiai naudojo duonos, medžiaginio gerbūvio, reikalavimus, kad patrauktų prie savęs vargstančiųjų minias. Gyvai buvo linksniuojama ir laisvės idealas. Bet tik tam, kad suviliotų liaudį, ir vėliau ją dar daugiau pavergtų. Iš kitos, tačiau, pusės caro valdžia nesugebėjo išmintingai valdyti, kad palaikytų krašte tvarką bei pasirūpintų socialinio gyvenimo pagerinimu, ir taip apsaugotų nuo revoliucinės katastrofos. F. Dostojevskis dėl grąšančios Rusijai revoliucijos ir dėl pačių revoliucinių idėjų kaltę, bent dalinai, priskyrė katalikiškam Vakarų pasauliui, kurį tapatino su Didžiuoju Inkvizitoriumi. Bet dalį kaltės matė ir pačioje Rusijoje, jos netvarkingame ir palaidame gyvenime, kurį atstovavo Dimitrijus. Išgelbėjimą F. Dostojevskis matė Kristuje.

Kristus grįžta su dieviška meile. Jis bučiuoja jį kritikuojančią Didįją Inkvizitorių. Kristus išgelbės Rusiją ir žmoniją. Bet į jį reikia tikėti su kūdikišku Elijo tikėjimu ir jį sekti su vienuolio Zozimo šventumu.

F. Dostojevskis ne tik giliai išvelgė į savo laiko dvasią, bet pranašišškai nujautė, kas dėsias ateityje, siekiant ir mūsų dienas. Kiek nūdien yra filosofų ir teologų, kurie, kaip Didysis Inkvizitorius, dedasi esą išmintingesni už Bažnyčią ir patį Kristų. Argi nėra, kurie teigia, esą Evangelija yra per sunki mūsų laikų žmogui? Argi trūksta, kurie bando Evangeliją derinti prie žmogaus, o ne žmogų pakelti prie Evangelijos? Daroma priekaištų Bažnyčiai, — esą ji nesugebanti atstovauti nei Dievo žmogui, nei žmogaus Dievui. Siūloma visų pirma rūpintis duona, žemišku gerbūviu, o ne antgamtiniu gyvenimu. Dangų esą reikia palikti Dievui. Dangaus reikalais bei išganymu jis pasirūpins, o mums reikia rūpintis tuo, kas reikalinga žmogui žemės gyvenime. Visos šios mintys kyla ir veda į tai, kad žmogus nori būti sau viešpats: daryti visa, kas jam patinka. Bet, jei žmogus yra pats sau viešpats, tada jam viskas yra leista, net ir nuodėmė. F. Dostojevskis dėl šito išpėjo. Ivano pusprotis brolis nužudė tėvą, nes žinojo, kad Ivanas jo nekentė. Bet, kai Ivanas jį už tai barė, jis stebėjosi ir pareiškė: „Tu sakei, jog nėra Dievo, bet, jei nėra Dievo, tai viskas turi būti leista, kas koku nors būdu yra naudinga. Jis nužudęs tėvą, norėdamas pasitarnauti Ivanui, kadangi žinojo, jog jis jo nekentė. „Šia logika, šia žiauria realybe per tiek metų gyveno komunistinė Rusija. Ačiū Dievui, jog atrodo, kad dabar ir komunistinė Rusija pradeda suprasti, jog tik Kristuje ir jo Evangelijoje yra žmonijos išganymas žemėje ir amžinybėje.

SEKMINĖS „B”

„Imkite šv. Dvasią!”

Jo 20, 19-23

Sekminės yra šv. Dvasios šventė. Ji primena istorinį šv. Dvasios nužengimą ant apaštalų, kaip tai Jėzus iš anksto buvo pažadėjęs (ApD 1,8). Tai įvyko Jeruzalėje Sekminių dieną. Apaštalai buvo susirinkę drauge ir meldėsi. „O atsitiko, — rašo Apaštalų Darbų knygos autorius, — kad staiga pasigirdo ūžesys iš dangaus, it smarkaus vėjo pūtimas, ir pripildė visą namą, kur jie radosi. Be to, jiems pasirodė pasisklaidę lyg ugnies liežuviai ir nužengė ant kiekvieno jų. Visi tapo pilni šv. Dvasios, ir ėmė kalbėti kitomis kalbomis, pagal tai, kaip Dvasia davė jiems prabilti” (ApD 2, 1-4).

Ant apaštalų šv. Dvasia nužengė matomu būdu. Ji nužengia ir ant kiekvieno mūsų, tiesa, neregimai, bet realiai, kai mes priimame Sakramentus.

Kas yra šv. Dvasia? Kaip ji veikia į mus? Kaip mes turėtume atsinešti į ją? — Tai klausimai, kuriuos reikia pasvarstyti, kad duotume teisingą atsakymą.

I

Kas yra šv. Dvasia? — Kam toks klausimas? Juk iš katekizmo žinome, kad šv. Dvasia yra trečiasis švenčiausios Trejybės Asmuo. Ir vis dėlto šis klausimas yra pravarčius bei aktualus. Nes atsitinka, kad tikintieji arba permažai teikia šv. Dvasiai atidos, arba kartais ima praktikuoti iškreiptą pamaldumą į šv. Dvasią.

Šv. Paulius, atvykęs į Efezą, rado čia buvusių šv. Jono Krikštytojo mokinių, kuriems vadovavo toksai Apolo. Apaštalas pastebėjo, kad jų tikėjimas rodė aiškių spragų. Todėl klausė, ar jie yra gavę šv. Dvasią. Atsakė, jog nėra net girdėję, kad yra šv. Dvasia (ApD 19,2). Visais laikais buvo ir yra tikinčiųjų, kuriems šv. Dvasia yra lyg anas „nežinomas“ Dievas, kuriam atėniečiai buvo pastatę aukurą (ApD 17,23). Kai kur šv. Dvasios garbinimas yra beveik ignoruojamas, lyg jis būtų tik antraeilis, tik atsitiktinis. O visas dėmesys yra kreipiamas į Kristų ir į šventųjų garbinimą, užmirštant, kad šv. Dvasia turėtų turėti mummyse savo buveinę, nes esame pašaukti būti šv. Dvasios bažnyčia (1Kor 6,19).

Iš kitos tačiau pusės tuoju po Vatikano II Susirinkimo atsirado tikinčiųjų tarpe vadinamas sekmininkų-charismatikų judėjimas. Šio judėjimo veiklintojai pernelyg kelia šv. Dvasios rolę išganymo vyksme. Atsiranda taigi pavojus nukrypti į antrą kraštutinumą, būtent, tikėti ir mokyti tartum tik šv. Dvasia vykdytų išganymą: tartum tik į ją vieną reikėtų kreiptis, puoselėjant viešą ir privatų pamaldumą.

Tesingas yra vidurio kelias. Šv. Dvasia neabejotinai veikia ir vykdo išganymą. Atsimintina tačiau, kad išganymą pelnė Kristus, ir kad šv. Dvasia veikia pilnoje vienybėje su Kristumi, ir priklausomai nuo jo. Atsimintina,

ką Jėzus yra pasakęs: „O kai ji — Tiesos Dvasia — ateis, ji ves jus į visą tiesą. Nes ji kalbės ne iš savęs, bet pasakys, ką girdi; ir praneš jums, kas turi įvykti. Ji pašlovins mane, nes ims, kas mano, ir jums paskelbs” (Jo 16,13s).

Išganymo vykdyje dalyvauja visa švenčiausioji Trejybė. Tėvas nusprendžia. Sūnus paruošia. Šv. Dvasia vykdo ir atbaigia. Tėvas visa paveda Sūnui. Sūnus naudojasi šv. Dvasios pagalba. Visa vyksta tobuloje vienybėje trijų vieno Dievo asmenų. Taigi ir Bažnyčioje: jos santvarkoje ir išganingoje veikloje privali yra tikra darna ir pilna vienybė tarp Kristaus, hierarchijos ir tikinčiųjų. Juk Bažnyčia yra Mistinis Kristus Kūnas, sudėtas iš daugelio narių, bet visi yra tarpe savęs organiškai sujungti, ir, atlikdami kiekvienam skirtas funkcijas, bendromis jėgomis vykdo išganymą: stato Kristaus Kūną (Ef 4,15ss). Štai kodėl šv. Paulius primygtinai ragina, sakydamas: „Elkitės, kaip verta pašaukimo, į kurį esate pašaukti: su visu nuolankumu, romumu, su visu kantrumu, pakęsdami vienas kitą su meile; uoliai palaikykite Dvasios vienybę taikos ryšiais. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas, vienas visų Tėvas, kuris yra virš visų, per visus ir visuose” (Ef 4, 1-6).

Šv. Dvasia kyla iš Tėvo ir Sūnaus, kaip jų tarpsavė Meilė. Tėvas žvelgia į save: regi save, ir regi save taip tobulai, kad reginys nėra vien paveikslas, o Asmuo. Tai Sūnus, Sūnus gi iš savo pusės žvelgia į Tėvą. Juo gėrisi ir jį pamilsta. O ir Tėvas, žvelgdamas į Sūną, gėrisi ir prisipildo meile. Ši tarpsavė meilė Tėvo Sūnui ir Sūnaus Tėvui yra tiek tobula, kad nėra vien jausmas, o Asmuo. Tai trečiasis švenčiausios Trejybės Asmuo — šv. Dvasia. Tėvas visa patiki mylimam Sūnui. Sūnus, mylėdamas Tėvą, visame paiso Tėvo valios. Šv. Dvasia — dieviškoji Meilė — nešdama išganymą, veikia į žmones: leidžia jiems

pajusti Dievo meilę, kuri pripildo džiaugsmu ir įgalina eiti išganymo keliu.

II

Kaip šv. Dvasia veikia į mus? — Į šį klausimą davė atsakymą pats Jėzus. Kalbėdamas į apaštalus jis nurodė, kad Tiesos Dvasia, kurią Tėvas atsiųs, bus Globėjas, Mokytojas ir Pašventėjas (Jo 16, 7-13; 15,26).

Velykų rytą, prisikėlęs iš numirusiųjų, Išganytojas prisijungė, kaip nepažįstamas keleivis, prie dviejų mokinių, kurie ėjo iš Jeruzalės į Emaus. Beeinant jis jiems kalbėjo: juos guodė, mokė ir pagaliau, atėjus į Emaus, jiems apsireiškė vakarienės metu Eucharistijoje (Lk 24, 13-32). Jėzus ėjo su mokiniais, bet jie jo neatpažino. Panašiai ir šv. Dvasia eina su mumis — žemės keleiviais: eina nematoma, bet juntama ir realiai veikianti į mus. Ji nepastebimai veda mus, guodžia ir stiprina; saugoja, kad nepaklystume; stiprina, kad ištesėtume; globoja, kad užtikrintai pasiektume dangiškų vestuvių puotą ir vaišintumės, regėdami Viešpatį Trejybėje vieną veidas į veidą.

1. Šv. Dvasia yra **Globėjas**. — Ji lydi ir globoja mus, kad, eidami pavojingais žemės keliais, nesuklystume ir nepailstume, bet užtikrintai pasiektume dangų. „O Globėjas — Tiesos Dvasia, — sakė Jėzus, — kurią Tėvas atsiųs mano vardu, jis mokys jus viso“ (Jo 14,26). Esame reikalingi dangiško Globėjo, nes vien savo jėgomis nepajėgtume pasiekti išganymo; esame persilpni, kad vien savo galiomis galėtume atsispirti prieš velnią, kuris viešpatauja pasaulyje ir daro visa, idant mus atskirtų nuo Dievo ir laimėtų sau. Jėzus aiškiai įspėjo, jog be jo mes nieko negalime padaryti (Jo 15). O šv. Paulius pabrėžė, jog esame reikalingi dieviškų šarvų, kad galėtume atsispirti

prieš pragaro galybes. Jis rašo: „Pagaliau stiprėkite Viešpatyje jo stiprybės galia. Apsivilkite Dievo šarvais, kad galėtumėte atsilaikyti prieš velnio suktybes. Mat, mūsų grumtynės vyksta ne su krauju ir kūnu, o su piktomis padangių dvasiomis” (Ef 6,10ss).

2. Šv. Dvasia yra **Mokytojas**. — Ji veikia į protą, kad pažintume Dievo valią. Ji veikia į valią, kad pamiltume Dievą ir jam pilnai atsiduotume.

„O Globėjas, šv. Dvasia, — sakė Jėzus, — kurią Tėvas atsiųs mano vardu, ji jus mokys ir jums primins visa, ką aš esu jums pasakęs” (Jo 14,26). Kita gi proga jis dar sakė: „Kai ateis ji — Tiesos Dvasia — ji įves jus į visą tiesą” (Jo 16,13). Taigi šv. Dvasia veikia į mūsų protą, įgalindama pažinti dieviškas paslaptis. Ji įkvepia tikėjimo malonę, kad priimtume Evangelijos tiesą ir pagal ją gyventume. Mat, šv. Dvasia suteikia ne tik išganymo tiesų pažinimą, bet ir jų pamilimą, o tuo pačiu ir vykdymą. „Juk Dievas, — rašo šv. Paulius, — yra tasai, kuris savo nuožiūra teikia ir norėti ir vykdyti” (Pilyp 2,13). Jėzus gi, prieš ižengdamas į dangų, priminė apaštalams, sakydamas: „Ne jums žinoti laikus ir metus, kuriuos Tėvas nustatė savo galia. Bet štai, kai šv. Dvasia nužengs ant jūsų, jūs gausite jėgos ir būsite man liudytojai Jeruzalėje, visoje Judėjoje, Samarijoje ir iki žemės pakraščių” (ApD 1,7s). Visa tai išsipildė. Tą pačią Sekminių dieną, gavę šv. Dvasią, apaštalai nuostabiai pasikeitė: pradėjo kalbėti įvairiomis kalbomis, tapo pilni drąsos ir išminties, čia pat pradėjo liudyti Kristų ir jo Evangeliją (ApD 2, 1-15).

3. Šv. Dvasia yra **Pašventėjas**. Ji ateina pas mus, mus pašvenčia ir buvoja mumyse, kad būtų mums vadovė išganymo kelyje. „Aš prašysiu Tėvą, — kalbėjo ir sakė Jėzus, — ir duos jums kitą Globėją, kad būtų su jumis per amžius: Tiesos Dvasią, kurios pasaulis negali priimti, nes jis jos nemato, nei ją pažįsta. Jūs gi pažįstate ją, nes jis būna

pas jus, ir yra jumyse” (Jo 14,15ss). O šv. Paulius teigia: „Ar nežinote, kad esate Dievo šventovė ir Dievo Dvasia gyvena jumyse! Jei kas niokotų Dievo šventyklą, tą Dievas sunaikins, nes Dievo šventykla yra šventa, ir ta šventovė esate jūs” (1Kor 3,16s). „Arba argi nežinote, — rašo toliau tas pats šv. Paulius, — kad jūsų kūnas yra jumyse esančios šv. Dvasios šventovė, kurią jūs turite iš Dievo, ir nepriklausote sau?” (1Kor 6,19).

Vadinasi, šv. Dvasia, kuri yra Meilė: kyla iš Tėvo ir Sūnaus tarpsavės meilės, meilės ryšiu jungia mus žmones su mylinčiu Dievu.

III

Kaip reikia atsinešti į šv. Dvasią? — Į šį klausimą išsamų atsakymą duoda šv. Paulius keliais įspėjimais.

1. „Teneišblėsta jumyse Dvasia!” — Šis įspėjimą davė Apaštalas tesalonikiečiams (1Tes 6,9). Šv. Dvasia bei jos veikimas žmogui ima blėsti ir išblėsta, kai jis atsiranda nuodėmėje; kai imama neskirti gero nuo pikto; kai nustojama aukštesnių polėkių; kai velnias užviešpatauja. Bet kai šv. Dvasia išblėsta, užgęsta tuo pačiu sieloje ir išganymo viltis. Nes Jėzus yra aiškiai pasakęs, jog jei kas pasisakytų „prieš šv. Dvasią, tam nebus atleidžiama, nei šiame, nei būsimajame amžiuje” (Mt 12,31).

2. „Argi nežinote, kad mūsų kūnas yra šv. Dvasios šventovė, kurioje ji gyvena, ir jūs nesate savęs viešpačiai?” (1Kor 6,19s). Šiais laiške korintiečiams parašytais žodžiais Apaštalas primena, kad mes priklausome Dievui ne tik su siela, bet ir su kūnu. Šv. Dvasia, kuri nužengia ir apsigyvena mumyse, pašvenčia mus su siela ir kūnu. Iš čia prievolė siekti kaip sielos, taip ir kūno nekaltumo. Nes ir kūnas yra skirtas būti paimitas į dangų amžių pabaigoje.

3. „Neliūdinkite šv. Dvasios!” Šitaip įspėjo apaštalas

efeziečius (Ef 4,30). Kiekvienas prasižengimas, kiekviena nuodėmė liūdina šv. Dvasią.” „Ananijau, — ispėjo šv. Petras Ananiją ir jo žmoną Safirą, — kodėl šėtonas pripildė tavo širdį, kad tu meluotum šv. Dvasiai? ...Juk ne žmonėms, bet Dievui pamelavai! ...Kas yra jums, kad susimokėte gundyti Viešpaties Dvasią?” (ApD 5,3ss. 8). Dievas kalba į mus per sąžinę. Šv. Dvasia ispėja mus per sąžinę saugotis ir daryti gera. Kai nepaklustame ispėjančiam sąžinės balsui, priešinamės šv. Dvasiai, ją liūdiname, o patys atsirandame šalia išganymo kelio. Stenkimės tad verčiau linksminti šv. Dvasią, vykdydami gera, negu ją liūdinti, darant pikta.

* * *

Kartą šv. Angela iš Foligno rengėsi vykti į Asyžių. Ji norėjo pasimelsti prie šv. Pranciškaus kapo. Staiga išgirdo paslaptinę vidinį balsą. Jis sakė: „Tu kreipiesi į šv. Pranciškų. Bet aš tau noriu nurodyti kitą pagalbą. Aš esu šv. Dvasia. Aš ateinu pas tave suteikti tau džiaugsmo, kokio tu nesi turėjusi. Aš tave lydėsiu... Būsiu su tavim... Tau kalbėsiu. Ir jei tu mane mylėsi, aš tavęs niekad neapleisiu.” (Cit.G.Colombo, Pensieri sui Vangeli, 401).

„Jei tu mane mylėsi, aš tavęs niekad neapleisiu!” — Šitaip paslaptinai prabyla į kiekvieną mūsų šv. Dvasia. Šv. Dvasia yra pasiruošusi globot mus, mums kiekvienam reikale padėti, jei mes ją mylime ir jungiamės su ja meilės ryšiais. Mylėkime tad ją, o ji globos mus ir užtikrintai ves išganymo keliu, kol pasieksime dangaus džiaugsmą.

ŠVENČIAUSIOJI TREJYBĖ „B”

Triasmenis Dievas

Mt 28, 16-20

I

Jėzus po prisikėlimo, pasirodęs Jeruzalėje, įsakė apaštalams vykti į Galilėją. Čia jis pakartotinai pasirodė apaštalams (Jo 21, 1-23), bet taip pat ir didesniam skaičiui mokinių (Mt 28,16; 1Kor 15,6). Pasirodymų metu Išganytojas aiškiai pasisakė esąs Mesijas, Dievo Sūnus, turįs visuotinę valdžią danguje ir ant žemės. Apsireiškęs kaip visagalis Viešpats ir visatos Valdovas, Jėzus įgaliojo ir įpareigojo mokinius eiti ir skelbti Evangeliją visur ir visiems, pabrėždamas, jog, kurie įtikės ir bus pakrikštyti švenčiausios Trejybės vardu, bus išganyti (Mk 16,16).

Švenčiausioji Trejybė: Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas šv. Dvasia. Vienas Dievas, bet triasmenis. Kaip reiškiasi triasmeniškumas vienam ir tam pačiam Dievui? — Tai didžioji tikėjimo paslaptis. Mūsų proto pajėgumas nėra pakankamas, kad suvoktume Dievo esmę. Čia reikalingas tikėjimas. Privalome tikėti, kad Dievas yra vienas savo esmėje, bet triasmenis savo išoriniame veikime,

kadangi šitai liudija dieviškas Apreiškimas. Jėzus siuntė apaštalus skelbti Evangeliją ir įtikėjusiems teikti išganymą, krikštijant juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir šv. Dvasios.

II

1. Dievas Tėvas yra viso pradžia ir pabaiga, alfa ir omega. Pradžios knygoje apie pasaulio sukūrimą skaitome: „Pradžioje Dievas sutvėrė dangų ir žemę“ (Prad 1,1). Apreiškimų gi knygoje rašoma: „O sėdintysis soste tarė: — Štai aš visa darau nauja... Aš esu alfa ir omega, pradžia ir pabaiga“ (Ap 21,5s). Dievas Tėvas, teigia šv. Paulius, visa sprendžia, visa yra jo valioje ir jo galioje (Ef 1, 3-11).

2. Dievas Sūnus yra iš Tėvo. Jis kyla iš Tėvo kaip Žodis. „Pradžioje buvo Žodis, ir Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas,” — šiais žodžiais pradedama ketvirtoji evangelija. Dieviškas Žodis yra pasaulio Kūrėjas ir žmonijos Atpirkėjas. „Per jį visa sukurta, — rašo evangelistas Jonas, — ir be jo neatsirado nieko, kas yra atsiradę“ (Jo 1,3). „Jis buvo pasaulyje, ir pasaulis per jį atsirado, ir pasaulis jo nepažino... Tie gi, kurie jį priėmė, tiems jis davė galią tapti Dievo vaikais“ (Jo 1,10ss). Amžinasis Žodis yra Dievo Sūnus. Šitai liudija pats Tėvas per Psalmistą, sakydamas: „Tu esi mano Sūnus, nes aš tave pagimdžiau,” (Ps 2,1). O ir tiesioginiai dangiškasis Tėvas prabilo iš dangaus ir liudijo, kad Jėzus yra numylėtasis jo Sūnus, apsireikšdamas prie Jordano ir ant Taboro kalno (Mt 3,17; 17,5). Dieviškasis Žodis įsikūnijo, bet apsireiškė kaip Viengimis Tėvo Sūnus. „Ir Žodis tapo kūnu, — rašo evangelistas, — ir gyveno tarpe mūsų, ir mes regėjome jo garbę kaip Viengimio iš Tėvo, pilno malonės ir tiesos“ (Jo 1,14). Viengimis Sūnus yra viena su Tėvu (Jo 10,30; 16,15).

3. Dievas šv. Dvasia yra iš Tėvo ir Sūnaus. „Ramintojas šv. Dvasia, — kalbėjo Jėzus apaštalams, — kurią Tėvas atsiųs jums mano vardu, ji išmokys jus viso” (Jo 14,26). „Kai ateis Ramintojas, kurį aš atsiųsiu nuo Tėvo, tiesos Dvasią, kuri išeina iš Tėvo, ji liudys apie mane” (Jo 15,26). „Ji pašlovins mane, nes ims iš manęs, kas yra mano, ir jums paskelbs” (Jo 16,14).

Švč. Trejybės paslaptis žmogišku protu yra nesuvokiama. Apie Dievą galime kalbėti naudodamiesi vien tam tikromis žmogiško gyvenimo analogijomis. Naudojantis analogijomis švč. Trejybės paslaptį, nors ir negalima pilnai suvokti, galima tačiau dalinai į ją įžvelgti bei šiek tiek paaiškinti mūsų protui priimtiniu būdu.

III

1. Dievas žvelgia į save, regi save. Šis Dievo žvelgimas į save: suvokimas savęs yra tiek tobulas, kad nėra vien atvaizdas, o tikra savęs tapatybė; yra būtis, o ne apraiška; yra asmuo, o ne vien sąvoka. Štai kodėl evangelistas šv. Jonas Kristų vadina Logos-Žodis-Verbum. Kai mąstome, mąstydami suvokiame. O, kai suvokę, ištariame, sąvoka tampa žodžiu. Mūsų ištartas žodis atsiranda šalia mūsų, ir yra jau kažkas skirtingo nuo mūsų. Bet yra vien apraiška to, kas yra mumyse. Pas Dievą gi, dėl jo absoliutaus tobulumo, jo ištartas Žodis nėra vien apraiška, bet yra esybė. Kai Dievas, žvelgdamas į save ištaria: „Tai Aš!” „Jo ištartas „Aš” yra Žodis-Asmuo: yra Dievas šalia Dievo, Dievas pas Dievą. Taip šalia Tėvo atsiranda Sūnus. Jis yra skirtingas nuo Tėvo, nes randasi šalia jo, bet tuo pačiu yra jo tapatybė.

2. Tėvas, žvelgdamas į save, regi save ir savyje savo Sūnų: regi savo tobulumą, savo grožį ir gerumą; gėrisi savim, bet tuo pačiu gėrisi bei grožisi ir Sūnum; o ir Sūnus,

žvelgdamas į Tėvą, juo gėrisi bei grožisi. Iš čia kyla meilė tarp Tėvo ir Sūnaus. Ir ši meilė yra tiek stipri ir tobula, kad nėra vien jausmas, to tikra dieviška Asmenybė. Tai šv. Dvasia, trečiasis švč. Trejybės Asmuo.

Dievas Tėvas žvelgia į save, — gimsta Sūnus, dieviškasis Žodis. Tėvas ir Sūnus žvelgia į vienas kitą, — gimsta šv. Dvasia, dieviškoji Meilė. Taigi Sūnus yra Tėvo savęs refleksija ir tapatybė. Jis gimsta Tėvo prote. Šv. Dvasia yra Tėvo ir Sūnaus tarpsavės meilės tapatybė. Ji gimsta Tėvo ir Sūnaus širdyje. Iš čia logiškai seka: Dievas Tėvas visa sprendžia, Sūnus vykdo, o šv. Dvasia leidžia pajusti dievišką meilę atpirktajame pasaulyje išganymo vyksme, įgalindama žmones dangų pasiekti, bet ir žemėje gyventi dievišku gyvenimu.

IV

Ką mums sako? Ko mus moko švč. Trejybės paslaptis? Tiesa, į ją tik netobulai galime įžvelgti, vis dėlto ši paslaptis yra giliai pamokanti. Švč. Trejybė leidžia šiek tiek įžvelgti į Dievo esimą savyje. Tai yra svarbu. Esame juk sutverti į Dievo paveikslą ir panašumą (Prad 1,26). Esame taigi Dievo esimo atspindys. Esame pašaukti daryti visa, kad Dievo paveikslas labiau ir tobuliau išryškėtų mūsų žemiškame buvime.

1. Dievo žvelgimas į save, savęs refleksija, kuri gimdo Dievą Sūną, yra akstinas mums žvelgti į save, save geriau pažinti. Tai būtina, kad galėtume išvengti klaidų; kad geriau atsakytume savo pašaukimui; kad naudingiau bei prasmingiau gyventume. Kas savęs gerai nepažįsta, rizikuoja apsigauti: nes arba perdaug save vertina, arba nepagrįstai save nuvertina. O ir vienu ir antru atveju atsiduria klaidoje ir pakenkia sau, ir taip pat nuostolį neša kitiems.

Atsitiko, kad viena jaunuolė, pretenduojanti į artistes, pavogė iš parduotuvės kvepalų buteliuką. Parėjusi namo, labai nustebo ir giliai apsisivylė, kai atkimšusi buteliuką jame rado ne kvepalus, o tik nudažytą vandenį. Mat, buteliukas buvo pastatytas lange vien reklamai. Atrodė lyg būtų brangūs kvepalai, o buvo tik vanduo.

— Žiūrėk, — pasipiktinusi ji tarė, — kokia apgavystė! Tai ne kvepalai, o tik nudažytas vanduo!

— Kas čia naujo, — atsiliepė jaunuolės vyras. — Ypač tu neturėtum tuo stebėtis, Juk tu pati esi lyg šis buteliukas. Išorėje tariesi atrodanti tartum būtum Dievas žino kas, o tikrumoje esi tik nudažytas vanduo: tik pasigailėjimo verta žmogiška menkystė!

Deja, tiek ir tiek yra žmonių, kurių išorinis rodymasis neatitinka vidinei jų vertei: kurie išorėje atrodo lyg būtų brangūs kvepalai, o viduje tėra tik nudažytas vanduo. Kiek yra žmonių, kurių vidinę menkystę pridengia puošni kaukė?!

Minėtoji artistė, išgirdusi, kokią nuomonę apie ją turėjo jos vyras, rimtai susimąstė: ėmė giliau įžvelgti į save. Tai leido jai bandyti pasikeisti. Pradėjo siekti praturtėti dvasiniai: būti verčiau vertinama, negu geidžiama. Visi ir kiekvienas turėtų atidžiai įžvelgti į save, save kontroliuoti, savo išorę derinti prie vidaus, o vidų puošti dvasinėmis vertybėmis. Tik šis yra kelias, kuris laiduoja laimėjimus žemėje ir amžinybėje. Tik ši yra galimybė, sekant vaikelio Jėzaus pavyzdžiu, augti išmintimi ir malone pas Dievą ir žmones (Lk 2,52).

2. Dievas, žvelgdamas į save, regi savo tobulumą ir, regėdamas, gėrasi savim. Panašiai ir mes, žvelgdami į save, tiesa, kartais gėrimės, bet neretai esame priversti gėdytis ir baisėtis. Dievas tik gėrasi savimi, nes yra gerumas ir meilė. Mes gi, deja, savyje, apart gerumo, randame ir piktumo. Gerumu pagrįstai galime gėrėtis, ir už jį dėkoti

Dievui, nes iš jo gaunam gerumą. Piktumu gi, kai jį pastebim, privalome baisėtis ir visomis išgalėmis imtis jį šalinti.

Prieš eilę metų teko keliauti Vokietijoje. Atvykome į Frankfurtą. Mano draugas prausykloje, pažvelgęs į veidrodį, nelauktai sušuko:

— Tu man, tu man! Juk rodos buvau gražus vyras! O va dabar kaip aš atrodau? Taip greitai pasenau!

Nustoti fizinio grožio, matyti veide senatvės žymių, nėra tai, ko turėtume baisėtis. Visa žemės gyvenime gimsta, auga, žydi, bręsta, vysta ir miršta. Tokia yra žmogaus dalia. Ačiū Dievui, kiekvienas metų sezonas turi savo šviesią ir tamsią pusę. Taigi ir senatvė, apart sunkumų, turi ir savo grožio, kuris gali trykšti ir iš raukšlėto veido. Daug blogiau yra, kai prarandama ne kūno, o sielos grožis. Tai daro žmogų ir jauname amžiuje atstumiantį, ir tai ne tik žmonių, o ir Dievo akyse. Turime tad daugiau ir dažniau žvelgti į sielos veidrodį, kad laiku pastebėtume sielos raukšles ir jas galimai greičiau išdildytume. Turime visa daryti ir Dievą prašyti, kad gyvenimo pavakaryje, žvelgdami į save, neturėtume baisėtis, bet verčiau gėrėtis ir su džiaugsmu kartoti su šv. Pauliumi: „Gerą kovą kovoja, bėgimą baigiu, tikėjimą išlaikiau. Gale atidėtas man teisybės vainikas, kurį Viešpats, teisusis Teisėjas, duos aną dieną” (2Tim 4,7).

* * *

Žinomas rašytojas Steven Becker savo veikalą „A Covenant With Death” — „Sandora su mirtimi” baigia sekančiu atsišaukimu: „Tai trumpa iš ilgos istorijos moralinė išvada. Ir tai yra visa, ką turiu pasakyti. Todėl pasiklausykite. — Judėkite, eikite, vykite į rinką tuščiomis. — Džiaukitės kiekvienu rytu. — Imkite vienas kitą už rankos. —

Bučiuokitės ir mylėkitės. — O jei nemokate mylėti, bent užjaukite. — Jeigu nemokate užjausti, turėkite bent gailestingumo. — Anas žmogus nėra brolis, — esi tu pats.”

Keistas, bet prasmingas atsišaukimas. Kiekvienas mūsų esame anas žmogus, kuris yra reikalingas gailestingumo, užuojautos, meilės. Neatsakykime kitiems to, ko patys esame reikalingi. Būkime gailestingi. Užjaukime, kad sulauktume užuojautos. Mylėkime, kad būtume mylimi. Eikime per pasaulį gėrėdamiesi, bet neprisirišdami prie jo. Eikime į gyvenimo rinką tuščiomis, kad visa gautume iš Dievo: gailestingumo, užuojautos ir meilės. Dievas tai suteiks, bet tik, jei mes būsimė gailestingi, užjaučią ir pilni meilės savo bendrakeleiviams.

EILINIAI METŲ SEKMADIENIAI

- I Vienuoliktas Metų Sekmadienis — Dievo Kūno Šventė
- II Dvyliktas Metų Sekmadienis — Audros nutildymas
- III Tryliktas Metų Sekmadienis — Moters pagydytas ir Jairo dukters prikėlimas iš numirusiųjų
- IV Keturioliktas Metų Sekmadienis — Nazaretiečiai atmeta Jėzų
- V Penkioliktas Metų Sekmadienis — Mokiniai siunčiami apaštalauti
- VI Šešioliktas Metų Sekmadienis — Jėzus gailisi išvargusios minios
- VII Septynioliktas Metų Sekmadienis — Duonos padaugininimo stebuklas
- VIII Aštuonioliktas Metų Sekmadienis — Eucharistinė kalba Kafarnaume
- IX Devynioliktas Metų Sekmadienis — Gyvoji Duona iš dangaus
- X Dvidešimtas Metų Sekmadienis — Eucharistija
- XI Marijos Dangun Paėmimo Šventė
- XII Dvidešimt Pirmas Metų Sekmadienis — „Kieta ši kalba...”
- XIII Dvidešimt Antras Metų Sekmadienis — Išorinis ir vidinis pamaldumas

- XIV Dvidešimt Trečias Metų Sekmadienis — „Jis visa gerai padarė“
- XV Dvidešimt Ketvirtas Metų Sekmadienis — „Kuo jūs mane laikote?“
- XVI Dvidešimt Penktas Metų Sekmadienis — Jėzus kalba apie savo kančią
- XVII Dvidešimt Šeštas Metų Sekmadienis — Reikia gera gerai daryti
- XVIII Dvidešimt Septintas Metų Sekmadienis — Moterystės neišardomumas
- XIX Dvidešimt Aštuntas Metų Sekmadienis — Turtai kliūtis išganymui
- XX Dvidešimt Devintas Metų Sekmadienis — „Nežinote ko prašote“
- XXI Trisdešimtas Metų Sekmadienis — Neregio pagydymas
- XXII Trisdešimt Pirmas Metų Sekmadienis — Svarbiausias įsakymas
- XXIII Trisdešimt Antras Sekmadienis — Meilė Dievui virš visko
- XXIV Trisdešimt Trečias Metų Sekmadienis — Pasaulio pabaiga
- XXV Visų Šventųjų Šventė — Esame šventųjų palikuonys
- XXVI Vėlinės — Mirtis ir mirusieji
- XXVII Trisdešimt Ketvirtas Metų Sekmadienis — Kristaus Karaliaus šventė

VIENUOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B” Dievo Kūno Šventė

Mk 14, 12-16, 22-26

I

Apaštalavimo eigoje Jėzus kalbėjo apie gyvąjį Vandenį: žadėjo jo duoti ir užtikrino, jog kas jo gertų, netrokš per amžius (Jo 4,10.14). Kalbėjo taipgi apie gyvąją, iš dangaus nužengiančią Duoną, kurios kas valgytų, nealks per amžius (Jo 6,33). Ir dar priminė, jog gyvasis Vanduo, kurio jis duos, yra jo kraujas; o gyvoji Duona, kurią jis teiks, yra jo kūnas. Jėzus užtikrino, jog jo kūnas tikrai yra valgis, ir jo kraujas tikrai yra gėrimas (Jo 6,51.55). Pasilikdamas Eucharistijoje ir maitindamas mus savo kūnu ir krauju, Jėzus siekė pašvesti bei sudievinėti mus, kad būtume priimtinai dangiškajam Tėvui ir užsitikrintume dangiškos tėvonystės paveldėjimą.

1. Buvo kaitri vėlyvo pavasario diena. Jėzus su mokiniais keliavo iš Jeruzalės į Galilėją. Priartėjo prie Samarijos. Pasiekė Jokūbo šulinį. Čia sustojo pailsėti. Jokūbo šulinys ir nūdien tebestovi ir teikia apylinkės gyventojams

gaivinančio vandens. Jis randasi nūdien prie Askar miestelio, bet Kristaus laikais turėjo Sichar vardą. Jėzus pasiliko sėdėti prie šulinio, o mokiniai nuėjo į Sichar miestelį nusipirkti maisto atsargų. Jėzui besėdint prie šulinio, atėjo moteris samaritonė. Ji norėjo pasisemti vandens. Mokytojas prabilo į ją ir paprašė vandens, atsigerti. Moteris nustebo. Mat, anuomet Rytų kraštuose nebuvo priimta, kad vyras užkalbintų nepažįstamą moterį. Tuo labiau, kad moteris buvo samaritonė, o Jėzus žydas. Žydai gi, nebendraavo su samaritonais: juos laikė klaidatikiais. Nustebusi tad ji tarė: „Kaip tu — žydas — prašai iš manęs — moters samaritonės — vandens?“ (Jo 4,9). Jėzus atsakė: „Jei tu žinotum Dievo Dovaną, ir kas yra tas, kuris tau sako: — Duok man atsigerti, — tu jį būtum prašiusi, ir jis būtų tau davęs gyvojo Vandens“ (Jo 4,10s). Jėzaus atsakymas samaritonę dar labiau nustebino. Ji tarė: „Viešpatie, neturi nei semtuvo, o šulinsys gilus, iš kur tad turi gyvojo vandens?“ (Jo 4,11). Jėzus tačiau užtikrino, sakydamas: „Kiekvienas, kuris geria šio vandens, vėl trokš. O kas tik gertų vandens, kurio aš duosiu, niekad netrokš. Vanduo gi, kurio aš duosiu, taps jame į amžiną gyvenimą trykštančio Vandens versme“ (Jo 4,13a). Dabar moteris nedvejodama tarė: „Duok man šio vandens, kad netrokščiau, nei turėčiau ateidinėti į čia semtis“ (Jo 4,15).

2. Kalbėdamas Kafarnaumo sinagogoje, ir pasakydamas garsią eucharistinę kalbą, Jėzus priminė žydams, kad Dievas tyruose davė tautai valgyti manos, kuri krito iš dangaus ir pridūrė, sakydamas: „Nes Dievo Duona yra ta, kuri nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę“ (Jo 6,33). Tuomet klausytojai ėmė prašyti: „Duok mums visuomet šios duonos“ (Jo 6,34). Jėzus atsakė ir tarė: „Aš esu gyvenimo Duona. Kas ateina pas mane, nealks, ir, kas tiki į mane, netrokš niekados“ (Jo 6,35). Žydai pasipiktino, kad Mokytojas pasisakė esąs gyvoji Duona, ir kad yra

nuženęs iš dangaus. Bet Kristus tačiau primygtinai teigė, jog tikrai yra nužengęs iš dangaus ir esąs gyvoji Duona, kuri laiduoja amžinąjį gyvenimą. Žydams dar labiau protestuojant, Jėzus pakartotinai teigė, kad jo kūnas yra valgis ir jo kraujas yra gėrimas. Pabrėždamas jis sakė: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžiną gyvenimą ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną” (Jo 6,54).

II

Savo pažadą duoti gyvojo Vandens, kuris yra jo kraujas, ir gyvosios iš dangaus nužengusios Duonos, kuri yra jo kūnas, Jėzus ištesėjo. Paskutinės ritualinės Velykų Vakarienės metu Jėzus paėmė duoną, ją palaimino, davė mokiniams ir tarė: „Imkite, tai yra mano kūnas” (Mk 14,22). Po to paėmė vyno taurę, atkalbėjo padėkos maldą, davė mokiniams ir tarė: „Imkite ir gerkite iš jos visi: tai yra mano, naujosios sandoros, kraujas, kuris išliejamas už daugelį” (Mk 14,22). Šiuo Jėzus įsteigė Eucharistiją: pavertė duoną į savo kūną, o vyną į savo kraują ir davė apaštalams valgyti ir gerti. Įvyko stebuklas. Juo Išganytojas pradėjo naują išganyimo sandorą. Eucharistija anticipavo neregimu būdu auką ant kryžiaus. Kryžiaus auka buvo išorinis atkartojimas to, kas jau įvyko įsteigiant Eucharistiją Paskutinėje Vakarienėje. Ant kryžiaus Jėzus žmogiškoje savo prigimtyje kartą mirė, o Eucharistijoje, kaip Dievas, jis aukojasi iki amžių pabaigos. Mat, kaip nuodėmės vyksta ir kartojasi visada, taip ir Kristaus kraujas liejasi Eucharistijoje nuolat, kad juo būtų nuplaujamos nuodėmės tų, kurie priima jo kūną ir kraują Eucharistijoje. Štai kodėl Jėzus įgaliojo ir įpareigojo apaštalus atkartoti Eucharistijos auką, tardamas: „Tai darykite mano atminimui” (Lk 22,19).

Eucharistija yra atpirkimo auka. Ji laiduoja dievišką gyvenimą visiems, kurie priima Kristaus švenčiausią kūną ir kraują vertai. Bet tiems, kurie artėja, kaip pabrėžia šv. Paulius, prie Viešpaties stalo nevertai, užtraukia pasmerkimą (1Kor 11,29).

Eucharistija sujungia mus su Dievu su siela ir kūnu. Per Jėzų Kristų mes turime priėjimą prie dangiškojo Tėvo: tampame jo išūniais ir dangiškos tėvonystės paveldėtojais (Ef 2,18). Priimdami Jėzų Eucharistijoje, tampame Dievo buveine. Bet Eucharistija pašvenčia ir mūsų kūną: sudievina mus pilnoje žmogiškoje prigimtyje ir laiduoja laimingą amžiną gyvenimą danguje su siela ir kūnu, kuris bus prikeltas iš numirusiųjų amžių pabaigoje. Jėzus šitai užtikrino, sakydamas: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną” (Jo 6,54). Su pagrindu tad šv. Paulius ragina šlovinti Dievą ir kūnu. „Argi nežinote, — rašo Apaštalas, — kad jūsų kūnas yra šventovė jumoje esančios šv. Dvasios... ir kad nepriklausote patys sau... Tad šlovinkite Dievą savo kūnu” (1Kor 6,19).

Žmogus siekia užviešpatauti žemę. Sutinka tačiau nenugalimų sunkumų. Pasijunta esąs bejėgis. Tokiu atveju arba krinta į neviltį, arba atsigręžia į Dievą, kuriam nėra negalimo dalyko. O kai atsigręžia į Dievą, Jėzus tyliai prabyla į sąžinę, kartodamas samaritonei pasakytus žodžius: „Jei tu žinotum Dievo Dovaną ir kas yra tas, kuris tau sako: — Duok man vandens, — tu būtum jį prašiusi, ir jis tau būtų davęs gyvojo Vandens, kurio kas gertų netrošk per amžius; bet Vanduo, kurio aš duosiu, taps jame gyvojo Vandens versme, kuris trykšta į amžinąjį gyvenimą.” Moteris samaritonė prašė Išganytoją to vandens, ir jis jai suteikė tikėjimo malonę. Prašė Jėzų gyvosios iš dangaus nužengiančios Duonos žydai Kafarnaumo sinagogoje. Šieji tačiau atsisakė tikėti, kad gyvoji Duona,

kurios Jėzus žadėjo duoti, būtų jo kūnas, nežiūrint kad jis tai primygtinai teigė. Žydai, o net kai kurie ir iš mokinių, išklause eucharistinę Jėzaus kalbą, nusigrėžė nuo jo, jį apleido pasipiktinę. Bet, kai dieviškasis Mokytojas paklausė apaštalus, gal ir jie yra pasirengę jį apleisti, Petras visų vardu atsakė ir tarė: „Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius. Mes įtikėjome ir žinome, kad tu esi Dievo Šventasis” (Jo 6,69).

Ir mes pažįstame Dievo Dovaną: žinome, kad Jėzus yra anoji Dievo Dovana. Jis yra anoji gyvojo Vandens Versmė ir gyvosios iš dangaus nužengiančios Duonos Davėjas, kuri laiduoja amžinąjį gyvenimą ir kūnų prisikėlimą paskutiniąją dieną. Melskime tad, kad Jėzus duotų mums save: kad maitintų mus savo kūnu ir girdytų savo krauju, ir taip pašvęstų mus su siela ir kūnu, idant taptume verti būti priimti į dangaus džiaugsmą.

* * *

Tikėkime ir kartokime su šv. Kūdikėlio Jėzaus Terese: „Jėzau, kas vakarą dabar ateinu prie tavo Altoriaus. Ateisiu ir paskutinį mano gyvenimo vakarą, tada išauš man amžinybės diena. Ji bus be saulėleidžio. Ir aš po visų žemiško ištrėmimo kovų pailsėsiu pagaliau ant tavo dieviškos Širdies.” (L’Histoire d’une Ame, Lissieux 1953, 261).

Paskutinis mūsų gyvenimo vakaras tikrai ateis. Duok Dieve, kad tada galėtume būti pilnai tikri, jog galėsime prisiglausti prie mylinčios Jėzaus Širdies ir, prisiglaudę, kupini neapsakomo džiaugsmo, galėtume amžinai kartoti: „Viešpatie, gera mums čia būti!”

DVYLIKTRAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Kas gi jis yra, kad vėjas ir jūra
jam paklūsta?”

Mk 5, 35-40

I

Jėzus visą dieną kalbėjo ir mokė minią, kuri jį sekė ir jo klausėsi. Artėjant vakarui, Mokytojas pareiškė norą persikelti į rytinį ežero krantą, kad ten galėtų kiek pailsėti. Apaštalai, susėdę į valtį, yrėsi ir atsitolino nuo kranto. Jėzus sėdėjo laivugalyje. Buvo pavargęs. Besėdėdamas užmigo. Staiga pakilo smarkus vėjas. Tai ne naujiena Genezareto ežero žvejams. Paprastai kiekvieną popietį pradeda pūsti vėjas nuo į šiaurę dunksančio Hermono kalno. Tai naturalus reiškiny. Ant kalno viršūnės susiformuoja šaltoji oro srovė. O tuo pačiu metu virš ežero pakyla šiltoji srovė. Šių dviejų priešingų srovių susitikimas sukelia vėją, o kartais išaukia net pavojaingas audras. Vieną iš tokių audrų išgyveno aną vakarą Jėzus su apaštalais.

Evangelistas Morkus rašo, kad besiriant staiga kilo didelis viesulas. Bangos blaškė laivelį į visas puses. At-

sirado pavojus nuskęsti. Nežiūrint kad apaštalai buvo prityrę žvejai, audra buvo tokia didelė, kad jie pasijuto esą bejėgiai spirtis prieš šėlstančias bangas. Drebedami tad iš baimės, pripuolė prie Mokytojo, jį pažadino ir tartum priekaištaudami sakė: „Ar tau nerūpi, kad va mes žūvame!”

Jėzus, atsikėlęs, pakėlė ranką ir įsakė vėjui nutilti bei jūrai nurimti. Tai bematant ir įvyko: vienam akimirksnyje liovėsi vėjo švilpimas, nutilo bangų ošimas, atsirado didelė tyla. Rankos mostu ir ištartu įsakančiu žodžiu nutildęs audrą, dieviškasis Mokytojas priekaištingai žvelgė į stebuklo apstulbintus mokinius: juos subarė dėl mažo tikėjimo. Jie juk žinojo, kad jis turi dievišką galią, todėl neturėjo baimintis, kad gali žūti. Būdami su juo jie turėjo būti užtikrinti, kad nieko pavojingo jiems neatsitiks, nes jis yra visatos Viešpats.

Šėlstanti audra išgąsdino apaštalus, o stebuklingas jos nutildymas juos nustebino. Jie klausė savęs. „Kas gi jis yra, kad vėjas ir jūra jam paklūsta?” Atsakymas turėjo būti aiškus: jis yra Dievo Siųstasis, gyvojo Dievo Sūnus.

Evangelijos pasakojimas yra istorinis įvykis. Jis liudija Kristaus dieviškumą, bet drauge vaizduoja mūsų žemiško gyvenimo dramatiškumą.

II

Evangelijos įvykis yra mūsų gyvenimo vaizdas. Laimingos valandos. Audringi išgyvenimai. Svaiginantys laimėjimai. Skaudūs pralaimėjimai. Grąsanti pražūtis. — Štai mūsų gyvenimas! Teisingai įkvėptasis rašytojas žemiškąjį mūsų gyvenimą šitaip nusako: „Žmogus, gimęs iš moters, gyvena trumpą laiką ir yra pilnas nelaimių. Išdygsta it žiedas, ir lieka sutrypiamas; slenka it šešėlis, ir niekad nepasilieka tame pačiame stovyje” (Job 14,1).

Nuodėmė padarė, kad žmogui yra skirta valgyti duoną savo veido prakaitu (Prad 3, 1-14); kad turi plušti nuo ryto anksti iki vakaro vėlai; kad turi sielotis ir būti neramus dėl ateities; kad turi drebėti dėl artėjančios ir neišvengiamos mirties. Ši yra nusidėjusio žmogaus dalis. Ji skaudi, bet ne be vilties. Priešingai, tam tikra prasme yra net palaiminga savo įvairume ir prasmingume. Gyvenimas kiekvienam teikia skausmų, bet ir džiaugsmų. Kaip dieną seka naktis, taip ir žmogaus gyvenime tamsius išgyvenimus pakeičia šviesios valandos, ir priešingai. Šis keitimasis leidžia išvengti nuobodumo, kas labiausiai slegia ir daro nelaimingą žmogų. Užsiėmimas, darbas, nors ir teikia sunkumų, bet įprasmina gyvenimą. Tinginystė, neturėjimas užsiėmimo yra pati sunkiausia ir pavojingiausia našta žmogui. Teisingai pranašas teigia, kad „Sodomos ir jos dukrų niekšybė plaukė iš puikybės, gerbūvio ir dykinėjimo“ (Ez 16,49).

Dievas sutvėrė žmogų, kad jis gyventų vienybėje su juo ir būtų laimingas. Bet nuodėmė suardė žmogaus santykius su Dievu. Šio pasėka yra, kad jis nustojo rojaus, atsidūrė žemėje, o ši jam turėjo želdinti usnis ir erškėčius, būti blaškomas audrų, grąšomas pavoju, persekiojamas kančių ir pagaliau grįžti į žemę, iš kurios yra paimtas. Dievo gerumas tačiau neapleido nusidėjėlio žmogaus: nepaliko jo vieno audringoje jūroje. Dievas pažadėjo ir atsiuntė savo Viengimį Sūnų, kad būtų su mumis mūsų laiveliuose ir, audroms iškilus, savo dieviška galia išgelbėtų mus.

Audros šėlsta aplink mus. Šėlsta ir mumyse. Jos kyla ir siaučia mumyse iš nuodėmės paliestos mūsų prigimties. Jaučiame savyje aną kitą įstatymą, kuris daro mus kūno vergais. Taip kad nekartą skundžiamės su šv. Pauliumi sakydami: „Juk aš nedarau gėrio, kurio trokštu, bet darau blogį, kurio nenoriu... Kaip vidinis žmogus, aš žaviuosi Dievo įstatymu. Deja, savo sanariuose jaučiu kitą įstatymą,

priešingą mano proto įstatymui. Jis daro mane nelaisviu nuodėmės įstatymo, kuris glūdi mano sanariuose” (Rom 7, 19.22s).

Kyla ir šėlsta vėtros ne tik mumyse, bet ir aplink mus. Jas kelia ir siunčia Dievo priešas — velnias, šio pasaulio kunigaikštis (Jo 12,31). Velnias, kaip išpėja šv. Petras, „eina aplink mus it riaumojęs liūtas, siekdamas ką prarytų” (1Petr 5,8). Prieš velnio keliamas audras galime atsispirti tik Kristaus pagalba: tik būdami apsišarvavę Dievo ginklais. Su pagrindu taigi šv. Paulius ragino, sakydamas: „Būkime tvirti Viešpatyje, remdamiesi jo galybės jėga. Apsišarvokite visais Dievo ginklais, kad galėtumėte išsilaikyti prieš velnio klastas” (Ef 6,10s).

III

Kristus laivelyje su apaštalais audrai šėlstant yra vaizdingas paveikslas ne tik pavienio krikščionio žemiško gyvenimo, bet taip pat ir kovojančios bei persekiojamos Bažnyčios. Juk Bažnyčia yra ana Apreiškimų knygos Moteris, prieš kurią kėsina si libinas, ir kuri yra priversta bėgti į tyrus (Ap 12,1ss). Kristus pastatė savo Bažnyčią ant uolos, nes žinojo, kad prieš ją šėls pragaro galybių sukeltos audros. Bažnyčia yra tvirta ir nenugalima nei pragaro galybių, nes su ja yra pats Kristus. Jis jai vadovauja, nors ir nematomas (Mt 28,20). O Kristus yra pasaulio ir visatos Viešpats. Vėjai ir jūros jam paklūsta.

Popiežius Pijus XII, kalbėdamas Katalikų Akcijos nariams 1949 metais vasario 20, kai Budapešte buvo teisiamas kard. J. Mindzenty, pareiškė, jog tikėjimo persekiotojai — senų ir naujų laikų — su tuo pačiu įtūžimu kovoja prieš Bažnyčią. „Kristaus Bažnyčia, — sakė Kristus Vietininkas, — eina dieviškojo Mokytojo nurodytu keliu. Ji jaučiasi esanti amžina; žino, kad nepražus, kad

jokia audra jos nepaskandins. Ji neprašo malonių. Žemiškų galybių grasymai ir bauginimai jos neišgąsdina. Ateistinė ir diktatūrinė valstybė siūlo ją pakęsti su sąlyga, kad ji tylėtų, kada privalo kalbėti; kad švelnintų Dievo įsakymus, pataikaudama žmonių silpnybėms, kai turėtų juos plačiai skelbti ir atkakliai ginti; kad atsitolintų nuo uolos, ant kurios yra pastatyta, ir atsistotų ant įvairių nuomonių smilčių, sekdamą laiko dvasią. Ateistinė valstybė norėtų matyti Bažnyčią, kuri negina žmogaus teisių ir nereikalauja teisėtos piliečiams laisvės; kuri vergiškai užsidaro tarp keturių šventovės mūrų, užmiršdama Kristaus įsakymą eiti į gatves ir skersgatvius (Mt 22,9), mokyti visas tautas". (Mt 28, 19). (I Discorsi Pio XII vol 10,389s).

Tas pats Kristaus Vietininkas kitoje savo kalboje, pasakytoje Kalėdų proga 1948, užgyrė tuos, kurie heroiškai priešinasį prieš tuos, kurie perskioja Dievą ir Bažnyčią. Priminęs visus tuos sunkumus, kuriuos Bažnyčia patyrė antro pasaulinio karo metu ir skaudžius persekiojimus, kuriuos dabar patiria komunistų valdomuose kraštuose, su pasididžiavimu teigė, sakydamas: „Kraštuose, kur išpažinti katalikų tikėjimą reiškia patirti žiaurių persekiojimų, atsiranda tūkstančiai karžygių, kurie persekiojimų, kankinimų ir mirties akivaizdoje nepalūžta ir nesuklumpa prieš pragaro kunigaikščio Baal jėgą ir galią (2Kar 19,18). Jų vardų pasaulis dažniausiai nežino ir nenori žinoti, bet jie yra įrašyti aukso raidėmis Bažnyčios istorijoje... Trūksta žodžių jų heroizmui vertai ir tinkamai nusakyti. Kiekvienam jų tebūnie Mūsų pagyrimas ir Mūsų dėkingumas. Viešpats, kuris pažadėjo pripažinti dangiškojo Tėvo akivaizdoje tuos, kurie jį išpažįsta žmonių akivaizdoje (Mt 10,32), suteiks jiems atpildą". (Discorsi Pio XII vol 10,315s).

* * *

Kai audros šėlsta ir blaško mus, nepabūkim, bet rūpinkimės, kad Jėzus būtų su mumis. Į jį kreipkimės, ir jis išgelbės mus. Audros šėlsta prieš Bažnyčią, šėlsta net pačioje Bažnyčioje. Neišsigąskim. Bažnyčia stovi ant uolos. Bažnyčios vairą nematomai laiko savo rankose Kristus. Jis nugalejo pasaulį. Jis išvairuos Bažnyčią į ramią jūrą, nors ir kokios persekiojimų audros šeltų prieš ją.

Garsusis Prancūzijos pamokslininkas Bossuet, aiškin-damas evangelijos pasakojimą apie audros nutildymą, jį taiko Bažnyčiai, kurią amžiais blaškė ir blaško audros, į Bažnyčios lūpas deda sekančius žodžius: „Nors nuolat blaškoma ir daužoma, niekad nepaskėsiu, nes Jėzus Kristus davė man inkarą, kuris yra vienybė, burei davė stiebą, kuris yra šventumo kryžius; burei, kuri yra kata-liikiškumas; ir visa tai yra atremta į apaštališkumą” (Cit.V. Mussatti, Prontuario vol 2,199s). Vėtros ir audros nepa-skandins Bažnyčios, nepaskandins nei mūs, jei plauksime Bažnyčios laivelyje.

TRYLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Nebijok, tik tikėk!”

Mk 5, 21-43

I

Evangelistas Morkus vaizdžiai aprašo du Jėzaus padarytus stebuklus ir, remdamasis jais, pabrėžia reikalą tikėti į Nazareto Mokytoją kaip Viengimį Dievo Sūnų: gyvybės Davėją ir mirties Viešpatį.

Iš Gerazėnų krašto Jėzus grįžo atgal į Kafarnaumo sritį. Čia gandas apie jo surižimą greitai pasklido visam vkariniame ežero pakraštyje. Netrukus tad prie Mokytojo susirinko gausi minia. Jam bekalbant į susirinkusiuosius, atvyko sinagogos vyresnysis, vardu Jairas. Jis maldavo Mokytoją ateiti ir pagydyti jo sunkiai sergančią dukrele. Jėzus išklausė jo prašymą ir ėjo su juo. Minia sekė. Buvo didelė spūstis. Daug kas bandė prisiartinti prie Mokytojo, kad galėtų paliesti bent jo drabužį. Mat, tikėjo, jog vien prisilietimas prie Jėzaus gali stebuklingai pagydyti iš turimos negalios. Minioje radosi viena kraujoplūdžių serganti moteris. Ji kentėjo jau dvylika metų. Gydytojai,

pas kuriuos kreipėsi, išleisdama visus išteklius (Lk 8,42), negalėjo jai padėti. Ryžosi tad eiti ir, išimaisius minion, bandyti prisiartinti ir prisiliesti prie Jėzaus drabužio, tikėdama, kad galėsianti pagyti iš savo negalios. Viešai prisistatyti ir prašyti Mokytoją, kad pagydytų, ji negalėjo, nes kraujavimą turinti moteris pagal Įstatymą (Kun 15,25) buvo laikoma sutepta, ir neturėjo viešai rodytis. Jai pavyko prisiartinti ir paliesti Jėzaus apsiausto pakraštį. Ir, kaip tik prisilietė, staiga pasijuto pagijusi.

Jėzus žinojo, ką moteris mąstė, ko ji troško, į ką ji tikėjo. Jam, Dievo Sūnui, juk nieko nebuvo paslėpto; jis skaitė kiekvieno ir visų mintis ir troškimus. Pagydė tad moterį, prisiliečiant vien prie jo rūbo, kaip vylėsi. Stebuklus tačiau darė, kad ne vien pagydytieji, bet visi įtikėtų į jį. Todėl, įvykus stebuklui, Jėzus pareikalavo, kad moteris prisi pažintų, jog yra stebuklingai pagydyta. Klausė tad, kas prisilietė prie jo. Moteris, drebėdama iš baimės ir susijaudinimo, suklupo prieš jį ir prisipažino, jog tai ji yra, kuri prisilietė prie jo ir staiga pagijo. Tada Jėzus tarė: „Dukra, tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik ramybėje ir būk pasveikusi iš savo negalios” (Mk 5,34).

Tuo metu atėjo kai kurie iš Jairo namiškių ir pranešė, kad duktė mirė, todėl nėra prasmės, kad Mokytojas eitų pas jį. Jėzus tačiau ramino tėvą: užtikrino, jog mergaitė nėra mirusi ir sakė: „Nebijok, tik tikėk!” Ėjo tad, pasiėmęs su savim tris rinktinius apaštalus, būtent. Petrą ir Zebediejaus sūnus Jokūbą ir Joną, ir atėjo į mirusios mergaitės namus. Čia rado jau tikras šermenis. Profesinės raudotojos rauduoja balsiai šaukdamos. Jėzus liepė nutilti ir sakė, kad mergaitė nėra mirusi, o miega. Susirinkusieji į Jėzaus pasakymą reagavo ironiškai, nes buvo tikri, kad mergaitė yra neabejotinai mirusi. Jėzus įėjo į vidų, pasiėmęs su savim tik tris apaštalus ir mergaitės tėvus. Priėjęs prie mirusiosios, paėmė ją už rankos ir tarė:

„Mažyte, sakau tau, kelkis!” Su šiais žodžiais mergaitė atvėrė akis, atsikėlė ir pradėjo vaikščioti. Stebuklas! Jo akivaizdoje visi liko apstulbinti. Bet Mokytojas įsakė ši įvykį laikyti paslapyje, nes žinia apie mergaitės prikėlimą iš numirusiųjų, tiesa, galėjo sujaudinti minias, bet drauge išaukti tautos vyresniųjų, o net ir Romėnų neigiamą reakciją ir pastatyti Jėzų pavojun, kas tikrumoje įvyko po Lozoriaus prikėlimo iš numirusiųjų (Jo 11,47ss). Kančios metas tuomet dar nebuvo atėjęs.

II

Evangelijos pasakojimas apie įvykdymą dviejų stebuklų pirmoje eilėje, kaip esame pastebėję, atskleidžia Kristaus dievišką prigimtį ir lenkia tikėti į jį, bet drauge guodžia ir moko. Guodžia skausme ir mirties akivaizdoje, nes stato prieš akis Jėzų, kuris gydo ligas ir prikelia mirusius. Moko, nes primena, kad iš Jėzaus kiekvienas galime sulaukti pagalbos sunkumuose ir pavojuose, kuriuose neišvengiamai atsirandame, ir kurie mums graso.

1. Kiekvienas žmogus žemiško gyvenimo eigoje sutinka kliūčių ir sunkumų. Didžiausi žmogaus priešai, pagrindiniai skausmo ir nedalios šaltiniai yra fiziniai negalavimai ir mirtis. Visais laikais žmogus darė visa, kad nugalėtų šiuos du nuožmius savo priešus. Medicinoje padaryta milžiniška pažanga. Bet ligos ir mirtis nesiliauja ir nesiliaus viešpatavę. Daugeliu atvejų net ir geriausi gydytojai yra bejėgiai prieš senas ir naujai atsirandančias ligas. O mirtis šienauja ir pačius gydytojus. Nekartą vienas kitas daktaras pataria savo pacientams atsigręžti į dangiškąjį Gydytoją, kuris yra gyvenimo ir mirties Viešpats, ir jam nėra negalimo dalyko. Jėzus yra dangiškas Gydytojas. Tai liudija jo padaryti gausūs stebuklai. Jis pats įvairiomis progomis prisistatė kaip gyvenimo ir mir-

ties Viešpats. Mortai jis sakė: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas; kas tiki į mane, nors ir mirtų, gyvens” (Jo 11,25). Kalbėdamas gi į žydus Jeruzalėje, teigė: „Tėvas myli mane, kadangi aš guldaui savo gyvybę, idant ją vėl atsiimčiau. Niekas jos neatima iš manęs, aš pats ją duodu iš savęs. Aš turiu galią ją duoti, ir galiu ją vėl atsiimti” (Jo 10,18). Jėzus prisikėlė iš numirusiųjų, ir savo prisikėlimu užtikrino pergalę prieš mirtį ir kūnų prisikėlimą paskutiniąją dieną. Todėl šv. Paulius su džiūgesiu galėjo rašyti: „Mirtie, kur yra tavo pergalė? Mirtie, kur yra tavo geluonis?.. Dėkui Dievui, kuris mums davė pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų” (1Kor 15,55ss).

Šv. Petras, kalbėdamas į žydus Jeruzalėje, apie Jėzų šitaip išsireiškė: „Jis vaikščiojo, gera darydamas bei gydydamas visus velnio apsėstuosius, nes Dievas buvo su juo” (ApD 10,38).

Kreipdamasis į Jono Krikštytojo mokinius, Jėzus sakė: „Eikite ir pasakykite Jonui, ką esate matę ir girdėję: aklieji regi, raišieji vaikščioja, raupso tieji pagydomi, kurtiniai girdi, mirusieji keliai” (Mt 11,4s).

Jėzus perėjo žemę, šaukdamas prie savęs kenčiančią žmoniją: „Ateikite pas mane jūs visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu” (Mt 11,28). Jėzus tiesia į kiekvieną mūsų savo ligas gydančias ir mirtį nugalinčias rankas. Jėzus, kuris anuomet perėjo žemę gydydamas ligonius ir prikeldamas mirusiuosius, yra ir nūdien su mumis. Kai audros kyla ir blaško mus, jis atsiranda šalia mūsų ir taria, kaip nuomet apaštalams: „Nebijokite! Tai aš.” (Jo 6,20) „Tai aš, kuris nugalėjau pasaulį” (Jo 16,33). „Tai aš. Nebijokite, tik tikėkite!”

2. Jėzus yra pasirengęs mums visame ir visada padėti. Reikia tačiau, kad mes į jį tikėtume ir jam pilnai pasivestume. Tikėjimas į Jėzų, mūsų Išganytoją, įgalina mus eiti per gyvenimą, audroms šėlstant ir pavojams

grasant, su giedru veidu ir ramia širdimi. Teisingai poetas šitaip išsireiškia:

Tikiu, kad tu, o Dieve, tu pašaukei mane čia,
Iš amžių glūdumos,
Man tavo žvaigždės, einančiam per girią, šviečia,
Kad eičiau giedras ir ramus.

Tikiu, kad tu, o Dieve, ir meilės giesmei žodį,
Ir džiugesį akių,
Ir sielai saulės amžių, ir vergui laisvę duodi
Už vieną atdūsį — „Tikiu...”

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 178

Jėzus ateina mums į pagalbą, kai mes į jį kreipiamės ir prašome su giliu tikėjimu bei pilnu pasitikėjimu. Atsimintina tačiau, kad Jėzus pirmoje eilėje skuba mums padėti dvasiniuose reikaluose. Žinoma, neatsako savo pagalbos nei fiziniame gyvenime. Kai kuriais atvejais Jėzaus daro net stebuklus. Bet dažniausiai ateina į pagalbą netiesioginiai, panaudodamas žemiškas priemones. Dievo pagalba gali būti nuostabi, bet nebūtinai stebuklinga.

Tebūnie man leista prisiminti ir priminti mano paties išgyvenimą. 1954 metais, sunkios ligos kamuojamas, ryžausi vykti į Lourdą. Ten karštai meldžiausi, kad per Dievo Motinos užtarimą patirčiau iš Viešpaties pagijimo malonę. Atrodė, kad mano maldos nebuvo išklausytos. Iš Lourdo vykau į Lisieux. Čia vėl meldžiausi, kad per Kūdikėlio Jėzaus Teresės užtarimą Viešpats gražintų man sveikatą. Turiu didelį pamaldumą į Karmelo Šventąją. Deja, ir čia pagerėjimo nepajutau. Buvau begrižtas atgal. Sėdėjau gana liūdnas traukinyje, kuris iš Paryžiaus riedėjo Vokietijos link. Nepažįstamas bendrakeleivis ilgai stebėjo mane. Pagaliau paklausė, kodėl esu taip liūdnai nusiteikęs. Atsakiau, kad buvau Lourde ir Lisieux, tikėdamas išmelsti iš Dievo pagijimo malonę, nes esu rim-

tas ligonis. Deja, nebuvo išklaustas. Todėl grįžtu į Romą, kad laukčiau, kada Viešpats pašauks pas save. Nepažįstamasis tada pastebėjo, kad Dievas nedaro stebuklų, kai galima medicinos pagalba atgauti sveikatą. Pasiteiravęs apie mano negalavimą, patarė aplankyti Munchene žymų širdies ligų specialistą prof. Schmitt. Paklausiau. Padariau vizitą pas nurodytą gydytoją. Jis, patikrinęs, surado ligos priežastį. Pašalinus priežastį, atgavau sveikatą. Dievas mane grįžtantį iš Lourdo ir Lisieux nukreipė pas gydytoją, kuris medicinos pagalba be stebuklo grąžino sveikatą.

* * *

Kiekvienu atveju kiekvieniame reikale šaukimės Jėzaus. O jis vienu ar kitu būdu ateis mums į pagalbą sielos ir kūno reikaluose. Kreipkimės į jį su giliu tikėjimu ir su sūniška meile, o neliksime apvilti. Kartokime su Psalmistu: „Tavim, Viešpatie pasitikėjau, todėl neliksiu sugėdintas“ (Ps 30,2; 70,1). „Viešpačiu pasitikėjau, todėl nebijosiu, ką man galėtų padaryti žmogus“ (Ps 55,5).

KETURIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Iš kur jam visa tai?”

Mk 6, 1-6

I

Iš Kafarnaumo Jėzus sugrįžo į Nazaretą, į savo tėviškę, kur visi jį gerai pažinojo. Subatos dieną atėjo į sinagogą ir mokė susirinkusiuosius. Nazaretiečiai stebėjosi jo mokymu. Jie jį pažinojo. Jis juk jų tarpe augo, subrendo ir dirbo profesinį staliaus darbą. Jie pažinojo jo tėvą Juozapą ir motiną Mariją. Jie pažinojo taipgi jų šeimos artimuosius: vadinamuosius brolius ir seseris. Tikrumoje tai buvo pusbroliai, būtent, Juozapo brolio Kleofo ir jo žmonos Marijos sūnūs ir dukros (Jo 19,25). Trys iš evangelisto minimų Jėzaus brolių — pusbrolių greičiausiai buvo apaštalai. Būtent, Jokūbas, vadinamas Tadiejus (Mk 3,18); ir Simonas, vadinamas Kananietis bei Uolusis (Mk 3,18; Lk 6,15). Jokūbas ir Judas yra kanoniškų laiškų autoriai. Jokūbas buvo pirmasis Jeruzalės vyskupas ir turėjo pirminę Bažnyčioje didelį autoritetą, taip kad buvo statomas šalia Petro ir pripažįstams kaip Bažnyčios kolona (Gal 2,9). Būdamas Jeruzalės vyskupu, Jokūbas ypatingu

būdu rūpinosi žydų atvertimu į krikščionybę (ApD 15, 13-21).

Žinodami Jėzaus žemišką kilmę, pažinę jį kaip eilinį stalių, nazaretiečiai stebėjosi jo drąsa dėtis Mokytoju. Jie stebėjosi jo išmintimi mokyme, ir jo daromais nuostabiais ženklais. Jie stebėjosi, bet atsisakė tikėti į jį, kad jis galėtų būti Mesijas, apie kurį pranašai pranašavo, ir kurio Izraelis laukė. Jie atsisakė tikėti, kad Jėzus galėtų būti Mesijas, kadangi Rašto žinovai mokė, kad Mesijas pasirodysiąs staiga, ir niekas nežinos, iš kur jis kilęs (Jo 7,28). Nazaretiečiai piktinosi, kad Jėzus dėjosi Mokytoju, nes žinojo, kad jis nėra mokęsis Rašto rabinų mokykloje ir neturėjo Rašto žinovo titulo. (Jo 7,15). Jie piktinosi taipgi ir priekaištavo, kam Jėzus kitur darė nuostabius ženklus, bet to nedarė savam mieste. Galvojo tad, kad kalbos apie Jėzaus daromus ženklus nėra tikros.

Nazaretiečių priešingas nusistatymas nestebino Jėzaus bet jį neabejotinai skaudino. Jis reagavo, cituodamas priežodį, kuris buvo kilęs iš skaudžios išrinktosios tautos istorinės realybės. Jis sakė: „Niekur kitur, tik savo tėviškėje, tik savo namuose, tik tarp savųjų pranašas yra be pagarbos” (Mk 6,5). Šia citata bei šiuo pareiškimu Jėzus prisistato esąs pranašas, o ne koks prisimetėlis, koku tėviškėnai jį laikė.

Evangelistas priduria, kad Mokytojas nedarė stebuklų Nazarete, išskyrus tik vieną kitą atvejį, kadangi stebuklams daryti reikalingos dvi sąlygos: dieviška galia ir tikėjimas. Jėzus turėjo dievišką galią, bet nazaretiečiai neturėjo tikėjimo, todėl nebuvo verti stebuklų malonės.

Ką evangelistas Jonas, kalbėdamas apie Jėzų, pabrėžė, sakydamas: „Pas savuosius atėjo, bet savieji jo nepriėmė” (Jo 1,11), — ši tragedija visų pirma pasireiškė Nazarete; o giliausiai realizavosi Jeruzalėje, kai tautos vadai oficialiai Jėzų atmetė ir pasmerkė mirčiai.

Nazaretiečių atmetas, Jėzus, apleido miestą ir ėjo skelbti Evangeliją Galilėjos kaimuose ir miesteliuose.

II

Evangelijos pasakojimas apie Jėzaus sutiktą priešingumą Nazarete leidžia mums giliau pažvelgti į jį-Dieva-Žmogų-ir mokytis, kaip, būdami žmonės, turime atsinešti į Dievą, kad pasiektume išganymą.

1. Įdomu pasvarstyti, kaip dieviškasis Mokytojas atsinešė į savuosius. Evangelijos yra šykščios žiniomis apie Išganytojo slaptą gyvenimą Nazarete. Evangelistas Lukas apie Jėzaus vaikystę bei jaunystę Nazarete kalba ir ją nusako tik vienu sakiniu: „Vaikelis augo ir stiprėjo, prisipildydamas išmintimi, ir Dievo malonė buvo su juo” (Lk 2,40). Tas pats evangelistas kiek plačiau aprašo įvykį Jeruzalėje, kai Jėzus jau turėjo 12 metų. Su tėvais buvo atvykęs šventėms į Jeruzalę. Juozapui ir Marijai leidžiantis kelionėn atgal su kitais maldininkais, Jėzus pasiliko mieste. Tėvai apsižiūrėję, kad Jėzaus nėra keleivių tarpe, grįžo atgal jo ieškodami. Atrado šventykloje, kur jis kalbėjosi su Rašto žinovais ir juos stebino savo išmintimi. Į Marijos priekaištą, kodėl taip pasiелgęs ir suteikęs jiems tiek rūpesčio, pareiškė, jog jie neturėjo tiek rūpintis. Juk žinojo, kas jis esąs. „Argi nežinojote, — sakė jis, — kad tame, kas yra mano Tėvo, man privalu yra būti” (Lk 2,49). Baigdamas šį pasakojimą, evangelistas priduria: „Po to leidosi su jais žemyn ir atvyko į Nazaretą, ir buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visa tai širdyje. O Jėzus brendo išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones” (Lk 2,51s).

Vadinasi, Jėzus nuo pat vaikystės buvo klusnus Juozapui ir Marijai, Jis jiems teikė džiaugsmo ir pasigėrėjimo, nes buvo sveikas kūnu, pilnas išminties ir gerumo Dievo

ir žmonių akyse. Iš kitos tačiau pusės jau nuo vaikystės jis davė suprasti, jog visų pirma ir virš visko reikia paisyti Dievo ir jam paklusti.

Kai viena proga Marija ir giminaičiai norėjo su juo pasikalbėti, jis atsiliepė ir sakė: „Kas yra mano motina ir kas yra mano broliai. Štai mano motina ir mano broliai, — nurodė jis, kreipdamasis į mokinius. — Nes, kas tik vykdo mano dangiškojo Tėvo valią, tas yra man brolis, ir sesuo, ir motina” (Lt 12,48ss). Jėzus, mokydamas, pabrėžė, jog, norint tobuliau tarnauti Dievui, pravartu yra palikti savuosius. „Ir kiekvienas, — sakė jis, — kuris dėl mano vardo paliko namus, ar brolius, ar seseris, ar tėvą, ar motiną, ar žmoną, ar vaikus, ar ūkius, bus atlygintas šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą.” (Mt 19,29). Kita proga Jėzus dar griežčiau išsireiškė, sakydamas: „Jei kas ateina pas mane ir neatsisako mylėti savo tėvą, motiną, žmoną, vaikus, brolius, seseris ir net savo gyvybę, negali būti mano mokiny” (Lk 14,26). Ir dar sakė: „Kas myli tėvą, ar motiną labiau negu mane, nėra manęs vertas; ir kas myli sūnų ar dukterį labiau, negu mane, nėra manęs vertas” (Mt 10,37). Tai nereiškia tačiau, kad Jėzus nemylėjo savųjų. Dieviškasis Mokytojas tikrumoje buvo artimas saviesiems. Jais rūpinosi. Bet pabrėžė, kad meilė Dievui turi būti statoma virš meilės žmonėms, nors jie būtų artimiausi ir brangiausi.

Galilėjos Kanoje, motinai prašant, Jėzus padarė stebuklą, nors laikas tam dar nebuvo arėjęs (Jo 2, 1-11). Prieš mirdamas ant kryžiaus, Jėzus pasirinko savo švenčiausią Motiną: ją pavedė mylimiausiojo mokinio Jono globai (Jo 19,25). Tris iš savo pusbrolių pasirinko ir pašaukė į 12 apaštalų tarpą. Tiesa, jų neprivilegijavo. Rinktiniais apaštalais laikė Petrą ir Zebediejaus sūnus Jokūbą ir Joną. Po Juozapo mirties švenčiausioji Motina buvo artimuose ryšiuose su Juozapo brolio Kleopo šeima, ir ši buvo artima

ir Jėzui: jį sekė, juo rūpinosi (Mk 15,47 ir 16,1). Prisikėlęs iš numirusiųjų Jėzaus pasirodė Kleofui pakelyje į Emaus (Lk 24,18) ir pusbroliui Jokūbui, kuris vėliau tapo pirmuoju Jeruzalės vyskupu ir ypatingu būdu buvo gerbiamas pirminėje Bažnyčioje, laikomas viena iš kolonų, ant kurių rėmėsi ir kilo Kristaus Bažnyčia (Gal 2,9).

Štai kodėl mes visi privalome mylėti ir išskirtinai rūpintis savaisiais, jiems kiekviename reikale padėti. Bet privalome taipgi atsiminti, kad virš visko privalome Dievą mylėti, jam tarnauti, atsižadant, jei yra reikalas, net savųjų, ir aukojant net savo gyvybę.

Šitai ypatingai turime paimti į širdį, kai matom tiek ir tokių iškrypimų kaip iš vienos, taip ir iš kitos pusės. Matom tiek ir tiek verkiančių vaikų, nes yra apleisti tėvų. Matom taip pat kenčiančių tėvų, nes yra apleisti ir paniekinti vaikų. Bet netrūksta ir priešingų prasižengimų. Juk neretai žemiškieji reikalai statomi virš pareigų Dievui; fiziniams siekiams duodama pirmenybė prieš dvasinius; iš Dievo ir dangaus laukiama visko, bet Dievui atsisakoma aukoti net ir mažiausią auką. Sielojamės dėl pašaukimų stokos, dėl kunigų ir vienuolių trūkumo. Didelėje dalyje tai priklauso nuo tėvų egoizmo. Bevelijama, deja, vaikus arba sau pasilaikyti, arba išvis jų neturėti. Su pagrindu popiežius Pijus XI enciklikoje „Casti Conubii” apeliavo į tėvus, sakydamas: „Duokit man šventų motinų, o aš atnaujinsiu pasaulio veidą!”

2. Kol atėjo metas pradėti išganymo misiją ir apsi-reikšti esąs Mesijas, Jėzus pelnė sau ir šeimai duoną dirbdamas kuklioje staliaus dirbtuvėje, pradžioje talkino tėvui Juozapui, o po jo mirties dirbo pats vienas. Staliaus darbas yra kuklus. Jėzus nesidrovėjo dailidės profesijos, nei vengė sunkaus ir mažai pelningo rankų darbo. Bet nazarėtiečiai jį atmetė ir piktinosi, kaip jis-stalius-drįso dėtis Rašto Mokytoju.

Kristaus-staliaus pavyzdys moko mus vertinti kiekvieną profesiją, nors ji būtų ir nereikšmingiausia. Ne darbas nusprendžia žmogaus vertę, bet žmogus teikia darbui vertę ir kilnumą. Kai kurios profesijos visada buvo ir yra laikomos mažavertėmis. Stengiamasi vengti vadinamo juodo darbo. Nenorima priimti tarnų ir tarnaičių pareigų. Purtomasi net namų ruošos darbo, o taip pat neretai ir motinystės pašaukimo. Žodžiu, siekiama viešpatauti ir atsisakoma tarnauti. Ne šito moko mus Kristaus pavyzdys.

3. Jėzus atsisakė daryti stebuklus Nazarete, kadangi nazaretiečiai stokojo tikėjimo. Tai yra išpėjimas visiems. Norint gauti iš Dievo malonių, reikia jų prašyti su pilnu tikėjimu ir pasitikėjimu. Būtent, tikint, jog Dievas gali išklausti, ir pasitikint, jog jis suteiks, ko prašome, jei prašymas atitinka jo valią.

* * *

Sintetizuojant tai, ką esame išdėstę, ryžkimės būti visada artimi saviesiems, bet virš visko statykime ištikimybę Dievui ir tarnavimą sieloms. Vertinkime kiekvieną profesiją ir kiekvienos profesijos žmogų. Sunkumuose kreipkimės į Dievą su giliu tikėjimu ir pilnu pasitikėjimu. Visada prisiminkime šv. Pauliaus išpėjimą: „Esame skirtingų tarnysčių, bet tas pats Viešpats. Esame skirtingų darbų, bet tas pats Dievas, kuris visa vykdo visame” (1 Kor 12,5s).

PENKIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Ir ėmė jis juos siuntinėti”

Mk 6, 7-13

I

Jėzus, pradėjęs apaštalauti, pasirinko ir pašaukė dvylika mokinių. Juos laikė prie savęs ir paruošė būti apaštalais bei jo apaštališko darbo tęsėjais, skelbiant Evangeliją ir vadovaujant jo įsteigsimai Bažnyčiai. Jie buvo jo mokymo ir daromų stebuklų liudininkai. Jiems jis specialiai aiškino tikėjimo paslaptis. Jiems jis neabejotinu būdu apsireiškė esąs Mesijas ir Viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus.

Kai apaštalai jau buvo pakankamai parengti, Jėzus ėmė juos siuntinėti į įvairias vietas, kad apaštalautų ir taip pasirengtų Evangelijos tarnystei, skelbiant ją visur ir visiems, kai jis jau bus paimtas nuo jų į dangų.

Pradžioje jis juos siuntė po du. Tam buvo eilė motyvų, būtent, kad būtų drąsiau; kad reikale vienas antram padėtų; o svarbiausia, kad jų liudijimas būtų laikomas tikėtinu bei priimtiniu. Mat, pagal žydų teisinę praktiką,

tik dviejų liudininkų sutartinas parodymas buvo laikomas tikėtinu, t.y. turįs įrodančią vertę (Mt 18,16; Jo 5,31s). Be to, Jėzus, siųsdamas mokinius apaštalauti, kaip jis pats savo mokymą tvirtino stebuklingais ženklais, taip ir apaštalams suteikė galią daryti stebuklus, idant žmonės jiems tikėtų ir jų mokymą priimtų (Jo 10,37s).

Leidžiantis į kelionę, Jėzus įsakė apaštalams nepasiimti su savim jokių atsargų. Mat, jų išlaikymu turėjo pasirūpinti tie, kuriems jie skelbs Evangeliją. Jėzus taipgi įspėjo, kaip turėtų pasielgti, jei kur jų nepriimtų, ar juos paniekintų. Tokiu atveju privalo tą vietovę nedelsiant apleisti ir išeinant nusikratyti nuo kurpių dulkes, ženklan, kad su jais jie nieko bendro nenori turėti. Toks pasielgimas žydams buvo įprastas (ApD 18,6).

Apaštalai, Kristaus pasiūsti, vaikštinėjo po kaimus ir miestelius, skelbė Evangeliją, ragino daryti atgailą, kad taip pasirengtų tinkamai priimti atėjusį Išganytoją ir jo teikiamą išganymą. Savo mokymą tvirtino antgamtiniais ženklais. Visa tai jie vykdė, naudodamiesi suteiktomis antgamtinėmis galiomis, bet kai kuriais atvejais bandė gydyti ligonius, panaudodami ir žemiškas priemones. Žinoma, prie žemiškų priemonių reikėsi ir speciali dangaus palaima, grąžinant ligoniams sveikatą.

II

Evangelijos skaitinys, kaip jį sintetiškai pristatėme bei paaiškinome, teikia keletą praktiškų pamokymų.

1. Jėzus siuntė mokinius apaštalauti. Pradžioje jie jam talkino išganymo pjūtyje. Vėliau, kai atėjo metas jam grįžti pas Tėvą, jie turėjo perimti iš jo ir tęsti išganymo darbą iki amžių pabaigos, liudydami apie jį nuo Jeruzalės iki žemės pakraščių (ApD 1,8), kol jis pats pasirodys antrą kartą, kad teistų paskutiniąją dieną gyvuosius ir

mirusiuosius. Aišku, į išganymo pjūtį Kristus siuntė ne vien dvylika apaštalų, bet ir kitus, kurie buvo pašaukti tęsti apaštalų pareigas Bažnyčioje.

„Pjūtis gausi, — sakė Išganytojas, — bet darbininkai neskaitlingi. Melskite pjūties Viešpatį, kad siųstų daugiau darbininkų į savo pjūtį” (Mt 9,37). Vadinasi, apaštalus, kurie rūpinasi išganymo pjūtimi pašaukia ir siunčia pats Dievas, o ne tikintieji juos pasirenka ir paskiria, kaip tai bando mokyti net kai kurie „klaidingieji pranašai” iš katalikų teologų. Kaip dvylika apaštalų Jėzus pasirinko ir pašaukė, kad eitų ir neštų išganymo vaisių, taip ir Dvylikos ipėdinius Viešpats pašaukia ir pasiunčia į išganymo pjūtį. „Ne jūs mane pasirinkote, — priminė Mokytojas apaštalam, bet aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių” (Jo 15,16). Todėl, ypač nūdien, kai trūksta pašaukimų, privalome karštai melsti dangiškąjį Tėvą, kad siųstų daugiau darbininkų, kad pašauktų daugiau kunigų į išganymo pjūtį Bažnyčioje.

Kunigų šiandien tikrai maža. Yra eilė priežasčių kodėl trūksta pašaukimų į kunigystę ir į dvasinį luomą. Viena iš šių priežasčių yra, kad bandoma pašaukimų klausimą spręsti ir išspręsti, griebiantis žemiškų priemonių, o neatsigręžiama į Dievą ir neprašoma, ar permažai meldžiama jį, kad siųstų daugiau darbininkų į savo vynuogyną ir į savo pjūtį. Dievas visuomet yra pasirengęs mums padėti, bet jis laukia ir reikalauja mūsų bendradarbiavimo su jo teikiamomis malonėmis. Dievas šaukia darbininkų į savo vynuogyną, reikia tačiau, kad darbininkai kvietimą priimtų. Dievas šaukia jaunuolius aukotis išganymo tarnybai, reikia tačiau, kad pašaliniai asmens nekliudytų šaukiamajam šaukimą priimti. Kiek jaunuolių dėl vieno ar kitų motyvų atmeta pašaukimo malonę! Kiek tėvų ir auklėtojų sukliudo savo vaikams ar savo auklėtiniais priimti Dievo šaukimą. Ir vieni ir antri, t.y. ir tie, kurie kliudo, ir tie,

kurie atmeta pašaukimo malonę, prisiima neabejotinai didelę atsakomybę prieš Dievą.

2. Dievo pašauktieji ir pasiųstieji į išganymo pjūtį privalo pasivesti pilnai ir išimtinai išganymo darbui, pasitikėdami Dievo Apvaizda žemiškuose reikaluose, kaip tai įsakė Išganytojas, užtikrindamas: „Juk jūsų dangiškasis Tėvas žino, kad viso to esate reikalingi” (Mt 6,32). Štai kodėl vienuoliai įžadu išipareigoja gyventi neturte, pasitikint Dievo Apvaizda. Štai kodėl kunigai privalo nesiimti žemiškų išipareigojimų, nei rūpintis pragyvenimo reikalais, bet pasitikėti ir pasitenkinti tuo ką, iš tikinčiųjų gerumo gauna. Iš kitos pusės, tikintieji turi jausti pareigą pasirūpinti, kad tie, kurie aukojasi dėl jų sielų išganymo, būtų aprūpinti deramu pragyvenimu. Tikrumoje Dievas neikad neapleido, bet visada pasirūpino, kad jam tarnaujantieji būtų aprūpinti tuo, kas būtina pragyvenimui. Šitai patvirtina gyvenimo patirtis.

3. Santykiuose su tikinčiais sielos vadovai turi būti apdairūs ir atsargūs. Privalo žiūrėti su kuo bendrauja, pas ką lankosi, kad nepatirtų nemalonumų patys ir nepapiktintų kitų. Palaikydamas santykius su tikinčiais, kunigas turi prieš akis turėti ne tiek socialinę veiklą, kiek vykdyti savo dvasinę misiją, rūpinantis visų pirma sielų išganymu. Kiekvienas kunigas, sekdamas šv. Pauliaus pavyzdžiu, privalo siekti tapti visiems visa, kad galimai daugiau sielų išgelbėtų. „Būdamas nuo nieko nepriklausomas, — rašo šv. Paulius, — aš pasidariau visų vergas, kad tik daugiau jų laimėčiau... Visiems tapau viskuo, kad vienaip ar kitaip bent kai kuriuos išgelbėčiau (1Kor 9,19.22).

4. Kristus įspėjo apaštalus, o tuo pačiu ir visus jų įpėdinius išganymo tarnyboje, jog jie sutiks kliūčių, patirs persekiojimų, išgyvens nepasisėkimų (Mt 10,16ss; Lk 21,17; Jo 15,18). Bet drauge drąsino, žadėdamas antgamti-

nę paramą ir galutinį laimėjimą.

Jėzus palaikė santykius su nusidėjėliais, siekdamas juos gelbėti. Bet jis taip pat grasė tiems, kurie jį atmetė, prieš jį kovojo (Mt 23,37) primindamas, koki nusikaltimą jie daro, ir kokią pražūtį sau pelno. Apaštalams įsakė neturėti nieko bendra su tais, kurie atsisakys juos priimti, kurie atmes išganymo malones. Jis pabrėžė, jog visos nuodėmės galės būti atleistos, bet, jei kas nusikals prieš šv. Dvasią, tam ši nuodėmė nebus atleista. Mat, nusikalsti prieš šv. Dvasią, reiškia atmesti jos teikiamas išganymo malones. Kas gi atmestų išganymo malones, negalės būti išganytas (Mt 12,31). Tai įspėjimas visiems, kurie, užuot apaštalauti, siekia bičiuliautis su tikėjimo priešais. Popiežius Jonas Paulius II pakartotinai ir primygtinai įspėjo dėl bendravimo socialiniame ir valstybiniame gyvenime su tais, kurie laikosi marksizmo. Kristaus įsakymas išeiti ir neturėti nieko bendra su tais, kurie yra neprietelingi ir yra priešingai nusistatę, galioja visada ir visiems. Privalome juk, to paties Jėzaus įsakymu, būti, tiesa, kuklūs ir balandžiai, bet žvalūs bei apdairūs ir žalčiai (Mt 10,16).

* * *

Esame pašaukti visi ir kiekvienas kurti Dievo karalystę: statyti Kristaus Mistinį Kūną-Bažnyčią, atlikdami kiekvienam skirtas pareigas. Neatmeskime Dievo malonės, kad neturėtume skaudžiai atsakyti prieš Viešpaties teisingumą. Nevarykime, kaip mūsų priežodis sako, Dievo į medį, nes galime jo paskui neišprašyti.

Prieš kurį laiką viena motina piktai grasė vienam kunigui, kad nekalbintų jos dukros eiti į vienuolyną. Įsikarščiausi šaukė: „Bevelyčiau ją matyti gatvės moterim, negu seserim vienuolyne!“ Praėjo vos keletas

metų ir ta pati moteris vėl atėjo pas tą patį kunigą. Ši kartą ji pro ašaras prašė kunigą, kad gelbėtų jos dukrą, nes ji yra pavojuje tapti tikrai gatvės moterimi. Kunigas, nors neatsakydamas galimos pagalbos, priminė tačiau verkiančiai motinai, sakydamas: „Pati esi, bent dalinai, kalta: juk sakei, kad bevelytum dukrelę verčiau paleistuvę matyti, negu šventai gyvenančią vienuolyne!”

ŠEŠIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Buvo it avys neturinčios piemens”

Mk 6, 30-34

I

Grižę iš apaštališkos veiklos, mokiniai papasakojo Mokytojui, ką buvo nuveikę ir kokią patirtį turėjo. Bendrai paėmus, grįžo patenkinti, bet gana išvargę. Išklausęs tad jų pasakojimų, Jėzus kvietė pailsėti. Tačiau ten, kur radosi, nebuvo įmanoma ilsėtis. Minios žmonių visą laiką buvo prie Jėzaus, taip kad jis neturėjo kada nei pavalgyti. Dėl šios priežasties įsakė apaštalams ruošti persikelti į rytinį ežero pakraštį, kur buvo neapgyvendintų vietų, idant ten ramybėje kurį laiką pailsėtų.

Susėdę taigi į valtis, leidosi kelionėn, kad pasiektų rytinį ežero pakraštį. Išlipo prie netoli Julijos Betsaidos esančios dykumos. Į čia Jėzus mėgdavo atvykti poilsui ir maldai. Ši vieta radosi apie 10 km. į rytus nuo Kafarnaumo, einant sausžemiu. Pamatę tad, kad Mokytojas išplaukė su mokiniais į rytinį pakraštį, žmonės nuspėjo kur jis vyksta, todėl išsiskubino pėsčiomis į ten, ir jie atėjo pir-

miau negu Mokytojas su apaštalais atsiyrė. Taip kad Jėzus, išlipęs ant kranto, išvydo susirinkusią ir jo laukiančią minią žmonių. Jie sėdėjo pasisklaide ant žaliuojančios vejų. Jėzui pagailo jų, nes matė juos pavargusius fiziniai ir silpnus dvasiniai. Nežiūrint, kad ir jis pats buvo išvargęs, ėmėsi kalbėti į juos ir mokė iki pavakario. Šia proga Jėzus simboliškai apsireiškė esąs Gerasis Ganytojas, kuris pažįsta savo avis, jomis rūpinasi, jas saugoja, dėl jų aukojasi. (Jo 10, 1-17)

II

Trumpas, bet prasmingas evangelijos skaitinys yra giliai pamokantis.

1. Jėzus, kai apaštalai grįžo iš pradinės sielovadinės veiklos, pakvietė juos vykti su juo į nuošalią vietą poilsiui. Iš čia seka, kad poilsis nėra prabanga, bet veikiau tvarkingo gyvenimo sudėtinė dalis, o kartais net būtinybė. Nors esame sutverti į Dievo paveikslą ir panašumą, bet esame riboti dvasia ir kūnu. Todėl, kad galėtume sėkmingai atlikti visas mums skirtas pareigas visuomenės ir Dievo tarnystėje, neišvengiamai esame reikalingi dvasinio ir fizinio poilsio bei atsigaivinimo. Viešpats, sutvėręs žmogų, šešias dienas skyrė darbui, bet septintą įsakė švęsti, kad atsigaivintų dvasia ir pailsėtų kūnu (Prad 2,3). Žydai švenčia subatą, krikščionys sekmadienį, musulmonai penktadienį, kaip dieną skirtą maldai ir poilsiui.

Poilsis yra reikalingas, bet jis turi būti išmintingai naudojamas. Deja, patirtis rodo, kad iš atostogų t.y. iš poilsio neretai grįžtama nepailsėjus, o verčiau pavargus. Kadangi daug kas poilsio laiką naudoja nesaikingiems ir nuodėmingiems pasismaginimams, kas išvargina kūną ir sužaloja sielą.

Gyvenam laikus, kai dėmesys pirmoje eilėje kreipiamas

į kūną, o ne į sielą, nors turėtų būti priešingai, nes gyvenimą lemia ne fizinės, o dvasinės vertybės. Juk ne kūno muskulai, o galvos smegenys rodo žmogaus vertę; ne fizinis apgaulingas pasitenkinimas, o mylinti širdis ir rami sąžinė įgalino žmogų eiti žemės keliu su giedru veidu ir ramia siela.

Žemiškos gėrybės yra ribotos ir nepastovios, todėl negali pilnai patenkinti žmogaus beribių troškimų. Ka turime, bijome prarasti, ir esame neramūs. Ko stokojame, norime turėti, ir esame slegiami rūpesčių. Pasiiektais laimėjimais nepasitenkiname, nes trokštame daugiau laimėti. Aktualus todėl yra Kristaus įspėjimas: „Nekraukite sau turtų ant žemės, kur kandis ir rūdis suėda ir kur vagys išiplėšia ir pavagia. Verčiau kraukite lobius danguje, kur nei kandis, nei rūdis nesuėda, ir kur vagys neįsibrauna ir nepavagia. Nes kur tavo lobis, ten bus ir tavo širdis” (Mt 6,19s). Štai kodėl privalu yra siekti ne vien fizinio poilsio, bet ir dvasinio atsigaivinimo. Jį gi galima pasiekti malda, susikaupimu, sakramentų teikiamomis malonėmis. Visa tai įgalina mus tampriai susijungti su Kristumi, kuris teikia sielą gaivinančio gyvojo vandens čiurlenančio į amžinybę (Jo 4,14); kuris kviečia visus ir kiekvieną prie savęs, sakydamas: „Ateikite pas mane visi, kurie esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš esu ramus ir nuolankios širdies, ir rasite atgaivą. Nes mano jungas yra malonus ir mano našta — lengva” (Mt 11,28ss).

2. Išlipęs ant kranto ir išvydęs susirinkusią minią, Jėzus pajuto gailestį širdyje, nes žinojo, kad žmonės yra pavargę kūnu ir pasimetę dvasia: jie jam atrodė it būtų kaimenė avių be piemens. Ėmė tad juos mokyti, kad pamaitintų bei sustiprintų dvasia; o vėliau juos pamaitino ir duona, stebuklingai ją padaugindamas (Mk 6, 37-44).

Iš čia seka, kad ir mes — krikščionys visų pirma privalome rūpintis dvasine atgaiva. Kristaus išpėjimas yra aiškus: „Juk ką padėtų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų? Arba ką duotų žmogus už savo sielą?“ (Mt 16,26).

Šiandien daug kalbama ir rašoma, sielojamasi ir reikalaujama kreipti dėmesio ir rūpintis medžiaginiu žmonijos gerbūviu. Raginama eiti į pagalbą varge atsidūrusiems. Reikalaujama užtikrinti pasauliui taiką ir visiems ramų gyvenimą. Visa tai yra gražu ir kilnu. Bet toli gražu viso to nepakanka. Didžioji mūsų dienų nedalia yra ne tiek medžiaginis skurdas, kiek pasibaisėtinas dvasinis nuosmukis. Iš tikrųjų, dvasinio skurdo šiandien pasaulyje yra daug daugiau negu medžiaginio vargo. Gi dvasinis skurdas padidina ir medžiaginę nedalią. Ir nuostabu, kad, kai tiek daug kalbama apie medžiaginį vargą, praktiškai nekreipiama dėmesio į dvasinį nuosmukį: jo nenorima matyti, apie jį nenorima kalbėti. Tikriausiai ne dėl to, kad viso to nematytų ir nejustų, bet dėl to, kad žemės žmogus yra perdaug atsigręžęs į žemę ir nusigręžęs nuo dangaus.

Noriai ir daug kalbama apie meilę. Bet meilę stengiamasi nugręžti ne į sielą, o į kūną, į aistrines užgaidas. Kai tuo tarpu tikroji meilė savo kilmę turi iš Dievo: ateina iš Dievo ir veda į Dievą. Todėl ji turėtų būti visų pirma atgręžta į sielą: ją gaivintų ir prie jo keltų. Tikroji meilė, kadangi kyla iš Dievo, kilnina žmogų: ji pakelia virš kūniškumo ir išryškina jame Dievo paveikslą, į kurį jis yra sutvertas. Taigi tikroji meilė turėtų versti kiekvieną krikščionį rūpintis bei ateiti į pagalbą ne tik tiems, kurie randasi žemiškam varge, bet ypač tiems, kurie yra atsidūrę dvasiniuose sunkumuose.

* * *

Pačioje prigimtyje būdami nuodėmės pažeisti, esame riboti siela ir kūnu, todėl reikalingi atgaivos. Dievas skyrė šešias dienas darbui, nes žmogus nuodėmės pasėkoje turi pelnytis duoną savo veido prakaitu (Prad 3, 1-16). Bet vieną dieną Dievas skyrė poilsiui, kad atsigautų dvasia ir kūnu. Pats Kristus kartais ilsėdavosi ir įsakė taip pat apaštalams pailsėti.

Kaip mes elgiamės šiuo atžvilgiu? Ar skiriame pakankamai laiko poilsiui? Ar turimą laisvą laiką tikrai panaudojame poilsiui? Nesirūpinti sveikata, pertempti jėgas yra prasižengimas prieš Dievo valią. Neužmirškime taip pat dvasinio poilsio. Kaip švenčiame sekmadienius ir šventes? Kaip yra su malda? Ar ji yra tikrai kasdienis mūsų dvasinis maistas? Ar atliekame rekolekcijas? Ar darome visa, kad padėtume kitiems dvasiniuose reikaluose? Į šiuos ir kitus klausimus teatsako kiekvieno sąžinė. Dieve duok, kad atsakymai būtų teigiami, nes nuo to priklauso mūsų dalia amžinajame gyvenime.

L. Tolstojus, kai priešrevoliucinėje Rusijoje plito materializmas ir grąsė ateizmas, savo romane „Prisikėlimas“ į vieno veikėjo — tėvo lūpas įdėjo tokius žodžius: „Nikita, mano sūnau, atsimink, kad siela yra virš visko. Ją saugok ir brangink!“ Šis Tolstojaus atsišaukimas kalba ir į mus: išpėja ir mus. Atsiminkime, kad brangioji vertybė, kurią turime, yra ne kūnas, o siela. Ja visų pirma privalome rūpintis: ją šventą ir nekalną privalome grąžinti amžinybėje į Dievo rankas, kad būtume priimti į nelygstamą dangaus džiaugsmą.

SEPTYNIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

Duonos padauginimo stebuklas

Jo 6, 1-15

I

Buvo kovo mėnuo. Pilnas pavasaris. Artėjo Velykų šventė. Mokytojas dar tebebuvo Galilėjoje. Žaliuojanti gamta viliojo žmones į vejas, kurios tiesėsi kalnų papėdėje. Ir Jėzus su mokiniiais, palikęs dulkėtus miestelius ir varginčius kaimus, persikėlė per ežerą į rytinį pakraštį, į vietovę vadinamą El-Batihah. Minia atsekė jį sausžemiu. Evangelistas pastebi, kad minia sekė Jėzų gausiais būriais, kur tik jis ėjo, nes matė jo daromus stebuklus, nes žinojo, kad jis gydė ligonius iš visokių negalių.

Pasiekus El-Batihah, Jėzus užkopė ant kalno ir ten sėdėjo su mokiniiais. Tuo tarpu kalno papėdėje rinkosi minia. Pakėlęs akis ir pamatęs susirinkusią skaitlingą minią, kadangi buvo pavakarys, Jėzus klausė apaštalą Pilypą ar yra kokia galimybė, kad žmonės pasimaitintų. Mokytojas kreipėsi į Pilypą, nes jis buvo kilęs iš tos apylinkės (Jo 1,44). Jėzaus klausimas Pilypą nustebino.

Gauti čia maisto, kad tokia daugybė žmonių galėtų pasimaitinti, buvo neįmanoma. Vieta buvo neapgyvendinta. Parduotuvių nebuvo. Be to, jei ir būtų buvę, apaštalai neturėjo tiek pinigų, kad galėtų nuprikti pakankamai tokiai miniai maisto. Apaštalo nuomone nebūtų užtekę 200 denarų įsigyti duonos, kad kiekvienas galėtų gauti bent po truputį.

Evangelistas pastebi, kad Mokytojas tik bandė Pilypą. Tikrumoje jis žinojo ką darysiąs: buvo psirengęs pamaitinti susirinkusiuosius stebuklingai padauginta duona.

Įsiterpė apaštalas Andriejus. Jis pareiškė, kad minioje yra vienas jaunuolis, kuris turi penkis papločius duonos ir dvi žuvi, bet pridūrė, sakydamas: „Bet tai, kas gi yra tokiai daugybei!“ Tada Jėzus liepė susodinti žmones eilėmis ir atnešti anas iš jaunuolio gautas duonas ir žuvis. Žmonių, pabrėžia evangelistas, buvo apie penki tūkstančiai, neskaitant moterų ir vaikų. Jėzus ėmė atneštą duoną, ją laimino ir davė mokiniams nešti ir dalinti žmonėms. Panašiai pasielgė ir su žuvimis. Visi gavo pakankamai ir pasisotino.

Kai visi buvo jau pasisotinę, Jėzus liepė surinkti, kas buvo likę iš nuotrupų. Pririnko dvylika pintinių. Visiems buvo aišku, jog yra įvykęs stebuklas. Virš penkių tūkstančių žmonių pasimaitino ir pasisotino iš penkių papločių duonos ir dviejų žuvų!

Stebuklo akivaizdoje minia prisipildė entuziazmu. Daug kas teigė, kad Jėzus tikrai yra Mesijas-Pranašas, apie kurį kalbėjo Mozė (AtĮ 18,15). Kai kam kilo mintis apšaukti Mokytoją karaliumi. Jėzus žinojo minios užmačias. Jis, tačiau, nesiekė būti valdovu, koku minia norėjo jį apšaukti. Jis atėjo viešpatauti sieloms savo mesijaninėje karalystėje. Todėl įsakė apaštalams grįžti atgal į vakarinį ežero pakraštį, o pats nepastebimai pasišalino vienas į kalną.

II

Vaizdingas evangelijos skaitinys leidžia mums pasidaryti naudingų bei pamokančių išvadų.

1. Ana išvargusi, bet ištikima, išalkusi, bet atsidavusi minia, kurią Jėzus pamaitino stebuklu padauginta duona, tam tikra prasme esame mes, kurie sekame Kristų. Įtemptas nūdienis gyvenimas vargina ir išvargina mus siela ir kūnu. Kasdienės duonos klausimas milijonams žmonių yra baugus rūpestis ir pragyvenimo sunki problema. Kova už būvį, sielojimasis dėl ateities daugeliui yra sunki ir varginanti našta. Tokiais atvejais reikia kelti akis aukštyn, žvelgti į aną dangišką kalną, nuo kurio su užuojauta žvelgia į mus Tas, kurio vėtros ir audros klauso; kuris stebuklu padaugina duoną; kurio žinioje ir galioje visa yra; kuris myli mus ir yra pasirengęs mums visame padėti. Reikia tik, kad mes į jį kreiptumės ir jo pagalbos prašytume. Jis juk sakė: „Nesisielokite tad, sakydami: ką valgysime, ar ką gersime, ar kuo apsirengsime?.. Juk jūsų dangiškasis Tėvas žino, kad viso to jums reikia” (Mt 6,31s). Jėzus liepė pasitikėti Dievo Apvaizda ir kasdiene malda prašyti: „Duok mums šiandien kasdienės mūsų duonos” (Mt 6,11).

Tiek daug, ypač mūsų dienose, rūpinamasi žemiškomis gėrybėmis, pragyvenimo šaltiniais, baiminamasi dėl žmonių gausėjimo, o neatsigręžiama į Dievą, kuris visais rūpinasi ir visus aprūpina, įimant lauko žoles ir dangaus sparnuočius, kaip taigi labiau jis rūpinasi žmonėmis, kurie yra sutverti į jo paveikslą ir atprikti Kristaus krauju, kad būtų jam išūniai ir dangiškos tėvonystės paveldėtojai. Kaip anuomet Mortai, taip visiems žemiškais reikalais besisielojantiems, Jėzus primena ir sako: „Rūpiniesi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno. Marija pasirinko

geriausią dalį (klūpoti prie Išganytojo kojų), ir ji iš jos nebus atimta" (Lk 10,41s).

2. Žmogus kasdienę savo duoną turi pelnytis savo darbu, savo prakaituotomis rankomis. Bet Dievas ir čia ateina jam į pagalbą. Kurie į jį kreipiasi malda, kurios Kristus išmokė, ir prašo, sakydami: „Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien“, — dangiškas Tėvas pasirūpina, kad jie nestokotų, kas būtina pragyvenimui. Iš kitos, tačiau, pusės Dievas išpėja Mozės ir Kristaus pasakytais žodžiais: „Ne vien duona yra gyvas žmogus, bet ir kiekvienu žodžiu išėinančiu iš Viešpaties burnos" (AtĮ 8,3; Mt 4,4).

Žmogus tačiau reikalingas maisto ne tik kūnui, bet ir sielai. Sielos reikalai taigi kiekvienam privalo rūpėti, ir tai virš visko, nes siela yra nelygstamai didesnė vertybė, negu kūnas.

Kristus pirma negu pamaitino minią duoną, ją stengėsi pasotinti dvasia skelbiamu Evangelijos žodžiu (Mk 6,34). Sekančią gi dieną po duonos padauginimo stebuklo Jėzus, kalbėdamas Kafarnaumo sinagogoje, žadėjo duoti gyvosios Duonos nužengiančios iš dangaus. Ši duona yra eucharistinis jo kūnas ir kraujas. Eucharistija, kurią Jėzus įsteigė Paskutinėje Vakarieneje, yra jo švenčiausias kūnas ir kraujas: yra dvasinis Maistas, kuris pašvenčia mus su siela ir kūnu ir laiduoja amžinąjį gyvenimą bei kūnų prisikėlimą paskutiniąją dieną.

Jei kartais mūsų siela alksta ir trokšta, tai kaltė yra mūsų. Juk gyvoji Duona ir gyvojo Vandens versmė yra kiekvienoje bažnyčioje, kiekvienam tabernakulyje, kiekvienoje konsekruotoje ostijoje ir konsekruotame kielike. O Jėzus užtikrina jog, kas valgo dangiškosios jo Duonos, nebealks, ir, kas geria jo į dangų čiurlenančio gyvojo Vandens, netroks per amžius. Kas jungiasi su Kristumi Eucharistijoje, tas nepatiria savyje nei alkio, nei troškulio,

nes Kristus suteikia kiekvienam, kuris ateina pas jį, vispusišką atgaivą (Mt 11,28).

3. Galiliejiečiai, pasimaitinę stebuklu padauginta duona, norėjo apšaukti Jėzų karaliumi. Patogu juk turėti karaliumi tą, kuris be triūso ir vargo visus gali visa kuo aprūpinti! Tuo labiau mes, kurie maitinamės dangiška Eucharistijos Duona, ir taip užsitikriname dangaus paveldėjimą, turėtume pripažinti Jėzų mūsų Valdovu ir pavesti jam savo širdį ir protą, savo siekimus ir laimėjimus, darant visa, kas yra mūsų galioje, kad jo karalystė įsiviešpatautų mumyse ir pasaulyje.

* * *

Kasdien ir su visu nuoširdumu kreipkimės į dangiškąjį Tėvą malda, kurios Kristus išmokė, ir prašykime: „Kasdienės duonos duok mums šiandien... Teateinie tavo karalystė... Teesie tavo valia“ visada ir visur! O būsime išklausyti. O Viešpats bus mums mylis mūsų Tėvas, o mes, nors silpni, bet mylimi jo vaikai.

AŠTUONIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Dievo Duona yra ta, kuri nužengia
iš dangaus”

Jo 6, 24-35

I

Jėzus, apaštalams išplaukus, pats, pasišalinęs nuo entuziastingos minios po stebuklingo duonos padauginimo, įkopė į kalną ir ten kurį laiką pasiliko vienas. Po to pasiekė besiiriančius apaštalus naktį, eidamas virš vandens. Nuraminęs išsigandusius apaštalus ir įsėdęs į laivelį, su jais pasiekė krantą Kafarnaumo srityje (Jo 6,16-21). Žmonės manė, kad Jėzus naktį bus praleidęs ten, kur buvo padaręs duonos padauginimo stebuklą. Jie juk matė, kad iš vakaro apaštalai išplaukė vieni. Emė tad jo ieškoti, bet, neradę, susėdę į valtį, atplaukė į vakarinį pakraštį ir atvyko į Kafarnaumą, tikėdamiesi Jėzų čia rasti. Ir, iš tikrųjų, jį rado. Radę gi klausė, — kaip ir kada jis į čia atvyko. Vargu ar jiems galėjo ateiti mintis į galvą, kad Jėzus galėjo pasiekti plaukiančius apaštalus, eidamas virš vandens.

Užuot atsakyti į klausimą, Jėzus besiteiraujantiems prikišo, jog jie jo ieško ne iš gilaus tikėjimo, o iš savimeilės, kadangi jis juos pamaitino stebuklingai padauginą duona. Jie žavėjosi Jėzumi ne dėl to, kad jis, darydamas stebuklus, apsireiškė esąs Dievo Sūnus, bet dėl to, kad jis daromais stebuklais jiems buvo naudingas. Jėzus šiuo priekaištu siekė skatinti minios žmones suvokti, kas jis esąs ir ko siekiąs. Savo skelbiamu mokslu ir daromais stebuklais jis turėjo prieš akis pirmoje eilėje ne kūno, o sielos reikalus. Todėl kalbėjo ir sakė: „Darbuokitės ne dėl nykstančio valgio, bet dėl amžinam gyvenimui pasiliekančio maisto“. Šio dangiško Maisto, šios gyvosios Duonos Jėzus buvo pasirengęs duoti. Tuo visi turėjo tikėti. Juk matė jo daromus stebuklus: žinojo, kad jis turi dievišką galią.

Minios žmonės buvo suinteresuoti gauti dvasinio maisto, kuris laiduoja amžinąjį gyvenimą. Klausė tad, ką turėtų daryti, kad tikrai pasiektų amžinąjį gyvenimą. Atsakydamas, Jėzus nurodė, jog pagrindinė sąlyga užsitikrinti išganymą yra įtikėti, kad jis yra Dievo Siųstasis Mesijas-Išganytojas. Bet žydai, kad įtikėtų į jį, reikalauja stebuklo: „Kokį ženklą darai, — sakė jie, — kad matytume ir tau tikėtume“ (Jo 6,30). Keistas reikalavimas. Juk jie tik ką buvo matę bei išgyvenę duonos padauginimo stebuklą. Šio stebuklo tačiau jie nelaikė pakankamu įrodymu, nes ir Mozė maitino tautą tyruose iš dangaus krintančia mana. Į šitai Jėzus atsakė, nurodydamas, kad ne Mozė, o Dievas lydino maną iš dangaus. Be to, mana tikrumoje nebuvo dangiškas, o žemiškas maistas, kuris maitino kūną, o ne sielą, ir nelaidavo kūnui nemirtingumo. Jis gi nužengė iš dangaus ir yra pasirengęs duoti dangiškos Duonos, kuri maitina sielą ir laiduoja amžiną gyvenimą. Šios Duonos jis duos visiems: žydams ir nežydams.

Gavę tokį atsakymą — paaiškinimą, žydai ėmė prašyti Jėzų duoti jiems anos dangiškos Duonos, kad be triūso

galėtų pasisotinti ir dar užsitikrintų amžinąjį gyvenimą. Jėzus panaudojo progą pasisakyti, kas tikrai esąs. Ana gyvoji Duona nužengianti iš dangaus yra jis pats. Kas ateina pas jį ir tiki į jį, tas nealks ir netrokš, o gaus dvasinio atsigaivinimo ir užsitikrins antgamtinę pagalbą žemėje ir išganymą amžinybėje.

II

Evangelijos skaitinys, kurį trumpai atpasakojome, yra įvadas į garsiąją eucharistinę kalbą, kurią Jėzus pasakė Kafarnaumo sinagogoje. Pasvarstykime atidžiau evangelisto paduodamą tekstą, kad pasisemtume praktiškų minčių ir praturtintume mūsų dvasinį gyvenimą.

1. „*Jūs ieškote manęs, ne kad matėte ženklų, bet kad valgėtė duonos ir pasisotintote*” (Jo 6,26). Tai priekaištas, kurį Jėzus pasakė žydams Kafarnaumo sinagogoje, bet jis drauge yra išpėjimas visų laikų krikščionims. Kaip dažnai mes atsimename Dievą, jo šaukiamės tik tada, kai žemiško gyvenimo reikalai mus verčia; kai iš niekur kitur nesulaukime pagalbos! Kiek mūsų santykiuose su Dievu yra savimeilės, ir kiek maža gilaus tikėjimo ir nuoširdžios meilės! Ir čia yra priežastis, kodėl neretai skendim dvasinėje tamsoje ir išgyvenam visokeriopų vidinių ir išorinių sunkumų. Dievas yra pasirengęs mums padėti, bet reikia, kad į jį kreiptumės su tikėjimu ir sūniška meile.

2. „*Darbuokitės ne dėl nykstančio valgio, bet dėl amžinam gyvenimui pasiliekančio maisto, kurio jums duos Žmogaus Sūnus*” (Jo 6,27). Ir šis Jėzaus paraginimas buvo skirtas ne vien žydams anuomet, bet visiems visų laikų žmonėms. Jis ypač aktualus mūsų laikams, kai „daugeliui, — tariant šv. Pauliaus žodžiais, — dievas yra jų pilvas ir pasididžiavimas, kuo turėtų gėdytis” (Pilyp 3,19); kai visa yra atkreipta į žmogų; kai norima žemėje susikurti rojų.

Visa tačiau kas yra žemiška, nyksta ir praeina, apvilia ir nepatenkina. Kai tuo tarpu žmogus yra sutvertas ir pašauktas amžinam gyvenimui, nes turi dvasinę sielą ir yra atpirktas Kristaus krauju, kad būtų Dievo išūnis ir dangiškos tėvonystės paveldėtojas. „Mūsų tėvynė, — rašo šv. Paulius, — yra danguje” (Pilyp 3,20). Taigi mes privalome siekti ne žemiškų gėrių, kurie nyksta ir nepatenkina, bet dangiškų vertybių, kurios turi amžiną vertę ir laiduoja dangaus laimę. Šių dangiškų vertybių ir dangiško Maisto mums duoda Kristus. Į jį tad turime tikėti, jį privalome sekti, kad užsitikrintume išganymą danguje. Jis juk grįžo atgal į dangų pas tėvą, kad ten mums vietą parengtų. Jis sakė: „Aš einu jums vietos parengti. Ir kartą nuėjęs ir paruošęs jums vietą, vėl ateinu ir pasiimu jus pas save, kad, kur aš esu, būtumėte ir jūs” (Jo 142s).

Visi, bet ypač kurie yra atsakingi Bažnyčioje, ir kurie šiandien tiek daug sielojasi žmonių žemišku gerbūviu, turėtų atsiminti ir giliai širdyje turėti Kristaus išpėjimą: „Darbuokitės ne dėl nykstančio valgio, bet dėl amžinam gyvenimui pasiliekančio maisto.”

Ne išorinė taika pasaulyje yra svarbiausias dalykas, o vidinė ramybė sieloje, kurią Kristus teikia; ne fizinė gyvybė yra aukščiausia vertybė, o sielos išganymas; ne žmogus, o Dievas turi būti virš visko statomas. Šitai visi ir kiekvienas turi atsiminti, ir šito laikytis, jei norime, kad žemės gyvenimas būtų pakenčiamas, ir kad neprarastume dangaus amžinybėje.

3. „Koki ženklą darai, kad mes jį matytume ir tau tikėtume?” (Jo 6,30). Nors jau buvo matę eilę Kristaus padarytų stebuklų, bet vis dar daugelis iš minios netikėjo į jį, ir reikalavo vis naujų ženklų, kad itikėtų. Šitai yra ir mums pamoka. Ne stebuklų turėtume ieškoti, kad tikėtume ir gyventume pagal Evangeliją, o verčiau visa asmenybe reikia atsigręžti į Dievą ir prašyti, kad suteiktų

mums tikėjimo malonę. Nes tikėjimas nėra žinojimas, o Dievo dovana. Kas negauna tikėjimo dovanos iš dangaus, to nei stebuklai neįtikina, kaip neįtikino žydų. Atsimintini Kristaus žodžiai pasakyti apaštalui Tomui: „Kadangi mane išvydai, tu įtikėjai; palaiminti, kurie nematė ir yra tikį“ (Jo 20,29).

4. „*Aš esu gyvenimo Duona... Kas ateina pas mane, nealks; ir kas tiki į mane, niekados netrokš*“ (Jo 6,35). Kokia prasme Kristus pristatė save kaip gyvenimo Duoną, tai paaiškino tolesnėje savo kalboje. Jis teigė, jog pasiliksis Eucharistijoje po duonos ir vyno pavidalu su savo dievyste ir žmogyste, tapdamas mums dangišku maistu, kad pašvęstų mus su kūnu ir siela ir užtikrintų amžiną gyvenimą danguje. Ką žadėjo savo kalboje Kafarnaume, įvykdė Paskutinėje Vakarieneje, kai, paėmęs duoną, ją laužė, laimino ir davė mokiniams, tardamas: „Imkite ir valgykite, nes tai yra mano kūnas, kuris atiduodamas už jus“, po to, paėmęs taurę ir padėkojęs, tarė: „Imkite ir gerkite iš jos visi, nes tai yra taurė naujosios ir amžinosios sandoros, mano kraujo, kuris už jus ir daugybę praliejamas nuodėmėms atleisti. Tai darykite mano atminimui“ (Lk 22,19s; Mt 26,26ss; Mk 14,22ss; 1Kor 11,24ss).

* * *

Moteris samaritonė prašė Jėzų: „Duok man šio gyvojo Vandens“ (Jo 4,15). Panašiai ir žydai Kafarnaumo sinagogoje kreipėsi į Mokytoją ir sakė: „Duok mums šios Duonos“ (Jo 6,24). Mus gi pats Jėzus kviečia ateiti ir maitintis jo kūnu ir krauju Eucharistijoje. Jėzus mūsų laukia kiekvienoje bažnyčioje, kiekvienam tabernakulyje. Reikia eiti prie jo su giliu tikėjimu ir tyra siela, o patirsime atgaivą sielai ir palaimą kūnui žemiško gyvenimo eigoje.

DEVYNIOLIKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Aš esu gyvoji Duona, nužengusi
iš dangaus”

Jo 6, 41-52

I

Jėzaus pareiškimas, kad jis yra gyvoji Duona, nužengusi iš dangaus ir duodanti gyvybę pasauliui, suerzino ir papiktino žydus. Toks Mokytojo teigimas buvo savinimasis antgamtinės prigimties, kas jų manymu buvo nepriimtina ir laikytina Dievo įžeidimu. Juk jie pažinojo jį iš Nazareto laikų: žinojo, kad yra Juozapo ir Marijos sūnus. Taigi kaip jis galės teigti esąs nužengęs iš dangaus ir turįs dieviškų galių?!

Atsiliepdamas, Jėzus iš savo pusės padarė priekaištą jam priekaištaujantiems žydams. Jis priminė, jog jie save laiko Dievo vaikais, bet tikrumoje tokie nėra. Jei būtų Dievo vaikai, tai Viešpats jiems suteiktų malonę tikėti į jį ir jį priimti kaip žadėtajį ir atsiųstąjį Išganytoją. Jie gi netiki, ir tai yra įrodymas, kad yra toli nuo Dievo ir nuo išganymo. Be to, Jėzus dar priminė ir prikišo Rašto žinovams ir fariziejams, kad jie dėjosi esą mokytojai ir

Išstatymo saugotojai, bet tokie nėra, nes pagal pranašus vienas yra Mokytojas, būtent, Viešpats Dievas. Jėzus dar priminė, kad pranašai aiškiai kalba ir liudija ir apie jį — Dievo Siųstąjį, pasaulio Išganytoją. Dabar jis, atėjęs į pasaulį, liudija apie Tėvą, kaip Tėvas liudija apie jį, ir jų liudijimas yra tikras. Taip kad dabar jis yra tikrasis Mokytojas. Kas į jį tiki, tam jis, būdamas iš dangaus nužengęs iš žmogaus prigimtį prisiėmęs Viengimis Tėvo Sūnus, laiduoja amžinąjį gyvenimą.

Mana, kuria maitinosi žydai tyruose, buvo žemiškas maistas, ir nelaidavo amžino gyvenimo. O Duona, kurios jis žada duoti, yra dangiškas maistas. Todėl, kas šios Duonos valgys, užsitikrins amžinąjį gyvenimą ir kūno prisikėlimą pasaulio pabaigoje, kai jis — Teisusis Teisėjas pasirodys antrą kartą visoje savo dieviškoje garbėje, kad teistų gyvuosius ir numirusiuosius. Taigi šiame dialoge su žydais Jėzus aiškiai davė suprasti, kad yra iš dangaus nužengęs Viengimis Dievo Sūnus, ir yra viena su Tėvu (Jo 10,30).

Pasisakęs esąs Dievo Sūnus, Jėzus pasako ir kas yra ana gyvoji Duona, kurios žada duoti. Ji yra jo kūnas, kurį jis paaukos ant kryžiaus kaip atpirkimo auką už žmonijos nuodėmes.

II

Pravartu yra atidžiau pasvarstyti atpasakotos Išganytojo kalbos pagrindines mintis, kad galėtume jas pasisavinti gyvenimo praktikoje.

1. „*Nemurmėkite tarpe savęs!*“ — Šiais žodžiais Jėzus kreipėsi į žydus, kai jie reiškė pasipiktinimą dėl pasisakymo, jog esąs gyvoji Duona, nužengusi iš dangaus. Tačiau Išganytojo žodžiai turi amžiną ir visuotinę prasmę, nes yra Dievo žodžiai. Taigi jie yra įspėjimas ir mums.

Žydai murmėjo prieš Jėzų, nes jo veide matė vien žmogiškus bruožus, ir atsisakė matyti dieviškuosius; prisiminė jo žmogiškąją kilmę, ir atsisakė tikėti, kad jis yra amžinasis Dievo Žodis, Viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus. Bet murmančių prieš Kristų ir jo Bažnyčią visada buvo, jų yra ir nūnai. Yra žmonių, kurie bijo atsakomybės prieš Dievą, todėl pradeda įtikinėti save ir kitus, kad Dievo nesą; nepajėgdami paneigti Dievo buvimą, ima jo neapkęsti, prieš jį kovoti. Teisingas yra teigimas: jei žmogus negyvena, kaip tiki, tai pradeda tikėti, kaip gyvena.

Netrūksta tų, kurie murma prieš Bažnyčią, o tuo pačiu ir prieš Kristų, nes Bažnyčia ir Kristus yra neatskiriami: Bažnyčia yra Mistinis Kristaus Kūnas. Puolama ir kritikuoja Bažnyčią ypač tų, kurie jos veide nori matyti pirmoje eilėje žmogiškus bruožus, it ji būtų it kiekviena kita žmonių bendrija, o ne Kristaus Sužadėtinė, už kurią jis paaukojo pats save, kaip teigia šv. Paulius, „kad ją pašventintų... ir padarytų neturinčią jokios dėmės, nei raukšlės, nei nieko kito panašaus, bet šventą ir nesuteptą (Ef 5,25ss).

Noriai ieškoma ir plačiai kalbama apie pastebimus, tikrus ar tariamus, trūkumus Bažnyčios gyvenime bei jos veikloje. Bet vengiama prisiminti ir priminti, kad ji yra šventa ir apaštalinė, viena ir visuotinė; kad jos galva yra pats Kristus, ir jis jai vadovauja per savo vietininką Romos Popiežių. Argi Jėzus nėra pasakęs ir užtikrinęs: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“? (Mt 28,20).

Visus, kurie bevelija žvelgti į žemę, o ne į dangų, kurie kritikuoja Bažnyčią ir net kovoja prieš Dievą, kurie dedasi teologais ir mokytojais, skelbdami savo, o ne Evangelijos bei Apreiškimo mokslą, Jėzus išpėja: „Nemurmėkite tarpe savęs!“ „Saugokitės klaidingų pranašų. Jie ateina pas jus

avių kailyje, bet viduje yra plėšrūs vilkai... Aną dieną daugelis man sakys: — Viešpatie, Viešpatie, argi ne tavo vardu mes pranašavome? Argi ne tavo vardu išvarinėjome velnius? Ar ne tavo vardu darėme ženklų? — Ir tada aš jiems tarsi: — Niekados jūsų nepažinau. Atstokite nuo manęs, jūs piktadariai” (Mt 7,19.22s).

2. „*Niekas negali ateiti pas mane, jei mane siuntęs Tėvas jo nepatrauktų*”. — Šiais žodžiais Kristus priminė žydams, jog jie netiki į jį, kadangi yra neverti gauti iš dangiškojo Tėvo tikėjimo malonę. Bet tai pamoka ir mums. Turime atsiminti, kad tikėjimas visų pirma yra Dievo dovana, o ne savomis pastangomis bei vien protu pasiektas įsitikinimas. Kristus yra vynmedis, o mes šakelės. Tik būdami pilnoje vienybėje su Kristumi, mes galime būti gyvomis Bažnyčios vynmedžio šakelėmis, gyvais Mistinio Kristaus Kūno nariais, ir nešti išganingų vaisių. „Be manęs, — pabrėžė Jėzus, — jūs negalite nieko padaryti” (Jo 15,5).

Ši išganytojo įspėjimą privalome visada prisiminti ir jo laikytis apaštalavimo darbe. Kaip daugel kartų blaškomės į visas puses, kad sustiprintume savo ir kitų tikėjimą; kad blogi pašalintume ir gėrį ugdytume! Deja, neretai lauktų rezultatų nepasiekiame; pasijuntame tartum būtum veltui triūsę ir eikvoję savo jėgas. Lengva tokiais atvejais nusiminti, o dar lengviau imti kituose ieškoti kaltės. Girdima sakant, — Bažnyčios santvarka negera; metodai pasenę, priemonės pasenusios! Reikalaujama daugiau derintis prie nūdienio žmogaus; prie laiko dvasios; kalbėti dienos kalba. Šiuos ir panašius šūkius girdime visur. Bandoma visa tai įgyvendinti. Visokios reformos, visokie atsinaujinimai vykdomi kur reikia ir kur nereikia. Bet pasėkos daugiau neigiamos, negu teigiamos. Pro atvertas duris ir langus į Bažnyčios gyvenimą įėjo daugiau dūmų ir dulkių, negu šviežio oro. Nes užmiršta, ar nenorėta

prisiminti, kad mūsų žemiškos pastangos bus bergdžios, jei neatsigręšime į Kristų; jei dangiškasis Tėvas nepridės savo maloningos rankos ir nelaimins mūsų pastangų. Trūksta mums šiandien maldos; trūksta sūniško atsi-
gręžimo į Dievą; trūksta kūdikiško nuolankumo.

3. „*Aš esu gyvoji Duona, nužengusi iš dangaus*”. — Jėzus pasisako, jog yra amžinasis Žodis, kuris nužengė iš dangaus ir tapo žmogumi, bet yra Viengimis Dievo Sūnus. Jėzus, atlikęs išganymo misiją, grįš pas Tėvą į dangų, bet pasiliks taip pat ir žemėje kaip gyvoji Duona Eucharistijoje, kad maitintų ir pašvęstų tuos, kurie įtikės į jį. Jėzus taigi yra Eucharistijoje. Jį mes priimame kaip gyvąją Duoną. Bet jis yra Viešpats, todėl prie jo turime artėti su giliu tikėjimu ir pagarba, siekdami įsijungti į jį, kaip į vynmedį, ir iš jo gauti dieviško gyvenimo syvų, kad tap-
tume šventi ir nesutepti meilėje, kaip dera Dievo vaikams.

* * *

Prisiminkime šv. Pauliaus raginimą ir pakluskime jam. „Siekite savo išganymo, — rašo Apaštalas, — su baime ir drebėjimu, nes Dievas savo nuožiūra įkvepia jums troškimus ir darbus. Visa darykite be murmėjimų ir be svyravimų, kad būtumėte nepeiktini ir nekalti, nesutepti Dievo vaikai sugedusios ir iškrypusios tautos žmonių tarpe, kur jūs spindite it žvaigždės visatoje” (Pilyp 2,13ss).

DVIDEŠIMTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Nes mano kūnas tikrai yra valgis ir
mano kraujas tikrai yra gėrimas”

Jo 6, 51-58

I

Pasisakęs esąs Dievo Sūnus, Jėzus pasako ir kas yra ana gyvoji Duona, kurios jis žada duoti. Gyvoji Duona yra jis pats: amžinasis Žodis, Viengimis Tėvo Sūnus. Jis nužengė iš dangaus, prisiėmė žmogaus prigimtį, kad taptų mums žemės žmonėms dvasiniu maistu. Šį dvasinį maistą Jėzus teikia tiek savo mokslu, tiek teikiamomis išganymo malonėmis, bet ypač Eucharistija, kuri yra jo kūnas ir kraujas. Kaip ant kryžiaus kentėdamas ir mirdamas Jėzus paaukojo savo kūną ir praliejė savo kraują kaip atnašą už pasaulio nuodėmes, taip Eucharistijos aukoje, kuri pranoksta, bet taip pat seka ir atbaigia kryžiaus auką, Išganytojas aukoja savo kūną ir kraują kaip nekruviną atnašą, kad intymiai jungdamasis su mumis, kurie jį priimame, mus pašvęstų su siela ir kūnu, įgalindamas gyventi dievišku gyvenimu jau žemėje ir pasiekti dangaus laimę amžinybėje.

Žydai Kristaus žodžius suprato raidiškai. Jie piktinosi ir sakė: „Jis kalba nesąmones. Kas gi galėtų prileisti ir tikėti, kad būtų galima valgyti jo kūną?“ Jėzus lengvai būtų galėjęs atsakyti, kad jo žodžiai suprastini perkelta prasme, kaip tai padarė, kalbėdamas su Nikodemu apie reikalą atgimti iš naujo, kas reikėjo suprasti dvasinę prasme (Jo 3,5ss). Bet šia proga Jėzus ne tik nepaneigė savo pasakymo, bet, priešingai, jį patvirtino, pabrėždamas, jog gyvoji Duona, kurios jis duos, yra jo kūnas: yra jis pats — Dievas Žmogus. Iš čia lengva suprasti, koku būdu Eucharistija pašvenčia ne tik sielą, bet ir kūną ir laiduoja ne tik dievišką gyvenimą žemėje, bet ir kūnų prisikėlimą pasaulio pabaigoje.

Jėzus pakartotinai užtikrinęs, jog jo kūnas tikrai yra valgis ir jo kraujas tikrai yra gėrimas, dar pabrėžė, kad priimdami jį Eucharistijoje, tuo pačiu įsijungiame į jį, taip kad jis pasilieka mumyse, o mes jame ir taip užsitikriname amžinojo gyvenimo laidą, nes Dievas yra gyvybė savyje ir visokios gyvybės šaltinis.

Savo eucharistine kalba Jėzus atskleidė gilią tikėjimo paslaptį apie realų jo buvimą švenčiausiame Sakramente. Baigdamas gi šią kalbą jis dar priminė, kad, jei per Mozę Dievas lydino maną iš dangaus, kad palaikytų tautos fizinę gyvybę, tai gyvoji Duona iš dangaus, kurią jis duos, ir kuri yra jo kūnas ir kraujas, laiduos dvasinę gyvybę bei įgalins pasiekti amžiną gyvenimą danguje.

Iš atpasakoto Kristaus kalbos teksto giliau pasvarstykime kai kurias pamokančias mintis.

1. Jėzus sakė: „*Aš esu gyvoji Duona nužengusi iš dangaus. Jei kas valgytų šios Duonos gyvens per amžius.*” — Šiais žodžiais Jėzus žada įsteigti Eucharistiją, aukojant save kaip atpirkimo atnašą nekruvinu būdu, kad maitintų savuosius gyvąja Duona, t.y. savo kūnu ir krauju, laiduodamas amžiną gyvenimą. Eucharistija taigi nėra nei kryžiaus

aukos paprastas atminimas, nei jos paprastas atkartojimas, o yra tikra Auka, kuri Dievuje yra dabartis, o mums žemės žmonėms besitęsiantis vyksmas laike bei pasirodymas išorėje. Eucharistija nėra kryžiaus aukos atminimas, nes ją pranoksta. Juk Paskutinėje Vakarieneje apaštalai jau priėmė Kristaus kūną ir kraują. Mirtis ant kryžiaus buvo išorinis pasirodymas tos pačios eucharistinės aukos, kuri yra viena ir amžina Dievuje, o atkartojama laike ant altoriaus mums žmonėms. Nėra todėl tikslu šv. Mišių auką vadinti nei šventu susiejimu, nei šventa vakariene, nei paprastu celebravimu, o atnašavimu. Celebruodamas šv. Mišias kunigas atnašauja Kristaus asmenyje eucharistinę auką. Kristuje ji yra dabartis, o mums vyksmas laike.

2. „*Kaip šitas gali duoti mums savo kūną valgyti?*” — Kristaus eucharistinė kalba, jo teigimas, jog duosiąs savo kūną valgyti ir savo kraują gerti išaukė netikėjimą ir net pasipiktinimą. Eucharistijoje yra gili tikėjimo paslaptis. Žmogiškai galvojant atrodė neįmanoma ir nepriimtina, kad būtų galima maitintis Kristaus kūnu ir krauju. Bet, Jėzus kalbėdamas apaštalams, kai jie reiškė abejojimą, pasakė: „Tai negalima žmonėms, o ne Dievui. Dievui juk visa galima” (Mk 10,27). Taigi ir Eucharistija, nors yra gili paslaptis, bet yra tikra realybė. Kristus pasiliko Altoriaus Sakramente po duonos ir vyno pavidalu su savo kūnu ir krauju, tiesa, nematomas, bet realiai esąs, kad jį priimdami būtume pašvęsti ir įgalinti pasiekti amžinąjį gyvenimą.

Dieviškas paslaptis galime dalinai suvokti ir paaiškinti panaudojant žemiško gyvenimo analogijas. Kaip motina pradėtą iščiose kūdikį maitina savo kūnu ir krauju ir pagaliau leidžia jam gimti ir išvysti pasaulio šviesą, taip Jėzus maitina Eucharistiją priimančiuosius savo kūnu ir krauju ir įgalina juos gimti ir išvysti amžinojo gyvenimo šviesą. Visa tai vyksta nematamai, bet realiai. Iš čia seka, kad Eucharistija yra meilės Sakramentas. Kristus

Eucharistijoje rodo savo meilę mums, kuri viršija didžiausią žemišką meilę, kurią turi motina savo vaikui. Kad Dievas myli žmogų daugiau, negu motina myli savo vaiką, tai jis jau Senam Testamente per pranašą yra pareiškęs ir užtikrinęs, sakydamas: „Argi gali moteris užmiršti savo kūdikį, neatsiminti savo iščių sūnaus? Bet jei ir ji užmirštų, aš tavęs neužmiršiu” (Iz 49,15). Jėzus pasiliko Eucharistijoje, kad susijungtų su mumis intymiausiu būdu, kadangi mus numylėjo begaline meile.

Eucharistijos ir kryžiaus auka yra viena ir ta pati Dievo meilės auka, kuria mes nuodėmingi žmonės esame atprikti ir įgalinti pasiekti amžinąjį gyvenimą.

Kai žvelgiame į kryžių, ar kai klūpom prieš tabernakulį, Jėzus tyliai prabyla į mus ir primena mums, kaip jis mus myli. Bet mylintis Išganytojas laukia, kad į jo meilę mes atsakytume savo meile. Kaip Kristaus meilė mums yra begalinė, taip mūsų meilė jam turi būti virš visokios žemiškos meilės, nors ir pačios didžiausios, kurią motina turi savo vaikui.

* * *

Melskimės į Eucharistijoje pasislėpusį ir mūsų laukiantį Išganytoją su visa Bažnyčia, sakydami:

Dieve, Švenčiausiame Sakramente palikęs mums savo kančios atmintį, įgalink mus taip garbinti šventąsias tavo Kūno ir Kraujo paslaptis, kad galėtume nuolat naudotis atpirkimo vaisiais ir susijungti pagaliau su tavim amžinosios meilės ryšiais dangaus garbėje. Amen

MARIJOS DANGUN PAĖMIMAS

I

Marijos dangun paėmimo šventė Lietuvoje buvo vadinama Žolinė. Gerai atsimename, kaip 15 rugpjūčio keliais ir takais, pėsti ir važiuoti su gėlėmis rankose skubėjome į bažnyčias iškilmėms dangun Paimtosios Dievo Motinos garbei.

Neatmenu ar kada klausiau mamytę: kodėl šios šventės proga eidavome į bažnyčią su puokštėmis gėlių? Kodėl šioje šventėje būdavo šventinamos gėlės? Kodėl ši šventė turi Žolinės vardą? Atsakymas į šiuos klausimus yra. Jį duoda senas krikščioniškas Padavimas. Pasakojama, kad Dievo Motinai mirus, jos kūnas buvęs palaidotas uoloje iškaltame kape, panašiai kaip buvo palaidotas Jėzaus kūnas. Į laidotuves negalėjo suskubti atvykti visi apaštalai, nes buvo išsisklaidę po įvairius kraštus. Gavę žinių apie Dievo Motinos mirtį, jie paskubomis susirinko, kad drauge pasimelstų prie jos kapo. Susirinkus, buvo nutarta atidaryti kapą. Bet atidarius, visų didžiam nustebimui, Marijos kūno nerasta. Rasta tik daugybė gėlių tuščiame kape. Pasakojimas, kad Marijos kape vietoj kūno rasta gėlių, iš vienos pusės davė pagrindą tikėti, jog Dievo Motina su kūnu buvo paimta į dangų; iš kitos gi pusės paskatino, minint Marijos į dangų paėmimą, šventinti gėles ir jas aukoti Tai, kuri kaip gražiausia žemės Gėlė, buvo paimta į dangų, kad ten žydėtų per amžius.

II

Nuo pirmųjų amžių visada buvo tikima ir mokoma, kad Dievo Motina buvo paimta į dangų su kūnu. Ši Bažnyčios visuotinė tikėjimą popiežius Pijus XII 1950 lapkričio 1 d. pripažino ir iškilmingai paskelbė tikėjimo tiesa. Taip kad, jei kas dabar atmestų šią tiesą, negalėtų skaitytis Bažnyčios nariu.

Kur Marija mirė ir buvo palaidota bei iš kur buvo paimta į dangų, tikslų žinių neturime. Vieni teigia, kad Dievo Motina bus mirusi Efeze; kiti kalba apie jos kapą Jeruzalėje. Atrodo, kad daugiau tikėtina yra nuomonė tų, kurie nurodo Efezą kaip Marijos paskutinę žemišką buveinę. Kristus nuo kryžiaus pavedė švenčiausią savo Motiną apaštalo Jono globai (Jo 19,25ss). Šis apaštalas gi neabejotinai kurį laiką gyveno Efeze. Todėl tikriausiai Marija kurį laiką gyveno Efeze ir greičiausiai čia užmigo Viešpatyje. Nuo senų laikų Efeze yra gerbiamas Marijos atminimas ir rodoma vieta, kur ji bus gyvenusi ir mirusi. Archeologiniai daviniai šį padavimą patvirtina. Popiežius Paulius VI, lankydamasis Turkijoje, aplankė Efezą ir meldėsi toje vietoje, kuri nurodoma kaip Marijos mirties vieta.

III

Kodėl Dievas paėmė Mariją su kūnu į dangų, padarydamas išimtį iš visų žmonių? Ieškant atsakymo į šį klausimą, galima nurodyti eilę motyvų.

Atsimintina, kad Marija buvo Dievo Sūnaus Motina, kad ji buvo malonės Pilnoji (Lk 1,29), kad ji buvo nekaltai Pradėtoji. Kiekviena iš šių Marijos savybių yra pakankamas motyvas, kodėl Dievas išskyrė Mariją iš kitų žmonių

ir, užbaigus žemišką gyvenimą, paėmė su kūnu į dangų. Svarbiausias ir lemiamas betgi motyvas yra, kad Marija yra Nekaltai Pradėtoji: yra Nekaltoji. Nes Dievas sukūrė žmogų, kad, būdamas vienybėje su juo, savo Kūrėju, būtų nemirtingas ir gyventų laimingas. Deja, pirmieji tėvai nusikalto, ir per nuodėmę mirtis atėjo į pasaulį (Rom 5,12; 1Kor 15,56). Nuodėmė suardė žmogaus ryšius su Dievu, ir tuo pačiu atėmė iš jo dieviškas privilegijas, kurių pirmoji buvo nemirtingumas. Marija tačiau, būdama pašaukta būti Išganytojo motina, Dievo specialiu įsikišimu, tapo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės ir gyveno kaip Nekaltoji, t.y. buvo nepaliesta net ir asmeniškų nuodėmių. Buvo taigi nepaliesta nuodėmės, todėl turėjo būti nepaliesta nei mirties. Štai kodėl Viešpats ją paėmė su kūnu į dangų, kad džiaugtusi dangaus laime visa savo žmogiška prigimtimi, būtent, su kūnu ir siela.

IV

Marijos dangun paėmimo šventė mums primena, kad ne vien siela, o ir kūnas yra skirtas dangui. Kristus tapo žmogumi: prisiėmė kūną iš Marijos, kad atpirktų ne tik sielas, išlaisvindamas jas iš nuodėmių, o ir kūnus, pašvęsdamas juos per savo kančią ir laiduodamas prisikėlimą amžių pabaigoje per savo prisikėlimą Velykų rytą. Šv. Paulius primena ir pabrėžia, kad Kristus prisikėlė iš numirusiųjų kaip pirmuonis, idant duotų pradžią visų prisikėlimui paskutiniąją dieną. Apaštalas teigia, jog visi kelsimės, bet ne su vienodais kūnais. Teisieji kelsis su garbingais kūnais ir bus paimti į dangų; o pasmerktieji kelsis, bet bus skirti pragaro kančioms su kūnu ir siela.

Kas netrokštų keltis su garbingu kūnu laimingam dangaus gyvenimui? Šitai tačiau reikia užsitikrinti šventu gyvenimu žemėje. Ir šis šventas gyvenimas turi reikštis

ne tik siela, bet ir kūnu. Privalu taigi rūpintis, kad ir kūnas būtų pašvęstas ir tarnautų Dievui, o ne geiduliams (1Kor 6,15s).

Deja, gyvename laikus, kai nevaržomai leidžiama viešpatauti kūnui; kai visa daroma, kad būtų pirmoje eilėje užganėdintas žmogaus kūnas. Matome, jog elgiamasi, tartum kūnas būtų visa ir virš visko. Jau šv. Paulius įspėjo Pilypų tikinčiuosius, rašydamas: „Broliai, vieningai sekite manimi. Paisykite tų, kurie seka mūsų pavyzdžiu. Mat, daugelis, apie kuriuos jums nekartą esu kalbėjęs, o dabar su ašaromis sakau: elgiasi kaip Kristaus kryžiaus neprieteliai. Jų laukia pražuvimas. Jų dievas yra jų pilvas. Jų laukia pražuvimas. Jų pasididžiavimas, kurio turėtų gėdytis” (Pilyp 3, 17ss). Kai tuo tarpu, pabrėžia tas pats Apaštalas, krikščionių siekimas bei jų elgsena turėtų krypti į dangų, iš „kur mes laukiame mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris pakeis mūsų menką kūną į garbės kūną ta galia, kuria jis pajėgia visa sau palenksti” (Pilyp 3,20s).

Gėlės, kurias lietuviai nešė ir neša į bažnyčias Žolines šventėje, simbolizuoja jų norą aukoti Nekaltajai savo meilės žiedus, kad per jos užtarimą ir jie būtų priimti į dangaus laimę bei garbę su siela ir kūnu.

Vysk. Fulton Sheen, kalbėdamas apie Dievo Motiną Eucharistiniame Kongrese Philadelphijoje, JAV, kalbą baigė šiais žodžiais: „Mes mirsime visi. Stosimės Jėzaus akivaizdoje ant amžinybės slenkščio. Jis mus klaus: — Kas tu esi? — Atsakysime kiekvienas, kaip išmanysime. Tada Išganytojas tars: — Tiesa, mano Motina man kalbėjo ir minėjo tave! Ateik į mūsų džiaugsmą! „Dieve duok, kad kiekvienas mūsų išgirstume iš Jėzaus ant amžinybės slenkščio tokį pat pakvietimą: „Ateik į mūsų džiaugsmą.” O tai tikrai įvyks, jei švenčiausioji Motina jam kalbės ir primins mus.

DVIDEŠIMT PIRMAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Kieta yra ši kalba. Kas gali jos klausyti?”

Jo 6, 60-69

I

Jėzaus primygtinas teigimas, jog duos valgyti savo kūną ir gerti savo kraują, papiktino ne tik žydus, bet taip pat ir kai kuriuos iš mokinių. Jie murmėjo ir sakė, kad Mokytojo kalba yra kieta, atstumianti, nepriimtina. Jie negalėjo suprasti, nei įtikėti, kad jis galėtų duoti valgyti savo kūną.

Jėzus išvelgė mokinių mintis, žinojo, kad jie atsisakė tikėti, jog Mokytojas galės duoti valgyti jiems savo kūną, bandė tad juos įtikinti. Visų pirma kvietė pasitikėti juo ir laukti, kol užbaigs savo žemišką misiją. Nes, kai jis prisikels iš numirusiųjų, tada jie gaus įrodymą, jog jis yra tikrai iš dangaus nužengęs Viengimis Tėvo Sūnus, ir kaip toks galės įvykdyti, kas žemės žmogui atrodo neįmanoma. Toliau Jėzus priminė, jog visa ką jis sako, turi gilią ir paslaptinę dvasinę prasmę. Eucharistija tikrumoje yra dieviškas maistas. Juk tik dieviškas maistas gali laiduoti

amžiną gyvenimą, kurį laiduos jo kūnas ir kraujas Eucharistijoje. Tiesa, žmogui sunku suvokti Dievo mintį ir jo veikimą. Žmogaus protas yra nepajėgus suvokti dieviškus dalykus. Tam reikalingas tikėjimas. Tikėjimas gi yra malonė, kurią Dievas teikia. Todėl ir Eucharistijos paslaptį reikia priimti su tikėjimu. Bet tikėjimo malonę Dievas teikia iš savo gerumo tiems, kurie yra jam priimtini. Šios malonės Dievas nesuteikė žydams ir net kai kuriems iš Jėzaus mokinių.

Jėzaus duotas paaiškinimas buvo iš vienos pusės malonė, iš kitos — išpėjimas. Buvo malonė, nes leido mokiniams, kurie buvo beapleidžią Mokytoją, apsigalvoti ir pakeisti savo nusistatymą, būtent, įtikėti į jį ir į jo žodžius. Buvo išpėjimas, nes jie neturėjo pateisinimo savo netikėjimui. Juk matė Mokytojo daromus stebuklus. Turėjo tad žinoti, kad jis turi dievišką galią; o Dievui nėra negalimo dalyko. Turėjo tad galią duoti dangiško maisto: maitinti savo kūnu ir krauju.

Tikrai ne Jėzaus mokslas yra kaltas, jei kai kurie neįtikėjo ir neįtikė į jį, o žmonių proto atbukimas ir jų širdžių kietumas buvo ir yra priežastis, kodėl netikima į Jėzų, kodėl nuo jo nusigręžiama. Žmonių nevertumas padaro, kad negaunama tikėjimo malonės, ar ji, kartą gauta, yra vėliau atmetama.

Matydamas, kaip kai kurie iš mokinių po jo eucharistinės kalbos buvo jį beapleidžią, Jėzus kreipėsi į Dvyliką (apaštalų) ir klausė, — ar ir jie yra apsisprendę jį palikti. Šiuo klausimu Mokytojas siekė iš vienos pusės patvirtinti ir pabrėžti eucharistinės kalbos tikrumą, iš kitos gi pusės išaukti apaštalų viešą tikėjimo išpažinimą.

Jėzus savo klausimu davė apaštalams suprasti, jog yra pasiryžęs nustoti net ir rinktiniausių mokinių, patvirtindamas savo žodžių tikrumą. Jis neatšaukė nė vieno žodžio, nepakeitė nė vieno teigimo iš to, ką buvo pasakęs savo

kalboje apie Eucharistiją. Nes tai, ką buvo pasakęs apie gyvąją Duoną, yra šventa tiesa, neabejotina realybė: jis tikrai duos valgyti savo kūną ir gerti savo kraują po duonos ir vyno pavidalu Eucharistijos aukoje.

Mokytojas žinojo, kad apaštalai tikėjo į jį. Bet savo klausimu jis norėjo išaukti, kad apaštalai šį savo tikėjimą pakartotinai išpažintų. Kaip kitais atvejais, taip ir šį kartą į Mokytojo klausimą atsakė visų vardu Petras. Jis sakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius. Ir mes įtikėjome ir žinome, jog esi Dievo Šventasis“. Vadinasi, apaštalai tikėjo, kad Jėzus yra Mėsi-
jas, Dievo Sūnus. Todėl tiki, kad jis galės duoti savo kūną ir kraują kaip dangišką Maistą, kuris laiduoja amžiną gyvenimą.

II

Baigiamoje eucharistinės kalbos dalyje Jėzus davė naujų giliai pamokančių minčių.

1. „*Kieta ta kalba. Kas gali jos klausytis?*“ — Murmėjimas prieš Kristų ir Evangeliją nėra vien istorinis epizodas, o nuolatinė gyvenimo tikrovė. Visada buvo ir yra, kuriems Evangelija yra kieta, perdaug reikalaujanti, — todėl nepriimtina. Iš čia vieni visai nusigręžia nuo Kristaus ir Bažnyčios; kiti imasi švelninti Evangelijos reikalavimus: bando Evangeliją derinti prie žmogaus silpnybių, pa-
brėžiant visų pirma Dievo gerumą ir gailestingumą, o nutylint reikalavimus aukos ir grasymus dėl nuodėmių; drįstama net patį Kristų pristatyti ne kaip Viešpatį, bet kaip brolių. Noriai kalbama apie Kristų mylintį ir atleidžiantį, o nutylima jo smerkiantys bei grasantys pasisakymai.

Vienas klebonas, rašydamas man apie savo vikarą, buvusį mano auklėtinį, pastebėjo, jog tai esąs švento

gyvenimo kunigas, bet pridūrė, jog būtų geriau, kad jis mažiau kalbėtų tikintiesiems apie Dievo teisingumą, o daugiau pabrėžtų jo gailestingumą. Tai būdinga dabarties apraiška net ir Bažnyčioje. Kristaus ir apaštalų griežti pasisakymai bei išpėjimai daugeliu atvejų tėra tik tyruose aidis balsas. Štai tik vienas iš daugelio Kristaus pasisakymų. — Kreipdamasis į klaidingus pranašus, jis tars: — „Eikit šalin nuo manęs, jūs piktadariai! Aš niekad jūsų nepažinojau“ (Mt 7,22). Šv. Paulius savo ruožtu išpėja: „Neklyskite, — nei paleistuviai, nei stabmeldžiai, nei svetimoteriai, nei iškrypėliai... nepaveldės Dievo karalystės“ (1Kor 6,9). Šv. Jonas Apreiškimų knygoje irgi panašiai išpėja: „O kai dėl balių, neištikimų ir nešvariųjų, žmogžudžių ir paleistuvių, burtininkų ir stabmeldžių bei visų melagių, — jų dalis bus ežere, degančiame ugnimi ir siera; tai antroji mirtis“ (Ap 21,8). Priminti tikintiesiems šiuos išpėjimus bei grasymus nūdien vengiama. Bet tai yra pavojinga klaida. Tuo nepasitarnaujama Dievui ir neabejotinai kenkiama žmonijos išganymui.

2. „Žodžiai, kuriuos jums kalbėjau yra Dvasia, ir yra gyvenimas“. — Jėzus pabrėžia, jog Eucharistija, apie kurią jis kalba, yra dieviška paslaptis, į kurią reikia tikėti. Nors žmogaus gyvenimas yra supamas daugybės paslapčių, bet žmogus bevelija žinoti, negu tikėti. Jau pirmieji tėvai rojuje buvo suvedžioti ir nusidėjo, nes norėjo tapti visa žinantys. Mūsų laikų žmogui yra sunku tikėti į dieviškas paslaptis. Mat, pasiekus tokią didelę techninę pažangą, kad pajėgiama užvaldyti ne tik žemę, bet ir dangaus erdvę, nėra lengva prileisti, kad yra kokios paslaptys, kad yra kokios antgamtinės galios, prieš kurias reikėtų nusilenkti. Bevelijama prileisti, kad laikui bėgant paaiškės ir tai, kas nūdien laikoma paslaptimi; kad bus galima užvaldyti ir tas jėgas, prieš kurias dabar jaučiamės esą bejėgiai. Žodžiu, viliamasi, kad kartą paslaptys išnyks, ir žmogus taps

visagalis viešpats: atsistos šalia Dievo, ar vietoj Dievo. Šio pasinešimo įtakoje bandoma daryti bei įvesti nelauktų ir žalingų naujumų. Liturgijoje pradėta šalinti simboliai; vietoj visa kreipti į Dievą, gręžiamasi į žmogų. Šv. Mišios norima pristatyti kaip šventa vakarienė, o ne kaip eucharistinė Kristaus auka. Su pagrindu taigi Milano arkivyskupas kardinolas C.M. Martini viename iš savo ganytojiškų laiškų apgailestaudamas teigia, kad nūdien Eucharistijos paslaptis nežavi ir nepatraukia, bet, priešingai, dažnai girdima sakant: „Mes turime savo įsitikinimus. Žinome, kas yra Eucharistija, ir ramiai sau galime ją laikyti mums suprantamu dalyku. Kadangi mes susikūrėme gyvenimo būdą, taip kad patys esame viso centre” (Cit. L’Avenire 1982 liepos 22,5). Toliau tas pats kardinolas dar priduria, jog daug kas, tiesa, dar prileidžia tam tikrą ryšį su Dievu, bet Dievą sau prisistato bei vaizduojasi tokį, koks jiems yra priimtinas.

Žinome, kad tikėjimas yra Dievo dovana. Jos reikia prašyti. Bet, gavus, su ja reikia bendradarbiauti. Deja, atsitinka, kad su tikėjimo malone nebendradarbiaujama, ar net iš vis jį yra atmetama. Tokiu būdu žmogus per savo kaltę atsiranda šalia Kristaus, šalia Bažnyčios ir šalia išganymo.

3. „*Gal ir jūs norite pasišalinti?*” — Kristus buvo pasiryžęs nustoti net ir rinktiniausių mokinių, bet savo mokymą patvirtino, ir nepakeitė jame nė žodelio. Pavyzdys visiems ganytojams. Tikėjimo mokyme nevalia eiti į kompromisus; neleistina pakęsti nutylėjimų, nei siekti Evangelijos mokymą vienu ar kitu būdu derinti prie vadinamos laiko dvasios. Bažnyčia privalo ne sekti, bet formuoti laiko dvasią. Ne pasaulis Bažnyčiai, bet Bažnyčia pasauliui turi būti druska ir šviesa.

* * *

Kartą, kai apaštalai buvo valtyje ant Genezareto ežero, anksti rytą išvydo ant kranto stovintį žmogų. Jį spontaniškai atpažino Jonas apaštalas. Jis sušuko ir tarė: „Tai Mokytojas!“ Iš tikrųjų tai buvo iš numirusiųjų prisikėlęs ir pasirodęs Išganytojas. Jonas jį atpažino ne tiek regėjimu, kiek nujautimu. Jis juk buvo mylimasis mokiniys. Mokytojas mylėjo jį ir jis Mokytoją išskirtina meile. Meilė gi išsineria iš laiko ir erdvės ribų ir sujungia nuostabiais meilės ryšiais mylinčias širdis. Jėzus iš begalinės meilės mums pasiliko Eucharistijoje, kad jungtųsi su mumis kaip dieviškas Maistas. Puoselėkime ir mes savyje nelygstamą meilę Eucharistijos Jėzui. Junkimės su juo, tardami su šv. Petru: „Pas ką mes eisime, Viešpatie, — tu turi amžinojo gyvenimo žodžius! Mes įtikėjome ir žinome, kad tu esi Dievo Šventasis!“

DVIDEŠIMT ANTRAS METŲ SEKMADIENIS „B”

Išorinis apsivalymas ir vidinis nekaltumas

Mk 7,1-8.14-15.21-23

I

Jėzaus veikla, jo daromi stebuklai atkreipė tautos vyresniųjų dėmesį. Gandas, kad Nazareto Mokytojas galės būti lauktasis Mesijas plačiai sklido visam krašte. Pasiekė taigi ir Jeruzalę. Atvyko tad į Galilėją fariziejų ir Rašto žinovų stebėti Jėzaus veiklą, klausytis jo mokymo, kad painformuotų vyriausią tautos tarybą-sinedriumą.

Atvykusieji iš Jeruzalės fariziejai ir Rašto žinovai stebėjo Jėzų kritiškai: siekė ne tiek jį suprasti, kiek jį kritikuoti. Jie pastebėjo, kad Jėzaus mokiniai nesilaikė visų apsiplovimo praktikų. Možė įsakė kai kuriuos apsiplovimus higieniškais sumetimais (Kun 15,11). Rašto mokytojai, tačiau, remdamiesi šiuo įsakymu, savo nuožiu, neva paisydami padavimo, prirašė eilę įvairiausių apsiplovimų. Vien rankoms jie įsakė trijų rūšių apsiplovimus, būtent, pirštų, delnų ir rankų iki alkūnių. Be to, reikalavo, kad kiekvienas, grįžęs iš prekyvietės, apsi-

šlakstytų vandenių apsivalymo ženklą, ir tik tada sėdėti prie stalo valgyti. Buvo reikalaujama taip pat, kad ir indai būtų nuplaunami, prieš juos vartojant. Fariziejai priekaištavo Jėzui, kodėl jo mokiniai nesilaiko ritualinių apsiplovimo praktikų, kaip tai yra perduota iš kartų į kartas.

Atsakydamas Jėzus pacitavo Izaijo pranašystę, prikišdamas fariziejams jų veidmainystę. Mat, jie dėjosi esą pamaldūs, bet jų pamaldumas buvo vien išorinis. Jie meldėsi vien lūpomis, o ne širdimi. Jie siekė rodytis besimeldžią žmonėms, kad būtų giriami, o nesistengė širdimi prabilti į Dievą (Mt 6,5). Jėzus dar prikišo fariziejams, kad jie akiai sekdami Rašto mokytojų išsigalvojimus, reikalauja iš žmonių, kas nėra Dievo uždėta, o Įstatymo aiškintojų išsigalvota.

Pokalbis su fariziejais ir Rašto mokytojais buvo privatus. Bet apie apsiplovimus Jėzus norėjo duoti viešą pamokymą visiems. Prabilo tad į minią ir paaiškino, kas tikrai sutepa žmogų ir kas nesutepa. Sutepa žmogų ne tai, kas įeina į jį, bet tai, kas jame yra ir iš jo išeina. Žmoguje, jo sieloje gimsta piktos mintys ir pikti troškimai. O kai pikti sumanymai išsiveržia iš vidaus ir tampa veiksmais, gimsta blogis, įvykdoma nuodėmė, ir tai suteršia žmogų žmonių ir Dievo akivaizdoje.

Fariziejai paisė išorinio švarumo bei rodymosi teisiais, kai viduje dažnai skendėjo nuodėmėse. Jėzus šitai jiems prikišo, sakydamas: „Vargas jums, Rašto žinovai ir fariziejai, veidmainiai, kad esate panašūs į pabaltintus kapus, kurie išorėje, tiesa, atrodo gražūs, bet viduje yra pilni mirusiųjų kaulų ir visokio nešvarumo. Taip ir jūs išorėje žmonėms rodotės teisūs, bet viduje esate pilni veidmainystės ir nedorumo” (Mt 23,27s).

II

Evangelijos skaitinys, paimtas iš Morkaus evangelijos, duoda pamokančių minčių, į kurias pravartu yra atkreipti dėmesį ir pasidaryti praktiškų išvadų.

1. Fariziejai ir Rašto žinovai, užuot klausęsi Jėzaus mokymo, užuot stengęsi atpažinti jame Dievo Siųstąjį, ieškojo priekabių prieš jį: jam prieštaravo, jį kaltino. Visa tai įėjo į išganymo planą. „Reikėjo, — sakė Jėzus, — kad Žmogaus Sūnus kentėtų ir taip įeitų į savo garbę” (Lk 24,26). Reikėjo, kad Jėzus kentėtų ir savo kančia atpirktų nusidėjėlių žmogų, grąžindamas jam Dievo vaiko privilegiją (Ef 1,5ss). Reikėjo, kad Jėzus prisiimdamas kančią paliktų mums pavyzdį, jog išganymas yra pasiekiamas tik per kančią. Jėzus tai aiškiai pasakė: „Kas nori paskui mane eiti, teisšizada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane” (Mt 16,24). O ir šv. Paulius priminė ir pabrėžė, sakydamas: „Dorybė bręsta sunkumuose” (2Kor 12,9). „Aš ryžausi, — pareiškė kita proga tas pats šv. Paulius, — nieko kito nežinoti jūsų tarpe, kaip tik Kristų, tą Nukryžiuotąjį” (1Kor 2,2).

Kai verčiam istorijos lapus, matom juos kankinių krauju apšlakstytus; kai stebim dabarties įvykius, prieš mūsų akis atsistoja eilės naujų kankinių; kai esame liudininkai nuolatinių puolimų — iš kairės ir iš dešinės — prieš Bažnyčią ir jos atstovus, ne baimintis, bet didžiulis reikia, nes visa tai ne pralaimėjimą ženklina, o pergalę laiduoja. Juk Kristus užtikrino: „Pasaulyje turėsite suspaudimų, bet būkite drąsūs. — Aš nugalėjau pasaulį” (Jo 16,33). Argi nematome, kaip griūva komunizmas?! O jis šaukė ir grasė, kad nušluos nuo žemės paviršiaus paskutinį kryžių, paskutinį tikėjimo ženklą. Šią pergalės malonę laimėjo kaip tik komunizmo aukos, mūsų amžiaus gausūs kanki-

niai. Kai pasaulis mus kritikuoja ir persekioja, nebijokime. Tai mūsų, Kristaus sekėjų, dalis. Bet, kai pasaulis mus ima girti, susimąstykime: greičiausiai esame atsidūrę ant negero kelio.

2. „*Veidmainiai, gerai apie jus pranašavo Izaijas, kaip parašyta: — Ši tauta garbina mane lūpomis, o jų širdys toli nuo manęs!*” (Mk 7,6; Iz 29,13). Šis Jėzaus priekaištas, skirtas fariziejams, galioja visiems ir visada. Būkim nuoširdūs: kiek kartų mūsų malda yra tik lūpų, o ne širdies kalba su Dievu! Ruošiant liturginę reformą po Vatikano II Susirinkimo vargu ar buvo pravartu pernelyg akcentuoti bendruomeninę maldą, beveik ignoruojant individualinę. Juk bendruomeninė malda daugiau yra lūpų, kai tuo tarpu individualinė yra daugiau širdies kalba su Dievu. Be to, duota impulsas maldą daugiau susocialint, suišorint, sužmogint, šalinant mistinius ir simbolinius elementus iš liturgijos. Visi matome, kad liturginė reforma nepadidino žmonių maldingumo, nei pagilino jų tikėjimą. Todėl reikia susimąstyti ir daryti visa, kad Viešpats ir apie mus nepasakytų: „Šieji šlovina mane lūpomis, bet jų širdis toli nuo manęs”.

3. „*Apleidę Dievo įsakymą, jūs laikotės žmonių padavimų!*” — Ir šis Jėzaus priekaištas turi visuotinę prasmę: liečia ne tik fariziejus, bet ir mus. Jei žydų rabinai, neva iš pagarbos Dievui, iškreipė Viešpaties įsakymus ir vertė žmones laikytis jų išsigalvotų nuostatų, tai netrūksta mūsų dienoje teologų ir egzegetų, kurie bando Evangeliją aiškinti, siekiant ją derinti prie žmonių užgaidų. Jie iškelia tai, kas guodžia ir drąsina nusidėjėlių žmogų, o nutyli ar net paneigia, kas įpareigoja ir graso atsakomybe. Jie bando pristatyti savo Kristų ir skelbti savo Evangeliją. Jau Dostojevskis kalba apie išpuikusio žmogaus pasinešimą pamokyti patį Kristų ir pakeisti jo Evangeliją, galimai pritaikant ją prie moderniшко žmogaus gyvenimo būdo ir

sąlygų. Didysis Inkvizitorius, sutikęs grįžtantį Išganytoją, klausė nustebeš, ko jis čia dabar ateina. Gavęs atsakymą, jog grįžta iš naujo aukotis ir mirti už nuodėmėse skęstančią žmoniją, išdrįso sakyti: „Viešpatie, leisk mums vadovauti žmonėms ir juos vesti į išganymą. Mes geriau pažįstame žmonių psichologiją, jų nuotaikas ir reikalavimus. Tu pasakei: — Ne vien duona yra gyvas žmogus! — aš gi sakau: — duok man duonos, o ja aš tau atvesiu milijoną sielų!”

Jėzus įspėjo saugotis klaidingų pranašų (Mt 7,15). Klaidingų mokytojų teologų ir egzegetų tarpe visada buvo, jų itin daug yra šiandien. Jėzaus įspėjimas dėl fariziejų galioja ir mūsų dienų klaidingiems mokytojams: „Tai žmonių mokymas, o ne Dievo Apreiškimas!”

4. Kristus įspėjo, jog reikia paisyti ne išorės, ne formų, o turinio, o vidinio nusistatymo. Žmogaus sieloje gimsta ir bręsta dorybės, bet taip pat ir nuodėmės bei nusikaltimai. Reikia taigi atsigręžti į sielą ir daryti visa, kad joje klestėtų dorybės bei bręstų šventumas, ir būtų toli nuo jos bet kokia pikta mintis. Daug šiandien rūpinamasi žemiškais reikalais, ir tiek mažai paisoma sielos reikalų. Kai tuo tarpu turėtų būti reikalais, ir tiek mažai paisoma sielos reikalų. Kai tuo tarpu turėtų būti priešingai. Atsimintina Kristaus pastaba Mortai: „Rūpiniesi ir esi nerami dėl daugelio dalykų, o reikia tik vieno. Marija pasirinko geriausią dalį (klūpėdama prie Išganytojo kojų) ir ji iš jos nebus atimta” (Lk 10,41ss).

* * *

Noriai sekime Jėzų kryžiaus keliu, nes jis veda į išganymą. Garbinkime Viešpatį širdimi, o ne vien lūpomis. Laikykimės Dievo ir Bažnyčios mokymo. Tikėkime į Evangelijos Kristų: priimkime ir vykdykime Evangeliją, kaip ją moko Bažnyčia, o ne kaip ją kartais aiškina kai kurie

teologai. Rūpinkimės visų pirma siela, o žemiškuose reikaluose daugiau pasitikėkime Dievo Apvaizda. Kristaus įsakymas yra aiškus: „Pirmiausia siekite Dievo karalystės, o visi kiti dalykai jums bus pridėti. Nesirūpinkite tad dėl rytojaus, nes rytojį pats savim pasirūpins. Kiekvienai dienai užtenka jos vargo” (Mt 6,33s).

DVIDEŠIMT TREČIAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Jis visa gerai padarė”

Mk 7,31-37

I

Jėzus, lankydamas šiaurinę Galilėją, aplankė ir Fenikiją: Tiro ir Sidano apylinkes. Iš ten pasuko į rytus, praėjo pro Hermono kalną ir, leisdamasis žemyn į pietus, atvyko į Dekapolio sritį. Čia jis jau buvo apsilankęs (Mt 5,20). Todėl vietos gyventojai, nors daugumoje buvo pagonys, sužinoję apie Mokytojo atvykimą, pradėjo rinktis prie jo, gabendami su savim ligonius, kad eventualiai juos pagydytų. Tarp kitų buvo atgabentas vienas kurčias ir nebylys. Jėzus jį pagydė. Norėdamas išvengti viešo rodymosi ir žmonių entuziazmo, pasivadino nebylį į nuošalę, o pagydimui panaudojo šalia antgamtinių galių žemiškas priemones. Palietė pirštais kurtinio ausis, ir seilėmis patepė nebylio liežuvį. Po to pakėlė akis į dangų, atsiduso ir tarė: „Atsiverk!” Evangelistas cituoja Jėzaus ištartą originalų žodį aramajų kalboje — „Efata”. Ilgą laiką Krikšto apeigose žodis „Efata” buvo vartojamas patepant

seilėmis kūdikio ausis ir nosį. Kristus pagydimui panaudojo ne tik dvasinę galią, bet ir fizines priemones, siekdamas tuo greičiausiai pamokyti, kad negaliose ir kituose žemiškuose sunkumuose visų pirma privalu naudotis žemiškomis priemonėmis, ir tik, kai šios nepadeda, kelti akis į dangų, prašyti Viešpatį ir laukti iš jo pagalbos.

Įvyko stebuklas: kurčias nebylys staiga pagijo. Nors tai įvyko nuošalėje, nors Jėzus nenorėjo, kad žinia apie stebuklo įvykimą būtų skelbiama, visa tai neišvengiamai paaiškėjo ir susirinkusieji buvo pagauti entuziazmo: jie kalbėjo ir sakė: „Jis visa gerai padarė. Jis daro, kad kurtiniai girdi ir nebyliai kalba“ (Mk 7,37). Šiais žodžiais, sąmoningai ar nesąmoningai, žmonės išpažino Kristaus mesijaniškumą. Jame juk pildėsi, ką Dievas per pranašą Izaiją buvo pažadėjęs (Iz 35,5).

II

Pravartu yra atidžiau pasvarstyti minios žmonių pasakytą teigimą apie Jėzų: „Jis visa gerai padarė!“

Žmonės viešai išpažino, kad Jėzus gera darė, kad jis visa gerai padarė. Vėliau Petras, kalbėdamas į žydus Jeruzalėje, apie Išganytoją šitaip liudijo: „Jis perėjo žemę, gera darydamas bei gydydamas visus velnio apsėstuosius, nes Dievas buvo su juo“ (ApD 10,38). Žvelkime tad į Jėzų kaip į pavyzdį, kuriuo privalome sekti. Esame juk visi Kristaus pašaukti ir įpareigoti gera daryti, ir, gera darant, gerai daryti.

1. Mūsų gyvenimas turi būti pozityvus, o ne negatyvus. Esame šiame pasaulyje, kad gera darytume, o ne kad vien su piktu kovotume bei nuo jo gintumės. Kai žiūrim į savo ir kitų gyvenimą, pastebim, jog didelę dalį laiko skiriam blogiui, apie jį kalbant, dėl jo skundžiantis, prieš jį kovojant. Juoda kronika laikraščiuose; nusikaltimai

filmuose, liūdnos diskusijos puošniuose rūmuose; piktos kalbos varganose gričiose. Ir ką tas padeda? Nieko. Priešingai, kartais net yra paskatinimas prie blogio. Kai tuo tarpu turėtume visomis išgalėmis atsigręžti į gėrį: jį idelizuoti prie jo skatinti, jį vykdyti. Daugiau reikėtų kalbėti apie dorybes, o mažiau kelti viešumon nusikaltimus, nors ir smerkiant juos. Atsimintina, kad pikta lengviausia nugalėti gerumu. „Nesiduok, — rašo šv. Paulius, — pikto nugalimas, bet pikta nugalėk gerumu” (Rom 12,21).

2. Išganyką galima ir reikia užsitikrinti gerais darbais. „Ką padės, mano broliai, — teigia apaštalas Jokūbas, — jei kas sakytųsi turįs tikėjimą, bet stokotų darbų! Argi tikėjimas galės išganyti? Jei brolis ir sesuo būtų pliki ir jiems stigtų kasdienio pragyvenimo, ir kas nors iš jūsų jiems sakytų: — Eikite ramybėje, susišildykite ir pasi-maitinkite, bet neduotumėte jiems, ko kūnui reikia, ką tai padės? Taip ir tikėjimas, jei jis neturėtų darbų, yra savyje miręs... Kaip kūnas be dvasios, taip ir tikėjimas be darbų yra miręs” (Jok 2,14ss.26). Gi šv. Paulius teigia: „Dievas kiekvienam atmokės už jo darbus: tiems, kurie būdami ištvermingi geruose darbuose, siekia šlovės, išaukštinimo ir nemarumo, — amžinuoju gyvenimu; tiems gi, kurie, būdami barningi, nepasiduoda tiesai ir laikosi neteisybės. — pykčiu ir rūstybe” (Rom 2,6ss). Ir dar Apreiškimų knygoje skaitome: „Mačiau mirusiuosius didelius ir mažus stovinčius priešais sostą... Buvo atverta gyvenimo knyga... Kiekvienas buvo teisiamas pagal jo darbus” (Ap 20,12s).

Geri darbai yra anie nenykstantys turtai, kuriuos Jėzus liepė krauti danguje. Jis kalbėjo ir sakė: „Nekraukite sau turtų ant žemės, kur kandis ir rūdis suėda, ir kur vagys išiplėšia ir pavagia. Verčiau kraukite sau lobius danguje, kur nei kandis, nei rūdis nesuėda, ir kur vagys neįsibrauna ir nepavagia” (Mt 6,19s). Apaštalas Paulius rašė ir įsakė

Timotiejui: „Šio pasaulio turtingiesiems įsakyk nesididžiuoti ir nepasitikėti netikrais turtais, bet gyvuoju Dievu, kuris mums teikia mūsų džiaugsmui viso gausiai. Tegu jie daro gera, turėja gerais darbais, esti dosnūs, dalijasi su kitais, kad taip padėtų pamatą ateičiai, užsitikrindami tikrąjį gyvenimą” (1Tim 6,17ss).

3. Gera daryti, reiškia pildyti Dievo valią. Kiek kur ir kada išpildom Dievo valią, tiek padarom gero. Štai kodėl visada ir visur privalome ne savo norų paisyti, o vykdyti Dievo valią. Vykdyti Dievo valią turi būti mums, sekant Kristaus pavyzdžiu, mūsų valgis ir gėrimas, t.y. visas mūsų buvimas. „Mano valgis, — sakė Jėzus kartą apaštalams, — yra vykdyti valią to, kuris mane siuntė, ir atbaigti jo darbą” (Jo 4,34). Šv. Paulius gi ragina, sakydamas: „Ar valgote, ar geriate, ar ką kita darote, visa darykite Dievo garbei” (1Kor 10,31).

4. Kaip galima ir reikia daryti gera? Šv. Ignacas Loyola išpėjo, jog neužtenka gera daryti: gera reikia gerai daryti. Kiekvieno darbo vertė pareina nuo veiksmo esmės, nuo turimos intencijos ir nuo vykdymo būdo. Kitaip tariant, veiksmas turi būti geras savyje, privalo būti vykdomas gera intencija, būti įvykdytas leistinu būdu.

1. Veiksmas savo esme yra geras, kai atitinka Dievo valią, kaip ją pažįstame iš Apreiškimo, ir kaip ją moko Bažnyčia. Pavyzdžiu imkime abortą. Nors jis būtų gydytojų patiriamas, nors jį leistų valstybės įstatymai, niekada negali būti pripažintas geru veiksmu, nes savo esme yra blogas. Klasių kova, nors turėtų kilnius socialinio teisingumo siekius, niekada negalės būti laikoma gera bei leistina, jei remsis neapykanta ir panaudos prievartą prieš asmenis bei pateisins žmogžudystę.

2. Gero darbo versmė yra meilė, o ne neapykanta. Gero darbo siekimas yra Dievo garbė ir žmonių nauda, o ne savų užgaidų bei interesų ieškojimas. „Žiūrėkite, — sakė Jėzus,

— kad savo teisingumo nedarytumėte žmonių akivaizdoje, siekdami būti jų matomi; kitaip neturėsite atlyginimo pas savo dangiškąjį Tėvą. Kai duodi tad išmalda, netriūbink aplink, kaip tai daro veidmainiai sinagogose ir gatvėse, idant būtų žmonių giriami. Iš tikrųjų, sakau jums, jie jau atsiėmė savo užmokestį. Bet kai tu duodi išmalda, tenežino tavo karioji, ką daro tavo dešinioji, kad tavo išmalda liktų slaptoje, o tavo Tėvas, kuris mato slaptoje, tau atlygins” (Mt 6,1-4). Ką žodžiu mokė, Jėzus tai savo pavyzdžiu patvirtino. Jis reikalavo neskelbti jo daromų stebuklų. Kai minia norėjo apšaukti karaliumi, pasišalino į nuošalę (Jo 6,15). Atsakydamas į fariziejų priekaištus, Jėzus sakė: „Aš teikiu garbę savo Tėvui, ir jūs niekinate mane. Aš neieškau savo garbės: yra kas ieško ir teisia” (Jo 8,50).

3. Gera reikia daryti su noru ir malonumu. Šv. Paulius, ragindamas prie geraširdiškumo, įspėjo: „Tegu kiekvienas duoda, kaip yra širdyje nutaręs, ne gailėdamasis ar it būtų verčiamas, nes Dievas myli linksimą davėją” (2Kor 9,7). Gera reikia daryti taip, kad nė vieno neužgautume ir niekam nepakenktume. Prie to skatina šv. Paulius, sakydamas: „Rūpinkitės, kad nestatytumėte savo broliui kliūtis ir jo nepapiktintumėte... Ką gero darote, tenebūnie piktžodžiavimo akstinu” (Rom 14,13.16).

* * *

Esame sutverti ir pašaukti gera daryti. Bet vykdyti gerus darbus neužtenka vien mūsų noro, reikia Dievo pagalbos. Juk Kristus yra aiškiai įspėjęs: „Be manęs jūs negalite nieko padaryti” (Jo 15,5). Darant gera visame esame priklausomi nuo Dievo. Dievas, kaip teigia šv. Paulius, mums duoda „norėti ir įvykdyti” (Pilyp 2,13). „Esame Dievo padaras, — pabrėžia tas pats Apaštalas, —

sutverti Kristuje Jėzuje geriems darbams, kuriuos Dievas prirengė, kad juos vykdytume" (Ef 2,10). Dievas yra dosnus savo malonėmis, kai siekiame daryti gera. Šv. Paulius užtikrina, sakydamas: „Dievas gali jums duoti gausiai kiekvienos dovanos, kad visada visko turėtumėte pakankamai, kad gausiai turėtumėte kiekvienam geram darbui" (2Kor 9,8).

Štai kodėl, siekdami daryti gera, kad gerais darbais užsitikrintume dangaus laimę, o žemę praturtintume gerumu, privalome kreiptis į Tą, kuris perėjo žemę gera darydamas. Reikia jį prašyti, kad suteiktų mums ir norėti ir galėti vykdyti gera visur ir visiems. Melskimės tad su Psalmistu: „Viešpatie, išmokyk mane gerumo, drausmės ir išmanymo!" (Ps 118,66).

DVIDEŠIMT KETVIRTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Tu esi Kristus”

Mk 8, 27-35

I

Nuo Genezareto ežero, nuo Betanijos Jėzus keliavo su mokiniais į šiaurę ir pasiekė Pilypo Cezarėją, prie Jordano šaltinių. Nūdien ši vietovė turi Bantias vardą. Beeinant Mokytojas klausė apaštalus, ką žmonės galvoja apie jį: kuo jį laiko. Apaštalai pareiškė, kad žmonių nuomonė apie jį yra įvairi. Vieni tiki, kad jis esąs vienas iš pranašų. Kiti spėja, ar tik nebūsiąs iš numirusiųjų prisikėlęs Jonas Krikštytojas. Dar kiti įtaria, o gal jis esąs iš dangaus sugrįžęs pranašas Elisas. Mat, Rašto mokytojai teigė, kad prieš ateisiant Mesijui, sugrįšiąs pranašas Elisas, kad paruoštų ateinančiam Išganytojui kelią.

Tada Jėzus paklausė apaštalus, ką jie mano apie jį: kuo jį laiko? Visų vardu, kaip paprastai, atsakė Petras. Jis pareiškė, jog jie tiki, kad jis yra Kristus-Mesijas. Kristus pagyrė Petrą, ir jam pažadėjo vyriausią valdžią įsteigsimoje Bažnyčioje (Mt 16,13-23; Lk 9,18-22).

Apaštalai tikėjo, kad Jėzus yra Mesijas, bet jie neturėjo pilno supratimo, kas yra Mesijas: kokia yra jo prigimtis bei koks yra jo pašaukimas. Jie tikėjo į Mesiją, kokį mokė Rašto žinovai. Šieji gi kalbėjo ir laukė kovojančio ir laiminčio Mesijo. Pagal juos Mesijas turėjo išvaduoti Izraelį iš politinės priespaudos ir užtikrinti tautai visuotinį viešpatavimą. Šitokioje žemiškoje mesijanineje karalystėje Zebediejaus sūnūs apaštalai Jokūbas ir Jonas, o taip pat ir jų motina Salomė prašė ir tikėjosi turėti pirmąsias vietas (Mt 20,23ss). Apie žemišką mesijanineį karalystę galvojo apaštalai net prieš pat Mokytojui įžengiant į dangų. Jie juk klausė jį, sakydami: „Viešpatie, ar šiuo metu atstatysi Izraelio karalystę?“ (ApD 1,6). Savo apaštalavimo eigoje Jėzus stengėsi palaipsniui duoti mokiniams suprasti, kad jis yra Mesijas, bet ne toks, kokio tikėjosi bei laukė Rašto mokytojai. Jis atėjo ne viešpatauti, o tarnauti; ne triumfuoti, o kentėti; ne žemę užvaldyti, o kelią į dangų parodyti ir savo kančia įvykdyti nuodėmingos žmonijos atpirkimą. Prieš baigiant žemišką misiją, Jėzus aiškiai pasakė, jog turės kentėti ir mirti, bet trečią dieną prisikels iš numirusiųjų, ir taip pasirodys esąs tikrai Dievo Sūnus ir nugalėtojas prieš nuodėmę ir mirtį.

Petras bandė atkalbėti Mokytoją, kad nesileistų būti suimamas ir kankinamas. Jėzus tačiau subarė Petrą ir pabrėžė, kad, ragindamas nesileisti kankinamas, jisėjo prieš dangiškojo Tėvo valią, ir pasitarnavo velniui, o ne Dievui. Ir dar pridūrė, jog kaip jis, taip ir jo sekėjai privalo prisiimti kančią, nes tik, sekdami jį kryžiaus keliu, galės pasiekti išganymą.

II

Evangelijos skaitinys teikia eilę pamokymų, kaip galima ir reikia siekti išganymo ir gyvenimo šventumo.

1. „*Ką žmonės sako mane esant?*” — Amžiai slenka, o šis klausimas visada yra aktualus. Anuomet žydai, nors netikėjo Jėzų esant Mesiją, vis dėlto jį laikė ypatinga asmenybe. Jie prileido, kad jis galės turėti ypatingą pašaukimą: būti vienas iš Dievo siųstųjų pranašų. Net karalius Herodas įtarė, kad jis galėtų būti iš numirusiųjų prisikėlęs Jonas Krikštytojas (Mt 14,1). Visais laikais buvo statomas klausimas: „Kas yra Jėzus?” Ir visada nuomonės buvo įvairios. Vieni netikėjo į jį: prieš jį kovojo ir jo sekėjus žiauriai persekiojo. Kiti jį bandė ignoruoti: laikė jį nepašauktu pranašu, suvedžiotu. Dar kiti pripažino jį genijum, ypatinga asmenybe, bet žmogumi, o ne Dievo Sūnumi. Buvo ir yra pagaliau, kurie prileidžia, jog esąs Dievo siųstasis, bet ne Dievas. Prie šiųjų skirtini visi muzulmonai. Atsiranda net tokių, kurie bando neigti Kristaus istorinį buvimą. Ar reikia didesnio apakimo? — Visas civilizuotas pasaulis laiką skaičiuoja nuo Kristaus gimimo, o drįstama neigti jo istorinis buvimas! Didesnė pusė tačiau visos žmonijos tiki į Kristų: Dievo Sūnų, kuris prisiėmė žmogaus prigimtį, kad savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus atpirktų nuodėmingą žmoniją ir savo prisikėlimu iš numirusiųjų laiduotų išganymą. Pildosi taigi, ką senelis Simeonas apie Kūdikelį Jėzų pranašišškai pasakė Jeruzalės šventykloje, tardamas jo motinai Marijai: „Štai šitas yra pastatytas daugelio nupuolimui Izraelyje ir prisikėlimui, ir kaip ženklas, kuriam bus prieštaraujama” (Lk 2,34).

2. „*O jūs, ką sakote mane esant?*” — Pasaulio žmonės savo nuomonėse apie Kristų yra pasidaliję. Visi tačiau sutaria neigdami jo dievybę. O kaip yra su krikščionimis? Koks yra krikščionių tikėjimas? Deja, ir krikščionių tikėjime į Kristų yra tam tikrų skirtumų bei pasidalinimo. Apaštalai tikėjo į Kristų, bet jų tikėjimas buvo nepilnas, kol nenužengė ant jų šv. Dvasia. Istorija liudija, kad krikščionių tarpe vis atsirasdavo, kurie dėjosį esą Kristaus

sekėjai, bet tikrumoje buvo klaidingi pranašai, kurių Jėzus liepė saugotis. „Saugokitės, — sakė dieviškasis Mokytojas, — klaidingų pranašų. Jie ateina pas jus avių kailyje, bet viduje yra plėšrūs vilkai” (Mt 7,15). „Aną dieną, — tęsė Išganytojas, — daugelis man sakys: — Viešpatie, Viešpatie! Argi ne tavo vardu mes pranašavome? Ar ne tavo vardu išvarinėjome velnius? Ar ne tavo vardu darėme ženklų? — Ir tada aš jiems pareikšiu: — Niekados jūsų nepažinau. Atstokite nuo manęs, jūs piktadariai!” (Mt 7,22s). Kaip visada, taip ir nūdien netrūksta tų, kurie dedasi krikščionimis, net rinktiniais iš krikščionių, bet kurių Kristus nepažįsta, nes jie liudija Jėzų, ne kaip jis save apreiškė, ir kaip jį pažįstame iš Dievo įkvėptųjų knygų, bet kokį jie vaizduojasi; koks jų manymu, žmonėms yra priimtinesnis. žodžiu, jie skelbia savo sukurtą, o ne Evangelijos ir Bažnyčios skelbiamą, Kristų.

Netrūksta nepašauktų mokytojų net ir teologų tarpe, kurie bevelija ieškoti Kristuje visų pirma žmogiškų bruožų; stengiasi iškelti ir pabrėžti žmogiškas savybes, o nutyli jo dieviškumą. Jie noriai kalba apie Jėzaus gerumą, jo gailestingumą, bet vengia priminti tai, kur jis pasirodo griežtas, smerkias ir grasinąs. Kaip Petras nenorėjo girdėti Jėzaus kalbos apie kančią, taip kai kurie iš mūsų laikų teologų nenori kalbėti apie kančios išganingumą; vengia cituoti Jėzaus žodžius: „jei kas nori paskui mane eiti, teišsižada savęs, teneša savo kryžių ir teseka mane”. (Lk 9,23) Reikalaujama gerbūvio; skelbiama kova prieš turtinguosius; šaukiama, kad daug kur žmonės kenčia badą. Visa tai yra girtina. Bet kodėl vengiama priminti žmonėms, jog ne vien duona yra gyvas žmogus? Kodėl neprisimenama ir neprimenama, kad daugiau yra tų, kurie kenčia dvasinį alkį; kurie yra reikalingi pagalbos, kad nepražudytų sielos. Kodėl neprimenama žmonėms Kristaus įspėjimas: „Jei kas norėtų išgelbėti savo gyvybę, ją

praras; o kas prarastų savo gyvybę dėl manęs ir Evangelijos, tas ją išgelbės” (Mk 8,35).

Kristus šiurkščiai subarė apaštalą Petrą, kai jis bandė jį įtikinėti, jog neturįs prisiimti kančią. Jis jam priminė, jog, ragindamas atmesti kančią, jis mintija ne kas Dievo, bet kas žmonių. Ši Kristaus išpėjimą turėtume visi prisiminti. Atsitinka juk, kad daugeliu atveju daugiau paisome žmonių, o ne Dievo; žemiškų reikalų, o ne sielos išganymo.

Jei šv. Pauliaus laikais buvo Kristaus kryžiaus neprietelių, kurių dievas buvo jų pilvas, kurių mintijimas buvo nukreiptas į žemiškus dalykus (Pilyp 3, 18s), tai tokių krikščionių yra žymiai daugiau mūsų dienose.

* * *

Koks yra mūsų tikėjimas? Į kokią Kristų mes tikime? Ar noriai sekame Jėzų kryžiaus keliu? O gal ir dėl mūsų Viešpats skundžiasi ir sako per pranašą paskytais žodžiais? — „Klausykite dangūs ir žeme išgirsk! Išauginau vaikus ir juos išaukštinau. Bet jie atsitolino nuo manęs. Jautis pažįsta savo šeimininką ir asilas savo savininką. Bet Izraelis manęs nepažįsta, o mano tauta yra be išmanymo!” (Iz 1,2ss).

DVIDEŠIMT PENKTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Jie jį nužudys, bet jis, nužudytas,
prisikels”

Mk 9, 29-36

I

Jėzus iš Galilėjos keliavo su mokiniiais į Jeruzalę paskutinėms žemiško gyvenimo Velykoms. Keliavo vengdamas viešumos. Gal tai darė saugumo sumetimais, bet taip pat, kad turėtų daugiau progos kalbėtis su apaštalais ir duoti jiems paskutinių pamokymų bei nurodymų. Beeinant pakartotinai kalbėjo apie laukiamą kančią ir mirtį. Jis priminė, jog Jeruzalėje jis bus suimtas, pasmerktas ir nužudytas. Drąsino tačiau mokinius, nurodydamas, jog po trijų dienų prisikels iš numirusiųjų, ir tai bus galutinis įrodymas, jog yra Dievo Sūnus ir pasaulio Išganytojas.

Mokytojo kalba apie kančią ir mirtį bei prisikėlimą apaštalams buvo nesuprantama. Jiems buvo mįslė, kodėl Kristus, būdamas Dievas, turėtų leistis būti niekinamas, kankinamas ir nužudomas. Tuo labiau, jei jis po to prisikels iš numirusiųjų. Kristaus pakartotinė kalba apie savo

kančią ir mirtį apaštalus pastatė prieš kitą mįslę: kas jų laukia po to? Kas imsisi vadovauti po Mokytojo įsteigsimoje mesijaninėje karalystėje? Šiuo klausimu beeinant jie patylomis kalbėjosi tarpe savęs.

Kai pasiekė Kafarnaumą ir čia trumpam apsistojo, greičiausiai Petro namuose, Jėzus klausė apaštalus, apie ką jie pakelyje kalbėjo ir ginčijosi tarpe savęs. Jie tylėjo. Nedrįso prisipažinti, kad ginčijosi dėl pirmųjų vietų. Jėzus žinojo dėl ko apaštalai ginčijosi. Todėl buvo pasiryžęs duoti jiems nuolankumo pamoką.

Tuo tarpu Kafarnaume, kur Jėzus buvo apsistojęs, pradėjo rinktis žmonės. Jų tarpe buvo nemaža moterų su vaikais. Josėjo, kad Jėzus palaimintų jų mažyčius. Mokytojas pasinaudojo proga, kad duotų nuolankumo pamokymą. Paėmė vieną kūdikį į rankas, jį glaudė prie širdies ir, kreipdamasis į apaštalus, tarė: „Kas priima vieną iš šių vaikelių mano vardu, mane priima; ir jei kas mane priima, priima ne mane, bet tą, kuris yra mane siuntęs... Jei kas nori būti pirmasis, tebus pats paskučiausias ir visų tarnas“. Šiuo savo žestu ir šiais savo žodžiais Jėzus davė suprasti, kad dangiškajam Tėvui daug priimtinesnis yra silpnas, bet nekaltas; mažas, bet paprastas kūdikis, negu didžiūnas, prieš kurį pasaulis lenkiasi. Taigi apaštalai turėtų ne dėl pirmųjų vietų ginčytis, o siekti kūdikiško paprastumo ir nekaltumo, nes taip laimės ne žmonių, o Dievo prielankumą bei įvertinimą, kas yra visų svarbiausia.

II

Apsvarstę evangelijos skaitinio mintis, ryžkimės pasimokyti, kaip privalu yra elgtis, kad atitiktume Dievo valią.

1. Apaštalai nesuprato Kristaus kalbos apie kančią ir mirtį. Jie buvo priešingi kančiai ir bijojo bei nekenė mir-

ties. Jie troško gyventi ir viešpatauti žemėje. Jų nesudomino net Kristaus kalba apie prisikėlimą.

Kaip apaštalai anuomet, taip daugybė žmonių amžių eigoje, stovėdami prieš kryžių ir žiūrėdami į Nukryžiuotąjį, nesuprato ir nesupranta nei kryžiaus prasmės, nei Nukryžiuotojo kalbos, be žodžių, kadangi jie bėga nuo kančios ir nenori žvelgti į Nukryžiuotąjį.

Žmogus nekenčia kančios, ir jos neišvengdamas, kaltina Dievą, kam jis leidžia kentėti.

F. Dostojevskis dialoge tarp dviejų brolių Karamazovų — Aliošos ir Ivano — į šio pastarojo lūpas įdėjo sekantį drastišką pareiškimą: „Aš negaliu tikėti į Dievą, kai matau kančią, kai regiu kenčiančius nekaltus kūdikius!“ Bet Aliošos primygtinai klausiamas, ar yra tikras, kad Dievo nėra, prisipažįsta, jog netikęs į Dievą ir į Kristų, kokią Bažnyčia moko. Jo manymu Kristus turėtų būti kitoks. Koks Kristus turėtų būti tikimas Ivanas išdėsto Didžiojo Inkvizitoriaus legendoje. Didysis Inkvizitorius, stovėdamas ant Sevilijos katedros laiptų, sutinka ateinantį Kristų. Nustebęs klausia, ko jis dabar čia ateina? Kristus atsako, jog ateina, kad iš naujo pasiaukotų už nuodėmėse skęstančią žmoniją. Tada Didysis Inkvizitorius sako: „Viešpatie, nereikia naujos tavo aukos. Grįžk pas dangiškąjį Tėvą. Palik mums rūpintis žmonijos išganymu. Mes geriau pažįstame žmones, jų lūkesčius ir reikalavimus. Tu pasakei: ne vien duona yra gyvas žmogus. Bet duona yra galingas ginklas. Duok mums duonos, ir mes tau ją laimėsime milijonus sielų. Tu pasisakei už laisvę ir pakentimą. Bet žmogus nenori laisvės, nes bijo atsakomybės. Žmogus nori būti valdomas.”

F. Dostojevskis Ivano lūpomis išreiškė ne tiek savo įsitikinimus, kiek atidžiai stebėdamas priešrevoliucinį judėjimą ir skleidžiamas idėjas caristinėje Rusijoje, norėjo įspėti, koks pavojus grėsė krikščionybei ir kraštui, o taip

pat nurodyti, kokių priemonių reikėtų imtis, kad būtų galima išvengti grasančios revoliucijos. Būtent, reikėjo vargstančius žmones aprūpinti duona, ir drausminti bedieviškų ir revoliucinių idėjų skleidėjus: žodžiu, rodyti stiprią valdančią ranką, kad liaudis galėtų jaustis rami ir užtikrinta dėl ateities. Deja, F. Dostojevskis, nors buvo tikras pranašas, bet liko tik tyruose šaukiantis balsas. Revoliucija įvyko. Ji nusiautė ne tik Rusiją, bet visą pasaulį. Viso to pasėkas aiškiai matome. Atsisakoma tikėti į Dievą, nes jis neturėtų leisti kentėjimų. Atsisakoma priimti Kristų, nes Evangelijos reikalavimai esą persunkūs, ir nepriimtini. Pasinešta siekti ant žemės susikurti rojų, atmetant bei paneigiant amžinybę. Fizinė jėga statoma virš dvasinių galių. Neturtingieji aukštinami, o turtingieji niekinami. Aukos bei atsižadėjimo gyvenimas laikoma paikybe. Reikalaujama neribotos laisvės net pikta daryti. Didžiuojamasi tuo, kuo reikėtų gėdytis. Komunizmas, tiesa, žlunga rytuose, bet medžiaginis gerbūvis veda į pasibaisėtiną dvasinį nuosmukį vakaruose. Žodžiu, modernišką žmogus, kaip anas F. Dostojevskio Didysis Inkvizitorius, nori Kristų gražinti į dangų, ir žemėje laisvai pats tvarkytis ir rojų kurti, kuris, deja, neišvengiamai tampa pragaru, kokį pajėgė sukurti komunizmas.

2. Kaip anuomet apaštalus Jėzus klausė, apie ką jie beeidami kalbėjosi ir ginčijosi, taip kiekvieną mūsų jis klausia per sąžinę, ką mes mąstome, kuo domimės, ko siekiame. Kaip apaštalams buvo, taip ir mums yra anas Jėzaus klausimas, nors netiesioginis, bet gilus priekaištas.

Apie ką žmonės daugiausia kalba, kuo visų pirma rūpinasi? — Duona, žemiškomis gėrybėmis. Velniui nepavyko Kristų sugundyti duona, bet žmonės velnias lengvai suvedžioja duona. Ko žmonės ypatinga trokšta? — Įvertinimo, išaukštinimo. Dėl ko žmonės smarkiausiai kovoja? — Dėl valdžios. Bet visa tai ne laimėjimus žmogui

laiduoja, o dažniausiai į pražūtį stumia.

Kristus kūdikio pavyzdžiu davė suprasti apaštalams, kad ne primųjų vietų turi siekti, o verčiau jausti savo silpnumą bei menkumą ir siekti nuolankiai atsiremti į Dievą. Kaip kūdikis savo silpnume glaudžiasi prie motinos, taip kiekvienas mūsų privalome glaustis prie Dievo, jame viltį sudėti.

Kristus visus kviečia ir įsako visų pirma rūpintis dangaus karalyste, o žemiškuose reikaluose daugiau pasitikėti Dievo Apvaizda. Štai jo žodžiai: „Todėl, sakau jums, nesirūpinkite dėl savo gyvybės, nei dėl savo kūno: kuo apsirengsite... Pažvelkite į dangaus sparnuočius. Juk jie nei sėja, nei piauna, nei kluonuosna krauna, o vienok jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs nesate daugiau už juos?.. Nesisielokite taigi, sakydami: — Ką valgysime? — arba — Ką gersime? — arba — Kuo apsirengsime? — Juk jūsų dangiškasis Tėvas žino, kad viso to esate reikalingi. Bet visų pirma ieškokite Dievo karalystės, o visi anie dalykai bus jums pridėti” (Mt 6, 25-33).

Privalu tad ne save teigti, o į Dievą atsigręžti: jį savo Viešpačiu ir Tėvu pripažinti. Dievas yra viskas, o mes tik menkystė. Atsimintina taipgi, kad Dievas puikiesiems priešinasi, o nuolankiesiems teikia savo dangišką palaimą (Jok 4,6).

* * *

Žinomas anglų rašytojas Graham Greene, apie kenčiantį, bet laimingą Kristų šitaip simboliškai rašo: „Vakaras. Vėlu. Į viešbutį įeina su lagaminu rankoje suvargęs senis. Priėjęs prie priėmimo stalo, paprašo kambario. Kai jis laiptais aukštyn, vienas iš žvalgybos agentų kreipiasi į tarnautoją ir klausia: — Ar žinai, kas yra tas senis? — Tar-

nautojas atsako, jog nežinąs. — Tai popiežius laikinai paleistas iš kalėjimo, — taria agentas! — Bet senelis vėl suimamas ir turi būti nužudytas. Jam leidžiama kiek pasimelsti. Po to budelis paleidžia šūvį į krūtinę. Pasilenkęs paleidžia dar kitą šūvį į galvą. Bet va tame akimirksnyje budeliui, pasaulio viešpačiui, ateina mintis: — O gal, ką šis senis tikėjo, yra tiesa? Ir taip, — baigia Graham Greene savo pasakojimą, — skausme gimė kitas krikščionis” (Plg. *Civiltà Cattolica* 4 settembre 1976 n 3029).

Šiuo pasakojimu Graham Greene pasako šventą tiesą, kad Kristaus ir jo Bažnyčios bei tikinčiųjų kančios gimdo naujus krikščionis, o Bažnyčią daro nenugalimą ir nešančią amžiną gyvybę žemės žmonėms.

DVIDEŠIMT ŠEŠTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Kuris nėra prieš mus, yra už mus”

Mk 9, 38-48

I

Apaštalas Jonas, prisiartinęs prie Mokytojo, pranešė, kad koks tai žmogus išvarinėja velnius jo vardu, bet jie draudė jam tai daryti, nes nėra iš sekėjų, todėl neturįs teisės veikti jo vardu. Jonas tikriausiai manė, kad Mokytojas jį pagirsiąs už šią iniciatyvą. Bet Jėzus, priešingai, liepė nedrausti, ir pabrėžė, jog, kas veikia jo vardu, nėra jo priešas, bet veikiau prietelis.

Atsakęs apaštalui Jonui, Mokytojas grįžta prie kalbos apie kūdikius, apie gero darymą jo vardu. Kiekvienas geras darbas, įvykdytas jo vardu, kiekviena auka, padaryta dėl jo, bus atlyginta dangiškojo Tėvo.

Kristus priduria tačiau, jog neužtenka gera daryti: gera reikia gerai daryti, būtent, paisyti, kad nepapiktintume nė vieno, ir kad papiktinimais nepastumtume į bloga nekaltųjų. Jei už gerą darbą laukia atlyginimas danguje, tai už pastumėjimą į pikta laukia bausmė skaitykloje ar

pasmerkimas pragare. Kristus pabrėžė, jog geriau būtų žmogui, jei jis nebūtų gimęs, ar liktų nužudytas, negu papiktintų vieną iš nekaltųjų ir liktų pasmerktas amžinoms kančioms pragare. Jėzus dar priminė, jog, vengiant papiktinimų kitiems, reikia rūpintis ir daryti visa, kad patys nebūtume sugundyti ir nenusikalstume. Išganytojo išpėjimas yra drastiškas ir dramatiškas. Nuodėmės privalu vengti, nežiūrint kiek tai turėtų kainuoti. Kad išgelbėtume sielą, reikia būti pasiryžus paaukoti net fizinę gyvybę. Juk siela yra neįkainuojamos vertės. „Jei kas norėtų išgelbėti savo gyvybę, — sakė Jėzus, — ją praras, o jei, kas prarastų savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, ją išgelbės. Ką gi padėtų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą prarastų? Arba ką žmogus galėtų duoti kaip pakaitą už savo sielą?“ (Mk 8,35ss).

II

Evangelijos skaitinio mintys teikia mums keletą praktiškų pamokymų, kad užsitikrintume sielos išganyką.

1. Kristus liepia neatstumti tų, kurie, nors tiesioginiai nėra jo sekėjai, bet tiki į jo dievišką galią ir ja remiasi darydami gera. Vadinasi, tie, kurie tiki į Dievą ir jo šaukiasi, nors ir nėra Kristaus sekėjai, nėra jo priešai, ir tuo pačiu nėra toli nuo išganyimo. Šiame ekumenizmas randa savo pagrindą. Suprantama tad, kodėl Bažnyčia po Vatikano II Susirinkimo atvėrė plačiai duris pokalbiams su įvairiomis krikščioniškomis ir net ne krikščioniškomis religinėmis Bendrijomis. Atsimintina tačiau kitas Kristaus išpėjimas: „Kas nėra su manim, yra prieš mane; kas su manim nerenka, tas barsto“ (Lk 11,23). Šis Kristaus išpėjimas primena, jog ekumeniniame bendradarbiavime reikia atsargumo bei apdairumo, kad netaptume ben-

drininkais tų, kurie nerenka, bet barsto išganymo malones, ar net, kurie yra prieš Kristų.

Yra kurie, tiesa, pažįsta Kristų ir jo Evangeliją, bet jo neseka ir negyvena pagal Evangeliją. Šieji, nors ir nešiotų krikščionių vardą, tikrumoje nėra su Kristumi, ir tuo pačiu, yra prieš jį. Prieš Kristų yra ir tie, kurie dedasi esą ateistai, ar kurie atvirai kovoja prieš tikėjimą ir prieš Bažnyčią. Su šiais bičiuliautis būtų neišmintinga ir pavojinga. Juk randamasi visai priešinguose frontuose. Su pagrindu šv. Paulius išpėdamas klausė: „Ką gi bendro turi šviesa su tamsybėmis?“ (2Kor 6,14). Pats Kristus, siųsdamas apaštalus skelbti Evangeliją, įsakė: „Jei kas jūsų nepriimtų ir neklausytų jūsų žodžių, tai, išeidami iš anų namų, ar iš ano miesto, nusipurtinkite nuo savo kojų dulkes. Iš tikrųjų, sakau jums, teismo dieną Sodomos ir Gomoros žemei bus lengviau, negu anam miestui“ (Mt 10,14s). Jėzus taigi įsakė apaštalams neturėti nieko bendra su tais, kurie atmeta Evangeliją, ir pabrėžė, jog šiųjų laukia pasmerkimas amžinybėje. Šis Kristaus įsakymas, duotas apaštalams, liečia mus visus. Ką bendro turi šviesa su tamsybėmis; tikėjimas su netikėjimus; krikščionybė su pagonybe?! Koks galėtų būti tarp šiųjų priešingybių bendradarbiavimas? Kam jis galėtų patarnauti: dangui ar pasauliui? Atsimintina, ką Kristus yra pasakęs, kad niekas negali tarnauti dviem ponams, nes arba vieną mylės ir kito nekės, arba vieno laikysis ir nuo kito nusigręš „Negalite tarnauti Dievui ir mamonai“ (Mt 6,24).

2. Kristus kvietė ir kviečia ne tik tikėti į jį, bet gyventi ir veikti jo vardu ir jo galia. Jėzus kalbėjo ir išpėjo, sakydamas: „Ne kiekvienas, kuris man sako: — Viešpatie, Viešpatie, — įeis į Dievo karalystę, bet kuris vykdo dangiškojo Tėvo valią“ (Mt 7,21). Reikia vykdyti Dievo valią, darant gera jo vardu, t.y. siekiant tarnauti visų pirma Dievui, ir iš Dievo, o ne iš žmonių laukti dėkingumo

bei atlyginimo. Dievas gi užtikrina, jog nedels ateiti ir atlyginti kiekvienam pagal jo darbus. Dieviškasis Avinėlis, kaip skaitome Apreiškimų knygoje, užtikrina: „Štai aš veikiai ateinu, mano užmokestis yra su manim, kad atlyginčiau kiekvienam pagal jo darbus” (Ap 20,12).

3. Kristus dar išpėjo ir išpėja, jog, jei reikia daryti gera, tai nemažiau privalu yra saugotis pikto.

1) Privalu yra rūpintis, kad išvengtume papiktinimų, ir papiktinimais neįvestume į nuodėmę, ypač nekaltųjų. Būti priežastimi kitų nusikaltimų, reiškia prisiimti atsakomybę už tuos nusikaltimus. Įvesti į nuodėmę nekaltąjį yra tokia nuodėmė, kad jos reikia vengti nežiūrint kiek kainuotų, aukojant net gyvybę. Mat, sielos išgelbėjimas yra virš fizinės gyvybės išlaikymo.

Nė vienas negali teisintis, esąs atsakingas tik už save, todėl galįs elgtis, kaip jam patinka. Taip nėra. Esame atsakingi ne vien už save, bet ir už kitus. Todėl privalome savo elgesį derinti, žiūrint ne to, kas mums patogiu ar patinka, o to, kas kitiems nekenksminga, priimtina ir naudinga. Tuo būdu išvengsime nusikaltimo ir dar padarysime gera, laimėdami nuopelnų pas Dievą.

2) Saugodamiesi, kad nepapiktinume nė vieno, nemažiau privalome rūpintis, kad patys per neatsargumą ar dėl žmogiško silpnumo nebūtume pastumėti į nuodėmę. Štai kodėl privalu vengti progų, kurios atveria duris į nuodėmę. Progų gi vedančių į nuodėmę gali būti tiek mumyse, tiek šalia mūsų. Šv. Paulius prisipažino jaučiąs savyje dvilypumą kylantį iš nedarnos tarp dvasinės ir kūninės prigimties. „Mes juk žinome, — rašo Apaštalas, — kad Įstatymas yra dvasinis, bet aš esu kūninis, perduotas vergauti nuodėmei..., nes nedarau gera, ko noriu, bet bloga, ko nekenčiu, tai darau... Aš juk džiugiai pritariu Dievo Įstatymui savo vidiniu žmogumi, bet savo sąnariuose jaučiu kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu ir

daranti mane belaisviu nuodėmės įstatymo, kuris yra mano sąnariuose” (Rom 7, 14-23).

Jėzus įsako kovoti su kūno įstatymu, kuris lenkia patenkinti kūno užgaidas, prasižengiant prieš Dievo valią, ir taip papildant nuodėmę. Jėzus reikalauja, kad tramdytume ir palenktume kūną sielos pirmavimui, nes siela yra nelygstamai aukštesnė vertybė. Sielos išganymui pasiekti nereikia nieko gailėtis: visa aukoti.

Visi tikintieji turėtų sekti šv. Pauliaus pavyzdžiu, kuris rašo: „Aš tramdau savo kūną ir jį pavergiu, kad kartais kitiems skelbęs Evangeliją pats netapčiau peiktinas” (1Kor 9,27). „Aš niekadęs nieku kitu nešigirsiu, — rašo kita proga tas pats Apaštalas, — kaip tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, kuriuo man pasaulis yra nukryžiuotas ir aš pasauliui” (Gal 6,14).

* * *

Vykdydami Kristaus nurodymus ir sekdami šv. Pauliaus pavyzdžiu, elkimės taip tartum pasaulis mums ir mes pasauliui būtume mirę, ir lyg gyventume mes, bet jau nebe mes, o gyventų mumyse Kristus, o atsivers ir mums, kaip šv. Steponui dangus (ApD 7,56), ir būsime tikri, kad į ten kartą pakvies mus Dievulis brangus.

DVIDEŠIMT SEPTINTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria”

Mk 10, 2-16

I

Palikęs Kafarnaumą, Jėzus keliavo su mokiniiais į Jeruzalę. Ėjo Genezareto ežero pakraščiu ir pasiekė Užjordanę. Čia kurį laiką pasiliko ir mokė žmones, kurie gausiai prie jo rinkosi. Minioje buvo ir fariziejų. Tai buvo greičiausia tie, kurie sinedriumo buvo pasiūsti į Galilėją stebėti Mokytoją. Jie atsekė jį ir į čia. Galilėjoje, taip ir čia fariziejai įvairiais klausimais bandė Jėzų pastatyti į keblią padėti, kad galėtų apkaltinti. Šį kartą jie paklausė apie moterystę: ar ji laikytina išardoma, ar ne? Tikėjosi, kad Mokytoas pasisakys už moterystės neišardomumą, ir tuo pastatys save į keblią padėti. Būtent, prieš jį tuojau stos visi tie, kurie gyvena netvarkingoje moterystėje. O tokių buvo nemaža didžiūnų bei valdančiųjų klasėje. Jonui Krikštytojui toks pasisakymas prieš karalių Herodą kainavo gyvybę (Mk 6,17). Iš kitos pusės, pasisakant prieš moterystės išardomumą, rizikavo būti apkaltintas Rašto

mokytojų, kad einas prieš Įstatymą. Nes Mozė leido kai kuriais atvejais išardyti moterystę (AtĮ 24,1ss).

Jėzus žinojo fariziejų klastą. Todėl, užuot atsakęs į klausimą, savo ruožtu juos paklausė, koks tikrumoje yra Mozės įsakymas apie moterystę. Fariziejai buvo priversti pripažinti, kad Mozė, tiesa, leido, bet neįsakė kai kuriais atvejais paleisti žmoną ir vesti kitą. Rašto mokytojai gi nesutarė dėl atvejų nustatymo, kada vyras galėjo paleisti žmoną. Rabino Chamai sekėjai mokė, kad moterystę buvo galima išardyti tik išimtiniais atvejais ir dėl labai rimtų priežasčių. Kai tuo tarpu rabino Hillel mokiniai teigė, kad vyras galįs paleisti žmoną dėl bet kurios eilinės priežasties. Jėzus gi priminė, jog pagal Dievo sutvarkymą nuo žmogaus sukūrimo, moterystė turėjo būti neišardoma. Bet Mozė leido kai kuriais atvejais išardyti moterystę vien dėl žydų užkietėjusio kūniškumo bei dvasinės menkystės. Kitaip tariant, Dievas tik pakentė išimtiniais atvejais moterystės išardymą, bet jokių būdu neužgyrė ir nepatvirtino. Kristus įsakė paisyti pirminės Kūrėjo valios, o ji yra, kad šeima būtų neišardoma. Šiam įsakymui patvirtinti Jėzus pacitavo Pradžios knygos žodžius: „Jis padarė juos vyrą ir moterį. Todėl vyras paliks savo tėvą ir motiną ir dėsies prie savo žmonos, ir du bus vienas kūnas” (Prad 2,24). Šitai pasakęs pridūrė ir pabrėžė: „Taigi bus jau ne du, o vienas kūnas. Todėl, ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria” (Mk 10,9). (Mk 10,9).

Apaštalai nesuvokė Mokytojo pareiškimo apie moterystės neišardomumą. Todėl, grįžus į namus, prašė paaiškinti, kaip reikia suprasti jo pasisakymą apie moterystę. Jėzus nurodė, jog Dievas sujungė vyrą ir moterį moterystėje nesuardomais ryšiais. Todėl niekam nevalia išardyti, ką Kūrėjas sujungė. Taigi, jei kas atsiskirtų nuo žmonos ir vestų kitą, nusikalstų svetimoteryste. Tas pats galioja ir moteriai: jei paliktų vyrą ir išteketų už kito, gyventų

nuodėmėje. Vadinasi, Jėzus moterį pastatė lygiomis su vyru. Kai tuo tarpu pagal Mozės Įstatymą tik vyras turėjo teisę paleisti moterį. Moteris gi šios privilegijos neturėjo. Pabrėžtina dar, kad pagal Jėzaus nurodymą ne pats atsispyrimas yra nuodėmė, o antrosios vedybos, kai pirmoji žmona ar vyras yra gyvi, yra neleistinos, ir jose gyvenimas yra nuodėmingas.

Nuo Jėzaus pamokos apie moterystę evangelistas pereina į Mokytojo atsinešimą į kūdikius. Apaštalavimo eigoje prie Jėzaus ateidavo nemaža motinų su kūdikiais ant rankų, prašydamos, kad juos palaimintų. Šitai vargindavo ir Mokytoją ir mokinius. Todėl apaštalai ėmė drausti moteris ir neleisti joms prisiartinti prie Jėzaus. Jėzus tačiau įsakė apaštalams nekliudyti motinoms atnešti kūdikius pas jį. Juos jis noriai imdavo į rankas ir laimindavo. Savo nekaltumu ir gležnumu kūdikiai buvo jam mieli ir Dievo karalystei savi. Juk Apreiškimų knygoje yra aiškiai pasakyta, jog dangaus karalystę paveldės nekaltieji (Ap 7,14ss). Naudodamasis šia proga Jėzus kvietė visus siekti kūdikiško nekaltumo ir kuklumo, nes tai yra laidas užsitikrinti išganymą.

II

Evangelijos skaitinys duoda du svarbius pamokymus: apie moterystės neišardomumą ir apie reikalą siekti kūdikiško nekaltumo. Pravartu yra kiek giliau pasvarstyti šiuos du svarbius krikščioniško gyvenimo klausimus.

1. „*Taigi, ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria.*” Šis pareiškimas talpina savyje du teiginius. Pirma, moterystė yra Dievo, o ne žmonių kūrinys. Antra, moterystė Dievo noru sujungia vyrą ir moterį šventu ir neišardomu bendro gyvenimo ryšiu.

1) Moterystė yra Dievo įjungta į pasaulio kūrimo planą

žmonijos palaikymui ir vedimui į išganymą. Ji nėra taigi vien žmonių kūrinys, priklausąs vien nuo vyro ir moters susitarimo, ar nuo valstybės išleistų įstatymų.

Vatikano II Susirinkimas apie moterystės ir šeimos šventumą šitaip išsireiškia: „Intymus gyvenimo ir meilės bendravimas moterystėje yra Dievo įsteigtas ir jo įstatymais tvarkomas. Jis išplaukia iš asmenų sutartino susijungimo ir neatšaukiamo susitarimo. Taip kad, nors jaunavedžiai atsiduoda vienas antram tarpsaviu žmogišku susitarimu, tikrumoje tačiau moterystė kyla iš dieviško patvarkymo... Taigi šis šventas ryšys, siekias kaip vyro ir žmonos bei jų vaikų, taip ir visuomenės gėrio, nepriklauso nuo žmogiškos valios, nes pats Dievas yra moterystės autorius” (Const. Pastoralis de Ecclesia in Mundo, 48).

Kadangi moterystė yra Dievo kūrinys, tai ja rūpintis teisę ir pareigą pirmoji turi Bažnyčia. Valstybė privalo šitai pripažinti ir leisti Bažnyčiai laisvai tvarkyti tikinčiųjų moterystę. Nes Bažnyčia, tvarkydama moterystę, siekia bendro visų gėrio ir pasitarnauja tiek šeimoms, tiek visuomenei.

„Šeimos gyvenimas, — pareiškė popiežius Paulius VI 1966 vasario 12 d., kalbėdamas audiencijoje Italijos Katalikų Moterų Centro vadovėms, — yra ilgasėjimas į šventumą per kasdienius džiaugsmus ir pasiaukojimus. Visa tai vyksta, žiūrint išorės, visai paprastai, kai laikomasi Dievo įsakymų ir gyvenama meilėje”. (L'Osservatore Romano il 12 II 1966). Kiekviena valstybės valdžia, žinodama, kad Bažnyčia siekia vesti šeimas prie gyvenimo šventumo ir tikros meilės, paisant Dievo įsakymų, turėtų suprasti, kad tuo pasitarnauja ne tik Dievui, bet ir valstybei, todėl privalėtų remti, o ne trukdyti atlikti šią šventą pareigą.

2) Moterystė pagal Dievo valią yra organiškai sujungtas vienetas, kur vyras ir moteris taip jungiasi tarp

savęs, kad tampa it būtų vienas kūnas. Kristus įvykdytu atpirkimu per malonę pakėlė moterystę į Sakramentus ir padarė, kad ji yra ne tik fizinis, bet ir dvasinis, t.y. pilnutinis vyro ir moters junginys: yra „gilioji paslaptis“ (Ef 5, 32), kuri išreiškia mistinę vienybę tarp Kristaus ir Bažnyčios. Kaip Kristus yra tobulai susijungęs su Bažnyčia, taip ir krikščioniškoji moterystė per malonę sujungia vyrą ir moterį į pilnutinę dviejų asmenų vienybę su siela ir kūnu. Iš čia darosi aišku, kodėl moterystė pagal Dievo valią nėra ir neturi būti išardoma. Todėl Kristaus įspėjimas: „Ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria!“ — liečia ir įpareigoja visus: valstybių valdžias ir paskirus individus.

Dievas įsteigė nesuardomą moterystę, nes to reikalauja jos pirmasis tikslas, būtent, vaikų gimdymas ir jų auklėjimas, bet taip pat tarpsavė pagalba išplaukianti iš tikros meilės. Vatikano II Susirinkimo dekrete cituojama Pijus XI enciklika Casti Connubii, kur sakoma: „Ši intymi vienybė, kadangi vyksta dviejų asmenų tarp savame atsidavime ir dėl vaikų, gerio, reikalauja iš vyro ir žmonos pilno ištikimumo, o taip pat jų vienybės neišardomumo“ (Const. Pastoralis de Ecclesia ir Mundo, 48).

2. „*Leiskite vaikeliams ateiti pas mane, nekliudykite jiems, nes tokių yra Dievo karalystė!*“ — Šiais žodžiais prabyla Jėzus į visų laikų motinas. Gyvename gimdymų kontrolės laikus ir, kas dar tragiškiau, įstatymais leistų abortų praktiką. Bandoma tai teisinti neva perdideliu žmonijos prieaugliu ir sveikatos sumetimais. Tikrumoje tačiau to priežastis yra savimeilė ir atsisakymas aukotis.

Pirmasis moterystės tikslas yra žmonijos gyvybės tęstinumas, gimdant naują gyvybę ir dauginantis (Prad 2,24). Vatikano II Susirinkimo dekrete teigiama: „Moterystė ir tarpsavė vyro ir žmonos meilė savo pašaukimu yra nukreipta į gimdymą ir auklėjimą vaikų.

Vaikai tikrumoje yra kilniausioji moterystės dovana” (Const. Pastoralis de Ecclesia in Mundo, 50).

Deja, nūdienis žmonijos pasinešimas siekti malonumų ir atsisakyti išipareigojimų graso civilizuotam ir krikščioniškam pasauliui išsigimimu ir išmirimu. Jau ne vienam krašte daugiau mirštama, negu gimstama. Dviejų ar vieno vaiko šeima daug kur yra ne tik realybė, bet laikoma sektinu pavyzdžiu. O kiek yra bevaikių šeimų! Yra net atsitikimų, kad praktikuojama naujagimių vaikų pirkimas ir pardavinėjimas. Tai baisu, deja, realu.

Į kiekvienos motinos, taigi ir lietuvės, širdį Jėzus tyliai kalba ir prašo: „Leiskit mažutėliams ateiti pas mane. Leiskit kūdikiams, kuriuos pradėjote ir nešiojate iščiose, gimti. Jie tęs jūsų gyvybę ir bus jums ne apsunkinimas, o tikra palaima. Glauskit prie savo širdies jūsų naujagimius, kaip aš juos glaudžiau prie savo krūtinės ir laiminau, vaikščiodamas po Galilėjos ir Judėjos kalnus ir klonius, miestus ir kaimus!” Į lietuvės motinos širdį dar prabyla iš kapų mūsų tautos kankiniai, primindami, jog jie paaukojo savo gyvybes, kad tauta būtų gyva ir laisva; kad kovojančių ir pasiaukojančių dėl tėvynės šviesesnės ateities gretos ne retėtų, bet gausėtų.

3. „Iš tikrųjų, sakau jums, jei kas nepriimtų Dievo karalystės kaip kūdikis, neįeis į ją.” — Jėzus liepė mylėti kūdikius, kadangi jie yra nekalti, bet taipgi kadangi jie savo nekaltumu mums yra sektinas pavyzdys. Vertinti nekaltumą ir siekti kūdikiško paprastumo bei kuklumo yra svarbu ir aktualu. Gyvename laikus, kada ypatingu būdu stengiamasi kelti žmogaus didybę, ir jis bandoma statyti net šalia Dievo ar Dievo vietoje. Tai didelė ir pavojinga klaida. Žmogus Dievo akivaizdoje yra tik dulkė, bet jis yra tikrai didis, kai kaip kūdikis atsiduoda į Dievo rankas ir glaudžiasi prie mylinčios Jėzaus širdies. Štai kodėl privalome ugdyti savyje kūdikišką nekaltumą ir

nuolankumą, pilnai ir vispusiškai atsiduodami Dievui, kad jame ir par jį taptume dideli ir verti būti priimti į Dievo karalystę.

* * *

Dievas yra šeimos Kūrėjas. Melskime, kad jis laimintų mūsų šeimas ir įgalintų jas eiti šventumo keliu, užtikrinant meilę ir pastovumą. Prašykime, kad kūdikiai šeimos būtų norimi, laukiami, mylimi ir krikščioniškai auklėjami. O žemės veidas atsinaujins ir Dievo karalystė bus mums užtikrinta.

DVIDEŠIMT AŠTUNTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Kaip sunku įeiti į išganymą tiems, kurie
pasitiki turtais.”

Mk 10, 17-30

I

Esant pakelyje į Jeruzalę, prisiartino prie Mokytojo vienas jaunuolis. Jis pagarbiai pasveikino ir paklausė, ką turėtų daryti, kad pasiektų išganymą. Kreipdamasis į Jėzų, jis jį pavadino geruoju Mokytoju. Jėzus žinojo, kad jaunuolis, nors laikė jį mokytoju, bet netikėjo, kad jis būtų Dievo Sūnus. Todėl, prieš atsakydamas į klausimą, pastebėjo, kam jį vadinąs geruoju, nes šis titulas tinka tik Dievui. Jei jo nelaiko Dievu, kam jam teikia Dievo titulą. Šiuo Jėzus greičiausiai siekė išprovokuoti jaunuolį, o gal jis tikrai tiki jį seant Dievo Sūnų? Po šios pastabos Mokytojas atsakė į klausimą. Jis nurodė, jog, siekiant užsitikrinti išganymą, reikia laikytis įsakymų, kuriuos Dievas davė per Mozę.

Dešimt Dievo įsakymų yra tikrieji kelrodžiai į išganymą. Juos reikia priimti ir vykdyti (Iš 20,17). Jėzus citavo Deuteronomio knygoje paduodamą tekstą, bet nuo savęs

dar pridėjo vieną įsakymą, būtent: „Neapgaudinėk”. Ši įsakymą Išganytojas pridėjo tikriausiai dėl dviejų motyvų: viena, norėjo duoti suprasti jaunuoliui, jog yra Dievo Sūnus. Nes tik Dievas gali duoti naujus įsakymus, papildant per Mozę duotą Dekalogą. Antra, siekė priminti jaunuoliui, kuris buvo prisirišęs prie turtų, jog turi vengti apgaulės, kas, siekiant turtų, dažnai pasitaiko.

Jėzaus atsakymu jaunuolis liko patenkintas ir su džiaugsmu pareiškė, jog nuo mažens ištikimai laikosi Dievo įsakymų. Bet dar pasiteiravo, o gal reikia ko nors daugiau, kad užsitikrintų amžiną gyvenimą (Mt 19,20).

Jėzus žinojo, kad jaunuolis buvo geras ir nuoširdus. Galėjo tad būti tinkamas tapti artimu jo mokiniu. Pakvietė taigi eiti parduoti visa, ką turėjo, grįžti atgal ir sekti jį. „Vieno tau dar trūksta, — sakė Mokytojas, — eik, parduok visa, ką turi, ir duok neturtėliams, o turėsi lobį danguje. Paskui ateik ir sek mane, nešdamas kryžių” (Mk 10,21). Norint taigi pilnai priklausyti Jėzui, reikia atsižadėti pasaulio gėrybių ir ryžtis gyventi atgailos gyvenimą, einant paskui jį kryžiaus keliu (Mt 16,24).

Bet Mokytojo reikalavimai jaunuoliui pasirodė persunkūs. Jam buvo nemalonu atmesti Mokytojo kvietimą, bet dar labiau buvo gaila atsižadėti turimų turtų, o jų daug turėjo. Apsisprendė tad verčiau džiaugtis žemės gėrybėmis ir jų teikiamais patogumais, negu sekti Jėzų, einant atsižadėjimų ir kančios keliu.

Jaunuoliui pasišalinus, Mokytojas prabilo į mokinius, pabrėždamas, jog žemiškos gėrybės dažnai yra didelė kliūtis pasiekti išganymą, tai apaštalus nustebino. Žydai tikėjo, kad žemiškos gėrybės yra Dievo dovana. Tai juk aiškiai teigiama šv. Rašte (Iz 1,19;7,22; Ekli 46,10 ir k.). Kristus ramino ir aiškino, jog turtai yra kliūtis išganymui tik, kai jie yra pervertinami, t.y. laikomi tikslu, o ne priemone; kai viliamasi ne Dievu, o žemiškomis gėrybėmis,

statant jas aukščiau visko. Tokiu atveju, aišku, negalima tikėtis pasiekti išganymą, kaip neįmanoma kupranugariui perlsti per adatos ausį. Pastarasis Mokytojo hiperbolinis pasakymas ne tik nustebino, bet aiškiai išgąsdino apaštalus. Jie stebėjosi ir klausė vienas kitą: ar išvis yra įmanoma pasiekti išganymą? Jėzus drąsino ir nurodė, jog tai, kas žmogiškoje plotmėje atrodo negalima, yra įmanoma su Dievo pagalba. O Dievui juk nėra negalimo dalyko.

Petras, turėdamas prieš akis Mokytojo reikalavimus jaunuoliui, išdrįso klausti, kokį atlyginimą jie gausią. Juk jie, visa palikę, sekė jį! Jėzus, atsakydamas, užtikrino, jog tų, kurie dėl Evangelijos visko atsižada, laukia gausus atpildas danguje, o ir žemėje jie patirs dangaus palaimos. Bet čia pat pridūrė, jog žemiškas atlyginimas, kokis bebūtų, neišlaisvins jo sekėjų nuo persekiojimų ir kentėjimų, nes išganymas pasiekiamas per kančią. Eiti tad kryžiaus keliu nėra nelaimė, o privilegija.

II

Evangelijos skaitinys teikia praktiškų minčių gilesniam apmąstymui.

1. „*Ką turėčiau daryti, kad laimėčiau amžiną gyvenimą?* Kiekvienas mūsų privalome statyti sau klausimą: „*Ką turėčiau daryti, kad užsitikrinčiau dangaus laimę?*“ Atsakymą ir mums duoda Jėzus: „*Žinai įsakymus. Juos laikyk.*“ Siekiant užsitikrinti išganymą, reikia laikyti įsakymus, kuriuos Dievas davė, ir kuriuos Bažnyčia moko. Bet Jėzus priminė anam jaunuoliui ir mums, jog krikščioniškas pašaukimas siekia daugiau, negu vien užsitikrinti išganymą. Krikščionys privalo siekti tobulumo, nes dangiškasis Tėvas yra tobulas, ir nori, kad tie, kurie trokšta būti su juo, būtų tobuli (Mt 5,48). Mat, danguje yra daug buveinių (Jo 14,2), ir dangaus laimė — didesnė ar mažesnė

— bus suteikiama kiekvienam pagal jo turimus nuopelnus (2Kor 11,15; Ap 2,23;20,12s;22,12). Šiame yra motyvas, kodėl Jėzus kvietė jaunuolį atsižadėti žemiškų gėrybių ir sekti jį kryžiaus keliu, kad laimėtų turtų danguje ir užsitikrintų didesnę laimę Viešpaties akivaizdoje.

2. „*Vaikeliai, kaip sunku įeiti į Dievo karalystę tiems, kurie pasitiki turtais!*” Tai išpėjimas mums visiems, kad turtai gali būti ir yra didelė kliūtis pasiekti išganymą. Tai, tačiau, nerieškia, kad žemiškos vertybės būtų blogybė, kurios reikėtų visomis jėgomis saugotis bei atmesti. Žemės lobiai yra Dievo sutverti ir duoti žmogui, kad jais naudotųsi ir būtų laimingas. Nevalia, tačiau, juos pervertinti, prieš juos suklupti, tapti jų vergais. Žemiškomis gėrybėmis žmogus privalo taip naudotis, kad laimėtų dangiškų lobių, kaip tai Kristus nurodė vienoje iš savo pasakytų panašybių (Lk 16,1-9). Žemiškieji lobiai turi tarnauti sielai praturtinti, o ne kūną pavergti. Reikia visada turėti prieš akis Kristaus išpėjimą: „Nes kur yra tavo lobis, ten yra ir tavo širdis” (Mt 6,21).

3. „*Tai negalima žmonėms, bet ne Dievui, Dievui visa yra galima*”. Nevisi pajėgia išmintingai naudotis žemiškais turtais. Atsižadėti žemiškų lobių, atsisakyti patogumų ir kūniškų malonumų dėl sielos išganymo, dėl dvasinių vertybių yra sunku ir nevisi pajėgia tai vykdyti. Juk ir anas Evangelijos jaunuolis, nors turėjo gerų norų, bet nerado savyje jėgos atsižadėti turtų, kurių daug turėjo. Su tam tikru liūdesiu jis apsisprendė pasilikti prie savo lobių, negu sekti Jėzų, atsisakant žemiškų gėrybių, kad laimėtų dangiškųjų. Nėra nė vienam lengva sekti Kristų kryžiaus keliu, prisiimti atgailos bei atsižadėjimų gyvenimą dėl Evangelijos. Šiam yra reikalinga dangaus pagalba. Ją Kristus žada ir teikia, bet reikalauja, kad įsijungtume į jį, kaip šakelės į vynmedį. „Aš esu vynmedis, — sakė Išganytojas, — jūs šakelės. Kas pasilieka manyje

ir aš jame, tas neša gausių vaisių. Mat, be manęs jūs negalite nieko padaryti” (Jo 15,5). Dievo padedami mes galime prisiimti ir pakelti visokią auką. Šv. Paulius prisipažįsta, sakydamas: „Aš visai nemanau skustis stoka, nes išmokau būti patenkintas savo būkle. Aš moku gyventi vargingai ir būti turtingas. Man yra pažįstamos visokios gyvenimo sąlygos: būti sočiam ir alkanam, būti turtingam ir skursti. Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina” (Pilyp 4,11ss).

4. *Iš tikrųjų, sakau jums, nėra nė vieno, kuris dėl manęs ir dėl Evangelijos paliktų namus, ar brolius, ar seseris, ar motiną, ar tėvą, ar vaikus, ar laukus, kad negautų dabar, šiuo laiku, šimteriopai..., kartu su persekiojimais; o ateisimam pasaulyje amžino gyvenimo*”. — Šis Jėzaus užtikrinimas yra padaršinimas ir viltis visiems. Dievas nelieka skolingas. Jis atlygina už kiekvieną pasiaukojimą dėl Evangelijos bei tikėjimo šimteriopai dar ir žemės gyvenime, o amžinybėje yra paruošęs laimę, kokios nei protu suvokti, nei širdimi nujausti nepajėgiame. Dievo gerumas padaro, kad kentėjimų našta tampa lengva ir persekiojimų jungas — malonus (Mt 11,30).

* * *

Kristaus išpėjimas, kad žemiškos gėrybės gali būti kliūtis pasiekti išganymą, nūdien daug kam yra paskatinimas stoti prieš turtinguosius ir kelte kelti neturtėlius. Kai kurie net pačią Bažnyčią ima vadinti Vargšų Bažnyčia, tartum į išganymą būtų pašaukti vien vargšai, o turtuolius reikėtų laikyti neišvengiamai pasmerktaisiais. Tai klaidinga laikysena. Kristaus mokymas išpėja ir vienus ir antrus: liečia kaip darbininkų, taip darbdavių klasę. Turtinguosius Jėzus išpėjo ir išpėja žemiškų gėrybių nelaikyti tikslu, o priemone siekti

dvasinių vertybių. Neturtingiesiems gi primena, ką pasakė anam Evangelijos jaunuoliui: „Vieno jums trūksta. Atsižadėkite žemiškų gėrybių gobšumo, o rūpinkitės krauti lobių danguje! „Nėra negalima, kad turtingasis gali turėti neturto dorybę, o vadinamas vargšas turėtų gobšumo ydą. Visiems — turtingiems ir vargšams — yra skirtas Kristaus įsakymas: „Visų pirma ieškokite Dievo karalystės, o visi kiti dalykai bus jums pridėti. Taigi nesirūpinkite dėl rytojaus, nes rytojus pats savim pasirūpins. Kiekvienai dienai pakanka jos vargo” (Mt 6,33s).

DVIDEŠIMT DEVINTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Nežinote, ko prašote”

Mk 10, 35-45

I

Keliaujant į Jeruzalę, Jėzus pakartotinai priminė apaštalams, jog turės kentėti ir mirti, bet prisikelsias iš numirusiųjų. Šitai, aišku, nuliūdino mokinius, bet drauge privertė galvoti, kas bus po to. Jie tikėjo, kad Mokytojas yra Mesijas, ir kad jis įsteigsias mesijaninę karalystę. Bet jie neturėjo pilno supratimo, kokia turės būti įsteigsimoji Dievo karalystė, apie kurią Jėzus pakartotinai buvo kalbėjęs. Nežinojo taipgi kada Mokytojas šią karalystę įsteigs. Jie galvojo, kad mesijaninė karalystė turės žemiško valdymosi bei viešpatavimo pobūdį. Taip juk mokė Rašto žinovai ir žydų Padavimas. Šitaip suprastoje mesijaninėje karalystėje apaštalai tikėjosi turėti valdžią, užimti daugiau mažiau pirmąsias vietas. Šiuo klausimu kalbėjosi ir ginčijosi tarpe savęs, kas ir kokias pozicijas jie turės užimti įsteigsimoje mesijaninėje karalystėje (Mk 9,33; Lk 22,24). Prieš Jėzui išengiant į dangų, t.y. paskutiniu momentu,

apaštalai teiravosi ir klausė, ar dabar, prieš paliekant pasaulį, jis paskelbs Dievo karalystės įsteigimą Izraelyje (ApD 1,6).

Su Jėzumi ėjo ne tik apaštalai, bet ir keletas moterų, kurios paprastai jiems patarnaudavo. Tarp kitų moterų buvo ir Zebediejaus žmona, apaštalo Jokūbo ir Jono motina, Salomė (Lk 23,53;24,10; Mk 16,1;15,40s). Apaštalai Jokūbas ir Jonas buvo Jėzui itin artimi (Mt 17,1; Mk 5,38; Mt 26,37). Jonas pats save vadina mokiniu, kurį Jėzus mylėjo (Jo 13,23;21,7) Jėzus, mirdamas ant kryžiaus, jam patikėjo savo švenčiausią Motiną (Jo 19,26).

Pasitaikius progai apaštalai Jokūbas ir Jonas su motina Salome prisiartinio prie Mokytojo, duodami suprasti, jog norėtų ko prašyti. Taigi Mokytojas tuojau paklausė, ko jie nori. Atsiliepė Salomė ir tarė: „Viešpatie, sakyk, kad šiuodu mano sūnūs sėdėtų tavo dešinėje ir kairėje tavo karalystėje!” (Mt 20,21) Jėzus atsakė: “Nežinote, ko prašote!” Ir čia pat, kreipdamasis į du apaštalus, juos paklausė: “Ar galite gerti taurę, kurią aš geriu, ar būti pakrikštyti krikštu, kuriuo aš esu krikštijamas?” Apaštalai nedvejojami atsakė, jog yra pasirengę gerti kentėjimų taurę ir ištesėti krikšto malonėje, nugalint visokius sunkumus. Tada Jėzus pasakė, jog kentėjimų taurę gerti jis jiems duos, bet atlyginimą bei privilegijas jo karalystėje kiekvienas jų gaus pagal tai kaip dangiškojo Tėvo yra nuo amžių nuspręsta.

Jokūbo ir Jono prašymas pirmųjų vietų išaukė kitų apaštalo pasipiktinimą ir nepasitenkinimą. Toks reagavimas psichologiškai yra lengvai suprantamas. Vienų ambicija lengvai išaukia nepasitenkinimą kituose, ypač tuose, kurie turi tuos pačius ambicingus siekius. Žinome, kad tarp apaštalo buvo rivalizacijos ir ginčų dėl pirmųjų vietų mesijaninėje karalystėje (Mk 9,33;Lk 22,24).

Jėzus, žinodamas kitų apaštalo murmėjimą ir nepa-

sitenkinimą dėl Jokūbo ir Jono pretenzijų į pirmąsias vietas, prabilo ir priminė, jog jų supratimas apie mesijaninės karalystės prigimtį yra klaidingas. Jis pabrėžė, kad jo įsteigimoje karalystėje, t.y. Bažnyčioje, tiesa, bus vadovų ir vadovaujamų, bet nebus viešpatavimo bei prievartavimo, o bus tarnavimas ir aukojimasis. Taip kad pirmųjų vietų turėjimas nebus privilegija, o įpareigojimas ir sunki atsakomybė. Tai jie gali matyti jo laikysenoje. Juk jis, būdamas Viešpatys ir Viengimis Dievo Sūnus, atėjo į pasaulį, ne kad būtų patarnaujamas, bet kad tarnautų ir pasiaukotų iki mirties ant kryžiaus, ir taip įvykdytų atpirkimą. Pastebėtina, kad Jėzus šia proga, kaip ir Eucharistijos įsteigimo atveju (Mk 14,24), pabrėžia, jog aukoja savo gyvybę kaip atpirkimo auką už daugybę, ne už visus. Tuo duoda suprasti, jog nevysi pasinaudos jo atperkamąja auka, kad laimėtų išganymą.

II

Apsvarstykime atidžiau pagrindines Evangelijos skaitinio mintis.

1. „*Nežinote, ko prašote!*“ — Daug kartų Kristus ir mums daro šį priekaištą. Meldžiamės! Bet ar visada prašome to, ko mums tikrai reikia, ir kas atitinka Dievo valią? Dažnai mes šaukiamės malda į Dievą, prašydami grynai žemiškų dalykų, o užmirštame, kad pirmoje eilėje turėtume siekti dvasinių vertybių, o žemiškuose reikaluose turėtume daugiau pasitikėti Dievo Apvaizda, kaip tai nurodė Kristus Kalno Pamoksle (Mt 6,33s). Skundžiamės kartais ir rūgojame Dievui, kad neišklausė vienu ar kitu atveju maldos. Bet po kurio laiko paaiškėja, kad ko prašėme buvo ne tik nenaudinga, o galėjo būti net žalinga.

Kai 1941 birželio 15 d. prasidėjo išvežimai į Sibirą, vienas pažįstamas atėjo į kleboniją Aleksote ir su ašaromis

akyse skundėsi, kad Dievas pasmerkė jo šeimą pražūčiai. Jie buvo pasirengę pasišalinti iš Kauno į provinciją, kad išsigelbėtų nuo išvežimo, bet va vienas iš kūdikių nusiplikino verdančiu vandeniu rankutes ir turėjo būti paguldytas ligoninėje. Tai padarė negalimą numatytą pasišalinimą iš Kauno, ir dabar tikriausiai bus suimti ir išvežti. Prieš tai buvo į provinciją išvykę du vyresnieji sūnūs. Ir atsitiko, kad saugumiečiai buvo numatę suimti visą šeimą kaip tik provincijoje, į kur jie rengėsi vykti. Iš tikrųjų nuvyko į ten, paėmė ir išvežė du dar beveik vaiko amžiaus sūnus, o visa šeima liko išgelbėta. Vadinasi, ištikusia vaikutį nelaime Dievas ne pražudė, o išgelbėjo šeimą nuo kančių ir eventualios mirties Sibire. Todėl melsdamiesi privalome sekti Kristaus paliktą pavyzdį, kai kentėjo ir meldėsi Getsemani. Jis pakartotinai kartojo: „Tebūnie tačiau tavo, o ne mano valia“ (Mk 14,36). Juk ir savo išmokytoje maldoje Kristus liepė kartoti: „Tebūnie tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje“ (Mt 6,10).

2. „Ar galite gerti taurę, kurią aš geriu, ar būti pakrikštyti krikštu, kuriuo aš esu krikštijamas?“ — Dovanos, kurias Jėzus yra pasiryžęs mums duoti, yra kentėjimų taurė ir aukos krikštas. Visa tai jis noriai teikia, nes per tai pasiekiamas išganymas. Jis pats gėrė kančios taurę; jis prisiėmė aukos krikštą, reikia tad ir mums noriai gerti kančių taurę ir prisiimti aukos krikštą: reikia atsižadėti patogumų ir ryžtingai eiti kryžiaus keliu, sekant dieviškąjį Mokytoją. Juk mokinyms negali būti virš Mokytojo, nei tarnas būti didesnis už savo poną. Jėzus kentėjo ir per kančią įvykdė atpirkimą. Reikia ir mums prisiimti kančios ir atgailos gyvenimą, kad užsitikrintume išganyimą. Jėzus kviečia sekti jį kryžiaus keliu (Mk 8,34), bet primena ir pabrėžia, jog eiti kryžiaus keliu nėra nei baisu, nei sunku, kai žinome, jog visa tai yra būtina užsitikrinti dangaus laimę.

3. „Juk ir Žmogaus Sūnus neatėjo, kad būtų patarnaujamas, bet kad jis tarnautų ir duotų gyvybę kaip atpirkimą už daugybę”. Kaip Jėzus pasiaukėjo ir savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus atpirko nuodėmėje skendinčią žmoniją, laiduodamas daugybei išganymą, taip ir visi tikintieji, bet ypač tie, kurie yra pašaukti Bažnyčioje vadovauti, privalo aukotis, tarnaudami, o ne viešpataudami. Kristaus Bažnyčioje visiems — valdomiems ir valdantiems — yra privalomas nuolankumas. Įvairios pareigos ir kiekviena padėtis Bažnyčioje turi savo prasmę ir vertę, nes kiekvienas yra reikalingas ir naudingas Kristaus Kūnui statyti, t.y. Bažnyčiai ugdyti. Vadovavimas Bažnyčioje yra tarnavimas, o ne viešpatavimas. Juo kas aukštesnes pareigas turi, tuo jo atsakomybė yra didesnė, o tuo pačiu didesnis privalo būti ir pasiaukojimas. Štai kodėl vadinamieji „mažieji” gali būti tikrumoje laikomi pirmaisiais, nes turi lengvesnę dalį. Juk kam mažiau duota, iš to mažiau bus ir pareikalauta.

Pasaulio santvarkoje valdymas vyksta daugiau ar mažiau prievarta, o Bažnyčioje tarnavimu iš meilės. Pasaulyje yra valdovai ir pavaldiniai, o Bažnyčioje tėvai ir vaikai, broliai ir sesers, nes visi yra vieno dangiškojo Tėvo vaikai; visi yra to paties Mistinio Kristaus Kūno nariai. Su pagrindu šv. Paulius kreipėsi į Efezo tikinčiuosius sekančiais žodžiais: „Taigi aš, kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti. — su visu nuolankumu bei mielumu. Palaikykite tarpsavę meilę su kantrumu. Uoliai puoselėkite Dvasios vienybę taikos saitais. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas. Vienas Dievas, visų Tėvas, kuris yra virš visų, per visus ir visuose” (Ef 4,1-6).

* * *

Nesiekime tad pirmų vietų, bet nuolankiai priimkime tas pareigas, į kurias Dievas šaukia ir Bažnyčia skiria. Jei vadovaujame, — tarnaukime, o ne viešpataukime. Jei esame vadovaujami, nerūgokime, o pakluskime. Noriai priimkime ir kantriai perneškime kiekvieną auką dėl Evangelijos, dėl tikėjimo. Visa aukokime, kad pasiektume dangaus laimę. Atsiminkime, kad Kristaus atpirkimo auka ne visi pasinaudos: ne visi pasieks išganymą danguje. Žiūrėkime, kad nebūtume iš šių nelaimingųjų, kurie ne išganymą, o pasmerkimą patirs amžinybėje.

TRISDEŠIMTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

„Viešpatie, kad regėčiau!”

Mk 10, 46-52

I

Eidamas iš Užjordanės į Jeruzalę, Jėzus pasiekė Jericho miestą. Jis radosi ir randasi Jordano slėnyje, į šiaurę nuo Negyvosios jūros, prie El-Sultan, apie 30 km į rytus nuo Jeruzalės. Šis istorinis miestas yra žaliuojanti oazė apsupta plikų kalnų ir druska persunkto be vegetacijos pajordane besitiesiančio į pietus slėnio. Mokytojo atvykimas į Jerichą sukėlė sujudimą mieste. Prie jo rinkosi būriai žmonių, kad pasiklausytų pamokymų, ir gal išvystų stebuklingų pagydymų. Mat, prie kelio Nazareto Mokytojo laukė nemaža elgetaujančių invalidų.

Beišeinant iš miesto, vienas iš prie vartų sėdėjusių elgetų, kuris buvo aklas, ėmė maldauti balsiai šaukdamas, kad jo pasigailėtų. Prie jo prisijungė dar kitas akklasis. Jie abu taip balsiai šaukė, kad kiti ėmė juos drausti.

Jėzus sustojo ir liepė atvesti juos pas save. Šieji pakviesti su džiaugsmu prisiartino. Tada Mokytojas

paklausė: „Ko norite, kad jums padaryčiau?“ (Mt 20,29ss). Jie atsakė: „Viešpatie, kad atsivertų mūsų akys“. Evangelistas Morkus mini tik vieną pagydytąjį ir nurodo jo vardą. Tai buvo Timiejaus sūnus Bartimiejus. Matyt, šis vyras buvo gerai žinomas pirminėje Bažnyčioje.

Išganytojas palietė aklujų akis, ir jie čia pat praregėjo. Paskui sekė Mokytoją, ir Bartimiejus tapo plačiai žinomu pirmųjų krikščionių tarpe.

II

Evangelijos skaitinys teikia eilę minčių gilesniam svarstymui apie tikėjimą, apie maldos reikalą ir apie Kristaus sekimą. Ribojamės tačiau tik gilesniu svarstymu, aklojo prašymo: „Viešpatie, kad regėčiau!“ Šie ano aklojo žodžiai yra amžių žmogaus šauksmas; yra kiekvieno tikinčio krikščionio malda: „Viešpatie, kad regėčiau! — Kad regėčiau tave, o Dieve, tikėjimo akimis! Kad regėčiau ir suprasčiau, Viešpatie, tavo mintis, tavo planus, tavo norus!”

„Kad regėčiau!“ — Kad sovokčiau Dievo valią! Nuo to priklausys visas mano gyvenimas. Ar jis bus slegianti tylą, kuri kamavo rašytoją Gabriel Garcia Marquez, kaip jis tai nusako savo knygoje „Šimtą metų slegianti tylą“. Ar jis bus ana kalėjimo vienutė, kurią buvo išgyvenęs ir vaizdžiai aprašė Christofer Burney viename iš savo romanų. Ar jis gal bus anas ilgas klaidžiojimas iki laimingo susitikimo Ulmo gatvėje Paryžiuje, kaip tai atsitiko garsiam publicistui Andre Frossard, autoriui knygos: „Dievas egzistuoja! Aš jį mačiau!“

Andre Frossard — sūnus ilgamečio Prancūzijos komunistų partijos generalinio sekretoriaus L. Fossard. Motina buvo žydiškos kilmės, o tėvas buvo išauklėtas protestantiškoje aplinkoje bei ideologijoje. Abu tėvai buvo

aktyvūs ateistai. Andre, taigi, išaugo be religinio auklėjimo ir gyveno be tikėjimo. Jis pasirodė esąs tikras „l'enfant du siècle — laiko dvasios vaikas”. Gyveno dienos gyvenimu. Domėjosi įvykiais ir reiškiniiais. Visa tai jam tebuvo vien istorija vien prabėganti realybė. Dvasinės vertybės jam buvo svetimos. Bažnyčia nepasiekiamai tolima.

Bet va gražią liepos 8 dieną jis ėjo tiesialine Ulmo gatve Paryžiuje, Panteono link. Ėjo ramus, be jokių ypatingų rūpesčių, be sielojimosi. Religijos atžvilgiu jo sieloje buvo gili tuštuma. Šitaip jis pats savo nusiteikimą nusako. Bet, tai pabrėžęs, tęsia, sakydamas: „Dešimt minučių po penktos valandos po pietų. Nepraeis dvi minutės, ir aš jau būsiu krikščionis” (Cit. Jean Guilton: L'osservatore Romano 12 II 1969,3).

Pravartu išgirsti, ką Andre Frossard apie savo atsivertimą rašo minėtoje knygoje „Dievas egzistuoja, aš jį mačiau”.

— Dvasinis gyvenimas! Tai ne mano žodžiai, ne aš tai ištariau! Jūs girdžiu tartum būtų pasakyti to, kuris regi, ko aš nematau... Nesakau, kad dangus atsiveria, Neatsiveria, bet staiga pakyla ir lyg tylus žaibas krinta iš paslaptingosios koplyčios, kurioje glūdėjo. Žodžiai nėra pakankami, kad būtų galima visa tai pilnai išreikšti... Visa tai pasirodo it begaliniai skaidrus krikštolas, kurio spindesį sunku pakelti... Pasaulis. Kitas pasaulis: nepaprasto grožio ir turtingumo, prieš kurį mūsų atsiduria tik silpnuose neužbaigto sapno šešėliuose. Tai realybė. Tai tiesa. Tai aš regiu iš tamsaus pakraščio, kur aš dar randuosi... Virš visko spindi Dievo aiškumas: aiškumas jo buvimo, aiškumas jo asmens, kurį prieš kelis momentus aš būčiau drąsiai paneigęs; kurį krikščionys vadina „Tėve mūsų; kuris, kaip dabar patiriu, yra mielas: taip mielas, kaip niekas kitas... Jo įsiveržimas yra persunkiantis, pilnas, sutampa su džiaugsmu, su džiūgavimu

to, kuris yra išgelbėtas; to, kuris beskeštas, yra laiku ištrauktas. Skirtumas tačiau yra tame, kad aš tuo momentu, kai esu išgelbėjamas, pradedu suvokti purvą, kuriame radausi nesuprasdamas; ir dabar, matydamas save dar pusiau skendint, klausiu: kaip galėjau alsuoti ir būti gyvas?

— Virš visko yra Tasai, kurio vardo negalėčiau parašyti be baimės pažeisti jo švelnumą; kurio akivaizdoje esu laimingas galėdamas jaustis esąs sūnus, kuriam yra atleista; kuris atsipeikėja ir supranta, jog visa tai yra dovana.

— Buvo gražus oras. Jaučiausi it būčiau penkių metų berniukas. Anksčiau buvęs akmenis ir asfalto pasaulis, dabar man atrodė tartum didis sodas, kur galėjau žaisti, kol dangus norės tai man leisti.

— Draugas, kuris ėjo su manim, pastebėjo, jog kažkas ypatingo dėjos su manim. Žvelgdamas į mane, jis klausė: „Kas tau?“ Atsakiau: Aš jau esu katalikas. Norėdamas būti dar aiškesnis, pridūriau: esu Romos, esu apaštališkas katalikas! Tavo akys yra aptemusios. Dievas yra! Visa yra tikra! Stebuklas tęsėsi visą mėnesį. Kiekvieną rytą aš regėjau šviesą, prieš kurią blanksta saulė. Širdyje jaučiau tokią laimę, kurios niekad neužmiršiu...

Andre Frossard aną liepos 8 dieną popietyje Ulmo gatvėje, Paryžiuje sutiko Jėzų, kuris jam tarė: „Regėk!“ Dangaus šviesa ir drauge džiaugsmas pripildė A. Frossard sielą, lygiai taip, kaip buvo atsitikę šv. Pauliui prie Damasko vartų. (ApD 9,1ss).

Jėzus eina pasaulio keliais ir keleliais nepastebėtas. Kai kada prisiartina prie vieno-antro ir tyliai taria: „Regėk!“ Ir šviesa iš dangaus nužengia ant jo: jį apšviečia ir jis dvasia praregi. Prie daugumos tačiau Jėzus prisiartina, tik kai jie į jį kreipiasi su malda, prašydami, kad apšviestų juos dangiška šviesa.

Kiekvienas mūsų, jei ir nesame tikri dvasios neregiai, tai neabejotinai mūsų regėjimas yra miglotas, netobulas. Todėl privalome kasdien kreiptis į Dievą ir prašyti: „Viešpatie, plačiau atverk mano sielos akis, kad pilniau išvysčiau dangaus šviesą, ir niekad nepaklyščiau gyvenimo nakties tamsumoje.

* * *

Šv. Paulius laiške korintiečiams paduoda savos rūšies himną meilei. Jis rašo: „Meilė yra kantri, maloninga, nepavydi; meilė visa nukenčia, visa tiki, visko viliasi, visa pakelia. Meilė niekad neišblėsta” (1Kor 13,4-7). Tokią meilę turėti reiškia jausti dangų ant žemės. Bet ar yra įmanoma silpnam žmogui tokią meilę turėti? Taip, yra įmanoma. Bet, kadangi tokia meilė siekia dangų, tai ją reikia gauti iš dangaus, kaip ją gavo Andre Frossard, įėjęs į mažą bažnytelę Paryžiuje Ulmo gatvėje.

Eidami žemės keliais, kelkime akis į dangų, prašykime šviesos iš dangaus, kuri šviestų ir šildytų mūsų sielas, įgalindama turėti tobulą meilę ir neklystamai eiti išganymo keliu.

Dieviškasis Mokytojas sėdėjo moterų kieme ir stebėjo, kaip žmonės ėjo ir metė savo aukas lobynan. Jis pastebėjo, kaip viena varginga moteris prisiartinusi ėmetė lobynan du pinigėlius. Evangelistas primena kad moters ėmestieji pinigėliai buvo romėnų piniginio vieneto „as“ ketvirtis (quadrans), kas atitiko vienai šeštai denaro; denaras gi buvo tolygus darbininko dienos užmokesčiui. Mūsiškai skaičiuojant, moteris ėmetė apie 16 centų. Tai tikrai maža auka. Bet Kristus atkreipė mokinių dėmesį, pabrėždamas, jog anos vargingos našlės auka turėjo didesnę vertę už visų kitų ta proga ėmestas aukas. Nes kiti, nors aukėjo daugiau, bet davė iš to, ką turėjo atliekamo, o moteris atidavė visa, kas buvo būtina jos pačios pragyvenimui. Šia pastaba išganytojas nurodė, kad Dievas mūsų aukas vertina ne pagal kiekybę, o pagal kokybę: pagal kiekvieno turimas galimybes.

Šio sekmadienio evangelijos skaitinys yra tąsa pereito sekmadienio skaitinio. Kalba eina apie meilę Dievui. Jį privalome mylėti virš visko ir visomis jėgomis. Dievo meilė privalo reikštis ne žodžiais ir jausmais, bet gyvenimu ir darbais. Šio sekmadienio skaitinys moko, kaip privalome elgtis, kad Dievo meilė reikštųsi mumyse galimai tobuliau bei pilniau.

II

1. Siekdami mylėti Dievą virš visko, privalome artėti prie jo ne su Rašto žinovų puikybe, o su tikru nuolankumu; privalome prieš jį, mūsų Viešpatį, lenktis ne su fariziejų veidmainingumu, o su tikru nuoširdumu ir atsidavimu.

Meilė Dievui įpareigoja mus atsinešti į jį kaip į Tėvą, bet neatleidžia nuo pareigos į jį žiūrėti kaip į Viešpatį, ir jį garbinti. Ir Dievo garbinimas privalo plaukti iš širdies, būti tikrai nuoširdus, o ne vien išorinis rodymasis, siekias

daugiau save rodyti, negu prieš Viešpatį nusilenkti. Dievo priekaištas Izraeliui, pasakytas per pranašą Izaiją, yra išpėjimas mums visiems. „Ši tauta, — sakė Viešpats, — artinasi prie manęs vien žodžiais ir mane garbina vien lūpomis, o jos širdis toli nuo manęs, ir jos teikiama man šlovė tėra vien žmonių išmislas” (Iz 29,13). Pats Jėzus atkartoją šį priekaištą, kreipdamasis į fariziejus: „Veidmainiai, — sakė Išganytojas, — gerai apie jus pranašavo Izaijas, sakydamas: — Ši tauta garbina mane lūpomis, bet jų širdis toli nuo manęs. Veltui jie mane garbina, mokydami mokslus, kurie yra žmonių potvarkiai” (Mt 13,7ss).

Giliai priimkim į širdį šį pakartotiną Viešpaties priekaištingą išpėjimą. Argi mūsų malda nėra dažnai vien lūpų šnibždėjimas, o ne širdies kalba? Juk mūsų pamaldumas daugeliu atvejų yra vien išorinis. Liturginėse apeigose daugiau siekiame save teigti, negu prieš Dievą nusilenkti ir jį pagarbinti. Prieš tabernakulį nenorima klauptis. Švenčiausią Sakramentą drįstame imti į nepašvėstas ir dažnai nuodėmingas rankas, o kartais ir į nuodėmingą sielą. Tiesa, Dievas yra mylintis Tėvas, bet jis yra taip pat Viešpats, prieš kurį lenkiasi dangus ir žemė (Ps 75,9), dreba dangaus galybės (Ef 1,20ss); kuriam garbę teikia dangus ir žemė (Ps 18,2).

2. Meilė yra susijusi su auka, nes tik auka yra įrodoma tikroji meilė.

Dievas, pabrėžia evangelistas Jonas, „taip numylėjo pasaulį, kad davė savo Viengimį Sūnų, idanti kiekvienas, kuris tiki į jį, neprazūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą” (Jo 3,16). Jėzus parodė savo aukščiausią meilę mums nuodėmingiems žmonėms, mirdamas ant kryžiaus, kad mus atpirktų savo krauju ir įgalintų tapti Dievo vaikais ir dangaus paveldėtojais. Šitai Jėzus priminė ir pabrėžė, sakydamas: „Niekas neturi didesnės meilės, kaip ta, jei kas

atiduotų savo gyvybę už savo prietelius” (Jo 15,13). Jėzaus nelygstamą meilę įrodo mums ir Eucharistinė Auka. Jis pasiaukoją Paskutinėje Vakarienėje kaip Velykų Avinėlis, pasilikdamas Eucharistijoje su savo kūnu ir krauju, kad būtų mums dieviškas maistas ir amžino gyvenimo laidas. Taip jis, kaip rašo evangelistas, „mylėjęs pasaulyje esančius savuosius, juos numylėjo iki paskutiniųjų” t.y. kaip daugiau neiįmanoma mylėti (Jo 13,1ss).

Bet kaip Dievas savo meilę mums įrodo Kristaus auka, taip ir mes savo meilę Viešpačiui galime ir privalome įrodyti ne žodžiais, o aukomis.

Galime aukoti Dievui iš to, ką turime. Bet tai maža auka. Nes visa, ką turime, išskyrus tik silpnybes ir nuodėmes, yra Dievo mums duota. Teisingai šv. Paulius primena, sakydamas: „Ką gi turi, ko nebūtum gavęs” (1Kor 4,7) Dievas laukia daugiau iš mūsų. Jis laukia, kad mes patys save jam aukotumėm, pilnai pasivesdami jo valiai ir tobulai ją vykdydami. Kaip Kristus aukoją save ir pasiveda mums Eucharistijoje, taip ir mes privalome aukotis ir pasivesti Viešpačiui su siela ir kūnu, gyvendami ne sau, o Dievui ir dangui.

1. Jėzus užgyrė aną Evangelijos našlę, kuri paaukojo Dievo garbei paskutinius savo pinigus. Vadinasi, aukų davimas Bažnyčios palaikymui ir Dievo garbei yra šventas darbas: Dievo norėtas ir jo palaimintas.

Girdim murmant: kam tos aukos Bažnyčiai? Kam tos puošnios bažnyčios? Geriau yra vargšus šelpti, o ne šventoves statyti! — Į šį murmėjimą atsakymą davė pats Kristus. Kai Judas — išdavikas — murmėjo ir priekaištavo, kam Marija Betanietė išpylė Jėzui ant galvos brangių kvepalų, ir sakė: „Juk tai buvo galima parduoti už tris šimtus denarų ir išdalinti vargšams!” (Jo 12,5) — Jėzus griežtai atmetė priekaištą ir užgyrė Mariją, pabrėždamas, jog ji gerai padarė, nes tai paaukojo jam — Viešpačiui.

„Vargšų, — sakė Mokytojas, — visada turėsite, o mane nevisada turite” (Jo 12,8). Aukodami Bažnyčiai, jos palaikymui, aukojame Dievui, ir tuo pačiu parodome jam savo meilę.

2. Meilė Dievui reikalauja ne tik medžiaginių, bet ir dvasinių, ir ypač dvasinių aukų. Turime aukoti gerus darbus, kuriuos įvykdome; skausmus, kuriuos kantriai pakeliame; visokeriopą pasiaukojimą, kuri noriai priimame; net silpnybes, kurias nuolankiai išpažįstame. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė, kai vakare nerasdavo ką gero aukoti Viešpačiui, noriai su dideliu nuolankumu aukodavo savo silpnybes, kurių nė vienam žemės žmogui netrūksta.

3. Dievas laukia iš mūsų, kad jam aukotume ne tik tai, ką turime, bet ypač kad aukotume save pačius, atsiduodami ir priklausydami jam visa savo asmenybe.

Kai evangelijos jaunikaitis klausė dieviškąjį Mokytoją, ką turėtų daryti, kad pasiektų išganyką, jis pirmoje eilėje priminė jam, jog reikia laikyti Įstatymo įsakymus. Ir kai šis su džiaugsmu pareiškė, jog nuo mažens ištikimai pildė įsakymus, Jėzus jam pasakė: „Vieno tau dar trūksta. Eik, parduok visa, ką turi, išdalink neturtėliams, o turėsi lobį danguje. Paskui ateik ir sek mane, nešdamas kryžių” (Mk 10,21). Kas turi tobulą meilę Dievui, tas noriai atsisąda visko ir seka Išganytoją kryžiaus keliu. Kas tikrai myli Dievą, tas gyvena ne sau, o Viešpačiui, kuris yra meilė. Šv. Paulius pataria rinktis skaistybės gyvenimą, kad nebūtume pasidalinę tarp pasaulio ir Dievo (1Kor 7,32ss).

Štai kodėl klūpoti prie Viešpaties kojų, klausytis jo tylios kalbos į sielą yra geriausiaji dalis, kaip tai Jėzus priminė Mortai (Lk 10,42).

* * *

Pasakojama, jog šv. Gertrūda kartą regėjime prašiusi Jėzų malonės, kad jis jai atiduotų savo širdį, leisdamas pajusti visą dieviškos meilės malonumą. Jėzus jai atsakęs: „Kad galėčiau atiduoti tau savo širdį, reikia visų pirma, kad tu atiduotum man tavo širdį. „Tada Šventoji atsakiusi: „Viešpatie, tebūnie taip!“ Šis „tebūnie“ tebūna ir mūsų užtikrinimas Jėzui. Atiduokime Jėzui mūsų širdis, mūsų meilę, o jis leis mums pajusti jo mylinčią širdį, jo begalinę meilę mums.

TRISDEŠIMT TREČIAS METŲ SEKMADIENIS „B”

Paskutinieji Pasaulio Įvykiai

Mk 13, 24-32

I

Kristus pranašišškai nusakė Bažnyčią laukiančius sunkumus ir pasaulio katastrofišką pabaigą.

Po skaudžių bandymų, kuriuos Bažnyčia turės išgyventi, ateis kosminis sukrėtimas. Jis bus tragiškas pranokėjas antro Jėzaus pasirodymo pasaulyje, kai jis ateis visoje savo dieviškoje garbėje ir galybėje teisti gyvųjų ir mirusiųjų.

Kosminė katastrofa bus tokia, kad dangaus kūnai bus sukrėsti. Jie sukels paniką ir neš mirtį. Tada pasirodys visoje savo dieviškoje garbėje Išganytojas, jau ne kaip Atpirkėjas, bet kaip Teisėjas. Įvyks kūnų prisikėlimas. Visi stosis Viešpaties akivaizdoje. Vienus jis pakvies į dangaus laimę. Tai bus teisieji. O kitus — neteisiuosius — pasiųs į pragaro kančias.

Apaštalai teiravosi, kada visa tai įvyks. Mokytojas atsakė, jog tai yra paslaptis, kurios nei jam neleista šią paslaptį, kol gyvena ant žemės, žinoti ir paskelbti. Nurodė tačiau eilę ženklų, iš kurių bus galima spėti, jog artėja pabaiga. Vienas iš anų ženklų bus tai, kad Evangelija turės būti paskelbta visur ir visiems (Mk 13,10).

Reikia tad prisiminti artėjančią asmeninę ir visatos neišvengiamą pabaigą ir jai ruoštis, kad paskutiniąją dieną Kristaus Teisėjo akivaizdoje rastumės tarp teisiųjų, o ne tarp pasmerktųjų.

II

Dievas nori visų išganymo. Jis kalbėjo ir sakė per pranašą: „Nenoriu nė vieno mirties, kas jis bebūtų. Pasitaisykite ir gyvenkite” (Ez 18,32). Amžių eigoje Dievas siuntė pranašus, kad mokytų ir vestų į išganymą Izraelio vaikus. Laiko pilnybei atėjus, jis atsiuntė savo Viengimį Sūnų. „Dievas taip numylėjo pasaulį, — rašo evangelistas Jonas, — kad siuntė savo Viengimį Sūnų, idant kiekvienas, kuris tiki į jį, nepražūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą. Nes Dievas nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis jį teistų, bet kad pasaulis būtų per jį išgelbėtas” (Jo 3,16ss). Šv. Paulius gi teigia: „Bet Dievas, turtingas gailestingumu, dėl begalinės savo meilės, kuria mus numylėjo, — jis, mus mirusius nuodėmėmis, atgaivino drauge su Kristumi... Jame mes turime atpirkimą jo krauju, nuodėmių atleidimą pagal jo malonės turtus” (Ef 2,4s; 1,7). Kristus atėjo į pasaulį kaip Gerasis Ganytojas, kuris pažįsta savo avis; kuris eina ieškoti paklydusios avelės, ją grąžina į avidę, idant nežūtų iš vargo ir bado (Jo 10, 2-14).

Kristus pakvietė, parengė ir įpareigojo apaštalus eiti ir skelbti išganymo Evangeliją visuose pasaulio kraštuose, kad visi galėtų pasiekti išganymą. Jis kalbėjo ir sakė:

„Kaip Tėvas mane siuntė, taip ir aš siunčiu jus” (Jo 20,21). „Eidami į visą pasaulį, skelbkite Evangeliją visam sutvėrimui. Kas įtikės ir bus pakrikštytas, bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas” (Mk 16,15s).

Dievas iš savo pusės padarė ir daro visa, kad galimai visi pasiektų išganymą. Kristus, kybodamas ant kryžiaus, savo begalinį norą, kad visi pasinaudotų jo kančios auka, pasiekdami išganymą, išreiškė dramatišku žodžiu „trokštu”. Ne nuo mirtino skausmo ir ne nuo saulės kaitros išdžiūvęs gomurys troško vandens, bet iš meilės mirštanti jo širdis troško sielų išganymo. Šiam Dievo norui ir šiai Kristaus testamentinei valiai turėtų atsakyti mūsų valia siekti savo ir kitų sielų išganymo. Visi esame pašaukti būti sielų žvejai. Šiam įpareigoja mus Dievo ir artimo meilė.

III

Kristus išganymo misiją vykdyti pavedė Bažnyčiai. Todėl, sekdamas Gerojo Ganytojo pavyzdžiu, Bažnyčia daro visa, kad saugotų nuo paklydimo gerąsias avelas, o paklydusiasias stengiasi grąžinti į išganymo kelią.

Bažnyčia primena visiems savo vaikams, kad Kristaus atsišaukimas nuo kryžiaus, išreikštas žodžiu „trokštu” įpareigoja visus ir kiekvieną rūpintis sielų išganymu, nesigailint jokios aukos.

1972 metais misijų sekmadienio proga popiežius Paulius VI išleido specialų raštą, kuriuo priminė tikintiesiems, jog Bažnyčia visada vykde misijų darbą, siųsdama misijonierių į pagoniškus kraštus. Šieji nešė Evangelijos šviesą tamsybių paunksmėje sėdintiems žmonėms, ir rodė jiems kelią, kuriuo iš mirties šešėlių galėjo išeiti į tikrą išganymo kelią. Kristaus Vietininkas be to, priminė, jog misijų darbas yra visų tikinčiųjų pašaukimas ir pareiga,

kaip tai pabrėžė Vatikano II Susirinkimas dekrete „Lumen Gentium”, 9.

Šiandien, tačiau, kyla vidaus misijų klausimas. Nėra paslaptis, kad ir krikščioniškasis pasaulis randasi netikėjimo ir nuodėmės tamsybėse, ir reikalingas pagalbos, kad iš jų išeitų vėl į išganymo šviesą, priimant ir gyvenant pagal Evangeliją.

Yra dar kraštų ir valstybių, kur skelbiama ir vykdoma kova prieš Dievą ir tikėjimą: kur visa daroma, kad būtų trukdoma gyventi pagal Evangelijos principus; kur kryžius yra nepakenčiamas ir su įtūžimu šalinamas ir niekinamas. Viso šito akivaizdoje Bažnyčia ir tikintieji negali būti abejingi ir neveiklūs. Priešingai, privalu kelti balsą, stoti į kovą už Dievo ir tikinčio žmogaus šventas teises. Persekiojimų metu prieš persekiotojus tėra tik vienas atsakymas, kokį davė apaštalai Petras ir Jonas sinedristams: „Dievo reikia daugiau klausyti, negu žmonių” (ApD 4,19). Klaidų ir persekiojimų akivaizdoje Bažnyčia primena visiems šv. Pauliaus raginimo bei įspėjimo žodžius rašytus Timotiejui: „Aš primygtinai maldauju, — rašo apaštalas, — akivaizdoje Dievo ir Jėzaus Kristaus, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, turint prieš akis jo karalystę ir apsireiškimą: skelbk žodį, be paliovos: laiku ir nelaiku; įrodinėk, sudrausk, skatink su visu kantrumu ir pamokymu... Būk budrus, kentėk vargus, atlik evangelisto darbą, vykdyk savo tarnystę” (2Tim 4, 1-5).

Misijų darbą privalo vykdyti visi, kurie yra paženklinti per Krikštą kryžiaus ženklų: pirmoje eilėje, žinoma, dvasiškiai, bet ir visi tikintieji. Visi juk esame pašaukti, kaip pabrėžia šv. Paulius, Kristaus kūną statyti, t.y. Bažnyčią ugdyti. „Nes jis, — rašo apaštalas, — paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais, kad padarytų šventuosius tinkamus tarnystės darbui, Kristaus Kūno ugydmui, kol visi

pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus tobulą pažinimą” (Ef 4,11ss).

Turime skirtingą pašaukimą bei skirtingas pareigas Bažnyčioje, bet visų siekimas yra vienas ir tas pats: gelbėti ir vesti sielas į išganymą. Tėvai yra atsakingi už vaikų sielas; mokytojai — už mokinių; vyresnieji — už pavaldinių; dvasiškiečiai — už visų. Atlikdami šias šventas apaštalavimo pareigas, pelnome kitiems, bet ir sau dangaus palaimą bei išganymo malones.

Šv. Jokūbas savo laiške rašo: „Mano broliai, jei kas iš jūsų nuklystų nuo tiesos kelio ir kas nors jį sugrąžintų, — težino, kad, sugrąžindamas nusidėjėlį nuo klaidos, išgelbės jo sielą nuo mirties ir pridengs daugybę nuodėmių” (Jok 5,19s).

* * *

Klaupkimes prie kryžiaus. Išgirskime Nukryžiuotojo šauksmą: „Trokštu”. Kenčiantis ir mirštantis Išganytojas trokšta sielų. Dangiškasis Tėvas, girdėdamas šį savo numylėtojo Sūnaus dramatišką šauksmą, žvelgia į mus, kaip anuomet į pranašą Izaiją ir klausia: „Ką mes siųsime? Kas bus mums pasiuntiniu ir kalbės tautai?” (Iz 6,8). Sekdami pranašo pavyzdžiu, atsiliepkime ir tarkime: „Štai mes! Siųsk, Viešpatie, mus! Mes eisime ir nešime išganymo šviesą visiems, kad galimai visi būtų išganyti: kad Jėzaus troškimas išsipildytų; kad savo begaline meile, kuri spin-di kryžiuje, visus patrauktų prie savęs, užtikrindamas dangaus paveldėjimą.

VISŲ ŠVENTŲJŲ ŠVENTĖ

„Esame šventųjų vaikai”

Tob 2,18

I

Romėnai, kai užkariaudavo naujus kraštus, pasisavindavo tų kraštų dievus-stabus. Tikėjo, kad taip patirs naujos dangaus palaimos. Imperijai plečiantis, nuolat augo pasisavintų dievų skaičius. Ilgainiui pasidarė neįmanoma kiekvienam naujai pasisavintam stabui turėti atskirą šventyklą. Štai kodėl imperatorius Agripa Romos miesto centre pastatė didžiulę šventyklą skirtą visų dievų garbinimui. Ji pavadinta Panteon vardu. Tai sudėtinis graikiškas žodis: pan-vīsi ir theos-dievas. Taigi pavadinimas reiškė: visų dievų šventovė. Šis puikus pastatas dar ir šiandien tebestovi, bet jau ne kaip pagonių šventykla, o kaip krikščionių paminklinė bažnyčia.

Katalikų Bažnyčia garbina šventuosius. Žymiesiems šventiesiems skiriama specialios šventės ir statomos bei dedikuojamos paskiros bažnyčios. Amžiams betgi bėgant oficialiai pripažintų šventųjų skaičius tiek išaugo, kad yra praktiškai neįmanoma kiekvienam jų skirti atskirą liturginę šventę. Be to, yra šventųjų, kurie oficialiai nėra paskelbti. Iš čia atsirado reikalas skirti vieną šventę

visų šventųjų prisiminimui ir garbei. Ši šventė yra švenčiama kiekvienų metų 1 lapkričio dieną.

II

Šventųjų garbinimas teikia šlovę Dievui, bet drauge neša naudą ir mums žmonėms. Šventieji yra pavyzdys, kaip reikia gyventi, kad būtume naudingi ir laimingi žemėje ir amžinybėje.

Kai elenistinės (graikų) imperijos valdovas Antiochas užvaldė ir nuteriojo Palestiną, Makabiejų tėvas Matatijas, gulėdamas mirties patale, pasišaukęs savo sūnus, jiems kalbėjo: „Atsiminkite jūsų tėvų darbus, kuriuos jie įvykdė savo kartose, o įamžinsite jūsų vardą ir pasieksite didelę garbę“ (1 Mak 2,49).

Kaip Matatijas, taip ir Bažnyčia ragina savo sūnus ir dukras sekti Kristaus pavyzdžiu, o taip pat Marijos ir šventųjų, kad šventai gyvendami užsipelnytų amžinos garbės vainiką prie Viešpaties sosto danguje.

1. Kristus savo gyvenimu ir mokymu paliko nelygstamą pavyzdį, kaip galima ir reikia elgtis, kad pasiektume šventumo. Jis kalbėjo ir sakė: „Daviau juk jums pavyzdį, kad kaip aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte“ (Jo 13,15). Jėzus nurodė, jog reikia siekti tobulumo bei šventumo. „Būkite tad tobuli, — sakė Išganytojas, — kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas“ (Mt 5,48). Jėzus taipgi nurodė kelią, kuriuo eidami galime pasiekti tobulumo. Kelias gi yra tas, kuriuo jis pats ėjo, būtent, kryžiaus kelias. Jis sakė: „Jei kas nori paskui mane eiti, teišsižada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane“ (Mt 16,24). Šv. Petras, savo ruožtu, ragina, sekant Kristaus pavyzdžiu, prisimti kentėjimus, kad pasiektume šventumo. „Nes tam esate pašaukti, — rašo apaštalo Kunigaikštis, — juk Kristus kentėjo už mus, palikdamas mums pavyzdį, kad

sektumėte jo pėdomis" (1Petr 21,2).

Jėzus paliko tobuliausią švento gyvenimo pavyzdį. Bet kaip tik todėl sekti Išganytojo praktikuoto tobulumo pavyzdžiu silpnam žemės žmogui yra sunku, yra beveik neįmanoma. Kristus-Dievas: jis visa gali. Mes-žmonės: mūsų pajėgumas yra ribotas.

Kartą viena auklėtinė kreipėsi į mane ir sakė: „Tėveli, aš bijau Jėzaus. Jis toks didis ir galingas! O aš tik dulkelė. Todėl man sunku prie jo artėti, jungtis su juo meilės ryšiais!" Anos mergaitės kūdikiškas atvirumas pasakė tai, ką daugelis jaučia ir išgyvena, bet viešai to nepareiškia. Daugeliui žmonių yra sunku artėti prie Jėzaus, jį sekti, jam pasivesti be baimės, kadangi jį tiki nelygstamai didį, o save jaučia silpną ir nevertą.

Daugeliui žmonių yra lengviau stebėti šventuosius, jų pavyzdžiu sekti, negu sekti Kristų einant kryžiaus keliu. Nes šventieji buvo silpni žmonės, kaip kiekvienas mūsų, ir tik Dievo malonės stiprinami pajėgė nugalėti silpnybes savyje ir pikta pasaulyje. Štai kodėl šv. Paulius kvietė tikinčiuosius sekti visų pirma jo pavyzdžiu, kaip jis sekė Kristumi. „Taigi aš meldžiu jus, broliai, — rašo jis, — būkite mano sekėjai, kaip aš Kristaus" (1Kor 4,16). Kitame laiške tas pats apaštalas rašo: „Jūs, broliai, pasidarėte sekėjai Dievo Bažnyčių Judėjoje, kurios yra Kristuje Jėzuje" (1Tes 2,14). „Bet mes trokštame, kad kiekvienas jūsų parodytų tą patį uolumą pilnai išlaikyti viltį iki galui, kad nesustingtumėte, o sektumėte tuos, kurie tikėjimu ir kantrybe paveldės pažadus" (Žyd 6,11s).

2. Sekdama Kristaus ir apaštalų pavyzdžiu, Bažnyčia kviečia tikinčiuosius sekti šventųjų pavyzdžiu. Šiuo tikslu skiriamos šventųjų garbei šventės, ruošiamos iškilmės, rašomos knygos, iškeliamos šventųjų gyvenimo dorybės, jų sektini pavyzdžiai.

Oficialiai paskelbtų šventųjų yra daug ir įvairių, taip

kad visokio amžiaus, visų luomų, įvairių užsiėmimų bei palinkimų žmonės gali rasti sau ypatingai artimą šventąjį, ir jį pasirinkti savo ypatingu dangiškuoju globėju, kad jį sektų siekdamas šventumo.

III

Kiekviena tauta turi daugiau ar mažiau šventųjų. Turime jų ir mes lietuviai. Šv. Kazimieras, šv. Juozapas Kuncevičius, šv. Bobola, palaimintas Jurgis Matulaitis, palaimintas Mykolas Giedraitis.

Jei oficialiai pripažintų lietuviškos kilmės šventųjų tuo tarpu nedaug turime, tai nepaskelbtų lietuvių šventųjų danguje tikrai turime visą daugybę. Nėra abejonės, kad ateityje į altoriaus garbę bus iškelti bent kai kurie mūsų laikų kankiniai, kurie už tikėjimą kentėjo ir mirė kalėjimuose, Sibiro vergų stovyklose, ar buvo nužudyti tardymų metu KGB požemiuose. Jau daromi žygiai užvesti kanonizacijos bylas trims vyskupams: arkiv. M. Reiniui, arkiv. T. Matulioniui ir vysk. V. Borisevičiui, bolševikinio teroro aukoms. Jau ir nūdien jie yra mums garbė ir pasididžiavimas, o rytojyje švies visiems šventumo pavyzdžiu ir savo dangišku užtarimu teiks palaimą mums ir visai mūsų tiek kentėjusiai ir kenčiančiai katalikiškai tautai.

* * *

Tobijo knygoje skaitome: „Esame šventųjų palikuoniai, ir laukiame to gyvenimo, kurį Dievas duos tiems, kurie jam yra visada ištikimi” (Tob 2,18). Esame šventųjų palikuoniai. Žvelkime tad į jų nueitą kelią. Sekime jų praktikuotomis dorybėmis. Mokykimės atsižadėti savęs. Noriai neškime gyvenimo sunkumų kryžių. Sekime Jėzų kryžiaus keliu. O kaip jis, taip ir mes įeisime į dangaus garbę ir šventųjų laimę. Ir bus mums ten gera būti.

VĖLINĖS „B”

Mirtis ir mirusieji

I

Vėlinės primena mirtį ir mirusiuosius. Šią dieną prisimename tuos, kurie gyveno, bet kurių dabar jau nėra mūsų tarpe; prisimename, kurie buvo mums brangūs, artimi. Jų pasigendame. Jų ilgimės. Nūdien prisimindami juos, atnaujiname mūsų dvasinį ryšį su jais: meldžiamės už juos, mokomės iš jų.

Visa tai mus stato prieš mirtį: įspėja, jog artėja metas, kada kiti vieną Vėlinių dieną prisimins mus, melsis už mus jau iškeliavusius į amžinybę.

Mirtis stovi prieš mus. Artėjame prie jos. Neturime bijotis jos, bet tikėjimo akimis žvelgti į ją, ir, prisimenant ją, mokytis išmintingai gyventi.

II

1. Esame dvigubos prigimties: fizinės ir dvasinės. Kūnu artėjame prie mirties, o siela — prie amžinybės.

Žemišką žmogaus gyvenimą gražiai nusako šv. Rašytojas šiais žodžiais: „Žmogus, gimęs iš moters, gyvena trumpą laiką ir yra pilnas nelaimių. Išdygsta it žiedas, ir yra sutrinamas; bėga it šešėlis, ir niekad nepasilieka tame

pačiame stovyje" (Job 14,1). Toks yra žemiškas žmogaus likimas.

Tariant poeto žodžiais, mes it žiedas, mes it aidas! Sužydim, ir greitai nuvystam; nuaidim ir praaidim. Pabaigoje gi. — vien kapas ir mažas paminklas, bet ir jis greitai nuvirsta, ir nelieka nei žymės. Mūsų greitą ir neišvengiamą riedėjimą į žemišką pabaigą vaizdžiai nusako B. Brazdžionis šiuo savo eilėraščio posmu:

Kapas. Kryžius. Anno Domini!
Ir baltų beržų malda! —
O pakvies, pakvies namo mane
Vieną kart sesuo juoda.

Ne eime. Duok man ranką. Vakaras,
Pasakyk sudiė, sudiė...
Baigęs blėst, žėrės ugniakuras,
Švystels krintanti žvaigždė.

Poezijos Pilnatis, 171

2. Mirtis yra žemiško gyvenimo neišvengiama dalis. Einame keliu, kuriuo kiti jau nuėjo; kuris veda į mirtį, kaip tai priminė karalius Dovidas savo sūnui ir sosto įpėdiniui Saliamonui, prieš atsiskirdamas su šiuo pasauliu (2Kar 2,2). Visa, kad medžiagiška, neišvengiamai irsta ir byra, nyksta ir miršta. Tai natūralu. Bet žmogus paprastai visomis savo būties galiomis bando bėgti nuo mirties, norėtų jos išvengti.

Prie mirties patalo tenka matyti ir išgyventi dramatiškų scenų. „Nenoriu mirti! Gelbėkit mane! Padėkit man!“ Šie ir panašūs desperatiški šauksmai daug kartų yra iš mirštančiųjų jau stingstančių lūpų. Yra eilė priežasčių, kodėl žmonės baidosi mirties, bando bėgti nuo jos.

Pirmoji priežastis, kodėl bandoma bėgti nuo mirties, glūdi pačioje žmogaus prigimtyje. Turime juk dvigubą prigimtį: medžiaginę ir dvasinę, fizinį kūną ir dvasinę

sielą. Siela, tad, žmogaus veržiasi prie gyvenimo ir priešinasi mirčiai, nes dvasia yra nemirtinga. Anas taigi „nenoriu mirti” yra ne kūno, o sielos šauksmas.

Antroji priežastis, kodėl bijoma mirties, yra tame, kad nežinia, kas laukia po mirties. Netikrumas, ką patirsime amžinybėje: išganyką ar pasmerkimą; atlyginimą ar bausmę, — baugina ne viena. Ši netikrumą jautė ir išgyveno Šekspyro Hamletas, kai svarstė aną gyvenimo ar mirties eventualumą — „to be or not to be — būti ar nebūti?” Kaip tik anas netikrumas dėl laukiančios amžinybės padėjo Hamletui apsispręsti už „būti”, atmetant pagundą nusižudyti ir ryžtantis verčiau kovoti ir pašalinti niekšybes, kurias matė gyvenime.

3. Mirties baimę padeda nugalėti tikėjimas. Žiūrint tikėjimo akimis, mirtis netenka baisumo. Šv. Paulius galėjo drąsiai sušukti: „Mirtie, kur tavo pergalė?! Mirtie, kur tavo geluonis?! — Juk kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi padaryti gyvi” (1Kor 15,55.22). Tikėjimas mus moko, kad mirtis nėra visko pabaiga, o verčiau tikrojo gyvenimo pradžia amžinybėje. Tikėjimas taipgi sako, kad ne tik siela, bet ir kūnas yra skirtas amžinam gyvenimui, nes amžių pabaigoje kūnai bus prikelti iš numirusiųjų ir paimti į amžinąjį gyvenimą dangaus laimėje ar pragaro pasmerkime. Šv. Paulius aiškiai teigia: „Nes trimitas suaidės, ir mirusieji bus prikelti negendą, o mes būsime pakeisti. Nes šis gendantis kūnas turi apsivilkti negendumu, ir šis mirtingas — nemirtingumu” (1Kor 15,52s). „Mūsų gi tėvynė yra danguje. Iš ten mes laukiame Išganytojo, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris pakeis mūsų žemumo kūną, padarydamas jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria jis visa sau palenkia” (Pilyp 3,20s).

Iš čia seka, jog nėra pagrindo bijoti mirties, nei nuo jos bėgti. Gilaus tikėjimo žmonės mirtį paprastai ramiai sutinka, net jos laukia. Šv. Paulius pakartotinai teigė, jog

laukia ir ilgisi mirties (Pilyp 1,23; 2Tim 4,6). Sv. Ignacijus Antijokietis primygtinai prašė Romos tikinčiuosius netrukdyti jam mirti kankinio mirtimi (S. Ignazio Vescovo di Antiochia, Lettera ai Romani, Poliglota Vaticana, 32). Prieš kelioliką metų aplankiau ligoninėje vieną aukštą Romos Kurijos pareigūną, arkivyskupą. Atsisveikinant jis man tarė: „Prelate, nesimelsk prašydamas man fizinės sveikatos. Mano kūnas jau niekam tikęs: jo laukia žemė. Verčiau melskis už mano sielą, kad Dievas būtų gailestingas, kai neužilgo atsistosis jo akivaizdon”.

4. Naudinga prisiminti mirtį, nes jos prisiminimas moko mus išmintingai gyventi.

Mirsime, todėl neturime prisirišti prie žemiškų vertybių. Neturime žemėje kurti buveinę. Juk čia esame vien svečiai, vien praeiviai. Tikroji buveinė mūsų laukia amžinybėje. Privalome tačiau atsiminti, jog laimingą amžinybę, t.y. dangų, privalome laimėti bei užsitikrinti žemėje gerais darbais, šventu gyvenimu. Jėzaus išpėjimas yra aiškus: „Nekraukite sau lobių žemėje, — pareiškė Išganytojas, — kur kandis ir rūdys sugrauzia, kur vagys išilaužia ir pavagia, bet kraukite sau turtus danguje, kur nei kandis suėda, nei rūdys sugrauzia, ir kur vagys neišibrauna ir nepavagia” (Mt 6,19).

Žinomas pamokslininkas Tėv. Segnery kartą iš sakyklos į klausytojus šitaip prabilo: „Mylimieji Kristuje, klausykitės, šiandien noriu jums pasakyti didelę naujieną. Kiek patylėjęs, tęsė: „Jūs mirsite! Taip, jūs visi mirsite!” Pasakymas klausytojus apvylė. Jie murmėjo ir sakė: „Kokią naujieną jis čia pasakė?! Negi mes nežinome, kad reikės mirti!” Bet Tėv. Segnery savo ruožtu pasirodė nustebęs, matydamas, kad žmonės rodėsi apsvylė. Jis sušuko: „Argi tai jums ne naujiena? Argi jūsų gyvenimas rodo, kad žinotumėte, jog mirsite?”

Tėv. Segnery išpėjimas gali būti laikomas ir daugeliui

mūsų. Ar gyvename, lyg būtume pasirengę čia pat mirti? Ar prisimename, jog reikia būti pasirengus mirčiai, nes nuo to priklauso mūsų likimas?

5. Vieno kunigo dienoraštyje skaitome: „Žvelgiu į save ir aplink save. Matau tiek mirties šešėlių. Prisimenu, kad daugelį man brangių asmenų mirtis jau pasišaukė amžinybėn. Eilė bendramžių, studijų draugų jau seniai tenai. Artėja ir mano valanda. Kokia bus mano mirtis? Rami ir audringa? Laukta ar netikėta? Neabejotina, visa yra Dievo valioje, bet kai kas yra ir mano galioje...” Taip, mirtis yra Dievo, bet ir mūsų rankose. Jei gerai gyvensime, jei Dievo laikysimės ir jam pasivesime, mirtis nebus mums baisi. Ji juk atvers mums duris iš laikinybės į amžinybę, iš ašarų pakalnės į dangų, kur gera būti.

* * *

F. Schiller savo romane Luisa Miller paduoda sekančią sceną:

Duktė, nusivylusi gyvenimu dėl nelaimingos meilės, pasisako tėvui, jog norinti nusižudyti. Tėvas ją įspėja, sakydamas: „Louisa, atsimink, kad nusižudydama nusikalsi prieš Dievą, ir amžinybėje mes greičiausiai nesusitiksime!” Klauskime save, ar kartais mūsų brangieji, kurie yra danguje, kuriuos nūdien prisimename, neprabyta į mūsų sąžines, įspėdami: „Jei šitaip gyvensite, vargu ar mes susitiksime amžinybėje!”

TRISDEŠIMT KETVIRTAS METŲ SEKMADIENIS „B”

Kristaus Karaliaus Šventė

Jo 18, 33-38

I

Tautos seniūnai-sinedriumas pasmerkė Kristų mirčiai. Bet mirties sprendimą ir jo įvykdymą turėjo patvirtinti Romos valdytojas. Todėl Jėzus buvo atvestas pas Pilotą. Sinedristai jį kaltino, esą jis laiką save karaliumi ir yra revoliucionierius prieš Romos valdžią.

Pilotas taigi klausė Jėzų, ar jis tikrai laiką save karaliumi. Kristus atsakė savo ruožtu klausdamas Valdytoją, ar jis pats šitai įtaria, ar kadangi sinedristai jį šiuo kaltina. Dieviškasis Mokytojas žinojo, kad Pilotas šitokią kaltinimą buvo patyręs tik iš žydų seniūnų. Iš savo informacijos Pilotas negalėjo ką nors panašaus žinoti. Nes Jėzus nevykdė jokios priešvalstybinės veiklos. Tokiu būdu savo pastatytu klausimu Jėzus neteisioginiai paneigė jam statomą kaltinimą. Juk jei jis būtų veikęs prieš ciesorių, romėnų žvalgyba Pilotą būtų painformavusi. O kad žydai jį apkaltina, tai tikrai ne dėl to, kad jis kovotų prieš romėnus. Tokį sinedristai būtų globoję ir gynę, o ne išdavę. Jei jį

kaltina ir išduoda, tai tik todėl, kad jis jiems, o ne romėnams yra nepriimtinas ir pavojingas. Toliau Jėzus dar pabrėžė, jog neturįs politinių siekių, nes karalystė, apie kurią jis minioms kalbėjo, nėra iš šio pasaulio, t.y. nėra žemiška bei politinė, o yra dvasinė bei dangiška.

Išgirdęs tokį Jėzaus paaiškinimą, Pilotas toliau klausė: „Vadinasi, tu esi karalius?“ Jėzus atsakė semitams priimtu sibiliniu būdu: „Tu sakai, jog aš esu karalius!“ Šitaip atsakydamas, Jėzus nei teigė, nei neigė, o paliko pačiam Valdytojui spręsti bei daryti savo išvadą. Bet čia pat pridūrė, jog jam rūpi ne politika ir valdžia, o tiesa ir sielų išganymas. Jis — Dievo Sūnus — atėjo į pasaulį ne valdžios siekti, o tiesą skelbti. Taip pat ir jo sekėjai ne politinio išsilaisvinimo siekia, o skelbia išganymo Evangelijos tiesą, kad žmonės galėtų užsitikrinti amžiną gyvenimą (Jo 18,34ss; 14,6ss).

II

Šv. Paulius laiške Kolosiečiams paaiškina, kokia prasme Jėzus yra karalius. Jis rašo: „Mes nesiliaujame meldę, kad dėkotumėte Tėvui, kuris išgelbėjo mus iš tamsybių valdžios ir perkėlė į savo mylimojo Sūnaus karalystę. Sūnuje gi mes turime atpirkimą, nuodėmių atleidimą. Jis yra neregimojo Dievo atvaizdas, visos tvarinijos pirmgimis, nes jame visa sutverta, kas yra danguje ir žemėje, kas regima ir neregima... Visa sutverta per jį ir jam. Jis yra virš visų daiktų ir visa juo laikosi. Jis yra Kūno-Bažnyčios galva“ (Kol 1,9.12-19).

Kaip Dievas — Jėzus yra viso pradžia ir pabaiga, gyvenimo ir mirties Viešpats. Kaip visatos Kūrėjas — yra viso Savininkas ir Valdovas. Kaip Atpirkėjas — yra Bažnyčios Galva, kuri yra Mistinis jo Kūnas, ir kuri tęsia išganymo vyksmą.

Kristaus karalystė žemėje yra Bažnyčia. Apie ją jis kalbėjo skelbdamas Evangeliją. Ją jis vadino Dievo-Dangaus karalystė. Ją turėjo mintyje, kai sakė, jog jo karalystė nėra iš šios žemės. Pabrėždamas, kad jo karalystė nėra iš šios žemės, jis nieku būdu nesakė, lyg ji nebūtų šiame pasaulyje. Jis tik pabrėžė, kad jo karalystė nėra pasauliška, nes jos prigimtis ir pašaukimas nėra žemiškas, o dangiškas. Kristaus Bažnyčia neturi žemiškų siekių. Jos gyvenimo ir veikimo kelias, nors vingiuoja žeme, bet veda į dangų.

Visa valdžia Bažnyčioje priklauso Kristui. Jis yra jos Galva. Tiesa, pasiliko nematomas, bet realiai esąs ir veikia per tuos, kuriuos pasirinko ir pašaukė būti savo vietininkais. Jie jį nematomą matomai atstovauja ir veikia jo vardu ir jo galia. Prieš įžengdamas į dangų, Jėzus užtikrino apaštalus, sakydamas: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28,20). Gi siųsdamas mokinius skelbti Evangeliją visur ir visiems, įsakė visa daryti jo vardu ir jo dieviška galia (Lk 24,47; Mk 16,17). O kai Petrą skyre vadovauti Bažnyčiai, jam tarė: „Tu sek mane!“ (Jo 21,19). Vadinasi, Petras, apaštalai ir jų įpėdiniai vadovauja Bažnyčiai ne savo valia ir nuožiūra, o vykdo Kristaus valią ir veikia jo jiems suteikta galia.

Kalbos dėl valdžios Bažnyčioje, kur jos reiškiasi, yra žmogiškos silpnybės pasėka. Jėzus išpėjo apaštalus, jog siekti pirmųjų vietų jo karalystėje yra tikras neišmanymas. „Nežinote, ko prašote,“ — prikišo apaštalams Jokūbui ir Jonui bei jų motinai Salomei, kai jie prašė pirmųjų vietų mesijaninėje karalystėje (Mt 20,22). Visa valdžia Bažnyčioje priklauso Kristui. Be to, valdymasis Bažnyčioje skirtingai vyksta, negu pasaulio karalystėse. „Bet jei kas jūsų tarpe, — sakė Išganytojas, — norėtų pasidaryti didis,

tebus jūsų tarnas; ir, jei kas tarp jūsų norėtų būti pirmasis, tebus jūsų vergas. Juk ir Žmogaus Sūnus neatėjo, kad jam tarnautų, bet kad jis tarnautų ir duotų gyvybę kaip atpirkimą už daugelį” (Mk 10,43ss).

Pasaulio valdovai viešpatauja prievartaudami, o Jėzus aukodamasis ir kentėdamas. „Žmogaus Sūnus, — pabrėžė Kristus, — neatėjo, kad kas jam tarnautų, bet kad jis tarnautų ir atiduotų savo gyvybę kaip auką daugeliui atpirkti” (Mt 20,28). Pasaulio valdovai viešpatauja sėdėdami aukso išpauoštuose sostuose, o Kristus Karalius viešpatauja nuo kryžiaus, siekdamas ne ginklu, o meile visus patraukti prie savęs. (Plg Jo 12,32).

Kristaus pavyzdys įpareigoja mus visus dalyvauti Bažnyčios gyvenime, siekiant ne viešpatauti, o tarnauti. Ne teisių reikalauti, ne privilegijų laukti privalome, bet verčiau nuolankiai pasivesti ir aukotis bendram Bažnyčios labui, siekiant sielų išganymo. Jei girdim balsus reikalaujant laisvės, savarankumo, didesnių galių, tai ženklas, kad esame toli nuo tikrosios Evangelijos dvasios.

Kristus savo sostu pasirinko kryžių. Nuo jo jis savo meile siekia uždegti visų širdis meile ir ja patraukti, jei galima, visus prie savęs. Štai kodėl mes visi, dalyvaudami Bažnyčios veikloje, ne malonumų bei patogumų privalome ieškoti, o noriai aukotis sielų išganymui. Kristus, kaip anuomet apaštalams, taip ir mums Bažnyčioje žada ne viešpatavimą, o kentėjimų taurę duoti. Kurie vengia aukos ir ieško lengvo gyvenimo, nėra Kristaus verti. Jo išėjimas yra aiškus: „Kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane, nėra manęs vertas” (Mt 10,38).

III

Kristus yra Karalius. Mes esame jo pavaldiniai, ir daugiau negu pavaldiniai. Nes mes esame, tariant šv. Petro

žodžiais, „išrinktoji tauta, karališkoji kunigystė, šventoji gentis” (1Petr 2,9); esame Dievo išrinktieji ir pašauktieji, kad „būtume jam išūniai per Jėzų Kristų” (Ef 1,5). Esame taigi Kristaus karališkos šeimos nariai, jo artimieji. Bet šitai mus įpareigoja žinoti, jausti ir vertinti mūsų pašaukimo kilnumą ir pagal jį atitinkamai elgtis. Šv. Paulius beveik kiekviename savo apaštališkame laiške ragina tikinčiuosius jausti krikščioniško pašaukimo kilnumą. „Taigi aš, kalinys Viešpatyje, — rašo apaštalas, — maldauju jus elgtis, kaip dera tam pašaukimui, į kurį esate pašaukti” (Ef 4,1).

* * *

Prieš kurį laiką Italijos laikraščiai plačiai rašė apie vienos buvusio Italijos karaliaus Umberto dukters netvarkingą gyvenimą. Netvarkingo ir skandalingo gyvenimo merginų visada buvo, yra ir bus. Bet tai nėra naujiena, kuri atkreiptų visuomenės dėmesį. Kunigaikštystės tačiau piktinantis elgesys išaukė didelę reakciją. Kodėl? Todėl, kad karališka kilmė kunigaikštystę turėjo įpareigoti rūpintis nepažeminti savo netinkamu elgesiu karališkos šeimos vardo. „Noblesse oblige”, — sako prancūzų priežodis. Galime įsivaizduoti, kiek tėvas, karalius Umbertas, turėjo nemalonumo dėl dukters nederamo elgesio, kuris žemino karališkos šeimos vardą.

Ir Kristus Karalius, žvelgdamas iš dangaus į mus, savo karališkos šeimos narius, arba gėrįsi ir džiaugiasi, arba liūdi ir kenčia. Elkimės tad vertai mūsų pašaukimo kilnumo, kad Kristus Karalius galėtų džiaugtis ir gėrėtis mumis, kol esame žemėje, o kai pasieksime mažinybę, kad pakviestų į savo dangiškąją garbę ir laimę, tardamas: „Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne, — buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tave pastatysiu ant didelių: įeik į savo Viešpaties džiaugsmą” (Mt 25,23s).

TURINYS

AUTORIAUS ŽODIS

ADVENTAS

Pirmas sekmadienis Advente „B”	7
Antras sekmadienis Advente „B”	13
Trečias sekmadienis Advente „B”	19
Ketvirtas sekmadienis Advente „B”	23

KALĖDŲ LAIKOTARPIS

Kalėdos-Bernelių Mišios „B”	31
Kalėdos-Dienos Mišios „B”	37
Kalėdų sekmadienis „B”	42
Naujųjų Metų šventė „B”	48
Trijų Karalių šventė „B”	55
Sekmadienis po Trijų Karalių „B”	61

EILINIAI METŲ SEKMADIENIAI

Antras metų sekmadienis „B”	68
Trečias metų sekmadienis „B”	74
Ketvirtas metų sekmadienis „B”	81
Penktas metų sekmadienis „B”	87
Šeštadienis metų sekmadienis „B”	93

Septintas metų sekmadienis „B”	99
Aštuntas metų sekmadienis „B”	105
Devintas metų sekmadienis „B”	111
Dešimtas metų sekmadienis „B”	117

GAVĖNIOS LAIKOTARPIS

Pelenų Diena „B”	125
Pelenų sekmadienis „B”	129
Antras sekmadienis „B”	
„Šitas yra mano numylėtasis sūnus”	135
Antras sekmadienis „B”	
„Gera mums čia būti	140
Trečias sekmadienis „B”	146
Ketvirtas sekmadienis „B”	
Jėzus mūsų išganymas	152
Ketvirtas sekmadienis „B”	
„Dievas nesiuntė savo Sūnaus	159
Penktas sekmadienis „B”	164
Verbų sekmadienis „B”	169
Didysis Ketvirtadienis „B”	173
Didysis Penktadienis „B”	179

VELYKŲ LAIKOTARPIS

Velyknaktis „B”	186
Velykos	193
Atvelykis-antras Velykų sekmadienis	200
Trečias Velykų sekmadienis „B”	207
Ketvirtas Velykų sekmadienis „B”	213
Penktas Velykų sekmadienis „B”	219
Šeštas Velykų sekmadienis „B”	226
Kristaus Dangun Žengimo šventė „ABC”	232
Septintas Velykų sekmadienis „B”	238
Sekminės „B”	244
Šventoji Trejybė „B”	251

EILINIAI METŲ SEKMADIENIAI

Vienuoliktas metų sekmadienis —	
Dievo Kūno šventė	260
Dvyliktas metų sekmadienis „B”	265
Tryliktas metų sekmadienis „B”	271
Keturioliktas metų sekmadienis „B”	277
Penkioliktas metų sekmadienis „B”	283
Šešioliktas metų sekmadienis „B”	289
Septynioliktas metų sekmadienis „B”	294
Aštuonioliktas metų sekmadienis „B”	299
Devynioliktas metų sekmadienis „B”	304
Dvidešimtas metų sekmadienis „B”	309
Marijos Dangun Paėmimo šventė	313
Dvidešimt pirmas metų sekmadienis „B”	317
Dvidešimt antras metų sekmadienis „B”	323
Dvidešimt trečias metų sekmadienis „B”	329
Dvidešimt ketvirtas metų sekmadienis „B”	335
Dvidešimt penktas metų sekmadienis „B”	340
Dvidešimt šeštas metų sekmadienis „B”	346
Dvidešimt septintas metų sekmadienis „B”	351
Dvidešimt aštuntas metų sekmadienis „B”	358
Dvidešimt devintas metų sekmadienis „B”	364
Trisdešimtas metų sekmadienis „B”	370
Trisdešimt pirmas metų sekmadienis „B”	375
Trisdešimt antras metų sekmadienis „B”	380
Trisdešimt trečias metų sekmadienis „B”	386
Visų Šventųjų šventė	391
Vėlinės „B”	395
Trisdešimt ketvirtas metų sekmadienis „B” ...	400